

Hagyományok Háza

Beszámoló

2020.

Vezetői összefoglaló

Az intézményünk nagy reményekkel tekintett a 2020-as év elé, ugyanis olyan tervek megvalósulása válhatott volna valóra, melyek a Hagyományok Háza szakmai-szervezeti kiteljesedését hozhatta volna meg, realizálódni látszott az intézmény évek óta tervezett személyi és pénzügyi konszolidációja is. A Magyar Állami Népi Együttes európai brandépítése, nemzetközi porondra lépése előkészítve fogadta az évet, a hálózatos munkába több partnert is sikerült bevonni, folytathattuk az előző évek tapasztalatai alapján továbbfejlesztett, egyéb támogatásokból is finanszírozott programjainkat, az új Szervezeti és Működési Szabályzatunk már szavatolta a szervezeti keretek megfelelőségét is a tervekhez. Az előkészületek és a jó remények azonban a pandémia következtében teljesen új helyzetet hoztak: az év folyamán legalább ötször újra kellett mindent tervezni az alapoktól, mindemellett nemcsak a magyarországi, hanem a szomszédos államokbeli járványügyi szabályozóknak is meg kellett felelni a hálózatos tevékenységeinkkel. Az intézményben lévő fizikai munkavégzést több ízben a legminimálisabbra kellett korlátozzuk, így számos nagy jelentőségű programunk maradt el, vagy csak részben valósult meg.

Ezekre a folyamatosan változó körülményekre a Hagyományok Háza igyekezett azonnal reagálni, és már az elsők között olyan, az alaptevékenységéhez kapcsolódó programokat indított el, melyek a bajba jutott művészek, pedagógusok, kézművesek megélhetését, megmaradását, munkáját segítették úgy, hogy azok a saját feladatköreinek az ellátását is szolgálták. Így saját forrásból szakmai pályázatokat hirdettünk az élő népművészet körében olyan tartalmak létrehozására, melyek nemcsak a pandémia alatt, hanem az után is segítik a szakmaiság fejlődését. (A kezdetekben, amíg lehetőség volt, ErkélyKoncerteket is szerveztünk a Hagyományok Háza teraszán.) Ez azt is magával hozta, hogy amit csak lehetett, a virtuális térbe kellett kihelyeznünk a személyes jelenlét helyett, ezért létrehoztuk a Hagyományok Háza FolkStúdióját, mely egyben tartalmat is gyárt és közread. A FolkStúdió egyben megvilágított olyan lehetőségeket is, melyeket az intézményünk eddig nem aknázott ki kellő alaposággal, mégpedig a virtuális térben való meghatározóbb jelenlétet. Ezekben a csatornákon ugyanis jelentősebb számú közönséget tudtunk elérni, bár tudjuk, hogy ez nem adta meg a személyes jelenlét varázsát, de azt mindenképp megmutatta, hogy a jövőben a két platformot párhuzamosan kell használnunk, szinte egyenlő súllyal. Az időt, mely megfosztott bennünket a kibontakozástól, arra használtuk fel, hogy kimerítőbb stratégiai tervezéssel éljünk, és olyan programok kidolgozását kezdjük el, melyek hosszú távú kifizetéssel lesznek az intézmény életében. Ilyen a már említett FolkStúdió vagy a FolkME projekt (az Utolsó Óra program alapján a visszatartás segítése virtuális formában, adatbázisszerűen), vagy egy alapfokú művészeti iskola elindításának előkészítése.

A hálózatosodásban egy újabb lépték beemelésével haladunk előre: a Hagyományok Háza Partner Település programmal eljuthatnak tevékenységeink a legkisebb településekre is a megyei partnerszervezeteink közreműködésével, melynek a január 1-jén életbe lépett kulturális törvénymódosítás értelmében van jelentősége (a programnak köszönhetően több település is teljesíteni tudja a törvényi kötelezettségeit az alapellátás tekintetében).

A Hagyományok Háza, kiemelt nemzeti intézmény státuszából kifolyólag 2020-ban részese volt több, egész országot érintő segítő programnak, mint a „Köszönjük, Magyarország!” program, illetve kiterjesztett pályázói körrel, a Nemzeti Turisztikai Ügynökséggel, a Kisfaludy 2030 Zrt.-vel és az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen a pandémia miatt nehéz helyzetbe került cigányzenészek megsegítésére, valamint a népzeneészek támogatására írt ki pályázatot, mely megvalósítása ma is sikerrel zajlik. Emellett elindítottuk minisztériumi támogatással a HALLGATÓ Cigányzenei Minősítőt, melyet részlegesen ugyan, de megvalósítottunk, és már látszik előremutató szerepe, illetve a határozott igény a cigányzenész szakma részéről, hogy ezt a jövőben is folytassuk, a jövőbeni cigányzenészek minőségi szakmai munkájának elősegítése érdekében.

A digitalizációs és adatbázis-építéssel kapcsolatos feladataink is egy új szintre léptek új digitalizáló berendezésünk beszerzésével, mely hamarosan, a fizikai környezet kialakítását követően munkába is áll.

A sok kihívás után bizakodóan állunk az elkövetkezendő, 2021-es esztendő elé. A terveink készen vannak, várjuk, hogy a pandémia elmúltával megkezdhesük a tevékenység megvalósításukat.

Pénzügy, gazdálkodás

A Hagyományok Háza 2020. évi költségvetésének főösszege 2 432 734 000 Ft volt. Ebből központi irányítószervi támogatások összege 2 052 734 000 Ft, a tervezett saját bevételek összege 380 000 000 Ft. A költségvetési keret eredeti kiemelt kiadási előirányzatainak összege az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

• Személyi előirányzatok összege:	1 246 461 000 Ft
• Kapcsolódó járulékok előirányzatainak összege:	230 473 000 Ft
• Dologi kiadások előirányzatainak összege:	813 200 000 Ft
• Beruházási kiadások előirányzatainak összege:	141 400 000 Ft
• Egyéb felhalmozási célú kiadások:	1 200 000 Ft
• Összesen:	2 432 734 000 Ft

A rendelkezésünkre álló előirányzatok év elején – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – az intézmény egyes szervezeti egységei között az éves munkatervek alapján, az azokban engedélyezett szakmai feladatok megvalósítására, finanszírozására kerültek felosztásra. Azonban a napi működési, üzemeltetési folyamatokat, a szakmai feladatok tervezését, szervezését, az ellátandó gazdálkodási, pénzügyi, ügyviteli feladatokat lényegesen meghatározta, befolyásolta, akadályozta a kialakult járványügyi helyzet.

Intézményünk minden területen a kormány és a fenntartó által kiadott központi utasítások, korlátozó intézkedések figyelembevételével, azok szigorú betartása mellett szervezte át a szakmai munkát, valamint az intézmény működési, üzemeltetési tevékenységét. Az egyes szervezeti egységek vezetői a feladataikat, programjaikat a rendelkezésükre álló rész költségvetési keretek átcsoportosításával, felhasználásával végezheték és végezték el, a feladatok kreatív átszervezésével a körülményekhez való rugalmas alkalmazkodással.

A Hagyományok Háza 2020. évi tevékenységét is – a korábbi évekhez hasonlóan – jelentősen meghatározta, hogy az alapfeladatok, az évek óta futó szakmai programok mellett gyakran partnerként keresik meg az intézményt, kéri föl egy-egy rendezvény szervezésére, szakmai program lebonyolítására, amelyek a későbbiekben beépülnek az intézmény szervezeteinek életébe, így ezáltal évről évre számos új feladattal bővül az ellátandó tevékenységek köre. Az új feladatok ellátásához szükséges személyi kapacitásokat a rendelkezésünkre álló lehetőségek és pénzügyi források keretein belül a feladatok átcsoportosításával, munkakörök átszervezésével igyekszünk megoldani. Célunk a feladatok ellátásához szükséges biztonságos, kiegyensúlyozott, stabil munkaszervezet kialakítása, a hatékony és átlátható munkafolyamatok megszervezése és működtetése, a munkaköri feladatok egyértelmű, pontos megfogalmazása, valamint az elkötelezett, elhivatott munkatársaink megélhetését hosszú távon biztosító életpálya, a megfelelő munkakörülmények és a kapcsolódó – a napi megélhetésüket fedező – jövedelem pénzügyi forrásainak megteremtése.

A gazdálkodási év során, a folyamatosan változó események tükrében az intézmény költségvetési előirányzatai többször kerültek módosításra. Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV. 6.) Korm.-rendelet 6. §-a alapján a Pénzügyminisztérium 7796/2020. számú intézkedő levele alapján az intézmény kiadási és támogatási **előirányzatai 102 710 000 Ft összeggel kerültek csökkentésre.** Ugyanakkor jelentős mértékű volt a pályázati és egyéb többlettámogatások kiutalásának összege is, hiszen a munkatársaink 2020. évben is több igen fontos és jelentős szakmai projektfeladatban is részt vettek az alapfeladatok ellátása mellett.

A kormányzati hatáskörben kiutalt többlettámogatások előirányzatainak együttes összege

923 610 806 Ft, az irányítószervi hatáskörben kiutalt többlettámogatások előirányzatainak együttes összege 619 740 239 Ft, az egyéb szervezetektől átvett pénzeszközök együttes összege 85 241 118 Ft volt. Az intézmény 2019. évi pénzmaradványának összege 309 840 988 Ft, a korlátozások miatt a 2020. évi kieső bevételek összege 198 361 985 Ft volt.

A többlettámogatások kiutalási jogcímek szerinti részletezésére, az előirányzatok felhasználására vonatkozó információk és egyéb lényeges körülmények bemutatására az intézmény 2020. évi gazdálkodási tevékenységéről szóló pénzügyi beszámolójában kerül sor.

A megbízásokat és az igényelt többletforrások kiutalását intézményünk minden esetben köszönettel és nagy örömmel fogadja, hiszen a források lehetőséget biztosítanak számunkra a megálmodott, de az eredeti költségvetésben fedezettel nem rendelkező feladatok elvégzésére is. Ezek a többletforrások azonban markánsan befolyásolják az intézmény éves működési lehetőségei mellett a napi működési körülményeket is, azáltal, hogy jelentősen befolyásolják az elvégzendő feladatok mennyiségét, az intézmény eszközeinek nagyságát és összetételét, azok igénybevételét, használatát, ugyanakkor hatással vannak a napi működési folyamatokra és a személyi kapacitások kihasználtságára, a munkavállalók leterheltségére, a munkavégzésük hatékonyságára, a munka- és szabadidő arányának alakulására.

A változtatások eredményeként az intézmény 2020. évi módosított előirányzatainak összege 4 070 095 166 Ft, ebből az év végén fel nem használt maradványok összege 439 291 464 Ft volt. A maradványok jelentős része, 396 620 334 Ft olyan, a költségvetési év végén még folyamatban levő szakmai feladatok finanszírozására kiutalt többlettámogatás és átvett pénzeszköz, amit az intézmény az államháztartási gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően 2021. év elején befizetett a Központi Maradványelszámolási Alap számlájára. Tekintettel arra, hogy a támogatások összegéből megvalósítandó feladatok szakmai teljesítése még folyamatban van, a feladatok végrehajtását biztosító kötelezettségvállalások aláírása megtörtént, kérelmeztük, hogy a visszautalt összegek mielőbb ismételten kiutalásra kerüljenek a Hagyományok Háza részére. A többlettámogatások ismételt kiutalásáig a 2020. év végén elindított szakmai projektfeladatok finanszírozása az intézmény 2021. évi költségvetését terheli. A folyamatosan jelentkező kifizetési igények pénzügyi teljesítését a rendelkezésünkre álló források átcsoportosításával, átgondolt likviditás tervezésével tudjuk biztosítani.

Kelemen László
főigazgató

II. Szakmai beszámoló szervezeti egységenként

I. Magyar Állami Népi Együttes

I.1. Összefoglaló

- **Vezetői összefoglaló**

A 2020-as év sok feladatot, tervet tartogatott számunkra, de a járvány nagymértékben átírta elképzeléseinket. Ennek ellenére egy eredményes és változatos évet zárhatunk magunk mögött. Népszerű színházi bérleteinket az elmúlt évben korlátozottan tudtuk működtetni. Év elején még megvalósíthattuk az ifjúságot és a szépkorúakat megcélzó sorozatainkat, de több bérletelőadásunk elmaradt, helyette az online térben teljesedtünk ki. Részt vettünk a kulturális kormányzat meghirdetett pályázataiban. Továbbra is felléptünk a frekvenciát budapesti helyszíneken; jártuk a vidéket, a Kárpát-medencét. A Nemzeti Összetartozás Évéről méltóképpen megemlékeztünk külhoni és belföldi turnék keretében. Megjelentünk Olaszországban is nemzetközi márkaépítő projektünknek köszönhetően. Ebben az évben 10 különböző előadást forgalmaztunk, létrehoztuk az *Idesereglik, ami tovatűnt – Óda az énekes madárhoz* című új előadást, valamint a *Kárpát-medence antológia* című válogatott műsort. Továbbra is kitüntetett célunk, hogy minél szélesebb körben bemutassuk azt az egyedi és csak a Magyar Állami Népi Együttesre jellemző színházi folklórértelmezést, melyet a társulat képvisel.

A Budai Vigadó színházterme mellett fontos játszóhely a Művészetek Palotája. A Müpa Évad Együttese cím idén is hatást gyakorol tevékenységünkre, hisz a projekt keretében megvalósult három nagy sikerű előadásból (Liszt-mozaikok, Csodaváró betlehemes, Ezerarcú Délvidék) 2020-ban is forgalmazott a Müpa. A Nemzeti Összetartozás Éve keretében a Müpa felkérésére elkészült a *Körtánc* című előadás, melyet a kialakult helyzet miatt idén mutatunk be a közönségnek. Emellett megjelentünk a Nemzeti Táncszínházban, a magyar táncművészet legújabb, 21. századi intézményében is.

Egy művészegyüttes életében a személyi összetétel ciklikus változása természetes folyamat eredménye. Idősebb táncosok elhagyják a társulatot, míg fiatalok érkeznek. Tavaly a Táncművészeti Egyetem négy végzős művészt szerződtettük. Ebben az évben is továbbépítjük a társulatot, gazdagítjuk a művészi (technika, előadásmód, színpadi jelenlét stb.) tudást, továbbmélyítjük a szellemi kötődést a hagyományos kultúrához, annak korszerű megjelenítéséhez, haladva tovább a számunkra kijelölt úton.

- **Célok, prioritások**

Továbbra is első számú prioritás művészetünket a lehető legnagyobb hatással a közönség elé tárni; színes és gazdag repertoárt bemutatni a színpadon; felújítani sikeres régebbi előadásainkat, illetve új bemutatókat színre vinni. A 2020-ban elmaradt *Idesereglik, ami tovatűnt – Óda az énekes madárhoz* című új előadásunkat idén a korlátozások megszűnésével kívánjuk bemutatni, és minél szélesebb körben tovább játszani. A trianoni emlékévre egy válogatott műsort is színpadra vittünk, *Kárpát-medence antológia* címmel, melyet a főváros után idén számos vidéki és határon túli helyszínre kívánunk elvinni. Ebben az évben is több mint tíz különböző előadást forgalmazunk, és több előadásunk minőségi felvételét is elkészítjük.

- **Kiemelt projektek, ill. azokhoz való kapcsolódás**

A társulat idén ünnepli alapításának hetvenedik évfordulóját. Ehhez kapcsolódóan ünnepi évadot hirdetünk számos kiemelt előadással és eseménnyel. A székházban jubileumi előadás-sorozat keretében a társművészetek (színház, balett, cirkusz) jeles képviselőivel lépünk színpadra közös produkciókkal. *Áthallások* címmel zenekari koncerteket mutatunk be a jazz, komolyzene, világzene stílusát ötvözve a népzenevel. A nagy sikerű háromrészes *Történetek a Magyar Állami Népi Együttesről* című film 4. és 5. részének bemutatójával, a *Végtelen motívum* című jubileumi fotóalbummal és ünnepi plakátkiállítással is készülünk. *Múlhatatlan idő* címmel nagyszabású ünnepi gálaműsort adunk, melyet az ország több településére is elviszünk. Megjelenünk a Szegedi Szabadtéri Játékokon, a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon pedig a 20 éves *Naplegenda* előadásunkat ünnepeljük.

Négy olasz koncertszervező ügynökség konzorciuma hároméves projektünk keretében a MÁNE művészetét kívánja bemutatni Európa nagyvárosaiban, kiemelt színházakban, koncerttermekben. A projekt azonban túlmutat az egyszerű „előadás-szervezésen”. A cél – minden lehetséges marketingeszköz felhasználásával – egy nemzetközi szinten is versenyképes brand kialakítása. Ennek első állomása volt 2020-ban Milánó, ahol a *Liszt-mozaikok* című előadást mutattuk be nagy sikerrel egy különleges est keretében. A koncert sztár résztvevői a MÁNE mellett a milánói La Scala kamarazenekar és Slomo Mintz hegedűművész volt. Idén, folytatva az európai megjelenést, Londonba és Párizsba visszük el a *Liszt-mozaikok* előadást világhírű vendégművészek közreműködésével.

I.2. Szakmai feladatok ismertetése az Alapító Okirat releváns pontjaihoz kapcsolódva

- „A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence néphagyományaira épülő művészeti tevékenység ellátása”

- **Belföldi előadások**
 - **Bérletek**
 - **Dél-után nyugdíjasbérlet**

A Dél-után nyugdíjasbérletet az együttes repertoárjának bemutatása mellett az időskorúak közösségi művelődésének támogatásaként hoztuk létre már évekkel ezelőtt. 2020-ban sajnos több bérletelőadásunk is elmaradt, melyet a jegyek visszaváltásával vagy egy későbbi előadás lehetőségével ellensúlyoztunk.

2020. 1. félévi előadás:

- Február 20–21. Aranyba táncolva műsor / 2 előadás

2020. 2. félévi előadás:

- Szeptember 24–25. Kárpát-medence antológia válogatott műsor / 2 előadás

Előadásszám: 4 ea.

- **Táncról táncra szabadbérlet**

A színházi évadokhoz igazodva, ebben az évben is folytattuk a Táncról táncra szabadbérletet. Az évek óta bevált gyakorlatot követve több előadásból álló csomagot hirdettünk meg, de a járványhelyzet miatt csak korlátozott számban tudtuk előadni.

A 2019/20-as tavaszi évad előadásai:

- Január 25. Megidézett Kárpátalja műsor / 1 előadás
- Február 21. Aranyba táncolva műsor / 1 előadás

A tavaszi évad második felében a járványügyi korlátozások miatt a szabadbérlet többi előadását nem tudtuk színpadra vinni, helyette az online térben tettük közzé meglévő előadás-felvételeinket ingyen a nézőközönség számára.

A 2020/21-es őszi évad előadásai:

- Szeptember 25. Kárpát-medence antológia válogatott műsor / 2 előadás

Az őszi évadban a járványügyi korlátozások miatt felfüggesztettük bérletelőadásainkat, helyette az online térben a Hagyományok Háza SzínpadON sorozata keretében értékesítettünk előadásokat.

- December 4. Tánckánon műsor ONLINE / 1 előadás
- December 9. Megidézett Kárpátalja műsor ONLINE / 1 előadás
- December 19. Gálakonzert hagyományőrző mestereinkért ONLINE / 1 előadás
- December 23. Összetartozás zenekari koncert ONLINE / 1 előadás

Előadásszám: 8 ea. (4 szabadbérlet és 4 online)

- **Találkozás a néphagyománnyal**

Programunkon a Kárpát-medence magyarságának folklórájával és kézműves hagyományaival ismerkednek

meg a gyerekek. A délelőtt első felében a Magyar Állami Népi Együttes közreműködésével zenés-táncos barangolást teszünk. Az előadás után Fábian Éva mesemondó közreműködésével népmesét hallgatnak a gyerekek. A nap hátralévő részében gyakorlati foglalkozások következnek: nemezelés, rongybabakészítés, tánc- és játéktanulás, ismerkedés a népi hangszerekkel.

2020-ra a *Találkozás a néphagyománnyal* program sajátos verzióját készítettük el a Lázár Ervin programhoz kapcsolódva, melynek keretében Magyarország különböző régióiból érkeztek iskolás csoportok. A program keretében a Magyar Állami Népi Együttes táncosaival a Kárpát-medence néptáncait ismerhették meg a fiatalok, majd táncchízi foglalkozások keretében ki is próbálhatták a színpadon látottakat.

A programnak a kezdetektől az volt a célja, hogy saját kultúránkra, gyökereinkre irányítsuk a figyelmet. Az általunk alkalmazott interaktív forma – a tapasztalatok szerint – közelebb hozza a gyerekekhez a táncokat, zenéket, viseleteket, és a szokásokhoz kapcsolódó legfontosabb néprajzi ismereteket. Mindezek segítségével a reményeink szerint kinevelődhet egy olyan „új közönség”, mely nemcsak kedvelője, hanem értője is tradicionális kultúránknak.

- Január 14. Székház, Lázár Ervin Program / 2 előadás
- Január 21. Székház, Találkozás a néphagyománnyal / 1 előadás
- Február 18. Székház, Lázár Ervin Program / 2 előadás
- Március 3. Székház, Lázár Ervin Program / 2 előadás
- Szeptember 2. Vásárosnamény, Találkozás a néphagyománnyal / 2 előadás
- Szeptember 4. Mátészalka, Találkozás a néphagyománnyal / 1 előadás
- Szeptember 5. Edelény, Találkozás a néphagyománnyal / 1 előadás

Előadásszám: 11 ea.

- **Vidéki előadások**

- Július 22. Balatonfüred, Prímásverseny, Zenekari koncert / 1 előadás
- Augusztus 20. Hajdúszoboszló, Ezerarcú Délvidék műsor / 1 előadás
- Augusztus 21. Tököl, Ezerarcú Délvidék műsor / 1 előadás
- Szeptember 13. Pécs, Nemzetközi TáncTalálkozó, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás
- Szeptember 27. Eger, Kárpát-medence antológia válogatott műsor / 1 előadás

A Nemzeti Összetartozás Éve turné keretében:

- Augusztus 29–30. Ráckeve, Nagykanizsa, Ezerarcú Délvidék műsor / 2 előadás
- Szeptember 1–5. Kelet-Magyarország (Kisvárd, Vásárosnamény, Nyíregyháza, Mátészalka, Edelény) Megidézett Kárpátalja műsor / 5 előadás

EFOP projekt keretében vidéki előadások

- Szeptember 19. Jászberény, Új Bokréták Fesztivál, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás
- Szeptember 30. Martfű, Ezerarcú Délvidék műsor / 2 előadás

Előadásszám: 15 ea.

- **Kiemelt rendezvények:**

A társulat ebben az évben is nagy hangsúlyt helyezett a kiemelt, országos jelentőségű vagy állami rendezvényeken való megjelenésekre.

- Augusztus 18. Budapest, Pesti Vigadó, Állami kitüntetések díjátadó ünnepsége, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás
- Augusztus 23. Budai Vár, Mesterségek Ünnepe, Megidézett Kárpátalja műsor / 1 előadás

Előadásszám: 2 ea.

- **Előadások a Müpa Fesztivál Színházban**

A Magyar Állami Népi Együttes Évad Együttese év keretében létrehozott előadások – Liszt-mozaikok, Csodaváró betlehemes, Ezerarcú Délvidék – továbbforgalmazását folytatja. Emellett a Nemzeti Táncszínház szervezésében is rendszeresen megjelenünk a Müpában.

- Január 16. Naplegenda műsor / 1 előadás – Nemzeti Táncszínház szervezés
- Március 5. Ezerarcú Délvidék műsor / 1 előadás
- Október 3. Ezerarcú Délvidék műsor / 1 előadás

Előadásszám: 3 ea.

- **A Nemzeti Táncszínház szervezésében és játszóhelyén megvalósuló előadások**

- Szeptember 16. Kolozsvári piactéren műsor / 1 előadás

Előadásszám: 1 ea.

- **Székházi egyéb előadások**

Továbbra is megjelentünk bérleteken kívül előadásokkal, valamint részt vettünk a Hagyományok Háza egyéb rendezvényein.

- Január 5. Újévköszöntő gálaműsor, Müpa, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás
- Január 12. Magyar nótakincsek nyomában zenekari koncert / 1 előadás
- Január 21. Fókuszban a koreográfusok, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás
- Június–augusztus, Nagyvárosi FolkUdvar nyári rendezvénysorozat, Alkalmi válogatott műsor / 16 előadás

Előadásszám: 19 ea.

- **Egyéb budapesti előadások**

Továbbra is eleget tettünk különböző budapesti megkereséseknek, részt vettünk egyéb protokollrendezvényeken.

- Január 22. Pesti Vigadó, Himnusz – a magyar nép imái kiállításnyitó, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás
- Szeptember 9. Várkert Bazár, Nyárzáró zenekari koncert / 1 előadás
- Október 8. Zeneakadémia, Kelemen László születésnap koncertje, Szarvasének műsor részlet / 1 előadás

Előadásszám: 3 ea.

Belföldi előadások összesen: 66 ea.

- **Külföldi előadások, turnék**

- **Kárpát-medencei előadások, turnék**

- Január 23. Románia, Szatmárnémeti, XIV. Egycsillagú égbolt – Magyar Kultúra Hete: Kolozsvári piactéren műsor / 1 előadás
- Február 25. Szlovákia, Galánta, Tánckánon műsor / 1 előadás
- Augusztus 13–16. Szlovákia, Felvidék (Királyhelmec, Fülek, Komárom, Somorja), Nemzeti Összetartozás Éve turné, Megidézett Kárpátalja műsor / 4 előadás
- Augusztus 25–26. Szlovénia (Domonkosfa, Lendva), Nemzeti Összetartozás Éve turné, Ezerarcú Délvidék műsor / 3 előadás

- **Egyéb külföldi előadások**

- Október 17–19. Olaszország, Milánó: Liszt-mozaikok műsor / 1 előadás

Külföldi előadások összesen: 10 ea.

- **Projektek**

- **Idesereglik, ami tovatúnt – Óda az énekes madárhoz új bemutató létrehozása**

Az új bemutató elkészült, a járványügyi korlátozások miatt 2020-ban nem lehetett bemutatni.

Várható bemutató: 2021. május 27–28.

Vajon kik azok a fiatal nők és férfiak, akiket a Magyar Állami Népi Együttes Énekes madár-előadásán a színpadon láthatunk? Honnan jöttek, hová tartanak, miért visel közülük néhány hátizsákot?

Tulajdonképpen könnyű a válasz: a tisztelt néző olyan kitűnő, sokoldalú előadóművészeket láthat, akik rajongva szeretik a folklórt, miközben a mában élnek, és művészetükkel a ma emberét akarják megszólítani. Nincs ebben ellentmondás, mert az autentikus néptáncok, a népzene, a dalok, a Tamási-szövegek olyan emberi érzéseket közvetítenek, amelyek soha nem kopnak ki a divatból, még akkor sem, ha azokat folyamatosan változó élethelyzetek váltják ki. E változások ugyanis leginkább csak felszínváltozások, melyek közepette a folklór az emberi lélek mélyére hatol, és mindemellett képes a múlt mélységes mély kútjából és az aktuális kor megkívánta új formákból folyamatosan újratekinteni magát.

A hátizsák és a tornacipő a ma népviselete: leginkább gyalog járó, kíváncsi, nyitott, érdeklődő (fiatal) emberek hordják. Az Énekes madár Tamási Áron nyomán készült (nép)zenés-(nép)táncos színházi feldolgozásában az autentikus folklór – újszerűen, szokatlanul – kortárs színházi játéktípussal kerül szerves egységbe. Az így létrejött komplex színpadi nyelvezetben magától értetődő természetességgel mutatkozik meg az élő folklór örök aktualitása. A ma játszódtó történetben kihűlt kapcsolatban kínlódik két negyven felé közeledő pár. A nők, Eszter és Regina már szeretnének megállapodni; a férfiak, Lukács és Máté „életkezdesi dilemmában” őrlődnek: halogatják a családalapítást, mert előbb stabil egzisztenciát akarnak teremteni. A párkapcsolati válságban a nők elvarjúsodnak, a férfiak a pohár felé nyúlnak, és élvezetek hajszolásáról ábrándoznak. Mindkét párnak két tizenéves fiattól kell megtanulnia, hogy az embert boldoggá csakis az őszinte, tiszta szerelem teszi, és csak az adhat az életkezdeshez elegendő bátorságot.

Tamási Áron azonos című színműve nyomán írta: Kutszegi Csaba

Zene:	Pál István Szalonna
Koreográfusasszisztensek:	Almási Berta, Bacsó Lilla, Farkas Fanni
Koreográfusok:	Darabos Péter, Mihályi Gábor, Módos Máté, ifj. Zsuráfszky Zoltán
Látvány:	Árvai György
Jelmez:	Szűcs Edit
Fény:	Szirtes Attila
Hang:	Szabó Péter
Video animáció:	Korai Zsolt
Színészmesterség:	Csábi Anna
A rendező munkatársa:	Kutszegi Csaba
Rendező-koreográfus:	Mihályi Gábor

- **A Kárpát-medence antológia műsor létrehozása**

Az előadás egy sajátos, tematikus válogatás, amely a Nemzeti Összetartozás Éve szellemiségéhez kapcsolódva emlékezik a trianoni tragédiára.

Bemutató: 2020. szeptember 24.

- **A MÁNE 2021. évi ünnepi évadának előkészítése**

Régi művek (Rábai Miklós, Tímár Sándor) felújítása, betanítása a társulat részére. Az ünnepi évadhoz kapcsolódóan több régi koreográfiát (Ecseri lakodalmas, Pannon freskó) is felújítottunk, melyek az ünnepi gálaműsorban kapnak helyet idén.

Előadás: 2 ea.

- **EFOP projektek**

Az EFOP projekt támogatásával két programot is megvalósítottunk 2020-ban.

A Megidézett Kárpátalja a Técsői bandával előadás keretében 2019–2020 között 5 magyarországi vidéki településen terveztük bemutatni az előadást. A járvány miatt a Técsői banda közreműködése nem valósulhatott meg, így helyette az Ezerarcú Délvidék című műsorunkat adtuk elő a KOLO zenekar közreműködésével. A két előadáson a település ifjúságát szólítottuk meg, két külön generáció tekintette meg a műsort.

- Szeptember 30. Martfű, Ezerarcú Délvidék műsor / 2 előadás

Szintén EFOP projekt keretében valósult meg az Új Bokréták Fesztiválunk 2020. szeptember 18–20. között Jászberényben (a tervezett kapuvári helyszín helyett). Az előadásban a MÁNE mellett közreműködtek magyarországi gyerekcsoportok, zenészek, énekesek, táncosok. A külföldi közreműködők részvételére nem volt lehetőség a járványügyi korlátozások miatt.

- Szeptember 19. Jászberény, Alkalmi válogatott műsor / 1 előadás

EFOP projekt előadások összesen: 3 ea.

- **A Történetek a Magyar Állami Népi Együttesről c. film 4. és 5. részének elkészítése**

A 2021-ben 70 éves Magyar Állami Népi Együttes ünnepi évadához kapcsolódóan a *Történetek a Magyar Állami Népi Együttesről* című film 4. és 5. részének elkészítése, III.–IV. ütem. A filmhez készülő forgatások megvalósultak, a stáb anyagokat készített a milánói vendégszereplésen, az Idesereglik, ami tovatűnt című új bemutató próbáin.

Időpont: 2020. május–november

Forgatási napok száma: 8–10

- **A MÁNE 70. évfordulójára készülő kiadvány előkészítése**

Váradí Levente fotóművész, sajátos nézőpontból, a nézők számára sokszor ismeretlen – színpad „mögötti” – világ nézőpontjából mutatja be az együttest. Az elkészülő anyag alapja lehet fotókiállításnak, ünnepi kiadványnak. Az albumhoz szükséges fotók elkészültek, Váradí Levente végigkísérte az együttest a bel- és külföldi vendégszereplésekre, a próbafolyamatokon. Az albumba bekerülő képek válogatása megtörtént.

Időpont: 2020. január–november

Fotózási napok száma: 20 nap

- **Belépőjegyek vásárlása**

Belépőjegyek vásárlása kiemelt előadásokhoz protokolláris célból.

A tervezetthez képest kevesebb előadás valósult meg a Müpában, melyre protokolljegyeket terveztünk vásárolni.

Időpont: március–november

Összesen: 2 alkalom

- **A *Tánckánon* című műsor díszletének felújítása**

A műsor díszletének felújítását terveztük utaztatható verzióban. Helyette más prioritás merült fel időközben, ezért az ünnepi évadra készülve a Megidézett Kárpátalja című műsor díszletfelújítása történt, illetve díszlettároló konténernek, valamint egy előadásokhoz szükséges LED-fal beszerzése valósult meg.

Időpont: 2020. november

- **Jelmezek felújítása a MÁNE 70. évfordulójára**

Az ünnepi évadra készülve a Naplegenda és a Tánckánon című műsorok jelmezeinek felújítását végeztük el.

Összesen: 2 alkalom

- **20 éves a Naplegenda előadás**

A *Naplegenda* című előadás a társulat egyik legemblematisabb produkciója. 20 éves évfordulója alkalmából 4-5 kiemelt helyszínen terveztünk előadást élő zenei kísérettel, Herczku Ági, Bognár Szilvia, Szalóki Ági közreműködésével. A járványügyi intézkedések miatt azonban az előadások nem valósulhattak meg.

Tervezett időpont: 2021. augusztus

II. Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum

II.I. Összefoglaló

- **Vezetői összefoglaló**

A Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum létrehozása a Sebő Ferenc által alapított Martin Médiatár kibővítésével, a Néptáncosok Szakmai Háza beolvasztásával történt. Célja, hogy a tudományos intézetekkel együttműködve, a korszerű digitális technika és az internet igénybevételével hozzáférhetővé tegye mindenki számára a kezdetektől napjainkig Magyarországon felhalmozott, a Kárpát-medence vagy akár távolabbi tájak bármely etnikumához tartozó népzenei és néptáncgyűjtéseket és a folklór-szakirodalmat. Munkánkat a tár alapításától 2016-ig dr. Pávai István népzenekutató, 2017. január óta dr. Árendás Péter vezetésével, a legmodernebb digitális, számítógépesített körülmények között igyekszünk végezni.

A tár gondozza a Magyar Állami Népi Együttes archívumát, valamint az intézménybe bekerült hagyatékokat, így Martin György és Borbély Jolán könyvállománya mellett Lajtha László kéziratos hagyatékát, Halmos Béla folklórhagyatékát, Erdélyi Zsuzsanna néprajzi könyv- és kézirathagyatékát, Farkas Gyula kottahagyatékát. Szintén ez az egység folytatja a Halmos Béla által alapított Táncház Archívum munkáját. A szociológiai kutatást elősegítendő évek óta zajlik az „Orális Archívumban” lévő interjúk lejegyzése is. Fontos célunk a magángyűjtőktől minél több folklórgyűjtés megszerzése a teljes magyar nyelvterületről, így kerültek be 2020-ban az archívumunkba pl. Balázs Gusztáv néprajzkutató hang- és videófelvételei, Kása Béla és Kozma Gyula fényképgyűjteménye vagy az a Muharay Elemér Népművészeti Szövetség által őrzött filmanyag, mely az elmúlt 15 év színpadi hagyományőrző műsorait dokumentálta. A bekerült gyűjtéseket korszerű technikával digitalizáljuk, azok minél teljesebb feldolgozása a Katalizálási Osztály feladata, hogy többnyelvű internetes közzététele, letölthetőségének biztosítása minden érdeklődő számára rendelkezésre álljon az online Folklóradatbázis oldalunkon. Alapelvünk ebben a tevékenységben, hogy számunkra minden gyűjtés, adat annyit ér, amennyit a honi hagyományőrzésbe vissza tudunk belőle juttatni.

A Folklóradatbázis oldalunk megújulása, egy korszerű és felhasználóbarát felület kialakítása folyamatban van, ezt a szakmai konzultációk mentén a Folklórdokumentációs Fejlesztési Osztály (FFO) munkatársai végzik. A 2020-as járvány miatti korlátozások kapcsán felértékelődtek az online elérhető tartalmak, ennek eredményeképpen egy közel 1000 darabból álló, rendszerezett és adatolt fotógyűjteményt tettünk közzé Halmos Béla és Kallós Zoltán hagyatékából, emellett a weboldalon gyűjtésajánlókat készítettünk, és rendszeresen szolgáltatunk eredeti folklórananyagokat a FolkStúdió számára. Az olvasótermi szolgáltatás megerősítése szempontjából fontos előrelépés, hogy a Corvin térre való visszaköltözéssel a korábbi nagyon szűkös, zsúfolt könyvtári területünket megdupláztuk, létrehozva a megfelelő multimédiás szolgáltatóhelyiségeket is. Szükség van arra is, hogy a nagyközönség figyelmét egy erősebb

kommunikációval erre a gazdag kincsre ráirányítsuk. Átálltunk a korszerű HunTéka integrált könyvtári rendszerre, használjuk a közösségi oldalakat. Mivel a járványügyi korlátozások miatt a könyvtárunk az év egy jelentős részében zárva tartott, a beérkező igényeket igyekeztünk online kiszolgálni, emellett a könyvtári adatbázisaink tartalmi fejlesztéseire helyeztük a hangsúlyt. A 2019-ben elindított Folklor filmklub sorozatunkat az olvasóteremből szintén online térbe helyeztük át, melynek eredményeképpen többszörösére növekedett a vetített filmeket megtekintők létszáma.

A Folklor dokumentációs Könyvtár és Archívum aktívan részt vesz azoknak a bemutatófilmeknek az elkészítésében, amelyek a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékébe, ill. azon túl az UNESCO-felterjesztésekhez szükségesek. 2020-ban elkészültek *A magyar népi vonószene hagyománya*, valamint *A magyar csárdástánc* felterjesztéseihez készített bemutatófilmek.

Fontos a közzététel szempontjából, hogy az archívum anyagából készített gyakorlati kiadványok megjelenjenek. Tisztában vagyunk azzal, hogy a Folklor dokumentációs Könyvtárban felgyűlt tudás hatalmas kincs, amit nem elég az interneten megosztanunk, hanem szolgáltatással irányítanunk kell az érdeklődést, hiszen a hatalmas anyagban való eligazodás nem könnyű feladat, ráadásul a revival mozgalmak szakmai „éhségét” is kötelességünk táplálni, tudásszerzését segíteni. Az internet térhódításával nyilvánvalóvá vált, hogy nem elég csak papíralapú, CD- vagy DVD-mellékletes kiadványokat kiadni, kereshető adatbázisokat is meg kell valósítanunk a kiadványainkban. Erre kiváló példa az elmúlt években megjelent több multimédiás kiadvány.

- **Célok, prioritások**

A Folklor dokumentációs Könyvtár és Archívum célja egyfelől az archívumba bekerülő folklórgyűjtések számának további gyarapítása, további hagyatékok és a publikált szakirodalom beszerzése; másfelől az archívumunkban található folklóryananyagok minél szélesebb körben való megismertetése, amit egyfelől online közreadással, másfelől marketingtevékenységgel és szakmai előadásokkal erősítünk meg.

Az **FDK Archiválási Osztályán** négy munkatárs végzi folyamatosan a digitalizálást, ez azonban jóval több párhuzamos munkafolyamatot jelent, hiszen pl. a hanganyag vagy a videók digitalizálásával egyidejűleg végzik a szkenneléseket. Befejeztük Lajtha László gyűjtési támlapjainak szkennelését, az elkészült fájlokból egy sorozat digitális másolatot átadtunk a Néprajzi Múzeumnak. Folytatódott a Magyar Művelődési Intézet Szakmai Házából örökölt folklór videófelvételek digitalizálása és adatolása. Ezek mellett prioritást élvezett az elmúlt két-három évben hozzánk bekerült magángyűjtemények (Sára Ferenc, Hrúz Dénes, Rómer Judit, Fazakas János, Vucic Gyula és Zsigmond, Bodó-Bán János) digitalizálása, azok feldolgozását a Katalizálási Osztály munkatársai végzik, melyek ezt követően elérhetővé válnak az érdeklődők

számára. További cél, hogy az eredeti gyűjtések mellett a revival folklórananyagokat is a korábbinál nagyobb mennyiségben digitalizáljuk. Eszközparkunk korszerűsítése érdekében elindítottuk egy reprodukciós szkennelőállomás és egy komplett filmdigitalizáló állomás beszerzését, melyekkel a jövő évtől jobb minőségben és nagyobb iramban tudjuk digitalizálni a papíralapú dokumentumokat és az archív filmeket.

Az **FDK Katalógizálási Osztályán** az újonnan bekerült folklór hang- és videófelvételek feldolgozása, szegmentálása és adatolása mellett fontos arra is gondot fordítanunk, hogy az archívum immár tekintélyes mennyiségű adatbázisát folyamatosan javítsuk, a korábbi hiányos adatokat pótoljuk. Munkatársaink közül 2020-ban többen részt vettek az Utolsó Óra gyűjteményének korszerű és látványos megjelenését biztosító Polyhpony projektben: fényképválogatással, gyűjtési adatok javításával és kiegészítésével segítették a közreadandó felvételeket. Emellett elindult a fényképgyűjtemények adatolása, az FDK aloldalán kialakítottunk egy Fotótárat, ahol bárki böngészhet a szakmai alapon válogatott és közreadott Kallós Zoltán- vagy Halmos Béla-fotógyűjteményben. Rendszeresen hírt adtunk az FDK eseményeiről, egy-egy jelentősebb gyűjtemény bekerüléséről, vagy a Katalógizálási Osztályon folyó munkákról és az érdekesebb gyűjteményekről, hogy a nagyközönség is értesüljön erről a tudományos igényű háttérmunkáról. A Folklórdokumentációs Fejlesztési Osztály az adatbázisban történő javításait a katalógizálók folyamatos visszajelzései alapján végzi, a készülő fejlesztések ügyében pedig rendszeresen egyeztet a két részleg.

Az **FDK Szolgáltatási Osztálya** 2020-ban elvégezte a könyvtári állomány teljes körű leltárát, folyamatosan fejlesztette a HunTéka könyvári rendszer tartalmi részét, pótolta a Hangzó kiadványok katalógusának elmaradt tételeit. Emellett folyamatosan beszerezzük az aktuálisan megjelenő szakkiadványokat, rendezzük a bekerülő papíralapú gyűjteményeket. A könyvtár alapját képező Martin György-könyvhagyaték 2019-ben kiegészült özvegye, Borbély Jolán könyvhagyatékával, valamint Erdélyi Zsuzsanna néprajzi könyv- és kéziratok hagyatékával is. Azt szeretnénk, hogy az örökösök szándékaival egyezően ezek közkinccsé váljanak, így célunk minél több folklór iránt érdeklődő embert bevonni és kiszolgálni a könyvtárban. Másfelől fontos kiszolgálni az eredeti folklórgyűjtések iránt érdeklődő kutatókat, valamint a táncházmozgalom eseményei iránt érdeklődőket is. Ez utóbbihoz nyújt nagy segítséget például a korábbi Szakmai Ház VHS- és Betamax-kazettáin található filmfelvételeket tartalmazó, folyamatosan bővülő adatbázis, vagy az Orális Archívumban összegyűlt több száz interjú lejegyzése, ami által ezek címszavazhatóvá és kereshetővé válnak.

II.2. Szakmai feladatok ismertetése az Alapító Okirat releváns pontjaihoz kapcsolódva

- *„A magyar néphagyományok, a hazai népművészet és népi iparművészet, a népi kultúra elemeinek megőrzése, életben tartása és élővé tétele, visszajuttatása a jelen és a jövő kulturális közegébe;*

- *A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence történetileg és szájhagyomány útján fennmaradt néphagyományának és népi iparművészeti hagyatékának felkutatása, értelmezése, rendszerezése, feldolgozása és hozzáférhetővé, élővé tétele, szolgáltatása, ennek érdekében közművelődési és közgyűjteményi feladatok ellátása;”*

Gyűjteménygyarapítás

2020-ban megszerzett publikálatlan archív folklórgyűjtemények, folklórrevival anyagok

- Gyűjteménygyarapodás: 4221 hordozó és 838 GB-nyi adat. Többek között Balázs Gusztáv, Erdélyi Zsuzsanna, Gelencsér János, Pávai István, Kerényi Róbert és a Muharay E. Népművészeti Szövetség folklórgyűjteménye, valamint Kása Béla és Kozma Gyula fotógyűjteménye került be az archívumunkba.
- Ezzel együtt járt a gyűjteményvásárlási és felhasználói szerződések, mellékletek elkészítése.

2020 évi könyvtári állománygyarapodás

könyv	277 db
folyóirat	134 db
műsoros hangzóanyag	21 db
Népművészet Ifjú Mestere dolgozatok	10 db (kézműves), 8 db (tánc), 6 db (zene)

Állományrendezés, állományrevízió, szolgáltatás

- Gyűjteményi mappák létrehozása, rendezése szerződések, dokumentumok hordozók alapján.
- A beérkezett gyűjtemények rendezése, állományba vétele, szakszerű elhelyezése, digitalizálásra előkészítése.
- MÁNE-gyűjtemények feltárása, a MÁNE-plakátgyűjtemény előkészítése, átadása restaurálási és digitalizálási munkákra Abdulwahab Nadia közreműködésével.
- A korábban beérkezett gyűjtemények revíziója, átdobozolása, címkézése, a gyűjteményi táblák rendezése.
- Erdélyi Zsuzsanna kézirat- és néprajzi könyvhagyatékának első része 2019. év végén került beszállításra, ez közel 450 db könyv és folyóirat, valamint 456 mappányi kézirat.

2020 őszén Pávicz Adrienn végezte a néprajzi tematikájú könyv- és folyóirat-hagyatékának további összeírását és bedobozolását, majd szeptember folyamán beszállításra került további 400 db dokumentum. Ezek tematikus feltárása, leltározása folyamatban.

Tulajdonosi másolatok készítése, visszajuttatása

- Gyűjtőnek átadott digitális másolat: 45 GB anyag merevlemezen. Szerencsére visszaszorult a roppant munkaigényes és archiválási szempontból nem megbízható optikai lemezen történő átadás.

Állományvédelem

Digitalizálás

Elkezdődött többek között Fazakas János, Horváth Gyula, Kerényi Róbert, Kozma Gyula, Bősze Gábor, Mikulas Mušinka gyűjteményének, illetve folytatódott a Néptáncosok Szakmai Háza gyűjteményének, valamint Lajtha László népzenei kéziratainak digitalizálása.

- Audióanyag (magnókazetta, DAT-kazetta, magnószalag)595 hordozó, 1104 óra
- Videóanyag (VHS-kazetta, Hi8-kazetta, MiniDV-kazetta)273 hordozó, 516 óra
- Állókép (fotó, kézirat) 7592 db
- Segédmédiafile létrehozása 496 db
- Összesen: 8956 digitalizált tétel

Penésztelenítés, megfelelő tárolási környezet kialakítása

- Folytatódott a Magyar Művelődési Intézetből származó filmgyűjtemény állagvédelme (penésztelenítés, tisztítás: 3750 méter).
- A gyűjtemények folyamatos klímafelügyelete.
- A kézirat raktár polcrendszerének kiegészítése, a gyűjtemények áthelyezése, rendezése.

Könyvkötészet, restaurálás

- Medveczky könyvkötészet megbízásával 176 db könyvet köttettünk be a Martin-hagyatékból;
- 2019-ben a könyvtárunkba került Kájoni János 1676-ban nyomtatott Cantionale Catholicum énekeskönyve, melyet rossz állapota miatt az Archivart Kft.-vel

restauráltattunk. Kutatásra érdemes anyag, hazánkban csak két másik példány lelhető fel belőle;

- A jövő évi jubileumra készülve a PreservArt Kft. segítségével restauráltattuk és airvelope fóliákba csomagolva archiváltuk a MÁNE plakátgyűjteményének 1951–1990 közötti sérült darabjait.

Gyűjteménymozgatás

A klimatizált raktár beázásai, illetve a kéziratraktár átalakítása miatt többször kényszerültünk egyes gyűjteményi egységek, illetve egy helyiségben található összes gyűjtemény átmozgatására.

Gyűjteményfeltárás (katalogizálás)

Folklórgyűjtemények és folklórmozgalmak dokumentumainak katalogizálása

Az adatbázisunkban 2020-ban is folytatódott a Néprajzi Múzeum fonográfgyűjteményén belül Vikár Béla, Bartók Béla és társai gyűjtéseinek rekonstrukciója és közzététele, gyarapodott adatbázisunk Hruz Dénes VHS-, Sára Ferenc minidv-, Römer Judit VHS- és magnókazetta-gyűjteményének katalogizálásával. Excel táblázatban feldolgoztuk Halmos Béla fotógyűjteményét (5219 db) és kibővítettük a korábbi képgalériánkat. Elkezdtük adatolni (3213 db) Kallós Zoltán fotógyűjteményét, melyből egy több mint 400 db-os reprezentatív fotógalériát készítettünk a honlapon.

- Előfeldolgozás a Folklór Archiváló Rendszerben (FAR-ban)**923 fájl, 190 óra**
- Folklór Archiváló Rendszerben szegmentált és katalogizált fájlok ellenőrzése, javítása
108 fájl, 84 óra
- Szegmentálás és katalogizálás Folklór Archiváló Rendszerben**1225 fájl, 272 óra**
- Sor került a Folklór Archiváló Rendszer tezaurusrendszerének tartalmi fejlesztésére és javítására is.
- A Polyphony projekt munkálataihoz részfeladatok elvégzésével a katalogizáló osztály munkatársai **744 munkaórával** járultak hozzá.
- Egyéb tudományos munka előkészületeiben való részvétel: **112 munkaóra**.

Táncház Archivum

- Szecsődi Barbara 68 hangkazettát dolgozott fel az Orális Archivum gyűjteményéből, amely 35 interjút tartalmaz, ez 94 órányi hanganyag lejegyzése, illetve lektorálása. Képanyagot szolgáltatott a Folkstúdió számára, valamint a Táncház Archivum képeiből online kirakójátékot készített a ház tavaszi zárva tartása idején.

- Otthoni munkavégzés idején szintén az Orális Archívum interjúinak lejegyzésén dolgozott Abdulwahab Nadia, Szalóki András, Virányi-Balázs Anikó, Pápai Mariann és Vargacz Alíz.
- Tavasszal a társadalomismeret-érettségi témakörei közt szerepelt a táncházmozgalom, ezzel kapcsolatban több fiatal olvasónak is tudtunk segíteni.

Táncfilmfeldolgozás

- Galát Péter idén 172 db VHS tartalmi feldolgozását, pontos adatolását végezte el, ez közel 460 órányi audiovizuális dokumentumot takar.

HunTéka adatbázis-bővítés

- Borbély Jolán hagyatéka: 500 új tétel
- Saját állomány: 600 új tétel

Gyűjtés, dokumentálás

Vavrinecz András idén a következő településeken készített hang-, videó- és fényképfelvételeket, amelyek a HH folklórarchívumába kerültek:

Kazincbarcika, Ózd – Tarnalelesz (Borsodnádásd), Bélapátfalva, Zádorfalva, Berzék, Rudabánya, Szendrőlád, Szendrő, Felsőzsolca, Borsodbóta (Tarnalelesz), Jászládány (Jánoshida), Jósvafő, Sajólad.

Audiovizuális szolgáltatások

- A 2020-as évben a COVID-19 járvány következtében az audiovideo szolgáltatás alapvetően megváltozott az előző évekhez képest. A Martin Könyvtár emiatt két alkalommal is hosszú ideig zárva volt. A telefonon vagy e-mailben érkezett megrendeléseket ezért online módon teljesítettük. Az előző évekhez képest jóval több volt a szaktanácsadás, szakértés, és kevesebb az elektronikus szolgáltatás. Sok esetben adtunk felvilágosítást a neten elérhető adatbázisokról, használatuk módjáról.
- szaktanácsadás, szakértés: 379 alkalommal;
- audio, videó másolása: 36 alkalommal (összesen 4579 perc), melyek döntő többségét a belső munkatársak részére szolgáltatottuk, ezzel is segítve például a Hagyományok Háza Facebook-oldalát vagy a Folkstúdiót;
- minimális mennyiségben történt digitális fotószolgáltatás is, ezek is a Ház programjaihoz

készültek.

Az FDK alaptevékenységei közé tartoznak továbbá az alábbiak:

Lajtha László honlap (lajtha.hagyomanyokhaza.hu)

Lajtha László életét, munkásságát bemutató honlap működtetése. Ennek szakmai részét hosszú évek óta Solymosi Tari Emőke zenetörténész végzi, aki minden évben új szakmai tartalmakkal bővíti az oldalt, melynek informatikai feltöltését a H-vitamin végzi.

Folklór filmklub

2019-ben indult programsorozatunk év elején 3 alkalommal valósult meg a Médiatár Olvasótermében, ezt követően a HH Facebook-oldalán váltak elérhetővé a Sztanó Hédi által válogatott, felkonferált néprajzi filmek. Ősszel *Több, mint mozi* címmel az Átriumban zajlottak filmvetítések.

Sztanó Hédi szakmai tanácsokkal segítette a Folkstúdió munkáját, emellett *A magyar népi vonószene hagyománya*, valamint *A magyar csárdástánc* UNESCO-felterjesztéshez készítettek bemutatófilmeket.

- *„A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence néphagyományaira épülő művészeti tevékenység ellátása;*
- *Együttműködés a népművészeti ágak, a népi iparművészet és a néphagyomány gondozása területén a helyi, regionális és országos szervezetekkel;”*

A Hagyományok Háza és a BTK Zenetudományi Intézet évek óta folyamatosan együttműködik az archív filmek, hangfelvételek és fényképek digitalizálása, feldolgozása és elérhetővé tétele kapcsán. 2020-ban megindult a Zenetudományi Intézet archívumában őrzött Martin-filmek utólagos szinkronizálása, azaz a némafilmek és a párhuzamos hangfelvételek pontos összeillesztése, amely hatalmas segítséget jelent a fiatalabb néptáncos és népzenezők számára a tanuláshoz.

A Hagyományok Háza és a Néprajzi Múzeum évek óta együttműködik a fonográfhangok feldolgozása és elérhetővé tétele kapcsán. A fonográfhangok katalógizálását, a téves adatok és hiányok javítását a Katalógizálási Osztályon dolgozó Péczeli Barbara végezte, az elkészült fonográfhangok elérhetők a Folklóradatbázisunkban.

- *„Népművészeti és népi iparművészeti alkotások minősítésével, minősítő címek adományozásával kapcsolatos hatósági feladatok ellátása, ennek keretében hatósági*

nyilvántartás vezetése és a minősítő címeiről szóló hatósági igazolvány kiállítása;”

Árendás Péter, az FDK tárvezetője évek óta részt vesz a Népművészet Mestere díjat, valamint a Martin György-díjat odaítélő kuratóriumban.

- *„A hagyományőrzés, a néphagyomány gondozása területein szakmai képzési és továbbképzési feladatok ellátása, ennek érdekében a képzések kidolgozása, akkreditáltatása és megszervezése a Kárpát-medencében, valamint szakkiadványok megjelentetése;”*

Hétféle népzenei kurzusok, szakmai rendezvények

Az EFOP pályázat keretén belül a *Népzeneészek tudásbővítése, generációk közötti tudásátadás* programsorozat szakmai felelőse Árendás Péter FDK-tárvezető. Ennek keretében az év folyamán 8 alkalommal tartott népzeneelméleti előadásokat Budapesten, Kishegyesen, Pécsen, Szegeden, Szekszárdon, Tatabányán és Várhosszúréten, ahol bemutatta az archívumot és a Folkloradatbázist.

Részvétel szakmai rendezvényeken

Árendás Péter tárvezető január 19–23. között a Hagyományok Házaát képviselte a Dohában megrendezett Global Public Diplomacy Network 6. Kongresszusán.

Az FDK munkatársai által készített, publikált kiadványok

A 2020 végén megjelent *Balogh Kálmán – Szabó Dániel: Magyar népi cimbalomiskola* című hangszeres népzenei példatár, melynek hangzó mellékletét Vavrincez András állította össze;

Az év folyamán elkészült *Csernók Klára – Árendás Péter: Szilágysági népzene. Kanalas Imre dallamai* című hangszeres népzenei példatár kézírata, melynek lektorálását és a hangzó mellékletét szintén Vavrincez András állította össze.

IV. Folkloridokumentációs Fejlesztési Osztály

IV.1. Szakmai feladatok ismertetése az Alapító Okirat releváns pontjaihoz kapcsolódva

„a) A magyar néphagyományok, a hazai népművészet és népi iparművészet, a népi kultúra elemeinek megőrzése, életben tartása és élővé tétele, visszajuttatása a jelen és a jövő kulturális közegébe.”

„b) A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence történetileg és szájhagyomány útján fennmaradt néphagyományának és népi iparművészeti hagyatékának felkutatása, értelmezése, rendszerezése, feldolgozása és hozzáférhetővé, élővé tétele, szolgáltatása, ennek érdekében közművelődési és közgyűjteményi feladatok ellátása.”

1. A Folkloradatbázis szoftverfejlesztési munkálatai

Elkészült az FDBQuery export-, import- és analízistámogató szoftver, melynek segítségével tömeges lekérdezéseket, javításokat és elemzéseket tudunk végezni a Folkloradatbázisban. Elindult a Folkloradatbázis publikus webes felületének modern technológián és felhasználóbarát dizájninterveken alapuló teljes megújítása.

2. A Folkloradatbázis szoftverével kapcsolatos fejlesztői támogatás (support)

Elsősorban az új szerverre költözés miatt fellépő problémákat orvosoltuk, illetve csoportos médiakonvertálási feladatokat oldottunk meg.

3. Adatbázis tartalmi fejlesztéséhez külső szakértő megbízása

Elkezdtük a Pávai István által készített interjúk lejegyzését. Ez a munka nemcsak az ő gyűjtéseinek helyes és részletes katalogizálását segíti elő, de segít tisztázni számos olyan kérdést, mely az adatbázis-építés során felmerül.

4. A többnyelvű kiadványokhoz szükséges fordítás

2020-ban a kétnyelvű Lajtha-kiállítás és az Utolsó Óra weblapanyagainak elkészítésében kértük angol szakfordító segítségét.

5. Az Utolsó Óra gyűjtéssorozat anyagainak közreadása a Polyphony Projekt keretében

A Polyphony Projekt keretben leegyszerűsített adattartalommal, könnyen használható, látványos formában tárjuk a nagyközönség elé az Utolsó Óra gyűjtéssorozat hangfelvételeit. A közreadás feltétele az egyszerűsített adattartalom meghatározása, létrehozása, az adatellenőrzés és adatjavítás. A fotóválogatással, az adatbázisexporttal, a médiakonvertálásokkal, az egyszerűbb adatpótlásokkal – az FDK munkatársainak segítségével – elkészültünk, de a hatalmas adatmennyiség miatt az ellenőrzési munka egy része átcsúszik 2021 első félévére.

6. Lajtha-kiállítás

2020 nyarára elkészült a Pávai István által szerkesztett *Lajtha László, a népzenekutató* című magyar és angol nyelvű kiállítás egy könnyen utaztatható, roll-up-os kivitelezésben.

7. Tanácsadás, együttműködés

Kollégáink 2020-ban is folyamatosan rendelkezésre álltak, amikor tanácsra vagy véleményre volt szükség a Hagyományok Házában végzett tevékenységekhez a néprajz-, népzene- és néptáncstudományt, valamint az adatbázis-építést érintő területeken, segítséget nyújtottunk szakmai kiadványok, konferenciák, előadások, kiállítások, bemutatók létrehozásában. Népzene- és néprajzkutató kollégáink számtalan alkalommal válaszoltak szakmai kérdésekben külső megkeresésekre, adtak interjút a médiának.

„h) A népi hagyományaink iránti bel- és külföldi figyelem felébresztése, fenntartása, a magyar és a Kárpát-medencei népművészet, népi iparművészet és a néphagyomány tárgyi és szellemi értékeinek népszerűsítése, országos, regionális, nemzetközi rendezvények szervezése.”

8. Szellemi kulturális örökség felterjesztések

2020-ban az alábbi értékelemek elismertetésén dolgoztunk. UNESCO nemzetközi szintje: „A hagyományos vonószene Magyarországon” felterjesztése, „A csárdás magyar hagyománya” felterjesztés előkészítése. UNESCO magyar szintje, jó gyakorlatok: „A magyar népi mesemondás visszatartása a Hagyományok Háza által kifejlesztett módszer alapján” felterjesztés előkészítése.

9. Intézményi részvétel az UNESCO Kulturális Szakbizottságában

Részt vettünk az UMNB Szellemi Kulturális Örökség Szakbizottságának munkájában és nyári ülésén.

V. Népművészeti Módszertani Műhely

V.1. Összefoglaló

1. Vezetői összefoglaló

A Népművészeti Módszertani Műhely feladatellátását alapvetően meghatározta a 2020 márciusa óta fennálló járványhelyzet. Terveink egy részéről le kellett mondanunk vagy későbbi időpontra elhalasztanunk, másokat a személyes jelenlét helyett online formában valósítottunk meg. Ez utóbbi nem pusztán technikai volt a számunkra: a célhoz és a célközönséghez a tartalmakat és a módszereket is újra kellett gondolnunk. Mindez igen sok többlet-erőfeszítést kívánt a munkatársaktól. A járványidőszak azonban nemcsak nehézségeket okozott, hanem innovációra is sarkallt bennünket.

Az év elején a tárban elindult a minden munkatársat bevonó **stratégiai tervezés, belső képzés**

és csapatépítés. Részben ezzel összefüggésben elkezdődött és hatékonyabb lett a táron belül, az osztályok közötti **rendszeres kommunikáció és együttműködés.** Elkészült és intézményi szinten is nyilvános az NMM középtávú stratégiai terve, a 2021-es munkatervet már ennek tükrében készítettük el.

Az átalakuló törvényi, rendeleti háttér nyomán megtörtént a **felnyitási eljárások,** ügyrend sok munkát és erőfeszítést igénylő újrafogalmazása, elkészítése.

A tár szintjén mindent egybevéve a **karantén és a folyamatosan változó járványhelyzetre reflektáló munka** (home office, ügyeleti rendszer, táron belüli kapcsolattartás), illetve az otthoni munkavégzés kialakítása, lehetősége, megélése minden nehézségével együtt tisztességesen lezajlott. Ez a helyzet sok új kihívást hozott, sok olyan dolgot kitaláltunk, kipróbáltunk, megcsináltunk, ami teljesen új volt, és gyakran kívül esett a komfortzónánkon.

A 2020. év első két hónapja, majd a nyári és a kora őszi időszak a **személyes jelenlétén alapuló közművelődési, oktatási és szakmai programok** megvalósítását tette lehetővé.

Közművelődés, ismeretterjesztés, oktatás

Gyermek és ifjúsági korosztálynak szóló bevált programjaink a LEP előadások keretében a megváltozott célközönséghez igazított, átalakított szerkezetben jól működnek (MÁNE és SZKFO együttműködésben). Az idei év kiemelt programsorozata, az 5 éves a Nyitott műhely – dacolva a járvány okozta nehézségekkel – **innovatív** és hatékony volt. **Forgószél-Garabonciás nyári táborunk** új helyszínen, új feltételek között (Tihany, bourdon táborhoz csatlakozva) azonos szakmai minőségben, új szakemberek bevonásával zajlott. A **Népművészet Ifjú Mestere tábor** megszervezésével egy harminc éve megszakadt, régi hagyományt elevenítettünk föl. A mentorálással egybekötött **közös alkotás, az elméleti előadások** és a táborozás közös élménye a szakmai fejlődésen túl az alkotók, szakemberek közti **kapcsolatok** megerősítését is szolgálja. **NépmesePontok** munkatársainak kérésére **kézművesképzést** szerveztünk. A Mesterségek Ünnepe dívatbemutató a Várban – a szűkített programkínálatban – nagy sikerrel képviselte a Hagyományok Házát.

Kiadvány

A **Ráduly-gyűjtésekből szerkesztett népmese-kötet** egy új sorozat első darabja, egyaránt sikeresnek tekintjük a **sorozat koncepciójának kialakítását,** a konkrét kötetben a gyakorlati megvalósítást, és a kiadvány illusztrációját, tipográfiai igényességét.

Kiállítás

A múzeum idei kiállításai közül a Salföldi kiállítás és a Lovas Kata életmű-, emlékkiállítás a tárgyanyag és a **szakmatörténeti vonatkozások** szempontjából egyaránt figyelemre méltó. A Fazekaspályázat és Kiállítás kiállított tárgyainak nívója mellett a **kísérő szakmai rendezvény**

emelte annak színvonalát.

A Játéktól a mesterségig kiállítás a múzeumi munkatársak és a Kézműves Osztály kooperációjában, a járvány második hullámát közvetlenül megelőzően, **nehezített körülmények között jött létre**. Igen fontos szerepe van a képzéseken elért **eredmények** bemutatásában, a tanfolyami hallgatók **bemutakozása** szempontjából, és a leendő hallgatók **toborzása** szempontjából is. (Virtuális kiállítás készül belőle.)

Gyűjteménykezelés, műtárgyrevízió

A járványidőszak adta meg a lehetőséget, hogy a régóta tervezett műtárgyrevízió kellő lendülettel elinduljon. 2020-ban a gyűjtemény legnagyobb darabszámát kitevő kerámiatárgyak kerültek sorra. Ezzel párhuzamosan egy másik adósság, a leltárnaplóból „eltűnt 10 év” felgöngyölítése is megtörtént.

Pályázatok

A nemzetközi partnerségben megvalósuló **ERASMUS+ (ToMiMEUs)** az érzékszervi **fogyatékkal élők múzeumi** programjainak, bevonódásának **módszertanához** már a mostani, kezdeti időszakban láthatóan igen jelentős eredményekkel járul hozzá. Hasznosítható lesz az NMM mellett az SZKFO (és esetleg a MÁNE) programjain is.

Az **NTP bőrös tehetséggondozó hétvégék** sikere a **minőségi oktatásban** rejlik: a többfelől érkezett résztvevők szakmai kapcsolatépítése és a kiváló mesterektől tanulás lehetősége egyesült a tehetséggondozó hétvégéken.

A „**Kis fekete**” egy korábbi program továbbvitele, amely a tervezőket, alkotókat nagy számban szólította meg, és a pályamunkákon is nyomon követhető a felhívás **inspiráló** hatása.

A járványhelyzetre reflektáló tevékenységek, innovációk

A szélesebb közönséget, különböző korosztályokat és érdeklődői csoportokat ért el az **innovációnak** számító **Folk kocsmá kvíz**, az **online múzeumpedagógiai** tartalmak, a múzeumi gyerek rajzpályázat és a Folkstúdióval együttműködésben megvalósuló vasárnapi mese sorozat.

A kézműves alkotók szakmai közösségét **újszerű és minőségi tartalmakat** eredményező módon szólította meg a **Kézműveskedj otthon!** oktató videósorozat, valamint az alkotás folyamatát és az alkotó egyéniségeket láttató **Most van időm alkotni**. A kézművesség iránt érdeklődő szélesebb közönség számára elkészült az „**Első festett könyvem**” **webshopon** forgalmazott termék.

December közepétől az NMM saját Fb-oldallal van jelen a közösségi médiában, **Almárium** elnevezéssel.

A munkatervben jelenléti formában tervezett, de a járványhelyzetben módosítva megvalósuló

programok, tevékenységek:

- zsűrizés a járványhelyzetben (NIO és Ifjú Mester pályázat),
- tanfolyamok online térbe terelése, a **digitális oktatás technikai és módszertani feltételeinek gyors és hatékony kialakítása.**

Többféle probléma egyidejűleg nehezítette a **Virtuális Hagyományaink** megvalósítása során a hatékony projektmenedzsmentet. Ugyanakkor a pályázatok egy része **kifejezetten jó szakmai-technikai minőségben** készült el és **hosszú távon beépíthető a munkánkba**, elsősorban az oktatás területén.

A közművelődési munka szezonális jellege miatt a **munkatársak leterheltsége időben hullámzó, egyenetlen.** Ezen korszerű projektmenedzsment módszerek bevezetésével kívánunk a közeljövőben javítani. A táron belüli szakmai együttműködés célzottan javult 2020-ban, de ezen a területen bőven van még tennivaló.

Célok, prioritások

- A Népművészeti Módszertani Műhely középtávú stratégiai tervének elkészítése
- A táron belüli kommunikáció és a szervezeti kultúra erősítése
- Rendszeres képzés a tár munkatársai számára
- 2021-es ONK előkészítése

Szervezeti keretek

A Népművészeti Módszertani Műhely szervezeti felépítésében 2020-ban annyi változás történt, hogy a tárvezető mellett tárvezető-helyettes státusz is létrejött. A tárvezető és a tárvezető-helyettes feladatmegosztása az Ügyrendben került rögzítésre. Az NMM 2020-ban is négy osztályból állt (Folklór Osztály, Kézműves Osztály, Népi Iparművészeti Osztály és Magyar Népi Iparművészeti Múzeum), a szakmai munkát az Irányítás munkatársai segítik.

Munkamódszerek

A Népművészeti Módszertani Műhely feladatellátását alapvetően meghatározta a 2020 márciusa óta fennálló járványhelyzet. A home office és az online programok, online értekezletek új munkamódszerként kerültek az életünkbe. A kényszerű megoldások sok nehézséget okoztak, de több olyan innovációhoz is vezettek, amelyeket hosszú távon is be tudunk építeni a munkánkba.

Kiemelt projektek, ill. azokhoz való kapcsolódás

A 2020-as év sok programunk megvalósítását tette lehetetlenné, sok programunkat át kellett alakítani vagy el kellett halasztani. 2020-ban került volna megrendezésre az Országos Népművészeti Kiállítás (ONK), amely a járványhelyzet miatt a 2021-es év kiemelt projektje lett. 2020-ban az NMM középtávú stratégiai tervet készített, és elkezdődött a táron belüli szorosabb együttműködések és jobb kommunikáció kialakítása, valamint egy szakmai megújulást hozó belsőképzés-sorozat.

Az NMM munkatársai közül többen bekapcsolódtak a HH nagy projektjeibe, mint pl. a Köszönjük, Magyarország! pályázat vagy a Virtuális Hagyományaink felhívás.

V.2. Szakmai feladatok ismertetése az Alapító Okirat releváns pontjaihoz kapcsolódva

- A magyar néphagyományok, a hazai népművészet és népi iparművészet, a népi kultúra elemeinek megőrzése, életben tartása és élővé tétele, visszajuttatása a jelen és a jövő kulturális közegébe

„Játéktól a mesterségig” – tanfolyami hallgatók munkáiból készült bemutatkozás

A vizsgamunkákból kiállítás készült „Játéktól a mesterségig” címmel az OKJ-s képzések munkáival együtt, mely 2020. november 11-én nyílt. A korlátozások miatt a múzeum zárva tart, reméljük januárban újra megtekinthető lesz. A kiállítás építésében Benedek Krisztina, Mundrusz Anett, Orbán Judit, Halászi Lehel, Hideg Dániel és Péter Szidónia vett részt. A tárlatot online módon is bemutatjuk a nagyközönség részére szakágakra bontva. Jó gyakorlatnak tartjuk, hogy az előző évekhez hasonlóan a kiállításmegnyitóra az adott hallgatóink közül kérünk fel közreműködőket, ezzel is személyesebbé téve a jelenlétüket. Idei évben Kardosné Faragó Edit tanfolyami hallgatónk fia a Tisza Táncegyüttes tagjaival lépett fel.

Felelős: Péter Szidónia, Mundrusz Anett

NIM-kiállítás

Július közepén sikerült a nyári megnyitás után elsőként a múzeumba megépíteni a kiállítást.

Nagy örömünkre idén is igen erős volt a mezőny a Népművészet Ifjú Mestere pályázat tárgyalkotó jelentkezői között. Magas színvonalú alkotások érkeztek az alábbi szakágakban: fazekas, szőttes, bőrműves, textil-nemez munkák, viseletek és festett kazetták. Elegáns, letisztult kiállítást sikerült építeni a gyönyörű alkotásokból. 2020-ban tíz tárgyalkotó nyújtott be

pályázatot, akik közül a zsűri javaslata alapján egy alkotótól két tárgy nem került be a kiállításra. A díjra jelölt pályázók alkotásai komoly tudást és szakmai felkészültséget tükröznek. Az idei évben is mives alkotásokban gazdag munkákat láthattunk a tárlaton, ahol együtt voltak jelen a magas szakmai színvonalat képviselő tárgyak, és a követésre méltó újítások is.

A kiállítás rendezői: Borbényi Éva, Pintér Piroška

A kiállítás rendezésében közreműködött: Hargitai-Halászi Lehel, Hideg Dániel, Mundrusz Anett, Péter Szidónia, Orbán Judit, Pölös Andrea, Verbőczy Dorottya

Kézműves-tanfolyamaink bemutatkozása a Mesterségek Ünnepén

A 2020 augusztusában tervezett Mesterségek Ünnepére több módon készültünk és terveztük a jelenlétünket. Ezt a nyárvégi korlátozó intézkedések miatt nem tudtuk lebonyolítani.

Felelős: Benedek Krisztina – Péter Szidónia – Mundrusz Anett – Orbán Judit

Most van időm alkotni – Több leszel, ha alkotsz (online tárlat)

Az új idők új lehetőségeként éltük meg ezt a feladatot, hogy alkotóinkat pályázatra hívjuk. A célunk az volt, hogy népszerűsítsük a kézműves alkotókat és magát a tevékenységet. Kértük, mutassák be, milyen tárgyat készítenek a karantén alatt, illetve dokumentálják a folyamatot. A pályázatot sikeresnek gondoljuk, összesen 127 alkotó 154 tárggyal és a hozzá kapcsolódó történettel pályázott. Sikerült a legjobbakat díjazásban is részesítenünk. Csermák Zoltán a külhoni sajtóban írt népszerűsítéseinek köszönhetően több határon túli alkotó is beküldte pályázatát.

Felelős: Péter Szidónia

MOME-s együttműködés

A MOME-s projektben való részvétel nagyon inspiráló volt. Az első alkalommal szervezett közös megbeszélés is remek alapja volt a közös gondolkodás elindulásának. Nyilván már az elején kiütközött, hogy az ottani szakemberek mennyivel több tervezési, szerkesztési ismerettel rendelkeznek. Azt a gondolatot viszont nehéz volt megélni, amikor a kézművest egyszerű kivitelezőnek nevezték, és ezáltal láthatóvá vált a nézőpontjaink távoliséga. A több szakmát felvonultató beszélgetés tanulságos volt abból a szempontból is, hogy milyen módon viszonyultak ez egyes szakágak képviselői egymáshoz. Az igazi munka a mi területünkön egy galérialátogatással kezdődött október elején, ahol Király Fannival részletesen tanulmányoztuk az

által készített ékszereket. Külön vizsgálat alá vettük azokat a darabokat, amelyek a nemesfém alanyon kívül üveggyöngyöt, textíliát vagy bármely más természetes anyagot tartalmazott. Fanni ékszereinek megtekintése után rátértünk a saját magam által készített népi ékszerek áttekintésére.

Közös pontot is találtunk, alapanyag-használatban, illetve formatervezésben is, vagy színek együttes használatában. Világossá vált, hogy a csomópontok, záródások szerkesztésében is nagyon műves megoldásokkal, ötletekkel rendelkezik Fanni. Kértem, hogy ezekből az ötleteiből is néhányat mutasson be számunkra. Megegyeztünk, hogy a leginkább hasznos egy a tervezéssel és a formaalakítással kapcsolatos ismeretei lennének a Hagyományok Háza tanfolyamain. A munka zárásaként egy rendkívül tartalmas és hasznos szakmai anyag készült. Azt gondolom, eredményes volt az eddigi együttműködésünk, és bizonyosnak gondolom, hogy lesz még folytatás. Köszönöm, hogy részese lehettem ennek a tanulási folyamatnak.

Felelős: Péter Szidónia

Gyékényszövő hétvége

Oktatató: Bárány Mara

2020 februárjában hirdettük meg a kihalóban lévő mesterség felelevenítését célzó workshopot. A 3 napos (péntek, szombat, vasárnap) tanfolyamra elsősorban azokat vártuk, akik már foglalkoztak gyékénymunkákkal. A hirdetés után egy hét alatt beteltek a helyek (10 főt vártunk). A várólistára még 20 fő jelentkezett, így további időpontokat is kijelöltünk az oktatóval. A karantén miatt ez a képzés elmaradt.

Reflexiók a gyékény-, csuhé- és szalmatárgykészítő képzésekhez: A szükséges fiatal oktatók bevonása, betanítása. A három anyag közül a legnépszerűbb, a leggazdagabb hagyománnyal rendelkező és a mai életünkben jól használható anyag a gyékény. Többféle workshop indítható ebben a témában, amelyek anyaga nem fért bele a 60 órás képzésbe, illetve még a régi OKJ-s képzésbe sem. Csuhéval foglalkozó képzést ritkábban lehet sikerrel indítani. De 1-2 évente megtelik a létszám. A szalmatárgykészítő képzés nem keresett. Meg kell találni ebben a témában a továbblépés lehetőségeit. Az elmúlt években ebben a témában OKJ-s képzés nem indult, azonban az eddigi rövidebb képzések hallgatói közül vannak olyanok, akik vállalnák a 800 órás szakmai képzést is. Ez is, illetve az, hogy ezt a mesterséget máshol nem oktatják, és hogy nincs fiatal utánpótlás a kihaló mesterségeknek, indokolja a 2021-es évben a támogatott képzés beindítását.

Témafelelős: Benedek Krisztina

Kezdő és haladó zöldvesszős kosárfonó-tanfolyam

Minden év elején zöldvesszős kosárfonó-tanfolyamra várjuk a kezdő kosárfonókat. Idén a januárban induló kezdő tanfolyamon a szappantartótól és tálcától 6 alkalom elteltével eljutottak a résztvevők a saját kosaruk megfonásáig. 11 fő kezdő résztvevő ismerkedhetett meg a kosárfonás alapjaival.

A haladó tanfolyamot sajnos először márciusban kellett lemondani a járvány miatt, majd az őszre tervezett pótlást a második hullám miatt kellett elvetnünk. Bízunk benne, hogy jövő évben sikerül megszervezni a képzést.

Oktatók: Legeza Márta és Takács Judit

Témafelelős: Mundrusz Anett

Tojás-kosár készítő szakmai nap

Időpont: 2020. március 7.

Oktatók: Jókainé Gombosi Beatrix, Kovács Zoltán

2020-ban először hirdettük ezt az egynapos, két mesterséget felvonultató szakmai napunkat. Gyakorlatilag néhány nap alatt beteltek a helyek mindkét foglalkozásra. Cserével oldottuk meg, hogy mindkét oktatóhoz érkeztek a csoporttagok, délben pedig szakmát váltottak. Így mindenki egy piros tojással teli kosárral ment haza. Érdemes lenne gyakrabban ilyen magas színvonalú egynapos képzéseket is szervezni.

Témafelelős: Péter Szidónia

Kezdő fonó szakkör

Oktató: Méhes Adrienn

Időpont: 2020. február, 1.–2., csoport; 2020. szeptember, 3. csoport

2020-ban már második alkalommal szerveztük meg a kézfónó-tanfolyamot. A nagy érdeklődésre való tekintettel tavasszal két kezdő csoportot tudtunk szervezni és elindítani. Az utolsó két alkalom sajnos az ismert helyzet miatt átcsúszott szeptemberre. Október elején újabb csoportot hirdettünk, mely szintén rövid idő alatt betelt, és szintén nagyon eredményesnek bizonyult.

Témafelelős: Péter Szidónia

TERVBEN VOLT, de nem tudtuk elindítani a vészhelyzet elrendelése miatt

Madáretető-készítő szakkör; Oktató: Kovács Zoltán

Karácsonyi vesszőcsillag szakkör; Oktató: Kovács Zoltán

Bőr-nemez öv készítés; Oktató: Somos Veronika és Halmai Edina

A kétnapos tavaszi tárgykészítő alkalomra a helyek gyorsan beteltek, és még egy várólistát is összegyűjtöttünk. A vírus miatt mindkét tervezett program végül elmaradt. Ősszel újra megszólítottuk a korábban jelentkezetteket, és két újabb időpontban, novemberben terveztük a megvalósítást. Ekkor újra közbeszólt a rendelet. Tavasszal mindenképpen szeretnénk bepótolni, változatlan tartalommal.

Felelős: Péter Szidónia

Bőrműves-továbbképzés

A 120 órás képzést elvégző hallgatóink igényeit kielégítve megszerveztünk egy továbbképzést, ahol újabb technikákkal bővíthették tudásukat. A korábbi hallgatókból egy fő kivételével mindenki részt vett a továbbképzésen, összesen 9 fő. A legelkeesebb és legelhivatottabb résztvevők becsatlakoztak a bőrműves OKJ-képzésbe.

Oktató: Dékány Dóra

Témafelelős: Mundrusz Anett

Bőrműves előadás-sorozat

2020 tavaszán egy alkalommal valósult meg. Ezen két előadás hangzott el:

Farkas György bocskorkészítő, Mohácsról.

A mesterséget a nagyapjától tanult fiatal mester bemutatta a nagyapja életútját, a bocskorkészítés mesterségét a bőrkikészítéstől a kész tárgy elkészítéséig.

Torma László nyugalmazott főrestaurátor.

Az előadás búcsúelőadásként hangzott el. Torma László kezdeményezte az előadás-sorozat létrejöttét, és a kezdetektől, 2006-tól szakmailag irányította, moderálta a beszélgetéseket. Most mesélt szakmai életének kezdetéről, hogyan lett szűcs, majd hogyan lett restaurátor, illetve a legfontosabb kutatásairól, munkáiról. Az őszi félévben az előadás-sorozatot a

bizonytalan helyzet miatt nem hirdettük meg. Feladatunk a következő előadásokhoz új moderátort keresni, a szakmai irányítást továbbra is vállalja Torma László.

Résztevők száma: 32 fő

Témafelelős: Benedek Krisztina

Szövő mesterkurzus

Az idei hevesi szöttes pályázat, a békéscsabai textiles konferencia és az ONK területi kiállításainak tavaszi egybeesése miatt az idén nem hirdettük meg. Jövőre tervezzük három alkalommal a korábbi hagyományoknak megfelelően egy téma mélyebb feldolgozása által. A most működő élményszövő műhelyek és a volt háziipari szövetkezetek utódintézményeiben folyó tevékenységeket kívánjuk bemutatni.

Felelős: Benedek Krisztina, Orbán Judit

Képzők Képzője – Játszóházi foglalkozást vezetőik továbbképzése

Idén 18. alkalommal került volna megrendezésre a továbbképző tanfolyamunk Gébárton, a felújított Kézművesek Házában. A programunk célja, hogy az országban induló népi játszóházvezetői képzés oktatóinak és szervezőinek továbbképzést tartsunk minden évben. Sajnos ezt a tervünket is felülírta a járvány, így nem szerveztük meg a tábort.

Témafelelős: Mundrusz Anett

Népművészet Ifjú Mestere tehetséggondozó tábor

A tavaszi időszakban megvalósult pályázat lebonyolításának körülményeit a járványhelyzet sok tekintetben megváltoztatta. A szakmai zsűrivel folytatott beszélgetések és a sokadik online megbeszélés alkalmával megszületett a valós találkozás szükségességének gondolata. Erre válaszként gondoltuk megszervezni az idei Népművészet Ifjú Mestere Táborát. A programok összeállításakor figyelembe vettük a pályázatra jelentkezők szakmai színvonalát és sokféleségét. Minden szakágban, melyben pályázat érkezett, megszerveztük a műhelymunka lehetőségét. A vidéki helyszín kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy a helyszín rendelkezzen műhelyekkel és alapvető eszközökkel, szövőszék, csikók, fazekaskorong. Öt műhely került kialakításra. Bőrműves, bútorfestő, viseletkészítő, fazekas és szövő. Műhelyvezetők: Czákli Hajnal, Gaál János, Egervári Márta, Hadikfalvi Andrea és Pintér Piroska. 2020-ban minden pályázatot benyújtott fiatal meghívtunk a táborba. Néhányan nem tudtak

részt venni, helyettük a korábbi években pályázókat, illetve más pályázatainkra jelentkezett ifjakat szólítottunk meg. Az egyhetes tábor első napján a korábbi kézművescsoportok alakulásáról, a Fiatal Népművészek Stúdiójának kialakulásáról hallgattak előadásokat. Második nap a veszprémi múzeum raktárába és kiállításaira látogathattak el inspirációt gyűjteni a helyi anyagból. Szerdától délelőttönként a tervezés és megvalósítás zajlott, délután pedig előadások. Adatközlőkkel, illetve irányított beszélgetésekkel és közös alkotással, rajzolással egészítettük ki a programot. Sokszor éjszakába nyúlóan is folyt az alkotás. A műhelyeket kellemes alkotói hangulat jellemezte, ahol a mester és a tanítványok között tapintható volt a harmónia. Az együttműködések eredményeképpen kész tárgyak, tervek és sok-sok rajz készült. Az elméleti előadások is sokszor vitaindításra és továbbgondolkodásra serkentették a fiatalokat. Néhány óra alatt megismerkedtek és kapcsolatba léptek egymással a kézművesek. Többen hétvégére közös célokat, terveket szövögettek. A továbbiakban szeretnénk, ha legalább kéthavonta mindenképpen találkozhatnának a fiatalok, és szakmai iránymutatásban részesülhetnének a Hagyományok Háza keretében. Továbbá megfogalmazódott annak is az igénye, hogy a jövő évben akár együtt táborozhatnának az előadó-művészeti kategória pályázóival.

Felelős: Péter Szidónia, Orbán Judit

Átalvető – Táncházról és társzművészetekről

A program az SZKFO-val közös szervezésben valósult meg. Az első alkalom 2020 októberében még közönség előtt zajlott: Czingel Szilviával beszélgetett Sándor Ildikó, mesét mondott Aranyos Boglárka, a széki muzsikát Borbély Zsuzsi és zenekara biztosította, Fábíán Éva énekelt és dalt tanított. A második alkalom, novemberben sajnos már csak online volt megtekinthető. A műsor felvétele a FolkStúdióban készült. Szlama László népzeneész volt a vendég, akivel Berta Alexandra beszélgetett, Szabó Ágnes mesét mondott.

Forgószél levelező tanulmányi verseny 2019/2020-as tanév

Téma: Öltözködés, népviselet

Ebben a tanévben 179 fő vesz részt a vetélkedőn, ebből 25 Garabonciás.

Forgószél tanulmányi verseny – döntő

Közreműködő szakemberek:

Baksa Brigitta (feladatlapok kidolgozója), Pákay Viktória (Forgószeles feladatlapok javítója, Garabonciás dolgozatok értékelője)

Mivel a korlátozások nem tették lehetővé a személyes megmérettetést, online formában rendeztük meg, és a Redmenta rendszerben bonyolítottuk a döntőt.

Időpontja: 2020. május 25.

Közreműködő szakemberek:

Baksa Brigitta, Pákay Viktória, Szilárd Katalin

Nyári tábor – a Forgószél és Garabonciás tanulmányi verseny győzteseinek

2020. július 27. – augusztus 2. Helyszín: Tihany

A verseny győztesei, az egész éves országos Forgószél és Garabonciás hon- és népismereti vetélkedőn eredményesen szerepelt 12–16 éves diákok néprajzi-honismereti szakmai táborozáson vettek részt a Bourdon népzenei táborban. Idén 40 magyarországi résztvevővel valósult meg a tábor, hiszen a határlezárások miatt határon túli gyerekeket nem tudtunk táboroztatni.

Szakmai munkatársak:

néptáncoktatók: Babinecz Sándor, Némethné Bakonyi Erika

kézművesek: Dobinszki Csilla, Dobi Pál

népdalénekes: Navratil Andrea

mesemondó: Fábián Éva

népzene: Bese Botond

népi játék: Legeza Márta, Németh Nóra, Pákay Viktória

Forgószél és Garabonciás 2020/2021-es tanév

I. félév — 2020. szeptembertől decemberig

Téma: népi táplálkozás

Aprók tánca – Gyermektáncház

Rendszeres gyermektáncház, kézműves játszóház élőzenével, minden pénteken, 17.00–18.00-ig, a 4–10 éves korosztály számára. Szeptember–október hónapban a Nagyvárosi Folkudvar Corvin

téri színpada, esőnap, hűvösebb idő esetén a tágas Átrium adott helyet a programnak. November, december hónapra tértünk át az online térre.

Összesen tervezett 31 alkalom helyett 23 valósul meg, 9 alkalom a tavaszi félévben + 14 alkalom az őszi félévben.

Közreműködő szakemberek:

Zenészek: Lipták Péter, citera

Császár Dominik, duda, furulya

Gundy Kristóf, tekerő

Vaskó Zsolt, duda, furulya

Kerényi Róbert, furulya, gardon, ének

Horváth Gyula, hegedű, koboz, ének

Tóth Mártonné Gebri Bernadett, koboz, ének, mese

Táncitanítók: Gundyné Szerényi Andrea, Körtvélyesi Anna, Kovács Zsuzsanna, Mályi Borbála

Kézművesek: Dobi Pál, Dobinszki Csilla

Komplex ismeretterjesztő foglalkozás óvodásoknak és kisiskolásoknak

A programot két témakörben tervezzük: „Mesterségünk címere” és „Jeles napok”.

Tervezett alkalmak: 50

Ebből 7 valósult meg márciusig, 11 bejegyzett foglalkozás maradt el májusig. Ősszel egy foglalkozásra sem jött előjegyzés, pedig a kukoricafosztók és adventi foglalkozások is mindig sok csoportot vonzanak. Tavaszi–őszi félévben is egy átlagos évben 25-25 foglalkozás valósul meg, vagyis 3000 gyereknek nyújtunk élményszerű ismeretterjesztést.

Közreműködő szakemberek: Dobinszki Csilla, Pintér Piroska, Gólya Edit, Borbényi Éva, Sári Adél, Csiki Virág, Csiki Lóránt, Verbőczy Erika (kézművesek), Babinecz Sándor (táncos), Berta Alexandra, Varga Máté (zenészek)

Digitális komplex ismeretterjesztő anyagok

2020-ban készült el az első tematikus csomag, az adventi tematika kidolgozása. A digitális tudástár foglalkozásvázlatot, módszertani útmutatót, tananyagtartalmakat (dalszöveget,

kottákat, archív filmeket, kézműves videókat lépésről lépésre, letölthető játékos feladatlapot és hozzá tartozó megoldókulcsot), oktatási segédeszközök bemutatását, tanári segédletet (pedagógusok felkészülését támogató néprajzi háttérismereteket) tartalmazott.

Népi gyógyászat előadás-sorozat

2020-ban is havonta legalább egy alkalommal, csütörtöki napokon.

2020.02.13. Csiki Emese

2020.03.05. Bódis Judit

2020.03.26. Pottyondy Ákos előadása elmarad, őszre tolódik

2020.04.09. Szabó Éva előadása elmarad

2020.05.28. Nagy Zsolt előadása elmarad

2020.10.29. Pottyondy Ákos előadása

2020.11.19. Béres Sándor előadása

Tervezett 8 alkalom helyett 4 valósul meg.

Botoló nap

Felső-Tisza-vidéki pásztorbotoló

A magyar pásztorság körében megőrzött fegyverszerű eszközhasználat legszebb formái ezen a vidéken maradtak fenn legtovább. A vidék pásztoraitól még a hetvenes években is lehetett gyűjteni a virtuóz botolót. Ezen a napon vendégünk, Siska Tibor tanított, aki sokak példaképétől, Horpácsik Jánostól tanulta a botoló fogásait.

Időpont: 2020.02.08.

Résztevők száma: 12 fő

Táncos mesterkurzus felnőtteknek

A tavaszi és az őszi idényben, mindkétszer a járványhelyzet miatt elmaradt.

A verbunk napja

Tervezett időpont 2020 májusa volt, de a járványhelyzet miatt elmaradt.

Kalotaszegi előadás-sorozat I. rész

A nyári Nagyvárosi Folkudvar program egyik színpadi bemutató programjaként került sor Karácsony Zoltán tánc történeti előadására, amely Kalotaszeg magyar és román férfi és páros táncait hasonlította össze. A MÁNE táncosai közreműködésével valósult meg a program.

Időpont: 2020. augusztus 13.

Találkozás a néphagyománnyal – Ismeretterjesztő program 6–14 éveseknek

Népszerű gyermekprogramunkból a járványhelyzetnek köszönhetően egy normál alkalmat tudtunk megtartani a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódóan, januárban.

Újdonság, hogy pályázati támogatás keretében lehetőség adódott decemberben a program színpadi táncbemutató részének minőségi dokumentálására. Az előadásról többkamerás, HD minőségű felvétel készült, mely alkalmas lehet a jövőben az online forgalmazásra. A felvételnek köszönhetően az előadást felfrissítettük, szakmailag újragondoltuk és aktualizáltuk.

További újdonság, hogy a program része lett az intézményi szinten koordinált Lázár Ervin Programnak, amelynek keretében 8. osztályos vidéki diákoknak kínáltuk, az ő életkori sajátosságaikhoz igazítva a tartalmat és a foglalkozástípusokat a Magyar Állami Népi Együttes együttműködésével.

Alkalmak száma ebben az évben: 1, LEP keretében: 4

Részvevők száma: 100 fő, LEP keretében: 1080 fő

Figurás – Néptáncos bérlet 2019/2020

A pandémiának köszönhetően a négy előadásból álló bérlet harmadik előadását februárban még meg tudtuk tartani, de ezt követően az előadás-sorozatot fel kellett függeszteni. Az áprilisra tervezett negyedik előadást módosított tartalommal szeptemberben tudtuk bepótolni. A korlátozások miatt gyerek közreműködőket nem hívhattunk, ezért pótelőadásként a Rendhagyó óra sorozat táncelőadását kínáltuk. Az előadásról pályázati támogatásnak köszönhetően többkamerás, HD minőségű felvétel is készült egyben.

A járványhelyzet miatt új évadot nem indítottunk, azonban újdonságként megkezdődött a

Magyar Állami Népi Együttes tájegységeket bemutató előadásainak átdolgozása, „figurásítása” abból a célból, hogy a Figurás bérlet jövőbeni repertoárjába beilleszthessük őket. Ebben külső, felkért szakmai munkatársként segítkeznek Horváth Zsófia táncos-koreográfus a Magyar Állami Népi Együttes együttműködésével.

Program:

2020. február: Elek táncai (Tordasi Pillikék)

2020. szeptember: Rendhagyó tánc- és drámaóra: Orbán Balázs nyomán

Részvevők száma: 200 fő

Rendhagyó óra sorozat – Hagyományismereti program 10–18 éveseknek

A pandémiának köszönhetően az eladás-sorozatot gyerekközönségnek nem tudtuk forgalmazni. Egy rendhagyó tánc- és drámaórát tartottunk a Figurás bérlet keretében. Újdonság, hogy az előadásról többkamerás, HD minőségű felvétel készült – egyben Fábián Éva speciálisan ebben az előadásban elhangzó mesemondását is dokumentáltuk. A jó minőségű felvétel a jövőbeni online forgalmazásra is lehetőséget ad. A Rendhagyó óra sorozat egyéb elemeire (történelemóra, zeneóra) az újonnan indult Folk-kocsmakvíz program keretében került sor ősszel.

Újdonság, hogy a program része lett az intézményi szinten koordinált Lázár Ervin Programnak, amelynek keretében 8. osztályos vidéki diákoknak kínáltuk a Fonó Zenekar és a Pengetős Trió rendhagyó zeneóráit.

Előadások összesen: 4 alk., LEP keretében: 3 alk.

Részvevők száma: 270 fő, LEP keretében: 810 fő

Lázár Ervin Program

A kormányzati program lehetővé teszi, hogy vidéki gyerekek fővárosi kulturális intézményekbe juthassanak el évente egyszer. A kezdeményezésben részt vesz a Hagyományok Háza is. 2019–2020-ban több ezer vidéki nyolcadik osztályos diákot fogadtunk: az életkori sajátosságainak megfelelő tartalmas hagyományismereti programokat kínáltunk nekik, köztük a Találkozás a néphagyománnyal és a Rendhagyó óra sorozatot (népzenei ismeretterjesztő koncertek a Fonó Zenekar és a Pengetős Trió közreműködésével). A résztvevők a Magyar Állami Népi Együttes közreműködésével a Kárpát-medencei táncagyománnyal ismerkedtek, ízelítőt kaptak az élőszavas mesemondás műfajából Fábián Éva és Klitsie-Szabad Boglárka közvetítésével, majd saját maguk is elsajátíthattak néhány egyszerűbb moldvai és felcsíki táncot

a MÁNE táncosainak élményszerű vezetésével. A Fonó Zenekar és a Pengetős Trió előadásain a magyar és a környező népek népzenejével ismerkedtek a vonós bandák és a pengetős hangszerek repertoárján keresztül – és közös éneklésre is sor került. A pandémia miatt a tervezett alkalmak töredékét tudtuk megvalósítani. A pótlásuk a következő évben várható.

Alkalmak száma: „Találkozás program” 4 alk., Rendhagyó zeneóra 3 alk.

Részvevők száma összesen: 1890 fő

Folk-kocsmakvíz

A Folklór osztály új kezdeményezése a Nagyvárosi Folkudvar keretében jött létre 2020 nyarán. A már bevált kocsmakvízek mintájára egy hiánypótló néprajzi-népművészeti témájú vetélkedőt alakítottunk ki. Célunk a szórakoztatással összekapcsolt ismeretterjesztés, hogy a résztvevőink oldott és kellemes hangulatban bővítsék általános műveltségüket, ezen belül elsősorban néprajzi ismereteiket játékos feladatok segítségével. A nyári alkalmak sikerén felbuzdulva és a közönség részéről érkezett pozitív visszajelzéseknek köszönhetően a programot rendszeresítettük: 2020 októberétől havi egy alkalommal elindult az évközi sorozat. 2020 decemberében a vetélkedőt a pandémia miatt online tartottuk, ennek egyik előnye lett, hogy a játékba vidéki, határon túli és más külföldi országok magyarjai is bekapcsolódhattak. Minden vetélkedőt az alkalomhoz illeszkedő tematikus népzenei kamarakoncert követ. A vetélkedő feladatai csapatmunkában készülnek Németh Nóra vezetésével. A nyári vetélkedőkön a Magyar Állami Népi Együttes is tevékenyen részt vett, színesítve ezzel a programot és segítve az interaktív jelleget. Erre törekszünk a jövőben is.

Alkalmak száma: 8 alkalom

Részvevők száma: 600 fő

Műsorvezető: Varga Máté, a Folklór osztály vezetője

Szakmai együttműködés a Bécsi Collegium Hungaricum intézménnyel

Felkérésükre 2020 őszére egy hagyományismereti foglalkozást terveztünk Bécsben élő családosok részére. A program ugyan a pandémia miatt elmaradt, de tervezzük a megvalósítását 2021 tavaszán.

Népmeseportál koncepciójának előkészítése

A népmese iránt érdeklődő szakmai és nagyközönségnek kínál tartalmakat, ismereteket,

programismertetőt, népmesehallgatást, -olvasást, játékos formában ismerkedést a népmesékkal. Ennek az oldalnak a kidolgozása, előkészítése, koncepció megfogalmazása stb.

„A népmese mai élete” sorozat

Folytatódott ismeretterjesztő előadás- és beszélgetéssorozatunk, évente összesen 6 alkalommal, egy-egy pénteken, melyben a népmesei hagyomány avatott szakértőivel, továbbvivőivel – és továbbvivőiről – beszélgetünk. 2020-ban a népmese kutatás aktuális és a nagyközönséget is érdeklő témáit kezdtük körüljárni. Előadók voltak (a vis maior helyzet miatt elmaradt több előadás): Gulyás Judit (Az Arany-család mesegyűjtéséről), Domokos Mariann (Magyar népmese – Grimm-mese), Biczó Gábor (Ámi Lajos és Jóni Ferenc cigány mesemondók). Biczó Gáborral a cigány mesemondás témakörében Fb-live stream formában beszélgett a témafelelős, Dala Sára.

„Ahol a madár se jár” mesemondókör

2016 januárjától működik az „Ahol a madár se jár” nevű mesemondókör, az első népmesetanfolyami hallgatókból alakult, azóta működik. 2020-ban Klitsie-Szabad Boglárka, majd Sándor Ildikó vezette a havi egy alkalmat. A mesemondókör célja: a mesemondók egyrészt egymással tudást osztanak meg, másfelől gyakorlott mesemondókká válhatnak. A frissen végzett mesemondóknak is alkalmas vagy egyenesen kívánatos ilyen körbe ellátogatni, vagy éppen csatlakozni hozzájuk. 2021-ben is folytatjuk.

„Szőjük-fonjuk a mesét!” – mesemondóest-sorozat

Felnőtt hallgatóságnak 2 mesemondó 3-3 mesét mond, egy-egy téma köré „szöve” a meséket. Idén a nagyon ismert revival mesemondókat hívtuk meg a Nagyvárosi Folkudvar keretében, összesen 5 alkalommal.

Népmeseképzések a HH Megyei Hálózatba

Gyakorlatorientált egynapos képzés a hagyományos magyar népmese ismerete/mesemondás/népmese tanítása témában, célcsoport: óvónők, tanítónők, könyvtárosok, közműves szakemberek. 2021-ben is folytatjuk a projektet.

A NépmesePontokkal kapcsolatos szakmai feladatok

Elsősorban véleményezés, kapcsolattartás az ország 14 népmesepontjával. Egész éves folyamatos munka, idén kiemelt téma volt az online térben való népmesés programok szakmai és módszertani kivitelezése.

Továbbképzés népmeseponos szakemberek számára

Kézműves alaptechnikák – 2×1 napos képzés valósult meg (műhelymunka formában) a népmeseponos kollégáknak. Csíki Lóránt és Péter Szidónia vezette mindkét alkalommal a családi foglalkozást.

5 éves a Nyitott Műhely

2020-ban 5 éves lett a Nyitott Műhely, amit januárban nyílt napokon kézműves-foglalkozásokkal és rendhagyó tárlatvezetéssel ünnepeltünk nyitott műhelyes alkotók bevonásával.

Nyitott Műhely workshopok

A Nyitott Műhelyben 2020 során 9 workshop tudott megvalósulni személyes részvétellel. Ezek: nemez-bőr táska 2 alkalom, első festett könyvem, babavarró foglalkozás, ékszerfaragó foglalkozás (kezdő, haladó), gyöngykötés, hímzett nesseszer, ecoprint, ősszel 16 alkalommal tartottunk ingyenes nyílt napokat, ahol új célközönség megtalálása és bevonása volt a cél. 2020-ban 464 fő látogatott el hozzánk a Nyitott Műhelybe. (Kb. 837 embert értünk el online felületen.) 2020-ban a nettó felhasználható bevétel: 1 283 616 Ft.

Inasképző – Alkotóhét és foglalkozássorozat gyerekeknek

A gyerekek számára hiánypótló foglalkozásaink voltak: fiúknak fafaragó foglalkozás, lányoknak: gyöngyfűző foglalkozás.

Évente egyszer kézműves alkotóhetet rendezünk a gyerekeknek nyáron „Inasképző” címmel, ahol a tárgyalkotás, kézműves technikák alapsabb ismerete került fókuszba.

Rajzpályázat – Nyitott Műhely

Tematikus rajzpályázatunkkal és kiállításunkkal a pedagógusokat, nevelőket szólítjuk meg. A pályázat célja a népművészeti motívumok és tárgykultúra megismertetése a gyerekekkel, csoportos munkára való ösztönzés, ismeretek megszerzése, és átadása. A kiállítás online formában valósult meg.

Palóc pásztorfurulya-készítő foglalkozás

Felnőtteknek szóló szakmai kurzusunk a „Palóc pásztorfurulya-készítő foglalkozás”, ahol Pál István dudás-furulyás pásztor örökségét adja át tanítványa, Gyenes Tamás, ácsoltláda- és furulyakészítő.

Rejtett kincsek – szekrénytíkok pályázat

Rejtett kincsek – szekrénytíkok pályázatunkkal a környezetünkben ma is fellelhető néphagyományhoz, népművészethez kapcsolódó értékek után kutattunk. Művészet, hobbi, marketing online előadásunkkal a kézműves termékek értékesítéséhez adtunk segítséget.

Téli esték

Téli esték online foglalkozásokkal (foglalkoztatóink: Gulyás Antalné, Hegyaljai Tünde, Seregély Mirtill, Komendo Gabriella, Sevela Zsuzsanna) a kézműves-foglalkozások online térbe való áthelyezését próbáltuk ki 2020 decemberében 3 napon keresztül.

Légy te is őrangyal!

Légy te is őrangyal! programunkkal társadalmi felelősségvállalást végzünk, online segédlettel elkészült képfestő hátizsákjainkat gyerekek otthonban élőkhöz juttattuk el.

Online műhely

Az Online műhely első része „Első festett könyvem” címmel hasonló célból valósult meg és vált állandóan elérhető terméké a Hagyományok Háza webáruházában.

Hulladékhasznosítás európai hete

A hulladékhasznosítás európai hetéhez kapcsolódóan a Kézműves osztály és a múzeum munkatársai (valamint Kocsis Attila MFO) közösen dolgozott azon, hogy az otthonukban található hulladékokból kézműves technikákkal hogyan készíthetnek használati tárgyakat a videóink segítségével. A projektet az Innovációs és Technológiai Minisztérium különdíjban részesítette.

„Életfa” – Bánszky Pál-émlékiállítás (Dunaföldvár – Fafaragó Galéria)

2020. 07. 23-án megnyílt Dunaföldváron, a vár területén kb. 130 nm-es emlékiállítás. A kiállítás anyagát Bánszky Pál Kecskeméten élő lánya, valamint a Hagyományok Háza Magyar Népi Iparművészeti Múzeum anyagából állítottuk össze. Egy nagyobb anyagot válogattam Csepeli István (Népművészet Mestere) dunaföldvári fafaragó anyagából. Bánszky tevékenységének jó része a Hagyományok Háza elődintézményéhez, a Népművelési Intézethez (20 év), az amatőr művészeti mozgalomhoz is köthető (60 év), ezért fontosnak ítéltük közreműködésünket. Az MNIM anyagából 51 tárgyat, valamint egy naiv festményt válogattunk ki. Mi írtuk az összes alkotó szövegeit és a főszöveget is.

A kiállítást a dunaföldvári vár területén található (Bánszky Pál nevéhez köthető) Faragó Galériában valósítottuk meg. Néhány tárgyemelőt, posztamenst vittünk a múzeumi anyagból. A kiállítás három hónapig volt látható, 2020. 07. 03. és 2020. 11. 01. között. A kiállítás létrehozásában két fő segített: tárgyválogatás – Hideg Dániel, a kiállítás leszállítása, felállítása – Hargitai-Halászi Lehel. Rendezte: Szabó Zoltán

„Egy húron pendülünk...” címmel rendeztük meg a Hagyományok Háza Kallós Zoltán kiállítótermében Nemes László erdélyi származású festőművész és a Magyar Hangszerműves Céh közös kiállítását. Unikális tárlat készült, hiszen erre nem volt még példa, hogy a képzőművészet és a hangszerek közösen voltak kiállítva. A modern festmények és az instrumentumok nagyszerűen egészítették ki egymást. A kiállítás szeptember 10-én nyílt, és december 21-ig tartott. Rendezők: Szabó Zoltán, Szerényi Béla és Hargitai-Halászi Lehel voltak. Látogatottsági adatok: 1383 fő (időarányosan 6 hónapos zárlatot beszámítva.)

Fazekastábor (a Nemzeti Tehetség Pályázat keretében)

Múzeumi vezetés a magyarszombatfai Fazekasházban. A veleméri műemlék templom meglátogatása vezetéssel. A magyarszombatfai anyag előkészítésének tanulmányozása.

Albert Attila fazekas-polgármester jól felszerelt műhelyében az őrségi edények korongolását és

díszítését sajátította el a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum – Nádudvari Népi Kézműves Szakközépiskolája és Kollégiuma fazekasságot tanuló 10 diákja. Minden nap dr. Nagy-Pölös Zoltán és Nagy-Pölös Andrea néprajzi előadásokat tartott. A mindennapos termelés, mázazás, égetés, árusítás tanulmányozása a legfontosabb tananyag. A tábor 2020 májusában volt.

Népi ékszerkészítő tehetséggondozó tábor

A tavaszi időszakban kiírt pályázati felhívás és a tárgyak postai úton történő beérkezése után a szakmai zsűri döntése alapján 12 fiatal vehetett részt a táborban. A tábori helyszín kiválasztásánál fontos szempont volt a korábbi hagyományok őrzése és a tábor vidéken tartása. Gyakorlati oktatók-műhelyvezetők: Nagy Gyöngyi, Komjáti Zoltánné, Péter Szidónia. 2020-ban minden pályázatot benyújtott fiatalot meghívtunk a táborba. Egy erdélyi lány nem tudott részt venni a járványügyi helyzet miatt. Az egyhetes tábor első napján a csoport tagjainak érdekében a bemutatkozások után Boldizsárné Kovács Gizella „Mi a harmónia” című előadását hallgatták meg, és közös alkotói gyakorlat keretében párokban harmonikus képet hoztak létre. Délután színelméleti előadás következett, mely szintén csoportos alkotási gyakorlattal zárult. Második nap Laczkó Tibor viseletgyűjtő néptáncpedagógus segítségével megismerkedhettek a sárközi viselet darabjaival. Egy korábbi táborlakó, Rotaru-Gulyás Eszter mint ifjú divattervező tért vissza és mutatta be divatbemutató keretében a „Kis zabori ház” című kollekcióját. Kedd délutántól a régi darabok megismerése, a tervezés és megvalósítás zajlott. Irányított beszélgetésekkel és közös alkotással, rajzolással egészítettük ki a programot. Sokszor éjszakába nyúlóan is folyt a munka. A műhelyt kellemes alkotói hangulat jellemezte, ahol a mesterek és tanítványok között tapintható volt a harmónia. Az együttműködések eredményeképpen kész tárgyak, tervek és sok-sok rajz készült. Az elméleti előadások is sokszor vitaindításra és gondolkodásra serkentették a fiatalokat. Reméljük, minden fiatal inspirációval és tudásgyarapodással gazdagon tért haza. A résztvevők kiválogatása idén is pályázat útján történt, és a részvétel teljesen ingyenes volt. Jövőre mindenképpen szeretném, ha szállás- és étkezési hozzájárulást fizetnének a résztvevők. Reményeink szerint a helyszín is változik jövőre, Kiscsöszön szeretnénk megvalósítani az Ifjú Mester táborral egy időben.

Oktatók: Nagy Gyöngyi, Péter Szidónia

Felelős: Péter Szidónia

Tervezz velünk! – Népi bőrműves-továbbképzés a Nemzeti Tehetség Program keretében

NTP-PKTF-M-20-C-0001 (25 év alatti fiatalok számára)

Oktatók: Győriné Fogarasi Katalin tervezés- és szakrajztanár, bőrműves, szakmatörténet kutató, Terényi Gyöngy bőrműves, népi iparművész, szakoktató

A képzést fiatal bőrművesek részére hirdettük meg, augusztus elején. A program meghirdetésekor kérdéses volt, hogy lesz-e olyan 25 év alatti fiatal aki szeretne ezzel a mesterséggel mélyebben foglalkozni. 10 fő jelentkezett az alábbi szakiskolákból: Nádudvari Népi Kézműves Szakiskola, Modell Divatiskola, Kovács Margit Iparművészeti Szakiskola. Három fő nem iskolában, hanem táborokban, mesterek felkeresésével tanulta a mesterséget. A képzés témái: Népi bőrműves stíuselemek alkalmazása a mai divatban, táska tervezése. Tárgytervezés a múlt példái alapján: szecesszió vagy modernizmus, népi bőrművesség és mai divat, az erszénytől a mappáig. Önzáró táska tervezése. Olyan szerkezet alkalmazása, mely a használat során biztonságosan zárhatóvá válik a súly által. A program az elkészült tárgyak elemzésével, értékelésével, a tapasztaltok összegzésével és kamarakiállítással zárul. November 6–7-én elkezdődött a képzés, elméleti előadással, és már a gyakorlati munkába is belekezdtek. A második alkalom elmaradt, 2021-ben folytatódik a képzés.

Felelős: Benedek Krisztina

Kézműves katalógus. Kárpát-medencei Kézműves Adatbázis (KEKA)

A kézműves adatbázis létrehozásának célja a Kárpát-medencében élő kézművesek lehetőségekhez juttatása, egy számítógépes adatbázis segítségével bárki kereshet információkat. A katalógust idén is fejlesztettük. A rendszerben a részletes keresési, szűrési lehetőségen tökéletesítettünk és finomítottunk, illetve előkészítésre került a Naptár/esemény fül beüzemelési lehetősége is. A Mesterségek fül alatt szereplő szakmák leírásai közül Csákányi Zoltán elkészítette a következőket: ácsmesterség, bocskorkészítő, bognár-kerékgyártó, fésűs, gyertyamártó, hálókötő, üvegpfestő. A fejlesztőcsapattal heti rendszerességgel meetingen vett részt Illés Vanda és Czulák Dóra az év folyamán.

Az adatbázissal kapcsolatos feladatok:

- alkotókkal kapcsolatfelvétel, tájékoztatás, online kérdőívek kiküldése, fotók bekérése (~ 60 új taggal bővült idén az oldalon szereplő kézművesek létszáma);
- az újonnan kitöltött kérdőívek adatainak ellenőrzése, pontosítása, egységesítése, hibák javítása (~ 25-30 cella alkotónként), előkészítés importálásra;
- a beküldött fotók rendszerezése, szerkesztése, feltöltése, lecserélése az alkotók galériájában; a kép nélküli alkotóknak a zsűriadatbázisban, egyéb internetes felületeken képek keresése, letöltése, szerkesztése az alkotók kérésére (~ 20-25 kép kézművesenként);

- importlista készítése, átadása az informatikus csapat részére, importhibák javítása;
- az importálás helyett szükség esetén az alkotók, boltok manuális feltöltése;
- technikai nehézségek folyamatos monitorozása, az adatbázisból elveszett képek visszatöltése (előzetesen a „gazdátlan” képek beazonosítása, alkotónként mappákba rendezése, szelektálása), egyéb szükséges adatpótlások.

Az adatbázissal járó technikai munkákat Czulák Dóra végezte. Szakmai koordinátor és témafelelős: Illés Vanda.

100 A Galéria

Galériánkban azokat az „A” kategóriás tárgyakat mutatjuk be, amelyek egy-egy mesterség legkiemelkedőbb, példaértékű alkotásai, a legméltóbbak arra, hogy példaként álljanak más alkotók előtt. Ebben az évben a Bőrműves, Csipkekészítő, Gyöngyfűző, Kosárfonó, Népihangszer-készítő, Kovács, Vessző, Népijáték-készítő (mappánként 30 tárgy – 30 alkotó) szakma képanyaga került közszemlére.

Felelős: Csákányi Zoltán

Szakmai tanácsadás és kapcsolattartás az alkotókkal

Szakmai információkat adtunk:

- az aktuális kiállításokkal, pályázatokkal és képzésekkel kapcsolatban,
- zsűrizéssel, Népi Tárgyalkotó Iparművész címmel kapcsolatban,
- más, a hatósági jogkörünkkel kapcsolatos kérdésekben,
- más, a népi iparművészetet érintő kérdésekben.

Felelős: Csákányi Zoltán, Illés Vanda, Molnár Fanni, Czulák Dóra

- A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence történetileg és szójhagyomány útján fennmaradt néphagyományának és népi iparművészeti hagyatékának felkutatása, értelmezése, rendszerezése, feldolgozása és hozzáférhetővé, élővé tétele, szolgáltatása, ennek érdekében közművelődési és közgyűjteményi feladatok ellátása

Szakmatörténeti archívum

A 2020-ban elkezdett stratégiai tervezés során merült fel az igény egy szakmatörténeti archívum létrehozására. 2020-ban ennek az archívumnak a megalapozása történt, a HH-ban levő szakmatörténeti anyagok digitalizálása kezdődött meg, és az archívum szerkezetének kidolgozása zajlott. Témafelelős Megyeri István, közreműködött Csákányi Zoltán, Benedek Krisztina, Hideg Dániel (digitalizálás).

Magyar Népi Iparművészeti Múzeum gyűjteményi tevékenysége

A gyűjteményi anyag 86 db beleltározott tárggyal gyarapodott, amelyet főként a fazekaspályázat díjnyerteseinek anyagából vásároltunk. Felelős: Bangó Alíz, Nagy-Pölös Andrea, Szabó Zoltán.

Műtárgyrevízió és műtárgyvédelem, új posztamensek

Folytattuk a műtárgyrevíziót, amelynek során 1735 tárgyat azonosítottak, tisztítottak, új raktári rendbe helyeztek el a kollégák. Ebből 371 fekete kerámia, 1364 egyéb mázas kerámia volt. A műtárgyrevíziót vezette Bangó Alíz, közreműködött Gál Boglárka és Járfás Judit.

Műtárgyvédelem keretein belül az évi két fertőtlenítés megtörtént, és a kollégák 1735 db tárgyat tisztítottak meg. A kiállítási tevékenységhez feltétlenül szükséges posztamensek rendkívül előregedtek, elhasználódtak. Úgy ítéltük meg, hogy a felújításukra felesleges költeni, új kísérleti anyagot felhasználva 30 db posztamens készült, amit Hargitai-Halászi Lehel tervezett és kivitelezett.

„Multiszenzoros és inkluzív múzeum kialakítása érzékszervi fogyatékkal élő személyek számára” (*“Towards a Multisensory and Inclusive Museum for Individuals with Sensory Disabilities”*; rövidítés: **ToMiMEUs)**

Pályázat időtartama: 2019. november 1. – 2021. október 31. (a projekt zárása kérvényezés után hosszabbodik majd)

Főpályázó: Muzeul Etnografic al Transilvaniei

Stratégiai partnerországok: Görögország, Törökország, Románia, Magyarország, Bosznia-Hercegovina

Projektmenedzsment: Farkas Réka (utazások szervezése, adminisztrálása), Dóra Fruzsina

(szerződés-előkészítések, véleményezés), Szilárd Katalin (projektbeszámoló, anyagok Facebookon és honlapon való közreadása), Virág Edit (gazdasági ügyek intézése), Gál Boglárka (témafelelős, projekt teljes körű adminisztrációja, szervezése).

Nemzetközi megbeszélések:

Delegáltak: Farkas Réka, Gál Boglárka

2019. november 25–26. Kolozsvár

2020. február 3–4. Athén

2020 szeptemberében Budapesten szerveztük volna a soron következő megbeszélést, a pandémia miatt elmaradt, későbbi időpont-egyeztetéssel valósul meg.

Nemzetközi trainingek:

Delegáltak: Bangó Aliz, Babinecz Sándor, Farkas Réka, Dobinszki Csilla, Gál Boglárka

2020. július 6–10. Kolozsvár – elmaradt, későbbi időpontban valósul meg.

2020. szeptember 7–11. Athén – elmaradt, későbbi időpontban valósul meg.

Szellemi munkatevékenységek:

Intellectual Output 1: elméleti anyag megírása: Farkas Réka (magyar nyelvű szakirodalmi áttekintés 12 oldal), Bangó Aliz (kérdőívek kitöltetése) és Gál Boglárka (angol nyelvű szakirodalmi áttekintés megírása, szerkesztése 21 oldal).

A nemzetközi összeszerkesztett angol nyelvű anyag összesen 137 oldal, magyar nyelvre fordítását az ELTE munkatársai végzik.

Intellectual Output 3: múzeumpedagógiai segédanyag megírása magában foglalja a szakirodalmi áttekintést, a HH – MNIM céljait, megvalósítandó programját. Az összesen 53 oldalas anyagot Gál Boglárka főszerkesztésével Szabó Zoltán, Bangó Aliz, Farkas Réka, Babinecz Sándor, Megyeri István és Dobinszki Csilla végezték.

Időszaki kiállítások

A Magyar Népi Iparművészeti Múzeum ebben az évben 10 kiállítást készített.

Ebből 7 kiállítás a Fő u. 6. szám alatt valósult meg, egy online (rajzpályázat), egy Dunaföldváron a Fafaragó Galériában, egy a Hagyományok Háza Kallós Zoltán kiállítótermében. Kiemelkedő kiállítások: Nagy Sándor fafaragó életművét bemutató tárlat, Lovas Kata, a Népművészet Ifjú Mestere emlékkiállítása, a Zalaegerszegi Faragópályázat anyagából összeállított anyag, és a

Salföldi Szövőműhely munkásságát bemutató tárlatok voltak.

Felelős: Nagy-Pölös Andrea és Szabó Zoltán

Múzeumpedagógia

2020-ban kiemelten két feladatot tűztünk ki célul, melyeket a pandémia nagyban felülírt. Az eddigi éves tapasztalatokra alapozva a kialakított foglalkozáskínálatnak megfelelő múzeumpedagógiai gyakorlat folytatását terveztük. Az év elején még sikerült személyes foglalkozásokat megvalósítanunk. Január 20-án a Balambér Óvodából fogadtunk 25 gyermeket. A foglalkozás alkalmával felidéztek a piacok és vásárok hangulatát, megismerkedtünk a kiállítással, és nemezéből virágot készítettünk Dobinszki Csilla irányításával. Februárban 2. osztályosok érkeztek hozzánk 26 fővel, hogy a farsang hangulatát és hagyományait elevenítsük fel. Március 10-én ismét kis óvodás csoporttal, 14 gyerekekkel a március 15-i, népművészetben használt szimbólumokkal ismerkedtünk meg és mézeskalács huszárt gyúrtunk, díszítettünk és süttöttünk Hunyadvári Szilvia irányításával. A Nyitott Műhely minden évben meghirdetésre kerülő rajzpályázatának díja évről évre múzeumpedagógiai foglalkozás. 2020-ban 3 díjazott foglalkozását Farkas Réka vezetésével szintén sikerült megvalósítanunk.

A 2019 novemberében elindult Erasmus+ ToMiMEUs projekt időbeli csúszásra kényszerült, a tervezett kiállítás megépítése és az érzékszervi fogyatékkal élő gyerekcsoportokkal való foglalkozások megtartása későbbi időpontokra halasztódik.

A 2020 őszére tervezett Országos Népművészeti Kiállításához kapcsolódó kiemelt múzeumpedagógiai tematika szintén 2021-es megvalósításra halasztódott.

A múzeumpedagógiai gyakorlatot viszont a pandémia nem csak hátrányosan érintette. A különleges zárt helyzet számunkra új utakat nyitott, online formában nyomozó játékokat készítettünk, ezzel segítve a pedagógusokat a távoktatásban. A játékok alkalmat adnak a múzeumi műtárgyaink megismerésére, és néprajzi témák, ismeretek elsajátítására. Nemcsak iskolai felhasználásra, hanem családi időtöltésre is nagyszerű lehetőséget kínálnak. A sorozatban összesen 4 tematikában készültek játékok, melyeket a HH honlapján és Facebook-oldalán adtunk közre.

Zsúriadatbázis

Az adatok felvitelét Molnár Fanni, a fotók feltöltését Csákányi Zoltán végzi. Az esetleges adatjavításokat alkalmanként minden kolléga rögzítette. Az adatbázis tökéletlenségeinek javítását ez évben is folytattuk, ebben Kemecsei Zsolt informatikus segítette munkánkat:

- a jelentkezési adatlapok nyomtathatósága PDF-be (a helyszíni szervezőknek);
- javítás az adatlapok nyomtatásán annak érdekében, hogy egyben tartsa a blokkokat, ne tördelje szét az alkotásokat, a szakágak kiválaszthatósága listából, befizetési adatok kinyerése az EOS-ból (a HCDeltával közösen, a pénzügyi elszámoláshoz).

Felelős: Molnár Fanni

Jegyzőkönyvek, archiválás, dokumentálás

A minősítéssel kapcsolatos minden adat a zsúriadatbázisban rögzítésre került.

Felelős: Molnár Fanni

Mindezen adatok biztonsági mentése automatikusan, napi gyakorisággal megtörtént. A tárgyfotók biztonsági mentése évente egy-két alkalommal történik manuálisan.

Felelős: Kemecei Zsolt

Digitális fotók

Fotódokumentáció: 2380 db hivatalos tárgyfotó elkészítése megtörtént.

Digitális fotók mentése asztali gépre, zsúriadatbázisba (a nagy méretű tárgyfotókkal együtt) megtörtént. Adatbázisból fényképek, jegyzőkönyvek kikeresése, alkotóknak történő elküldése, illetve a gyöngyös szakmai napra, esetenként CD-re történő kiírása. Előadásokhoz, értékelésekhez, kiállításmegnyitókhoz fényképek előkészítése, adathordozóra mentése minősítés szerint (MMR, HMR), pl. Landgráf Katalin – Lőrincz Etel – Hevesi szőttespályázat anyaga, Pölös Andrea – Fazekaspályázat

a fotómegrendelések száma	19
a fotómegrendelésekért fizetendő összeg	74 540 Ft
előhívott fotók száma	2 380 db

Felelős: Csákányi Zoltán, Czulák Dóra

Nyitott Műhely éves megbeszélés

A Nyitott Műhely alkotóival belső csoportmunka is folyik, amelyekhez belső megbeszélések is kapcsolódnak (éves tervezés, együttműködések stb.). 2020-ban nyitott műhelyes alkotók tevékenységét mutattuk be 11 interjúban, és 15 „csináld magad” leírásban. Ehhez kapcsolódott 5 műtárgyhoz fűződő interjú, leírás.

- A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence néphagyományaira épülő művészeti tevékenység ellátása.
- Együttműködés a népművészeti ágak, a népi iparművészet és a néphagyomány gondozása területén a helyi, regionális és országos szervezetekkel.
- Népművészeti és népi iparművészeti alkotások minősítésével, minősítő címek adományozásával kapcsolatos hatósági feladatok ellátása, ennek keretében hatósági nyilvántartás vezetése és a minősítő címekről szóló hatósági igazolvány kiállítása.

„Páva” előadó-művészeti minősítő

Az áprilisi minősítő a járványhelyzet miatt elmaradt, a novemberi minősítő szervezése már témafelelősként Babinecz Sándorra hárult, aki szinte teljesen leszervezte az eseményt, mikor az újabb lezárások következtében egy héttel a megvalósulás előtt a járványhelyzet miatt ismét törölni kellett a HH programjából. A tervezett eredeti időpontok: 2020. 04. 25., 2020. 11. 14. voltak, azonban 2020-ban végül nem valósult meg a minősítő.

A népi iparművészeti alkotások minősítése, zsűrizése

A Hagyományok Háza a népi iparművészeti tárgyak minősítését állami feladatként látja el. (530/2017. (XII. 29.) Korm.-rendelet) A zsűrik a 2020. évi tervnek megfelelően, szervezeten zajlottak egész évben. 2020-ban 21 minősítési alkalom volt megtartva, 12-t pedig törölnünk kellett, sajnos a pandémiás helyzet miatt a határon túli zsűrizéseink is elmaradtak. Zentán töröltük az időpontot, Válaszúton nem is jelöltünk ki 2020-ra. Összesen 538 alkotó zsűrizette munkáját. 2380 db beadott tárgyból 1777 db alkotás kapott zsűrizszámot. (Ebből 569 Mesterremek, 1052 Míves Termék, 156 Ajándéktárgy kategóriát kapott.) A Népi Iparművészeti Bíráló Bizottság 603 db tárgyat utasított el. A modern kategóriába sorolt tárgyak száma: 623 db, a hagyományos kategóriába pedig 998 db tárgyat sorolt a Népi Iparművészeti Bíráló Bizottság. A zsűritárgyak minősítéséből származó bruttó bevételünk: 3 570 000 Ft. A Népi Iparművészeti Osztály összes éves bevétele: 3 605 660 Ft.

A minősítési napok naptára

Zsűrinap száma	Dátum	Helyszín	Elmaradt	Megtartott
2020/1	2020.01.28.	Bp. Textil		1
2020/2	2020.02.06.	Mohács		1
2020/3	2020.02.11.	Bp. Ékszer		1
2020/4	2020.02.25.	Bp. Fa		1
2020/5	2020.03.03.	Bp. Tojás		1
ELMARADT	2020.03.10. => 03.24.	Zalaegerszeg	1	
ELMARADT	2020.04.03.	Naszály	1	
ELMARADT	2020.04.28.	Bp. Textil	1	
ELMARADT	2020.06.03.	Nyíregyháza	1	
ELMARADT	2020.06.27.	Székesfehérvár – Kovács	1	
2020/6	2020.07.09.	Magyarszombatfa		1
2020/7-8	2020.07.13–14.	Bp. Vegyes		2
2020/9	2020.07.29.	XXI. Országos Fazekaspályázat – Bp.		1
2020/10	2020.09.01.	XXII. Országos Szóttespályázat – Heves		1
2020/11-12	2020.09.10–11.	Miskolc		2
ELMARADT	2020.09.15.	Bp. Nemez, Bőr stb.	1	
ELMARADT	2020.09.22.	Bp. Ékszer	1	
ELMARADT	2020.09.29.	Bp. Textil	1	
2020/13	2020.10.06.	Zalaegerszeg		1

ELMARADT	2020.09.10.	Zenta	1	
2020/14	2020.10.20.	Győr		1
2020/15	2020.10.27.	Budapest		1
2020/16	2020.11.03.	Kecskemét		1
2020/17	2020.11.04.	Berettyóújfalú		1
2020/18-19	2020.11.07–08.	Békéscsaba		2
2020/20	2020.11.18.	Bp. (Székesfehérvár helyett)		1
ELMARADT	2020.11.18.	Veszprém	1	
ELMARADT	2020.11.19.	Debrecen	1	
ELMARADT	2020.11.25.	Szeged	1	
2020/21	2020.11.30.	Bp. (Veszprém, Szeged és a szeptemberi bp.-i helyett)		1
MEGTARTOTT zsűrik összesen:			21	
ELMARADT zsűrik összesen:			12	

Az előző évek statisztikája:

Év	alkotó	Beadott tárgyak száma	HA/H MR	MA/ MMR	HB/H MT	MB/M MT	ajándék	elutasítva	Zsűrizéssel ellátott tárgyak száma	H össz.	M össz.
2012		3147									
2013	836	3208	949	201	913	228	185	732	2476	1862	41
2014	889	3641	877	314	1044	347	233	826	2815	1921	64
2015	889	3358	778	297	867	375	259	782	2576	1645	61
2016	980	3399	662	351	841	396	291	858	2541	1503	74
2017	846	3142	687	278	831	385	249	712	2430	1518	64
2018	949	3820	777	352	1060	521	281	829	2991	1837	81
2019	1032	4122	693	390	1094	655	312	990	3132	1787	104
2020	538	2380	361	208	637	415	156	603	1777	998	61

A zsűrizéssel kapcsolatos általános feladatok:

a tárgyak begyűjtése (bp.-i zsűrinél) (felelős: Czulák Dóra, segít a NIO összes munkatársa)

a beérkezett kérvények (adatlapok) adatainak számítógépre vitele (felelős: Molnár Fanni)

a szolgáltatási díj befizetésének ellenőrzése, dokumentálása (felelős: Molnár Fanni, munkáját segítette Czulák Dóra)

tárgyak fotózásra való előkészítése, fotószámok kiosztása (felelős: Csákányi Zoltán, Illés Vanda vagy Czulák Dóra segítségével)

a zsűritagok felkérése, számlák bekérése vidéki zsűrialkalmakkor (felelős: Illés Vanda és Czulák Dóra)

beérkezett kérelmek szakágak szerinti rendezése táblázatos formában (felelős: Molnár Fanni, munkáját segítette Czulák Dóra)

szerveződések megkötése, számlák bekérése, teljesítésigazolások elkészítése (felelős: Czulák Dóra)

digitális képek készítése az alkotásokról (felelős: Csákányi Zoltán)

a minősítés napjának levezetése (felelős: Illés Vanda vagy Csákányi Zoltán, konzultálva Molnár Fannival)

a zsűrimatricák tárgyakra való elhelyezése (felelős: Illés Vanda vagy Czulák Dóra)

az értékelő és összesítő elkészítése, zsűri véleményének adatbázisban való rögzítése (felelős: Molnár Fanni)

a fotók fotószámokkal való ellátása digitálisan (felelős: Csákányi Zoltán)

papírképek készíttetése és az ehhez szükséges megrendelők elkészítése (felelős: Csákányi Zoltán)

a nyomtatott fotók zsűriszámmal való ellátása (felelős: Czulák Dóra)

az alkotásokról született jegyzőkönyvek

tartalmi átolvasása (felelős: Molnár Fanni)

formai ellenőrzése (felelős: Czulák Dóra)

a képek és a zsűri jegyzőkönyvek és védjegyek összerendezése és elpostázása az alkotónak (felelős: Czulák Dóra)

budapesti zsűrizéseknél a tárgyak elcsomagolása (Czulák Dóra)

budapesti zsűrizéseknél a zsűri után a tárgyak visszaadása az alkotóknak (felelős: Molnár Fanni, Czulák Dóra)

a zsűrizéssel kapcsolatos bevételek és kiadások nyomon követése és kimutatása, kalkulációk készítése (felelős: Czulák Dóra)

A felsorolt feladatokat a kollégák lehetőség szerint folyamatosan végezték, az ügyeleti rendszer miatt több ízben a felsorolt feladatok mindegyikét az aktuálisan ügyeletet kolléga végezte.

Sorszámozott „Páva” védjegyek nyomon követése

Excel táblázatban követjük azt, hogy kinek adtuk el az adott számú védjegyet. Jelenleg azt nem tudjuk vezetni, sem ellenőrizni, hogy mire ragasztják rá a matricát a kézművesek. A védjegy árusítása és nyilvántartása (sorszámok névhez és zsűriszámokhoz rendelése táblázatos formában) folyamatosan történt egész évben. Összesen 3566 db új aranypáva védjegy került eladásra. 1777 db védjegy ingyenesen került az alkotókhöz. Tehát összesen 5343 db védjegy került kiadásra.

A védjegyeladásból származó bevételünk összesen: 35 660 Ft.

Felelős: Czulák Dóra. Munkáját segítette: Molnár Fanni, Csákányi Zoltán és Illés Vanda

Bíráló Bizottság tevékenysége, tanácskozások szervezése

Folytattuk a Bíráló Bizottság tagjainak szakmáknként szervezett konzultációs lehetőségeket, annak érdekében, hogy a minősítési szempontok egységesek legyenek. 2015 őszén elkezdük az ún. Szakmai napok sorozatot, amely kapcsán idén a következő műfajokban szerveztünk tanácskozást:

– ékszeres szakmai nap (02.26.) Felelős: Molnár Fanni – megtartva.

– kovács szakmai nap (03.16) Felelős: Csákányi Zoltán – a pandémiás helyzet miatt elmaradt.

Kapcsolódó feladatok: felkérések, meghívók borítékolása, szakmai nap levezetése, képválogatás, szempontrendszerben javasolt változások rögzítése, beszámoló készítése.

Itt lehetőség nyílt a szakmabeieknek arra, hogy a problémás kérdéseket tisztázzák. A Bíráló Bizottság tagjaival személyesen is egyeztethettek az alkotók.

Molnár Fanni előadást tartott, ezenkívül a témafelelősök levezették a szakmai megbeszélést.

Összegzésként elmondható, hogy mind a zsűritagok, mind az alkotók szívesen jönnek el az ilyen jellegű tudásbővítésre, és igénylik ezek rendszeres megszervezését.

Felelős: Molnár Fanni és Csákányi Zoltán

Népi Tárgyalkotó Iparművész minősítő cím adományozása

A Népi Iparművészeti Tanácsadó Testület működtetésének segítése, a Népi Tárgyalkotó Iparművész minősítő cím adományozása

A Testület ülését ebben az évben 2020.09.16-án és 2020.12.15-én tartotta meg. Ez utóbbit online formában a vírushelyzet miatt.

Illés Vanda titkár az ülésekkel kapcsolatosan a következő feladatokat látta el:

– meghívók kiküldése és napirendi pontok összeállítása egyeztetve a főigazgatóval, a tárvezetővel,

– a ülés előkészítése és levezetése,

– a Testület tagjaival való kapcsolattartás az ülések között és a Testület feladatainak összefogása és gondozása.

Összesen 35 Népi Tárgyalkotó Iparművész címet ítelt oda 2020-ban a Népi Iparművészeti Tanácsadó Testület. A felterjesztéseket Csákányi Zoltán, Illés Vanda, Molnár Fanni és Pölös Andrea készíti elő és tárja a Testület elé. Az igazolványok kiállítását Illés Vanda végezte, az adatok dossziéba rendezését pedig a felelősök.

Az üléseken beszámolót tartott osztályunkról Csákányi Zoltán és Illés Vanda.

Az ülések jegyzőkönyvét Molnár Fanni vezette, és Illés Vanda összegezte.

Felelős:

Illés Vanda – textíliák (hímzés, szövés, népviseletes baba, viseletkészítés, szűrhimzés);

Molnár Fanni – népi ékszerek, bőrművesség;

másik osztályról: Pölös Andrea: fazekasság;

Csákányi Zoltán – minden szakma, kivéve: fazekasság, textíliák, ékszerek;

az ülés előkészítésében és lebonyolításában részt vett: Illés Vanda, Molnár Fanni és Czulák Dóra.

Népi Tárgyalkotó Iparművész igazolvány érvényesítése

A Népi Tárgyalkotó Iparművész igazolványok 5 évenkénti érvényesítésének előkészítése az új jogszabálynak megfelelően történt. 31 db igazolványt hosszabbítottunk 2020-ban.

Felelős: Illés Vanda

Népi Tárgyalkotó Iparművészek nyilvántartása

– Népi Tárgyalkotó Iparművészek nyilvántartása, frissítése Excel táblázatban folyamatosan történik. A jogszabály szerint meghatározott adatok a Hagyományok Háza honlapján nyilvánossá vannak téve, és hozzáférhetőek bárki számára;

– zsűriszámok előkeresése azon alkotók részére, akik ezt nem tartották nyilván.

Felelős: Czulák Dóra munkáját segíti Illés Vanda.

- A néphagyomány gondozása és a hagyományörzés érdekében kifejtett tevékenységek támogatása, a népművészet, a népi iparművészet és a néphagyomány minőségbiztosítási rendszereinek működtetése.

HALLGATÓ Cigányzenei Minősítő Vizsga

Első alkalommal szervezett a HH cigányzenészeknek minősítő vizsgát, ahol a 2020-as évben a

prímások minősülhettek. A program két hétvégén (2020. szeptember 12–13., 19–20.) zajlott, és összesen 17 minősülő prímással. A projektvezető Tóth János volt.

Virtuális hagyományaink pályázat

A pályáztatás első körében, a népzene kategóriához kapcsolódóan referensi feladatokat láttam el. Ezt követően a 2020. november 30-ig tartó megvalósítási időszakban már témafelelőse lettem a feladatnak. A három kategóriában (népzene, néptánc, kézművesség) összesen 22 szakmai terv valósult meg. A program keretgazdája Tóth János volt.

„Táncház – Népzene 2021” CD-pályázat

A lemez elkészülésének szakmai része 2020. szeptember–december között elvégzésre került: pályázat kiírása, pályázatok befogadása, zsűri felkérése és a zsűrizés koordinálása, a pályázók értesítése. A lemezgyártásra vonatkozó feladatok Pávai Natália kiadványmenedzserhez tartoznak. A pályázatra 30 beküldött pályázati anyag érkezett, ami jóval kevesebb az előző évekhez képest.

Népművészet Ifjú Mestere előadó-művészeti kategória

A kitűzött benyújtási határidőig 6 népzenei és 14 néptáncos pályázat érkezett. A szakmai zsűri ebből 14 pályázót engedett tovább (dolgozatukat elfogadva) a gyakorlati bemutatóra, amely rendhagyó módon online történt (videófelvételeken nézték/hallgatták meg a pályázókat, és a zsűri online zoom-meetingen vitatta meg a felterjesztetteket). Az idei évben előadó-művészeti kategóriában három pályázó kapta meg a Népművészet Ifjú Mestere kitüntetését.

Az előadó-művészeti zsűri tagjai voltak: Balogh Sándor, Dsupin Pál, Nyitrai Mariann, Virágvölgyi Márta (mind népzene), valamint Karácsony Zoltán, Némethné Bakonyi Erika, Ónodi Béla (néptánc).

Népművészet Ifjú Mestere pályázat – tárgyi alkotóművészeti kategória

Az idén is lebonyolítottuk az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt Népművészet Ifjú Mestere pályázatot, mellyel a kiíró ösztönözni kívánja a fiatalok népművészeti előadói, tudományos és alkotótevékenységét. Intézményünk feladata a pályázat során a pályázat előkészítése, anyaggyűjtés, a zsűrizés bonyolítása, a pályázat dokumentációja. Megvalósítás időpontja: 2020. január–május vége. A zsűrire 2020. május 13-án került sor a Hagyományok

Házában; a szakmai zsűri értékelte a pályamunkákat (dolgozat és alkotások). A pályázatra összesen 10 alkotó adott be pályázati anyagot. Mind a 10 pályázó a pályázati feltételeknek és a kiírásnak megfelelt. A kiállítás megvalósulásának időpontja: 2020. augusztus 16. – október 19. Lebonyolításban részt vevő munkatársak: Péter Szidónia, Orbán Judit, Verbőczy Dorottya. Témafelelős: Verbőczy Dorottya

Kis fekete 2020

2020-as „Kis fekete” pályázatunkkal a népművészeti tárgykultúra megújítási lehetőségeire és a különböző társművészetek, területek, mesterségek összekapcsolására, a kézművesek és iparművészek kapcsolódási lehetőségére mutattunk rá. Augusztusban egy divatbemutató keretében mutattuk be az elkészült munkákat, és online galéria készült az alkotókról és a munkáikról.

Országos pályázatok és kiállítások

2020-ban két országos pályázatot bonyolítottunk le sikeresen. XXI. Országos Fazekaspályázat kiállítása rendhagyó módon Budapesten, a Magyar Népi Iparművészeti Múzeumban került megrendezésre a vírushelyzet miatt (megnyitó: 2020. aug. 19.), illetve az XXII. Országos Szóttespályázat kiállítás megnyitója és az ehhez kapcsolódó konferencia 2020. július 17–19. helyett 2020. október 2–4. között kerül megrendezésre Hevesen, szűkebb körben. Nagy örömünkre szolgált, hogy az NTP-pályázaton belül a fiataloknak lehetőségük nyílt ingyenesen részt venni az eseményen.

Felelős: Illés Vanda, a rendezvény szervezője, szakmai koordinátora, a kiállítás kurátora

Munkáját segítették az osztály részéről: Csákányi Zoltán, Czulák Dóra és Molnár Fanni

XXI. Országos Fazekaspályázat és Kiállítás

A pályázat célja: a népi fazekasság hagyományainak ápolása, a nagy múltú fazekasközpontok tárgyi művészetének megőrzése, továbbfejlesztése, mai lakáskultúrába történő beillesztése, a mai ételkészítési és konyhai eljárásoknak megfelelő alkotások létrehozása. A pályázat témája: sütő-főző edények. A pályázati anyagok beadási határideje, helye: 2020. március 11–12. Hagyományok Háza – Magyar Népi Iparművészeti Múzeum, 1011 Budapest, Fő utca 6. A pályázati anyag fotózása 2020. április 7., zsűrizése április 8. A kiállításhoz katalógus készült és a kiállított anyag 2021. január 30-ig a Fő u. 6. szám alatt látható volt. A járványhelyzet miatt nem vittük le a kiállítást Körmenyre. Felelős: Nagy-Pölös Andrea, Illés Vanda és Szabó Zoltán

ONK – Élő népművészet kiállítás

A 7 régióban megtörténtek az előválogatók és a díjak meghatározása. A díjkiosztó ünnepséget és a központi kiállítás dátumát 2021-re kényszerültünk áttenni a vírushelyzet miatt.

Főkurátor: Beszprémy Katalin

Témafelelős: Illés Vanda

Az előválogatókon osztályunkat képviselte Csákányi Zoltán és Illés Vanda

- A hagyományőrzés, a néphagyomány gondozása területein szakmai képzési és továbbképzési feladatok ellátása, ennek érdekében a képzések kidolgozása, akkreditáltatása és megszervezése a Kárpát-medencében, valamint szakkiadványok megjelentetése.

Népi játék és kismesterségek oktatója tanfolyam OKJ-s szakképzés (népi bőrműves, szőnyegszövő, kosárfonó, csipkekészítő és népi játék és kismesterségek oktatója szakmákban)

Összesített létszámadatok:

A hallgatók létszáma a 2019/2020 tanév tavaszi félévében:

Népi bőrműves: I., évfolyam: 9 fő

Szőnyegszövő: I., évfolyam: 10 fő

Csipkekészítő: II., évfolyam: 9 fő

Kosárfonó: I., évfolyam: 9 fő

Takács: I évfolyam 7 fő

Oktatói: 10 fő

Összesen: 53 fő

A hallgatók létszáma a 2020/2021. tanév őszi félévében:

Népi bőrműves II., évfolyam: 9 fő

Szőnyegszövő II., évfolyam: 10 fő

Kosárfonó II., évfolyam: 8 fő

Takács II. évfolyam 7 fő

Összesen: 34 fő

Népi Bőrműves OKJ II. évfolyam

Oktató: Barabás Mária

Létszám és lemorzsolódás: A képzés 13 fővel indult, ebből 2019 őszén kimaradt 1 fő (egészségügyi okból). 2020 januárjában 3 fő lemondta a képzést (1 fő egészségügyi okból, 2 fő munka miatt).

A karantén alatt 2 fő lemondta a képzést. Ezek a lemorzsolódások, illetve a tananyag-azonosság a képzés eddig lezajlott részén lehetővé tették, hogy 3 fő csatlakozzon a képzéshez, a tavalyi évben lezajlott 120 órás akkreditált népi bőrművesképzésről. Jelenleg 10 fő jár a képzésre.

A képzés alakulása az év során: A 2019 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott 2020. március 11-ig, a veszélyhelyzet elrendeléséig. A képzést részben áttereltük az Edmodo online oldalra, itt a következő alkalmak valósultak meg:

Közös modulok: Általános néprajz – 3 alkalom, Foglalkoztatás I. (idegen nyelvi ismeretek – angol) – 7 alkalom + vizsga. Népi bőrműves szakmai modul: Rajz gyakorlat – 2 alkalom, Szakmai elmélet – 2 alkalom.

A közös elméleti modulnál az online oktatás jól bevált, ez a munkaforma alkalmas volt a hatékony ismeretátadásra. A szakmai modulok esetében azonban nem. A rajz gyakorlat részletes ppt-s bemutatók, otthoni feladatkiadás, és folyamatos e-mailes és egyéb online konzultációk mellett is nagyon nehézkesen haladtak. A szakmai elmélet oktatása ppt-s bemutatók, jegyzetek és videóanyag feltöltésével valósult meg. A szakmai gyakorlat ennél a szakmánál nem volt átterelhető az online térbe. A csoport közösen vásárolt alapanyagot, amiből a műhelyben közösen dolgoztak, a saját kéziszerszámaikon kívül sok olyan szerszámot is kellett volna használniuk, amik csak a műhelyben vannak meg, illetve sok apró fogás van, amit csak élőben lehet átadni.

Az elmaradt órák pótlását és a nyári tábor új időpontját nagyon nehezen lehetett egyeztetni. Az elmaradást nyáron 4 teljes napon pótoltuk, illetve az őszi félévet korábban, augusztusban kezdtük el. A pótórákat október elejéig teljesítettük. Utána, ha az órarend szerint haladtunk volna, december 17-ig az első félév időpontjait is teljesíteni tudtuk volna. Jelenleg, a szüneteltetés alatt, az eddigi elmaradások pótlása folytatódik.

Szönyegszövő OKJ 2. évfolyam

Oktató: Pintér Piroska

Létszám és lemorzsolódás: A képzés 10 fővel indult 2019 szeptemberében. 1 fő mondta le a képzést a járvány miatt. A nyár folyamán hazautazott külföldre, és szeptemberben már nem tudott visszatérni Magyarországra.

A képzés alakulása az év során: A 2019 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott 2020. március 11-ig, a veszélyhelyzet elrendeléséig. A képzést áttértük az Edmodo online oldalra, itt a következő alkalmak valósultak meg: Szönyegszövő szakmai modul: 11 alkalom. A közös elméleti modulnál az online oktatás jól bevált, ez a munkaforma alkalmas volt a hatékony ismeretátadásra. A szakmai modul szintén sikeres volt online formában. Ennek oka, hogy egy olyan tananyagegységénél tartott a képzés, amihez otthon megvolt az alapanyaga és az eszköze is a hallgatóknak. Az oktató ppt segédanyagot szöveggel, képekkel, rajzokkal, videókat és szakirodalmat töltött fel. Az ellenőrzéshez a hallgatók az elkészült darabok fotóját küldték vissza, rövid kérdéssorokat válaszoltak meg, és beszámolókat írtak egy-egy témában. A nyári gyakorlat az eredeti időpontban a HH műhelyében zajlott le. Szeptembertől órarend szerint folytatódott a képzés november 5-ig. Jelenleg a hallgatók otthoni feladatvégzéssel az eddig kiadott feladatokat végzik, az oktatóval az online térben konzultálva.

Témafelelős: Benedek Krisztina

Takácsképzés OKJ

Oktató: Pintér Piroska

Létszám és lemorzsolódás: A képzés 7 fővel indult 2019. novemberben, többségében nálunk végzett szönyegszövőökkel. A képzést a járvány miatt sem hagyta abba senki.

A képzés alakulása az év során: A képzés órarend szerint folytatódott 2020. március 11-ig, a veszélyhelyzet elrendeléséig.

Témafelelős: Orbán Judit

Kosárfonóképzés OKJ

Oktató: Kovács Zoltán

Létszám: A képzés 10 fővel indult 2019 szeptemberében. 1 fő (Kocsárdi Zoltán) mondta le a képzést a járvány ideje alatt a munkája miatt. A nyár folyamán csatlakozott Barna László pedagógus. Most decemberben anyai örömök miatt Pásti Nóri döntött úgy, hogy nem folytatja a

tanfolyamot.

A képzés alakulása az év során: A 2019 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott 2020. március 11-ig, a veszélyhelyzet elrendeléséig. A képzést áttértük az Edmodo online oldalra, itt összesen kilenc alkalommal elméleti képzés valósult meg. Az oktató ppt segédanyagokat szerkesztett szöveggel, képekkel, rajzokkal. Az ellenőrzéshez a hallgatók rövid kérdéssorokat válaszoltak meg, és beszámolókat írtak egy-egy témában. A nyári gyakorlat az eredeti időpontban, a vidéki helyszínen valósult meg. Szeptembertől órarend szerint folytatódott a képzés november 11-ig. Az idei utolsó gyakorlati alkalom nov. 30-án volt.

Témafelelős: Péter Szidónia

Csipkekészítő OKJ

Oktató: Nagy Vincéné Mária

Létszám: A képzés 12 fővel indult 2020 szeptemberében.

1 fő mondta le a képzést még 2019 folyamán, babavárás miatt. Az idei évben senki nem mondta le a tanfolyamot, és nem is csatlakozott.

A képzés alakulása az év során: A 2019 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott 2020. március 11-ig, a veszélyhelyzet elrendeléséig. A képzést áttértük az Edmodo online oldalra. A hallgatók heti szinten konzultáltak az oktatóval. Mivel minden hallgató már korábban megtervezte a vizsgaremek kollekcióját, így remekül együtt tudtak dolgozni a távolságtartás ideje alatt is. Alkotásaikról készült képeket is feltöltöttek a rendszerbe, illetve a készülő dolgozataikkal kapcsolatos konzultációk is itt valósultak meg. Akinek mintára vagy alapanyagra volt szüksége, annak elpostáztuk. Amint lehetett, a nyáron lehetőséget teremtettünk a személyes találkozásokra is. Szeptemberben voltak az utolsó alkalmak, novemberben pedig a vizsga. A 11 fő hallgatóból mindenki sikeres vizsgát tett.

Témafelelős: Péter Szidónia

Népi játék és kismesterségek oktatója tanfolyam

A tanfolyam 2019 őszén indult, és a csoport létszámában nem történt lemorzsolódás. Mindannyian januárban sikeresen vizsgáztak pedagógiából. Az oktató személye idei évben is Tordáné Hajabács Ilona volt, itt feladatunk a jövőben új oktatót találni a tanárnő előrehaladott életkora miatt. A tavaszi alkalmak lehetőséget biztosítottak az oktatótáblák és az oktatói ismeretek elmélyítésére szakmánként. A konzultációk online módon is folytatódtak, illetve a nyár folyamán személyes találkozókat is biztosítottunk. A képzésben részt vett hallgatók

mindannyian elkészítették dolgozatukat, így vizsgára tudtuk bocsátani őket.

Témafelelős: Péter Szidónia

KÖZÖS elméleti modulok

Népi vállalkozás működtetése (az OKJ-s tanfolyamok közös modulja)

Oktató: Laczkó Zsuzsanna

Közös modul, ami 5 alkalommal valósult meg az őszi folyamán. Interaktív előadások során a gyakorlatban is alkalmazható, a napi problémákra is reflektáló ismereteket adott át a hallgatóknak. A vizsga beadandó dolgozatok értékelésével valósult meg.

Általános néprajz (az OKJ-s tanfolyamok közös modulja)

Oktató: dr. Sándor Ildikó

A 2020-ra eső 6 előadás közül 3 még személyes részvétellel valósult meg. A fennmaradó 3 az Edmodo felületén ppt előadás keretében és tanulásirányító online kitölthető feladatlap segítségével valósult meg. A vizsga személyesen zajlott.

Foglalkoztatás I. (idegen nyelvi ismeretek – angol)

(az OKJ-s tanfolyamok közös modulja) 7 alkalom + vizsga

Oktató: Farkasné Oláh Erika

Órarend szerint 2020. március 11-ig 7 alkalommal kontakt órában valósult meg, majd a vészhelyzetet követően online formába terelődött az Edmodo-ra. A modul vizsgára augusztus elején került sor, szintén online formában az Edmodo-n, teszt formájában.

Reflexiók a szakmai képzéssel kapcsolatban:

Az Edmodo felület létrehozását, a kezelés betanítását, tutorált videó készítését Szilárd Katalin végezte, aki folyamatosan segített a használat során az oktatóknak, a hallgatóknak és nekünk is.

Az online képzést elsősorban az elméleti oktatásban tudjuk alkalmazni.

Új OKJ-s képzések

Első évfolyamok az idei 2020/2021 tanévben egyáltalán nem indultak az ismert helyzetre való tekintettel, helyette rövidebb akkreditált tanfolyamokat hirdettünk és indítottunk.

OKJ-s szakmai szakképesítő és oktatói vizsga

Idén az Oktatási Hivatallal közösen bonyolítottuk a szakmai vizsgáztatást.

Vizsga időpontja: 2020. november 2–3.

Vizsgálók száma: Csipkekészítő: 11 fő

Népi játék és kismesterségek oktatója: 10 fő

Mind a két csoport sikeresen levizsgázott, voltak kiváló feleletek és példaértékű vizsgaremekek, de előfordult közepes felelet is.

Népi játszóházi foglalkozásvezető tanfolyam

120 órás Pedagógus akkreditált és közművelődés akkreditált

A 2019 szeptemberében kezdett képzés órarend szerint folytatódott tavaszig, majd a Covid-járvány miatt márciusban leállítottuk a tanfolyamot. Így elmaradt a szigligeti nyári tábor is. A csoport vállalta az online folytatást, ott azonban csak a néprajzi órákat tudtuk leadni nekik. Az eredeti 4 csoportot teljesen újjá kellett szervezni, hiszen mindenki máshogy szeretne volna befejezni a tanfolyamot. 1 csoport a nyáron elkezdte a pótlást, 2 csoport szeptemberben a megszokott időbeosztásuk szerint folytatta, és 1 csoportnyi hallgató kérte, hogy jövőre fejezhesse be. Sajnos idén így vizsgázni sem tudtak a csoportok, így nem tudtuk őket a Játéktól a mesterségig kiállításba integrálni. A pótlás szépen alakult a Covid második hulláma okozta újabb leállásig. A sok nehézség ellenére szerencsére csak 5 hallgatót veszítettünk el, ők nem kívánták a leállás után folytatni a tanfolyamot.

Idén szeptemberben nem indítottunk új játszóházi csoportot.

Viseletkészítő-tanfolyam

120 órás közművelődés akkreditált

Nagyon nagy érdeklődésnek örvend viseletkészítő-tanfolyamunk. A tanfolyamot januárban indítottuk. A tanfolyamon néptáncosok, varrónők és népviseletek iránt érdeklődő hagyományőrzők is tanulnak, és idén is egy nagyon jó szakmai csoport alakult belőlük. Márciusban a viseletvarró-tanfolyamot is szüneteltetni kellett, és a csoport nem vállalta az online oktatásban való részvételt. Szeptemberben folytatták a tanfolyamot, és amikor csak lehetett szombati napokon is tartottak órát, hogy egy esetleges újabb leállás esetén előrébb legyenek a tananyagban. Sajnos be is következett az újabb felfüggesztés novemberben, de addigra az alapanyagokat ki tudtuk osztani a hallgatóknak, így az oktató videóin alapján online is be tudják majd fejezni a képzést. Mindannyian készülnek a vizsgára, a dolgozathoz és a

vizsgadarabokhoz nagy segítséget kapnak Böbétől, és én is igyekszem segíteni nekik. A vizsgájukat februárra tervezzük. Bízunk benne, hogy előtte még legalább egy kontakt órát is tarthatunk. A nehézségek ellenére egy hallgató sem maradt ki a tanfolyamról, köszönhetően az összetartó csoportnak és az oktatónak.

Oktató: Tajti Erzsébet

Népi ékszerkészítő-tanfolyam

60 órás közművelődés akkreditált

A 2019-ben zajló 60 órás népi ékszerkészítő-tanfolyamnak januárban tartottuk a szakmai vizsgáját. Nagyon szorgalmas, érdeklődő, ügyes felnőttek vettek részt az akkreditált képzésen. Lehetőségük volt gyakorolni a régi és új gyöngyfűzési technikák mellett a bonyolultabb fűzési technikákat is. A képzési alkalmakkal nem zárultak le az alkotói órák, hiszen a résztvevőknek a hetente tartott foglalkozásokra mindig otthoni feladatot is kellett készíteni. A képzésen hagyományos sárközi gyöngyös kiegészítők készültek, közöttük: sárközi csipke, őcsényi ékes rojtos nyakék, sárközi nyakbavető, keresztbefűzött gyöngygallér, méhsejtes nyaksi. A legnagyobb szakmai kihívást azonban a kalotaszegi párta elkészítése jelentette szinte minden résztvevőnek. Nemcsak attól volt különleges a képzés, hogy nagyon magas színvonalú oktatás zajlott, hanem hogy a résztvevők egymástól is tanulhattak. Összegezve, tartalmas, eredményes képzést zárhattunk, hiszen a vizsgán mind a 10 hallgató sikeresen számot adott elméleti és gyakorlati tudásáról egyaránt. Gyönyörű alkotásokkal és színvonalas feleletekkel adtak számot tudásukról a vizsgabizottság előtt. A vizsga elnöke Nagy Gyöngyi népi iparművész igazán meg volt elégedve a csoporttal, és rövid előadásával segítette a csoportot a népi iparművészeti zsűrizésre való felkészülésben is. Nagyon szorgalmas, érdeklődő, ügyes felnőttek vettek részt az akkreditált képzésen. Legfontosabb, hogy egy erős, összetartó közösség jött létre, ahol egymást erősítették, és terveik szerint folytatják még a közös alkotást. A képzés végére tehát színvonalas alkotások kerültek ki az alkotók kezéből, melyek országos pályázaton is megállják helyüket.

Oktató: Péter Szidónia

Felelős: Mundrusz Anett

Bútorfestő-tanfolyam őszi

60 órás közművelődési akkreditált

A 2020. februárban elindult képzésre nehezen jöttek össze a hallgatók, a képzés időpontját többször módosítani kellett. Végül tömbösítve, péntek, szombati napokra 9 fő járt. A képzés

lezajlott márciusig, a vizsga maradt csak el. 7 fő vizsgázott le szeptember 1-jén.

2020. augusztus elején hirdettük meg a 120 és a 60 órás képzést is, úgyhogy azt a képzést indítjuk el, amire meglesz a létszám. A jelentkezés 1 hónapig tartott. 12 fő jelentkezett, ebből 10 fő kezdte el a 60 órás képzést.

A képzés fele zajlott le eddig, online munkaformában nem tud folytatódni. Személyes jelenléttel folytatódik majd 2021-ben.

Reflexiók a bútorfestőképzésekhez:

A bútorfestés mint téma egyre népszerűbb, ezt mutatja pl. a Most van időm pályázatra érkezett festett bútorok nagy száma is. Emiatt is fontos a magas szintű oktatás biztosítása, mert sok a téves, félrevezető információ, az interneten is rossz előképek jelentek meg.

Szükséges hiánypótló kiadvány megjelentetése, Komáromi láda témában.

A 60 órás képzéseken végzett hallgatókat lehet továbbvinni a 120 órás képzésbe.

Igény van egy-egy résztémában workshopok meghirdetésére az eddigi hallgatóinknak.

Oktató: Ament Éva

Témafelelős: Benedek Krisztina

Gyékénytárgykészítő-tanfolyam

60 órás közművelődési akkreditált tanfolyam. A 2019 őszén indult képzés folytatódott, ami pont lezajlott márciusig, csak a vizsga maradt augusztusra. A képzésre járt 7 fő, ebből 5-en tettek vizsgát szeptember 1-jén. 2020. szeptember 25-én indult a képzés a 2020–2021-es tanévben. 14 fő jelentkezett, ebből 9-en kezdték el a képzést. Azóta lemorzsolódás nincs. (A lemondások indoka családi, munkahelyi és anyagi gondok voltak.) A képzés 2 hét alatt betelt, okai: ebben a mesterségben nincs más képzés, rövid, belátható idejű képzés, neves oktatóval. A képzés 6 alkalma zajlott le. Online térbe nem lehet áttérlni, mert a kezdő tanfolyam majd minden alkalmán új tárgytípus következik, új fogásokkal. A szüneteltetés alatt a hallgatók az eddigieket gyakorolják, és az oktató eddig elkészített digitális anyagai alapján egyszerűbb díszeket készíthetnek.

Oktató: Bárány Mara

Témafelelős: Benedek Krisztina

Tanuljunk Népművészetül! 2

A 2019 őszén induló pedagógus akkreditált tanfolyam 12 fő részvételével indult. A tanfolyamot munkahelyváltás miatt 1 fő hagyta abba. 2020. március 11-ig órarend szerint zajlott a képzés, majd a fennmaradt alkalmak online formában valósultak meg élő YouTube videóban, valamint emailes és Facebook-csoportos tananyagokat kaptak a résztvevők, valamint a megoldott feladatokat ugyanezen módon küldték meg az oktató számára. 8 fő vizsgázott – 3-an nem vizsgáztak, bár végigjárták a tanfolyamot, de magánéleti okok miatt nem tudtak vizsgázni.

Oktató: Sevelle Zsuzsanna

Témafelelős: Orbán Judit

Kosárfonó 60 órás

A 2020 őszén induló közművelődési akkreditált tanfolyam 12 fő részvételével indult. A tanfolyamot 12 alkalmasra terveztük. A novemberi vészhelyzet kihirdetéséig 8 alkalom teljesült, a fennmaradó 4 alkalmat a lehetőségek megnyílása után folytatjuk, befejezzük.

Oktató: Kovács Zoltán

Témafelelős: Orbán Judit

Tanuljunk Népművészetül! 1 és 3 ősszel hirdetett változat

Mivel ősszel történt a Tanuljunk népművészetül 2 tanfolyam vizsgája, ezért 1 és 3 tanfolyamot hirdettünk meg. Egyik tanfolyamra sem volt elegendő jelentkező az új indításhoz.

Nemezkészítő-tanfolyam

60 órás közművelődés akkreditált

Maximális létszámmal – 12 fővel indult februárban a nemezkészítő-tanfolyamunk, ahol kezdők is elmélyülhettek a nemezelés rejtelseiben. Márciusban a koronavírus-járvány miatt ezt a tanfolyamot is szüneteltetni kellett. Egy fő nem tudta ebben a körülményben vállalni a folytatást. A többi hallgató online folytatta a tanfolyamot, ahol az elméleti anyagot tanulmányozhatták. A nemezelés hagyományával, őstörténetével, anyagismeretével is

megismerkednek a hallgatók. Amint lehetőség nyílt, kontakt órában folytatták a képzést a hallgatók. Kezdetben kisebb, egyszerűbb tárgyakat készítettek, majd egyre bonyolultabb és több időt, energiát igénylő alkotások születtek. Készült tarsoly, táska, különböző bábok és babák, tárolók, ékszerek, selyem-nemez sál, mamusz, kalap is. A lelkes csoport szeretné folytatni az elkezdett munkát 120 órás képzésen, vagy az OKJ-n. Szerencsére még a második hullám okozta fennakadások előtt sikerült befejezniük a képzést, csak a vizsgára várnak a résztvevők. Szeptemberben meghirdettük a második 60 órás akkreditált tanfolyamot is, melyre szintén nagy volt az érdeklődés, 11 fővel indult a csoport. Ezt a csoportot a képzés felénél érte a vírus miatti novemberi leállás, várják, hogy folytathassák a tanfolyamot, és addig is Facebook-csoporton küldik egymásnak és Beának az elkészült alkotásaikat.

Oktató: Szabóné Németh Bea – nemezkészítő szakoktató

Témafelelős: Mundrusz Anett

Kézihímző-tanfolyam

60 órás közművelődés akkreditált

2019-ben kezdte a kézihímző-képzést 12 fő, melynek befejezése idén tavasszal történt. Szerencsésen, még a járvány előtt befejeződött a képzés, így csak a vizsgát kellett elhalasztani, melyet szeptemberben tartottunk. 10 fő részvételével zajlott a vizsga, ahol bemutatták a különböző tájegységek hímzéseit, és szóbeli feleleten is számot adtak tudásukról. A vizsga elnöke, Illés Károlyné nagyon elragadtatva hallgatta a szakmai feleleteket.

Oktató: Beszprémy Katalin

Témafelelős: Mundrusz Anett

Csuhétárgykészítő-tanfolyam

30 órás közművelődés akkreditált. A 2019 októberében indult képzés 2020 januárjában fejeződött be. 9 fő kezdte el a képzést, 6-an vizsgáztak február 13-án.

Oktató: Bárány Mara

Témafelelős: Benedek Krisztina

Mézeskalácskészítő-tanfolyam

2019 őszén indult a képzés. 2020. január 16-án vizsgázott 11 fő.

Oktató: Szmeló Judit

Témafelelős: Mundrusz Anett

Mézeskalács-készítő

30 órás közművelődés akkreditált

A nyolcalkalmas mézeskalácskészítő-tanfolyam október elején kezdődött, 10 fő résztvevővel. A különböző mézeskalács-készítő és -díszítő technikákat ismerhetik meg a hallgatók. Vendég előadóként Seregély Mirtillt, az ütőfás mézeskalácsok készítőjének szakértőjét hívtuk meg a tanfolyamra. Sajnos a Covid-járvány miatt az utolsó két alkalom elmaradt, melyet online fogunk leadni a hallgatóknak. A vizsga jövő év elején várható, reméljük, személyes részvétellel zajlik majd.

Oktató: Szmeló Judit

Témafelelős: Mundrusz Anett

Tojásfestő

30 órás akkreditált

Februárban terveztük az indítását.

A vészhelyzet ellenére sem tudott volna elindulni a tanfolyam a kevés jelentkező miatt.

Egyik okának talán az tekinthető, hogy egy hétvégi „tojás-kosár” workshopot is hirdettünk, s több érdeklődő ezt elegendőnek találta.

Témadelelős: Orbán Judit

Magyar népmese – hagyományos mesemondás

60 órás akkreditált tanfolyam. A helyzetből adódóan részben online oktatási formát kellett alkalmazni. 25 jelentkezőből lemorzsolódtak a járványhelyzet miatt, 14-en vizsgáztak végül, ketten pedig 2021-re halasztották a vizsgájukat (részben online).

Eszközös táncok az iskolában

Akkreditált képzés, 30 órás. Téma: Óvodapedagógusok, tanítók és táncpedagógusok számára az eszközös táncok oktatásának, módszertani eszköztárak gazdagítása.

Időpont: 2019. október 27-én indult, és 2020 márciusában fejeződött be. 10 fő jelentkezett, és 6 fő vizsgázott.

A játék királyi út – népi játékok a pedagógiai gyakorlatban

Akkreditált, 60 órás. A képzés kellő számú jelentkező hiányában nem valósult meg.

Kezdő citerakurzus

Akkreditált képzés. A képzés a tervek szerint a maximális 15 fős létszámmal indult volna 2020 márciusában. A járványhelyzet miatt sajnos nem tudott elindulni, a befizetett tandíjak visszautalásra kerültek. Ez a kurzus csak a 2021-es évben fog tudni újraindulni.

Magyar népiénekek-tanfolyam

Akkreditált képzés. 2020 februárjában indult a tanfolyam 19 fővel. A szombati oktatási napoknak köszönhetően nagy számban vidéki hallgatók vesznek részt képzésünkön. A járványhelyzet miatt a tanfolyam márciustól nem tudott személyes találkozással folytatódni, és átkerült az Edmodo online felületre. A tematikában ezután szereplő egységek már mind online lettek leadva. A hallgatók közül 9-en nem kívánták folytatni ilyen formában a tanulmányaikat. A vizsga Navratil Andrea, Szabóné Juhász Katalin és Czidráné Bodza Klára vezetésével 2020 augusztusában volt, amire 7 fő jelentkezett.

A tanfolyam oktatói: Navratil Andrea – szakmai vezető, Czidráné Bodza Klára, Maczkó Mária, dr. Sándor Ildikó, Szabóné dr. Juhász Katalin, Gubinecz Ákos, Bolyki Sára, Konkoly Csenge, Zsikó Zoltán

„Útravaló” – A néphagyomány hiteles módszertana az óvodában

Akkreditált tanfolyam óvodapedagógusok részére. A HH Hálózat Békés megyei partnerszervezetével egyeztetve a képzést sikerült vidéki helyszínen, Békéscsabán megszervezni. A program sikerét igazolja a 20 óvodapedagógus részvétele, egyetlen lemorzsolódás nélkül.

Időpont: 2010. szeptember – 2020. december

Új szakképzési program kidolgozása

A kormány átalakította a szak- és felnőttképzés rendszerét 2020 szeptemberétől.

Az Országos Képzési Jegyzéket (OKJ), amely még 759-féle szakmát tartalmazott, jelentősen lecsökkent, és 174 államilag elismert szakképesítést, illetve alapszakmát tartalmazó szakmajegyzék váltotta fel. A jelenlegi képzési rendszer megszűnik, a felnőttképzésben korlátozás nélkül annyi specializáció és részszerkezet jelenhet meg, amennyit a munkaerőpiac indokol. A vizsgáztatás jelenlegi rendszere is megváltozik, független vizsgaközpontok jönnek létre. 2020. július 1-jétől lépett hatályba a felnőttképzési törvény módosításainak többsége. A jogszabály alapján ettől az időponttól lehetőség nyílt a hatóság online felületén a bejelentési és engedélyezési kérelmek elektronikus benyújtására. Bejelentés és engedély benyújtása a Pest Megyei Kormányhivatalhoz történhetett. A bejelentett, illetve engedélyezett felnőttképzési tevékenység 2020. szeptember 1-jétől folytatható, az ehhez kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettséget a felnőttképzési adatszolgáltatási rendszeren keresztül lehet teljesíteni. <https://far.nive.hu/> Az Innovatív Képzéstámogató Központ (IKK) honlapján már hozzáférhetőek és megtekinthetőek az egyes szakmák a Szakmajegyzékben található 25 ágazat 174 alapszakmája közül.

A fenti információk birtokában úgy gondoltuk, hogy idén ősszel a régi típusú OKJ-képzéseket már nem hirdetjük meg, hanem januárban indítjuk el az új képzési rendszerben. A szeptembertől decemberig terjedő időszakban elkészültek az új programkövetelmények alapján az új képzési programok az egyes tanfolyamok oktatóival (Pintér Piroska, Nagy Vincéné, Németh Bea, Kovács Zoltán), illetve új szakemberek bevonásával (Szmeló Judit, Beszprémy Katalin, Somos Veronika). A képzési programok véleményezésére és szakértői véleménnyel történő ellátására Dobos Gergely felnőttképzési szakértőt kértük fel, aki a kezdetektől a végéig részt vett a munkában.

Szakmák tekintetében az alábbi képzési programok készültek el:

Népi kézműves – Csipkekészítő, Népi kézműves – Nemez készítő, Népi kézműves – Kosárfonó, Népi kézműves – Takács, Népi kézműves – Szőnyegszövő, Népi kézműves – Mézeskalács-készítő, Népi kézműves – Népi bőrműves, Népi játék és kismesterségek oktatója

Felelős: Péter Szidónia, Orbán Judit

- A népi hagyományaink iránti bel- és külföldi figyelem felébresztése, fenntartása, a magyar és a Kárpát-medencei népművészet, népi iparművészet és a néphagyomány tárgyi és szellemi értékeinek népszerűsítése, országos, regionális, nemzetközi rendezvények szervezése.

Prágai Magyar Intézet – a magyar kultúra napjához tartozó rendezvény és kiállítás

Január 22-én 3 kolléga utazott Prágába képviselni a Hagyományok Házát a Magyar Intézetben. Január 23-án, csütörtökön délelőtt az intézet magyar ovijában tanítottam a kiscsoportosokat. Kétfestő kendőt készítettünk nyomódúcokkal és textilfestékekkel. Ezen a napon a kisebb gyerekek érkeztek, ezért több mindent előkészítettem számukra, hogy ők csak az élvezeti részével foglalkozhassanak. Délután nyílt meg a busókiállítás, melyen örömünkre nagyon sokan voltak – magyarok és csehek egyaránt. A virtuális szemüvegen keresztül sokan ismerkedtek a Hagyományok Házával.

Január 24-én, péntek délelőtt a nagyobb csoportosoknak tartottam kézműves-foglalkozást. Az előzetes tájékoztatással ellentétben nem iskolások jöttek erre a foglalkozásra, hanem nagycsoportos óvodások. Így, mivel ők kisebbek, a varrást még nem tudtuk volna megvalósítani, ezért velük is kétfestő kendőt készítettünk. Indulás előtt az igazgató asszonynál tett látogatáson szóba került a további együttműködés, mindenképpen szeretnék, ha jövőre is elvinnénk hozzájuk valamelyik kiállításunkat, és egyéb programjainkat.

Felelős: Mundrusz Anett

Kreatív Európa program

Kalina Veronika nemzetközi osztály dolgozójának fő szervezésével pályáztunk több országgal együttműködve egy Kreatív Európa programra, melynek célja a népviseleteink megismertetése. Sajnos a Covid miatt ez a pályázat is több problémába ütközött, végül a pályázatunk nem nyerte el a támogatást. Örülünk azonban annak, hogy elindult egy ilyen irányú gondolkodás, és bízunk benne, hogy lesz még alkalmunk tovább dolgozni egy ilyen projekten.

Felelős: Mundrusz Anett, Péter Szidónia

- Az élő és újraéleszthető néphagyomány, a hagyományőrzés, a népművészet és a népi iparművészet állami támogatásának koordinálása, a helyi élő néphagyományt érintő tevékenységek feltárásához, gyakorlásához, fejlesztéséhez komplex szakmai szolgáltatás biztosítása.

- A fenti célok érdekében megyei és Kárpát-medencei hálózatok, kirendeltségek működtetése.
- A magyar és a hazai nemzetiségi népmesekincs gyűjtése.

Csipkés Vilmos meséinek gyűjtése, dokumentálása, kiadvány-előkészítés

Csipkés Vilmos (arlói magyar nyelvű cigány mesemondó) egyike az utolsó hagyományos módon mesélő idős adatközlőknek, folklórtudását kollégáink dokumentálják. Népmesetanfolyamunkon jelen szokott lenni, de idén sajnos nem vehetett részt a járványhelyzet miatt.

Streho Margit meséinek filmes dokumentálása, kiadvány-előkészítés

A varsányi palóc Streho Margit egyike az utolsó hagyományos módon mesélő idős adatközlőinknek, mesemondását folyamatosan dokumentáljuk.

- Az élőlészavas népmesemondást népszerűsítő oktatóanyagok összeállítása

„Vasárnapi mesék” – online sorozat

Revival mesemondók videója hetente, a HH Facebook-felületén, a honlapon elérhető szakmai háttéranyaggal az aktuális mesemondóról és meséjének néprajzi háttéréről.

Megvalósult alkalom: 26 (6 Vasárnapi mesék: Fábián Éva mesél – háttéroldalak Dala Sára, 20 Vasárnapi mesék – mindig más-más mesemondó). A felvételeket a Folkstúdió készítette.

Vasárnapi mese sorozat Fábián Évával – online program

A járványhelyzetre való tekintettel a Fábián Éva mesemondását dokumentáló és bemutató, egy jövőbeni kiadványhoz készített HD minőségű felvételekből hatalmas vasárnapi mesesorozatot tartottunk tavasszal. A sorozat egyik célja az élőlészavas mesemondás minél szélesebb körben való terjesztése volt: ennek a műfajnak Fábián Éva az egyik legkiemelkedőbb ismerője és közvetítője – példaértékű a tudása. Másik célunk pedig, hogy az online térbe szorult általános iskolai oktatást segítsük. Ennek érdekében Dala Sára népmese szakelőadó közreműködésével a sorozathoz egy aloldalt készítettünk a Hagyományok Háza honlapján, ahol Dala Sára összeállításában az egyes – elhangzó – mesékről, de az előadás módjáról, Fábián Éva egyéniségéről ismeretterjesztő tartalmakat osztottunk meg. A mesefelvételeket 24 órán keresztül lehetett elérni, így lehetőséget adtunk, hogy iskolai keretek között is megtekinthessék

a diákok és a pedagógusok. A feldolgozáshoz pedig szintén hasznos szempontokat kínáltunk az aloldalon.

Időtartam: 2020. április–május

Alkalmak száma: 6 alkalom

Nézettség: kb. 32 000 megtekintés, nézőcsúcs/alk.: 190, aktivitás/alk.: 600 (megosztás, reakció, hozzászólás), az aloldal nézettsége: 700 megkeresés/oldal

Fábián Éva mesél – munkacímű DVD előkészítése

A DVD előkészítése, filmfelvételek, háttéranyag koncepciója: A gyermekprogramokon elhangzott élőlészavas mesemondás alkalmairól minőségi felvételek készültek. Fontosnak tartjuk, hogy egyik legkiemelkedőbb mesemondónk, Fábián Éva mesemondását jó minőségben dokumentáljuk, illetve a felvételek további szakmai és közművelődési céljainkat is segíthessék.

Megvalósult alkalom: 8

Helyszín: Hagyományok Háza – Színházterem

Létszám: kb. 400 fő

Kibédi népmesék Ráduly Jánostól c. hangzó mellékletes népmese-válogatás kötet

Új sorozatot indítottunk „Hallgasd – olvasd – mondd!” címmel. Ennek első kiadványa Ráduly János gyűjtéseit veszi számba, de sajátos módon archív hangfelvétel hiányában 6 revival mesemondó mondja el a kötet 21 kibédi népmeséjét. Szakmai utószó, tájszójegyzék, tipológia, az ismeretterjesztő, a meseszövegek és az igényes grafika a nagyközönségnek szóló oldala a kiadványnak. 2020. nov. 7-én lezajlott a kiadvány bemutatója, live stream közvetítéssel a gyűjtött mesék falujában, a kibédi tantestületnek. Gombos Péter (SZIE) docens beszélt a kötet gyerekirodalomban és néprajzban elfoglalt helyéről, beszélgetett a szerkesztővel, Fábián Éva és Kovács Marianna mesélt a helyszínen.

Csipkés Vilmos mesél

A fenti munkacímű kötet előkészítése zajlott tovább 2020-ban: gyűjtés, lejegyzés és kézirat-előkészítés zajlott, Varga Norbert, Klitsie-Szabad Boglárka közreműködésével.

- Az élőszavas népmesemondás hagyományainak megőrzése érdekében országos pályázatok kiírása.

„Hencidától Boncidáig” – Határokon és generációkon átívelő népmesemondó verseny felnőtteknek

Az idei II. évad során a versenyt 3 alkalommal különböző helyszíneken (Székesfehérvár, Jászberény, – elődöntők; Hatvan – döntő, a Népmesefesztivál keretében) rendeztük meg EFOP pályázati forrásból. Minden alkalom jó hangulatú, tanulságos rendezvénye volt a mesefolklorizmusnak; a döntőn Agócs Gergely, Sándor Ildikó és Varga Norbert tartott interaktív előadást, hasznos szakmai visszajelzésekkel, a döntős versenyzőknek és a hallgatóságnak.

VI. Szervezési és Kommunikációs Főosztály

VI.1. Összefoglaló

1. Vezetői összefoglaló

A 2020-as év korábban nem tapasztalt kihívások elé állította a Hagyományok Háza működését. A pandémiás helyzet miatt az év jelentős részében, részben vagy egészben a tevékenységeink nagy része online valósult meg, és ez olyan innovatív megoldásokat hívott életre, amelyek rövid és hosszú távon egyaránt mérföldköveket jelentettek, sok tekintetben újra is pozicionálta, meg is erősítette az intézmény vezető státuszát.

Egy régi álmom valósult meg a kényszerhelyzetben, kiteljesedni látszik a virtuális Hagyományok Háza a Folkstúdió felállításával, amely egyedülálló módon kizárólag a néphagyomány témakörére épülve mutat be műsorokat a világ magyarságának.

A 2020-ban eluralkodó járványhelyzet a rendezvények szervezését az év során jelentősen módosította, adott esetben ellehetetlenítette, különös tekintettel a színpadi programokra, táncházakra és a nyári fesztiválokra, nagy rendezvényekre. Ennek ellenére az új helyzet inspirációt is adott az új megoldásokra. Az elmaradó nyári fesztiváljaink programjait kiköltöztettük a székházunk elé, a Corvin térre, illetve egyedi hangulatú erkélykoncerteket adtunk a közönségünknek. Nyári fesztiváljaink sajnos elmaradtak, a Művészetek Völgyében egy szeptemberi hétvégére megnyílt a Folkudvar.

A tervezés-szervezés munkafolyamatait az aktuális kormányzati intézkedésekhez igazodtak, így a szükségesnél jóval kevesebb idő alatt kellett újratervezni, új megoldásokat keresni alapvető

szakmai célkitűzéseink megvalósítására. Rendszeresen fordult elő, hogy leszervezett programot a megvalósítás előtt néhány nappal mondtunk le. A megvalósult programok egy része képernyőre került, vagy korlátozott számú közönség előtt valósult meg, illetve szabadtérre költözött.

Kiállítótereinket ugyan az év nagyobb részében nyitva tarthattuk, de a járványhelyzet miatt látogatóink óvatosabbak voltak, kevesebben keresték fel a tereinket. Szervezői kapacitásunk egy részét a járványhelyzetre reagáló új intézményi projektekre, a Folkstúdió innovációjára fordítottuk. A hazai pályázati források közül az Előadó-művészeti Többlettámogatásra több altémában is nyújtottunk be pályázatot, amelyek közül jó néhány a pandémia miatt nem tudott megvalósulni.

A fenntartó minisztérium és a Semmelweis Egyetem felkérésére csatlakoztunk a közoktatásban és a felsőoktatásban tanuló diákok számára életre hívott színházi projektekhez (Lázár Ervin Program és Csontváry Program), melyek végül a pandémia miatt csak részben valósultak meg és halasztódtak.

Az egyes előadóművészeket megsegítő minisztériumi pályázatok lebonyolításában az SZKFO munkatársai a „Köszönjük, Magyarország” projekt keretében a cigányzenei kategória pályázóinak ügyét gondozták, és mindhárom kategóriában közreműködtek a nyertes pályázók teljesítésének adminisztrációjában.

A terembérleti szolgáltatásainkat, így az intézményi bevételek alakulását is érintette a járványhelyzet. A Hagyományok Háza rendezvény-nyilvántartó szoftverében a sorozatos lemondásokat, módosításokat naprakészen kezeltük, és szükségszerűen különböző fejlesztéseket is végrehajtottunk.

A programlemondások és -módosítások, illetve a járványhelyzet szülte új feladatok jelentős adminisztrációt követeltek a kollégáktól mindamelllett, hogy az év folyamán bevezetésre került az új elektronikus ellenőrző és jóváhagyó rendszer, így az egyes kötelezettségvállalási dokumentumokat és kapcsolódó anyagait már elektronikusan intézik a témafelelősök.

VI.2. Szakmai feladatok ismertetése az Alapító Okirat releváns pontjaihoz kapcsolódva

- A magyar néphagyományok, a hazai népművészet és népi iparművészet, a népi kultúra elemeinek megőrzése, életben tartása és élővé tétele, visszajuttatása a jelen és a jövő kulturális közegébe

Egyéb székházi programok

Nagyvárosi Folkudvar – 2020. július 14. – szeptember 3.

A 2020-as fesztiválszezon nem tudott úgy megvalósulni, ahogy az eddigi években hozzászoktunk.

Ezért – a járványhelyzetre hozott aktuális szabályozásokat szem előtt tartva – Budapestre hoztuk Folkudvaraink hangulatát. A Hagyományok Háza előtti Corvin téren szabadtéri programsorozatot szerveztünk heti két alkalommal. Keddenként az esti koncertek utáni táncház helyszíne a tágas Átrium volt.

Az ingyenes rendezvény a következő programsávokból állt össze:

kézműveskedés, hangolódó muzsika és énektanítás, mesekocsmakvíz, néprajzi ismeretterjesztő eladások, a Köszönjük, Magyarország! pályázat nyerteseinek bemutatkozása, népzenei koncert, táncház tánctanítással.

Minden alkalommal egy-egy házigazda zenekar és házigazda kezes alapozta meg a hangulatot.

Az augusztus 20-ai ünnepi hétvége 4 napját is megtöltöttük programokkal a Mesterségek Ünnepéhez kapcsolódva, gyerekkoncertekkel, gyerektáncházzal, nagyszabású koncertekkel, divatbemutatóval, mesemondással és fergeteges táncházakkal a nap végén.

Erkélykoncertek

A felújított Budai Vigadó Corvin téri teraszán, a nándorfehérvári csatára emlékező déli harangszó után a hétköznapi hősök tiszteletére, kitartásra való buzdításra, népzenei erkélykoncertek szervezésébe fogtunk. A Hagyományok Háza ezzel a programmal egyúttal segíteni kívánta a népzene-sz-társadalmat, akik a koncertek, nyilvános zenélési alkalmak drasztikus elmaradásával gyakorlatilag kenyér nélkül maradtak. Tavasszal végül a járványügyi korlátozások miatt csak 2 koncertet tartottunk meg, az adventi időszakban a sikeres kezdeményezés folytatódott, négy hétvégi koncertet közvetítettünk online. (Bazseva zenekar, Fonó zenekar, Babra zenekar, Magos együttes, Erdőfű zenekar, Szalonna és bandája)

Hagyományok Háza tánctanfolyam és táncház

A közegészségügyi helyzetre tekintettel, a kormányzati intézkedéseknek eleget téve 2020. március 7-én tartottuk az utolsó tematikus táncházunkat, ezt követte még egy táncházunk augusztus 29-én egyfajta újraindítási kísérletként. Ezt követően alkalmainkat határozatlan időre felfüggesztettük. A táncházaink jól bejártott alkalmak, stabilan hoznak egy 80–150 fő között mozgó látogatói létszámot. Ez nagyban függ a tematikától és a meghívott közreműködőktől/kapcsolt programoktól.

Tematikus napok

Barangolás Somogyországban – Somogy sokszínű és gazdag hagyományos népi kultúráját mutattuk be. Kiállítással, tánccal és hangszerbemutatóval, tánctanítással,

kézműves-foglalkozásokkal, hagyományos népi ételkóstolóval, etnomozival, népi kvízzel hoztuk közel ezt a kivételes sokszínűséget, és fergeteges mulatsággal zártuk a napot.

Épületbejárás

A 2020-as évben a járványügyi helyzetre való tekintettel az eredeti tervekhez képest jóval kevesebb alkalommal sikerült épületbejárást tartani a tavaszi–nyári időszakban, 15 fős regisztrációs limittel.

Képmás Magazin estjei

A népszerű magazin megkeresését elfogadva, továbbá az előző évekbeli sikerre való tekintettel 2020-ban is folytattuk a Képmás Estek szervezését, a járványügyi intézkedésekhez mindenkor igazodva. Meghívott vendégek: Pál István „Szalonna”, Pál Eszter, Herczku Ágnes és Nikola Parov, Szent Efrém Férfikar, Szirtes Edina „Mókus”.

Önkéntesség, közösségi szolgálat

A Hagyományok Háza önkéntes és közösségi szolgálata a 2018-as visszaköltözés óta reformra szorul, a 2020-as év alkalmas lett volna ennek végrehajtására, ha nincs a járvány. A vírus elleni védekezéskor a felelős döntés mindkét program felfüggesztése volt.

- A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence történetileg és szójhagyomány útján fennmaradt néphagyományának és népi iparművészeti hagyatékának felkutatása, értelmezése, rendszerezése, feldolgozása és hozzáférhetővé, élővé tétele, szolgáltatása, ennek érdekében közművelődési és közgyűjteményi feladatok ellátása
- A magyar nyelvterület és a Kárpát-medence néphagyományaira épülő művészeti tevékenység ellátása

Színháztermi programok

Fókuszban a koreográfusok – Mosóczi István és Moussa Ahmed koreográfiai – a Hagyományok Háza előadása a Magyar Kultúra Napja alkalmából

A Hagyományok Háza előadás-sorozatában a színpadi néptáncművészet kiemelkedő koreográfusait állítjuk fókuszpontba, az év során sajnos csak egy előadás tudott megvalósulni.

A helység kalapácsa – Vidám táncjáték egy felvonásban az egykori Honvéd Táncszínház táncosainak előadásában

Az egykori Honvéd Táncszínház táncosai, műszakosai Novák Ferenc Tata felügyeletével arra vállalkoztak, hogy az együttes 70. jubileuma alkalmából újra megörvendeztetik egymást és a nézőket a táncjátékkal, melyben zömében a '92-es bemutató szereplőit láthattuk.

Sinfonietta – Népzenei inspiráció a kortárs magyar zenében

Selmeczi György szerzői estje a Hagyományok Házában. Az új sorozat célja, hogy a közönség képet kaphasson a népzenei inspiráció szerepéről a kortárs magyar zeneszerzők munkásságában.

Halmos Béla-émlékkoncert – „*Összemuzsikálni a nemzetet*”

A népzenei koncertre épülő est keretében kerültek átadásra a Halmos Béla-díjak. Az est szerkesztői: Lőrincz Beáta, Szűcs Sándor, Varga Zoltán.

Vásárhelyi László Táncszínpad – „*Összhang*” A Forrás Néptáncegyüttes, a Felhőjárók Mozdulatszínház és a Generáció Táncegyüttes műsorai

A 25. Országos Szolnoki Néptáncfesztiválon a Forrás Néptáncegyüttes a Hagyományok Háza különdíjában részesült, fellépési lehetőséget nyerve ezzel a Hagyományok Háza színháztermébe.

Eltáncolt mesék sorozat – „*Góbé farsang*” – Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes

A programsorozat célja a népi kultúrához kapcsolódó programokon keresztül történő tanulási és szórakozási lehetőség megteremtése családok részére. Az előadás bőven merít a néphagyomány téli szokásaiból, és saját szájíze szerint fűszerezve azokat kívánja bemutatni, hogy az ünnepek a lélek megtisztulásának, a szív megkönnyítésének lehetőségei legyenek.

Mesterek és tanítványok sorozat – „*Diák, pendíts hárfákra!*” – Rómer Ottó koncertje barátaival és tanítványaival

A Mesterek és tanítványok koncertsorozat előadásain különböző népi hangszerekkel és énekekkel találkozhatnak a látogatók, és szemtanúi lehetnek annak, hogy egy színpadon az idős és a fiatal generáció találkozik. Rómer Ottó tanárként alapos módszertani és technikai felkészültségével, autentikus játékmódjával, precíz lejegyzéseivel, előadói igényességével, kreativitásával és magával ragadó egyéniségével népzeneoktatásunk jeles személyiségévé vált.

Mesterek és tanítványok sorozat – „*Gyökér adja fáját, fája adja ágát*” – Fábíán Éva koncertje mestereivel és tanítványaival

Fábíán Éva népiénekes-tanár, énekes és mesemondó előadóművész, az elmúlt 45 évben számtalan tanítványának adta át a népzene szeretetét. Tanítványaival közös koncertjén egy olyan életműnek lehettünk tanúi, amelyben a mester és a tanítványok valódi egységet alkotnak.

Határon túli magyar táncegyüttesek vendégszereplése – „*Fészek nélkül*” – Hargita Nemzeti

Székely Népi Együttes

A meghívott határon túli együttesek kiválasztásakor elsődleges szempont, hogy a Budapesten ritkán látható produkcióit hozzák el, továbbá, hogy olyanokat juttassunk fellépési lehetőséghez, akiknek ez ritkán adatik meg – akár a távolság, akár az ismertségük miatt. A Hargita Együttes előadása ott kezdődik, ahol a bukovinai székelyek kálváriája: 1764. január 7. – Madéfalvi veszedelem, és ott ér véget, amikor a hosszú és küzdelmes út 1945 tavaszán megszűnni látszott, ugyanis a bukovinai székelyek ekkor telepedtek le a magyarországi Tolna és Baranya megyében.

„Síp és lant” – Berecz András és barátainak előadása

Ez a műsor az ógörög írott műveltségéből és az újgörög népművészetből merít. A dalok nagy része a 20. század eleji gyűjtésekből való, többek közt 1905-ös isztambuli fonográffelvételről, egy írástudatlan vurlai kikötőmunkástól (ma Törökország), New York-i kivándorlóktól – 1917-ből...

SzínpadON – Szokolay Ádám és Szokolay Dongó Balázs koncertje. Bartók- és Kodály-népdalfeldolgozások zongorával és pásztorfurulyákkal

Ez a produkció már online valósult meg új, „SzínpadON” sorozatunk keretében. A műsor vázát a két Szokolay zenei játéka adja. Hol együtt, hol külön adják elő a műsorban szereplő zenei műveket. Két ellenpont, látszólag két ellentétes világ, ami hihetetlen művészi erővel olvad össze egy koncertté, egy zenei világgá.

SzínpadON – Navratil Andrea és a Göncöl Zenekar koncertje

Ez a produkció már online valósult meg új, „SzínpadON” sorozatunk keretében. a Duna Művészegyüttes zenekara és az együttes vendég szólóénekes, Navratil Andrea közös népzenei koncertjén, a zoboralji, szatmári, moldvai és széki összeállítások mellett elhangzott egy részlet a társulat Szerelmünk, Kalotaszeg c. nagy sikerű műsorából is, mely azóta lemez formájában is a nagyközönség elé került. A népzenei koncertet Kovács Norbert Cimbi és párja, Gasler Beáta tánca tette teljessé.

„Magyar nótakincsek nyomában” sorozat – a Magyar Állami Népi Együttes zenekara Radics Ferenc vezetésével

Az előadás Farkas Gyula előtt tisztelgett, aki 1950-ben az Állami Népi Együttes alapító tagja volt, és 1960-ig ott is végezte művészeti tevékenységét. Nagy klasszikus zeneszerzők – Liszt, Kodály, Bartók, Offenbach – műveit hangszerelte meg cigányzenekarra, amivel olyan egyedi hangzásvilágot alakított ki, amit világszerte szeretnek és csodálnak. Életét a magyar cigányzene szolgálatának szentelte, és „rajkók” ezreit nevelte muzsikussá. A magyar kultúra és művelődéstörténet kiváló alakja, a múltat és a jelent kötötte össze nagy tudásával, értékmentő tenni akarásával – fogalmaztak.

Lázár Ervin Program előadásai

A fenntartó minisztérium kezdeményezésére a közoktatásban tanuló diákokat különböző előadó-művészeti programokon látta vendégül a Hagyományok Háza. 17 tankerülettel álltunk kapcsolatban, három tankerület teljesítette a programot. A tanulóknak és kísérőinek óriási élményt nyújtott a Magyar Állami Népi Együttes Találkozások a néphagyománnyal tematikus foglalkozássorozata; a Rendhagyó Népzene óra a Fonó zenekarral, valamint a Pengetős trió koncertje.

A színháztermi és egyéb székházi programok sikeres lebonyolítása érdekében folytatódott a **Kelesys rendezvény-nyilvántartó program** fejlesztése, többek között a gépkocsiigény új felülete elkészült, megújított hoszteszszolgáltatás elszámolása, vezetői ügyelet elszámolásának felülete, bekerült az orvosi ügyelet a rendszerbe, jegylinkhez szükséges táblázat bekerült a rendszerbe (Marketing összefoglaló) és az is, hogy értesítő e-mailt kap az illetékes kolléga, ha valaki kitölti, létrehoztunk egy új helyszínt, az online tantermet, hogy be lehessen jelölni az online megtartott képzéseket, tanfolyamokat, produkciós lap, mobiltelefon-nézet.

Terembérletek

Szabad kapacitás függvényében az intézmény színházterme helyszínül szolgál a társművészetek, színházi programok, országos és nemzetközi konferenciák számára. Örömmel teszünk eleget a hazánkban működő kulturális intézetek és nagykövetségek megkeresésének, melyek keretében évfordulókhoz, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó programok megvalósításával kívánjuk ismertté tenni az intézményt az érdeklődők számára.

Piaci terembérlet

A tervezett 35 piaci terembérleti rendezvényből/programból a pandémiás helyzet miatt csupán hat program valósult meg. A megvalósult programok: Indiai Nagykövetség fogadása (2021.01.26.), Budapest Fesztiválzenekar bál (2020.01.31.), Hibány Mónika fotózás a közösségi terekben (2020.02.02.), Petris Sára fotózás a közösségi terekben (2020.08.07.), Fesztivál Akadémia koncertek (2020.08.28.), Paprika Scripted forgatás – Tanár c. sorozat forgatása (2020.11.09.).

Szakmai terembérlet

A tervezett 35 szakmai terembérleti rendezvényből/programból a pandémiás helyzet miatt csupán öt program valósult meg. A megvalósult programok: Örökség közgyűlés (2020.02.21.), KÓTA sajtótájékoztató (2020.02.24.), Utazás a népzene világában a Transbalkan Express útján, Budapesttől Isztambulig című előadás (2020.03.06.), KÓTA szakmai nap (2020.09.19.), a Timár Archívum I., II. című műsor filmfelvétele a Timár Együttes előadásában (2020.09.21.).

- Együttműködés a népművészeti ágak, a népi iparművészet és a néphagyomány gondozása területén a helyi, regionális és országos szervezetekkel

Együttműködés a Hagyományok Háza Baráti Köre Egyesülettel

2020-ban a járványhelyzet miatt csak év elején, 3 alkalommal tudtunk találkozni szokásos klubest alkalmainkon: Debreczeni Tibor előadása, és Domonkos László író, újságíró, televíziós szerkesztő voltak a vendégek. Márciusban ünnepi klubest és közgyűlés volt, közreműködött a BorFolk zenekar. Az egyesülettel együttműködésben számos rendezvény, program került az év során megvalósításra az előadó-művészeti többlettámogatásnak köszönhetően.

Folkmagazin különszám

A Táncház Egyesülettel együttműködésben Karsai Zsigmond születésének 100. évfordulójára elkészült egy FolkMagazin különszám.

- Népművészeti és népi iparművészeti alkotások minősítésével, minősítő címek adományozásával kapcsolatos hatósági feladatok ellátása, ennek keretében hatósági nyilvántartás vezetése és a minősítő címekről szóló hatósági igazolvány kiállítása
- A néphagyomány gondozása és a hagyományőrzés érdekében kifejtett tevékenységek támogatása, a népművészet, a népi iparművészet és a néphagyomány minőségbiztosítási rendszereinek működtetése
- A hagyományőrzés, a néphagyomány gondozása területein szakmai képzési és továbbképzési feladatok ellátása, ennek érdekében a képzések kidolgozása, akkreditáltatása és megszervezése a Kárpát-medencében, valamint szakkiadványok megjelentetése

Kiadványkiadás

2020-ban hat új kiadvány jelent meg:

- Táncház – Népzene 2020 CD (kísérőfüzettel)
- Kibédi népmesék Ráduly Jánostól. A Hallgasd – olvasd – mondd! című sorozat első kiadványa, Streicher András illusztrációival, webről letölthető melléklettel. Szerkesztette: Dala Sára. Sorozatszerkesztő: Dala Sára. (144 oldal)
- Balogh Kálmán – Szabó Dániel: Magyar népi cimbalomiskola | Cimbalom Method for Hungarian Folk Music. Kottás kiadvány magyar és angol nyelven, CD-melléklettel. A Hangszeres népzenei példatár – Népzenei füzetek sorozat tagja. (238 oldal)

- Pávai István: Hungarian Folk Dance Music of Transylvania. Az MMA Kiadóval közös kiadás, angol nyelven. (440 oldal)
- Vujicsics Tihamér: Muzičke tradicije južnih slovena u Mađarskoj | A magyarországi délszlávok zenei hagyományai | Musical Traditions of South Slavs in Hungary. A BTK Zenetudományi Intézettel, a Szerb Intézettel és a Vujicsics Egyesülettel közös kiadvány, három nyelven: magyarul, angolul és szerbül, az 1978-ban kiadott könyv második, javított és bővített kiadása. Főszerkesztő: Richter Pál, szerkesztők a belgrádi SzTMA Zenetudományi Intézetének munkatársai: Jelena Jovanovic, Danka Lajic Mihajlovic. (614 oldal)
- Foundations of Hungarian Ethnochoreology: Selected Papers of György Martin. A BTK Zenetudományi Intézettel közös kiadás, angol nyelven. Szerkesztették: Fügedi János, Colin Quigley, Szőnyi Vivien, Varga Sándor. (824 oldal)

Öt kiadvány változatlan utánnnyomására került sor:

- Sándor Ildikó: Tücsökringató. Ölbeli játékok
- Szabó Adrienn: Népi hegedűiskola gyermekeknek (Hangszeres népzenei példatár – Népzenei füzetek című sorozat)
- Bodroglaköz – Bekecs Zenekar CD (Hangfelvételek néptáncoktatáshoz című sorozat)
- Sárköz – Méta Zenekar CD (Hangfelvételek néptáncoktatáshoz című sorozat)
- Somogy – Egyszólam Együttes, Bekecs Zenekar CD (Hangfelvételek néptáncoktatáshoz című sorozat)

Folyamatban lévő kiadványok, melyek szerkesztése, összeállítása már elkezdődött, és várhatóan 2021-ben fognak megjelenni:

- Táncház-Népzene 2021 CD (kísérőfüzettel)
- Árendás Péter – Csernók Klára. Szilágysági népzene. DVD-melléklettel (Hangszeres népzenei példatár – Népzenei füzetek című sorozat)
- Nesztor Iván – Lehőcz Alexandra: Copán György bálványosváraaljai dallamvilága. Furulyás-énekes személyi monográfia. Audio- és videómelléklettel (Hangszeres népzenei példatár – Népzenei füzetek című sorozat)
- POKET Hangzó kiadvány munkacímű népdalválogatás több tájegység dalaiból, színes illusztrációkkal, QR-kóddal meghallgatható hangfelvételekkel. A Poket Kft.-vel közös kiadás

- Váradi Levente: Végtelen motívum. Hetvenéves a Magyar Állami Népi Együttes | Infinite Motif. 70th Anniversary of the Hungarian State Folk Ensemble. Fényképalbum magyar és angol nyelvű szöveggel, társkiadó az MMA Kiadó
- Tóth Lilla (szerk.): A magyar népzene oktatása Kodály után ötven évvel. A 2017. évi Kecskeméti Népzenei Találkozó konferenciájának előadásai

A járványhelyzet miatt 2020-ban egyetlen könyvbemutatót tudtunk megtartani: a Kibédi népmesék Ráduly Jánostól című kötet bemutatóját.

Kiadványértékesítés

2020-ban a pandémia miatt elmaradtak a rendezvények, ezért az értékesítés a webáruházra és a bizományos partnerekre korlátozódott. Ennek eredményeképpen az évi értékesítés az előző évekhez képest rosszabbul alakult egészen decemberig. December elején sikerült elindítani az új webáruházat, amelynek új funkciói kiegészültek a bankkártyás fizetéssel, amely ugrásszerűen növelte a bevételeket. Sikeres volt az év végi akciós ajánlatok értékesítése is, az ötféle akciós (-40%) csomagból 80 darabot értékesítettünk.

Az év során 4266 db kiadványt értékesítettünk, bruttó összeg: 11 620 525 Ft értékben.

Díjak, támogatások, ajándékcsomagok formájában 4,1 millió Ft értékben 1258 db kiadvány jutott el többségében gyermek- és ifjúsági hagyományörzőkhöz, kulturális intézményekhez.

- A népi hagyományaink iránti bel- és külföldi figyelem felébresztése, fenntartása, a magyar és a Kárpát-medencei népművészet, népi iparművészet és a néphagyomány tárgyi és szellemi értékeinek népszerűsítése, országos, regionális, nemzetközi rendezvények szervezése

Kiállítások szervezése

Viseletek a színpadon

A kiállításon Furik Rita és Szűcs Edit jelmeztervezői munkáit, egyes MÁNE-előadások emblematikus jelmezeit láthatta a közönség. Az kiállítás kurátora Mihályi Gábor volt.

„Egy húron pendülünk...”

Nemes László Vajda Lajos-díjas festőművész székelyföldi gyökereit a népzene, a Tündérgert muzsikája éppúgy ihlette, mint a bartóki-kodályi, valamint a kortárs komoly- és könnyűzenék szövevényes világa. Az életmű vizualításban megjelenő műveit egy rendhagyó tárlaton mutattuk

be, hiszen a festményeket a Magyar Hangszermíves Céh mestereinek hangszereivel együtt állítottuk ki.

Bálint Zsigmond – „Emberközelben”

Az alkotó a 80-as évek elejétől rendszeresen fényképezte az erdélyi falvak világát, szokásait, tárgyi és szellemi néprajzát. Fényképezett többek között a **Hortobágyon, Homoród mentén, Hargita megye falvaiban, a Gyimesekben, Mezőség magyar falvaiban,** továbbá az évek során számos néprajzi kiadvány képanyagát készítette el. Kiállításunk ezekből válogatott.

Székházon kívüli programok

Újév-köszöntő gálaműsor – Müpa – „Örüljetek, örvendjetek”

A Megváltó születése örömnépe a keresztény világnak. Az előadásban az örömhír vivőí, az angyalok üzenetét viszik haza szerte a Kárpát-medencébe. A hír hallatán táncra kelnek az emberek, hisz hosszan tartó várakozás előzte meg ezen időszakot. Ezeréves keresztény hagyományunkban még mindig élnek és jelennek meg a keresztény hitre térésünk előzményeként megélt pogány szokásaink maradványai, melyek a népi hiedelemvilág kis gyöngyszemeiképpen tűnnek föl az előadás egy-egy mozzanatában. Az előadásban a Fölszállott a páva győztes Bartina Gyermekek Táncegyüttes saját szüreti szokásain keresztül mutatta be a várakozás és a megújulás szimbólumait. Sokszínű műsorunkban e mellett a kisebbségek hiedelemvilága is megjelent a palóc szlovákság és a Mohács környéki szokásokban. Az est tartalmát hagyományörző muzikusaink és táncosaink tették igazán hitelessé.

Fölszállott a páva gála a Magyar Kultúra Napja alkalmából

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Hagyományok Háza a Magyar Kultúra Napja alkalmából Fölszállott a páva gálaműsort rendezett a veszprémi Hangvilla Multifunkcionális Közösségi Tér színháztermében. A tehetségkutató verseny eddig megvalósult évadaiból hívtuk meg a kategóriák legkiválóbb képviselőit.

EFOP népzenei workshop

Tematikus népzenei workshopsorozatunk alkalmaira Magyarország különböző vidéki régióiba, egy észak-magyarországi, egy kelet-magyarországi és egy dél-magyarországi helyszínre érkeznek az adott tájegységek népzenejét jól ismerő zenészek és énekesek. 2020-ban első alkalommal Pécssett, második alkalommal Szegeden tartottak workshopokat.

„Összetartozunk ” – előadás-sorozat, Budavári Palota Oroszlános udvar

A Mesterségek Ünnepe, a Duna Karnevál, a Hagyományok Háza, az Örökség Gyermekek és Ifjúsági Népművészeti Egyesület, a Folklórfesztiválok Magyarországi Szövetsége közös programsorozata

keretében, együttműködésben valósította meg az „Üzenet haza...” című táncszínházi előadást Trianonra emlékezve – Duna Művészegyüttes, Magyar Állami Népi Együttes, Bem Táncegyüttes, Soproni Testvériség Egyesület, Göncöl Zenekar közreműködésével. Balogh Melinda és zenekara [Napkerék](#) című koncertjét másnap láthatta szervezésünkben a közönség.

Fonó 25 – koncertsorozat

A Hagyományok Háza és a Fonó Budai Zeneház szakmai küldetésük összehangolásával társszervezői minőségben valósították meg a „Fonó 25” című rendezvénysorozatot, amelynek keretében különböző koncertek, tematikus napok és klubestek jöttek létre. Az eseménysorozat megvalósításával a két intézmény változatos és gazdag programkínálattal széles közönségréteg számára tette elérhetővé az élő néphagyományt. A két intézmény az együttműködés során, egymás szakmai tevékenységét kiegészítve dolgoztak együtt. Az együttműködés a 2020. szeptember 26-tól 2020. december 16-ig tartó időszakra vonatkozott. Sajnos a járványügyi korlátozó intézkedések ezen programsorozatot is alapjaiban érintették, így menet közben kellett az élő koncerteket, programokat online térbe áthelyezni, így 2020. november 11-től stream adásokat valósítottunk meg a Fonóval közösen. 27 előadás valósult meg, közel 100 közreműködő részvételével.

Ünnepi megemlékezés Lajtha László tiszteletére

A Váci utcai emléktáblánál muzikával köszöntöttük a megemlékezőket, itt a kerületi önkormányzat és a Hagyományok Háza képviselői elmondták ünnepi beszédüket, koszorúztak, majd zenekari kísérettel közös vonulás a Károlyi-kertbe, ahol szintén két ünnepi beszéd és koszorúzás után a zenekar zárta a programot.

Emmi díjátadó – Páva gála

Az Emmi a kulturális díjakat és állami kitüntetéseket idén augusztus 18-án adta át a Pesti Vigadóban. Erre az alkalomra a gyerekpávák legjobbjai közül válogattunk fellépőket.

Nagyrendezvények

Balatonfüredi Prímásverseny – 2020. július 21–22.

Balatonfüred Város Önkormányzata és a Hagyományok Háza szervezésében, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszéke szakmai támogatásával 2020. július 21-én 16 órától és július 22-én 10 órától, immár hagyományosan Balatonfüreden, a Kisfaludy Galériában rendeztük meg az Anna-bál prímásversenyét. Az Anna-bálra készülő Balatonfüred jeles eseménye a Kárpát-medencei Prímásverseny. 2020-ban hagyományos magyar népzenei játszó

hegedűsök versengtek két kötelező és egy szabadon választott versenyszám előadásával.

Művészetek Völgye – FolkUdvar – Kapolcs – 2020. 09. 11–13.

Művészetek Völgye – FolkUdvar, 2020. 07. 17–26. helyett 09. 11–13. között a Kőfal udvarban valósult meg a vírushelyzet miatt. Az idelátogatók egész napos kézműveskedésen vehettek részt Csiki Virággal és a Barkó Egyesülettel, ahol a bútorfestés technikáival ismerkedhettek. 13 órától gasztronómiai ízelítőbe csöppenhetek Katlan Tónival, amit tánc- és énektanítás követett. A 3 nap alatt Somogy, Ördöngösfüzes és Szatmár tánc- és zenei kultúrájával foglalkoztunk, amit zenés népi kvíz, majd szabadegyetemi beszélgetések követtek. Egy rövid esti mese után pedig kezdetét vették az esti koncertek, melynek során Havay Viktória és a Horsa Banda, Navratil Andrea és a Göncöl Zenekar, valamint a Romengo hozta meg a kedvet az esti mulatsághoz. A talpalávalót a Bajkó Zenekar és Havay Viktória szolgáltatta, aki pedig még nem érzett magában elég tudást, hogy bekapcsolódjon a táncházba, az Szenté János és Jávora Kata, továbbá Kovács Gábor és Gál Nóra tánctanárokhoz fordulhatott segítségért. Az új helyszín rendkívül jól szolgálta a programok sokszínűségét, de reméljük, hogy a következő alkalommal már a megszokott időben és helyszínen szórakoztathatjuk a fesztivál közönségét.

Nemzetközi exporttevékenység

A Hagyományok Háza 2017-ben kezdte el szisztematikusan kialakítani nemzetközi tevékenységét, melynek fő célja, hogy a Kárpát-medencei néphagyományt minél színesebb, komplex módon népszerűsítse külföldön, valamint a hazai előadóknak és alkotóknak külföldi megmutatkozási lehetőséget generáljon. A nemzetközi osztály a következő években folyamatosan bővített kapcsolati bázisát kamatoztatva számos fesztiválon, diplomáciai eseményen, nemzetközi konferencián és más nemzetközi kulturális rendezvényeken képviselte és népszerűsítette világszerte a Hagyományok Háza tevékenységét, ezzel a magyar kultúra egészét, emellett felvette a kapcsolatot a külföldi magyar intézetekkel, külképviseletekkel és a diaszpóra szervezetekkel, melynek köszönhetően további sikeres programokat valósított meg, illetve további kulturális együttműködésekről állapodott meg. Emellett az intézmény támogatásával több népzenei előadó szerepelhetett külföldi eseményeken, rendezvényeken.

A Hagyományok Háza 2017-ben hirdette meg első alkalommal nemzetközi portfóliós pályázatát népzenei együttesek, előadók számára, majd 2019-ben megújított pályázati kiírással és kidolgozott értékelési szempontrendszerrel folytatódott a zenekarok kiválasztása, melynek eredményeként 8 együttes képviselte a Hagyományok Háza nemzetközi portfólióját 2019-ben és 2020-ban.

A 2020-as év során a világjárvány miatt a tervezett programok közül csupán csak néhány valósulhatott meg. Az év elején, a lezárásokat megelőzően a Hagyományok Háza munkatársai a Prágai Magyar Intézetben bonyolítottak le a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódó programokat. Az intézmény szintén 2020 januárjában meghívott partnere volt a skóciai Glasgow-ban rendezett Celtic Connections – Showcase Scotland elnevezésű fesztiválnak és zeneipari szakmai rendezvénynek.

A Ház 2020-ban is folytatta tevékenységét a GPDNet (Global Public Diplomacy Network) nemzetközi szervezetében, amelyhez 2018 novemberében csatlakozott, átvéve a Balassi Intézet helyét. Január végén Dohába utazott az intézmény háromfős küldöttsége, hogy részt vegyen a GPDNet éves közgyűlésén, valamint az ahhoz kapcsolódó nemzetközi konferencián, kerekasztal-beszélgetéseken és workshopokon. A programok során többek között különböző szakemberek tartalmas előadásait hallgathatták meg a társadalmi és kulturális diplomáciához kapcsolódóan. Hasznos volt a részvétel, hiszen a Hagyományok Házát és tevékenységét sikerült megismertetni olyanokkal, akik ez idáig csak hallomásból vagy egyáltalán nem ismerték azt. Mindez fordítva is igaz, hiszen legalább ugyanennyire érdekes és hasznos volt megismerni a többi intézményt, és felfedezni a tevékenységekben és célokban rejlő párhuzamokat, hasonlóságokat.

Februárban a portfóliós zenekarok egyike (Babra) koncertmeghívást kapott egy a Bukaresti Magyar Intézet és az Isztambuli Magyar Intézet által szervezett, a Duna menti országok kultúráját bemutató eseményre, valamint egy további portfóliós együttes (Dalinda) meghívást kapott az indiai Sur Jahan World Music Festival elnevezésű nemzetközi világzenei eseményre. A fellépések mindkét esetben az intézmény támogatásával tudtak létrejönni, és a sikeres együttműködések által a Hagyományok Háza ismét fontos lépést tett a Kárpát-medence népzenei hagyományainak külföldön való ismertebbé és elismertebbé tételére, közvetlen kapcsolatba kerülve a határon túl élő magyarsággal is.

A GPDNethez további események is köthetők: ősszel a Ház elkezdett angol nyelvű ismeretterjesztő videókat készíteni tevékenysége egy-egy szegmenséről, hozzájárulva a GPDNet tudásmegosztó kezdeményezéséhez. Az intézmény célja, hogy ezt a tevékenységét folytatva további videós anyagokat készítsen, amelyeket egyéb helyeken, illetve platformokon is fel tud használni a jövőben, ezzel is hozzájárulva a Hagyományok Háza és a terület külföldön való népszerűsítéséhez.

A világzene és népzene legnagyobb éves rendezvénye, a WOMEX 2020-ban digitális formában valósult meg, amelynek év eleji szakmai előkészületeiben a Hagyományok Háza a Halmos Béla Programmal és a Hangvető Zenei Társulással közösen a „Hogyan WOMEXelj – Showcase” pályázati workshop megrendezésével vett részt.

A Ház még zenekari kijárlást tett a németországi Mittenwald Festivalra, valamint sor került az

English Folk Expo (EEx), az angol folk, roots és akusztikus zene éves zeneipari rendezvényével történő együttműködési megállapodásra a Manchester Folk Festival programjára vonatkozóan, amelyek 2021 októberében kerülnek megrendezésre, a szervezők által kiválasztott magyar együttes részvételével. Az eseményen kiemelt vendégként szerepel Magyarország, melyet a Hagyományok Háza mint partner teljeskörűen fog reprezentálni a helyszínen azáltal, hogy támogatja a kiválasztásra került együttesek utazását, delegáltakat küld, valamint vendégül látja a helyszínen a programokra érkező szakmai kört. Az EEx-szel való együttműködést az intézmény fontosnak tartja, hiszen az egy jótékonyági szervezet, amely különféle projektek és kezdeményezések révén támogatja az angol és külföldi népzenei és akusztikus zenei szektort. Fesztiváloknak és eseményeknek ad otthont egész évben, hogy bemutassa a legjobb előadókat folyamatosan megújuló közönségének. Az EEx által életre hívott Manchester Folk Festivalon több száz zeneipari szakember és előadóművész kerül egymással kapcsolatba.

PR-marketing

A 2020-as év korábban nem tapasztalt kihívások elé állította a Hagyományok Háza működését. A pandémiás helyzet miatt az év jelentős részében részben vagy egészben a tevékenységeink nagy része online valósult meg, és ez olyan innovatív megoldásokat hívott életre marketingkommunikációs oldalról, amelyek rövid és hosszú távon egyaránt mérföldköveket jelentettek, sok tekintetben újra is pozicionálta, meg is erősítette az intézmény vezető státuszát. Legnagyobb/legjelentősebb/legsikeresebb innovációk, kampányok: In-Box tanfolyam, webáruház reformja, Streamszínház + online fizetős előadások elindítása, Nem úgy van most népdalénekesek közös dala online (Fb-elérés: 1,3 M, YT megtekintés: 38 552), továbbá online kvízek, 360°-os túrák, forgatható tárgyak, MÁNE Mozi, Akkor és most gyűjtéssorozat, Összefogás hagyományörző mestereinkért kampány.

A FolkStúdió indulásától számítva heti 3-4 alkalmanként napi szinten látta el tartalommal a HH online felületeit (Magazinműsor, Fejben-lábban Folk-Kvíz, Kézműveskedj otthon!, Aprók Tánca, Vasárnapi mese), aminek legszembetűnőbb következménye, hogy a Hagyományok Háza Fb-oldal követőszáma 12 075-tel (41 554-ről 53 629-re), a MÁNE Fb-oldal követőszáma pedig 7800-zal (9978-ről 17 778-ra) emelkedett (a MÁNE Fb-oldal esetében ez majdnem duplázódás).

A megújult webáruházunk online tanfolyamok, kiadványok azonnali értékesítését, a megváltozott fogyasztói szokásokhoz való gyors alkalmazkodását tette lehetővé.

Médiaműhely – NÉPZENEI MŰSOROK

Az MTVA-val való együttműködésünkben tovább folytatódott a Bartók (Népzene

távolról/itthonról/újrágombolva), a Kossuth (Hajnali) és Dankó rádiókra (A népzene világából, Táncrend) népzenei műsorok gyártása.

Médiaműhely – egyéb

Létrejött az egyedi tartalmakat gyártó FolkStúdió, a legmodernebb audiovizuális tartalomgyártó kapacitással, a hozzá tartozó integrált szolgáltató platformokkal, ahol átlagosan havi 900 000–1,2 M nézőt értünk el, meredeken növekvő eléréssel. A Folkstúdió feladata minden, a házhoz tartozó, a házban zajló audiovizuális tartalom gyártása és gyártatása, az ilyen típusú tartalomgyártás biztosítása és szakmai felügyelete.

2020. május 10-én hivatalosan is, alig 30 napos felkészülési idő után a közönség felé elindult Magyarországon egyedülálló módon, kizárólag a folklór tematika köré építkező, azt bemutató tematikus műsorfolyam. A műsorfolyam nem kizárólag televíziós vagy művészi és nem is csupán ismeretterjesztő tartalmak, hanem mindezeket és még sok mást magába tömörítő napi műsorszolgáltatás vette kezdetét. A kezdeti koncepció a részleges nyári nyitással és a nézői visszajelzések alapján később módosult, de az alapkoncepció, miszerint igényes, a néphagyományra épülő, arról szóló műsorokat sugározzon az online térbe, változatlan.

A Folkstúdió szempontjai:

- Minden területet bemutatni (kézműveskedés, zene, tánc, ismeretterjesztés, mese...)
- A már meglévő közönségünket nem „egyedül” hagyni a pandémia idejére.
- Jelen maradni a kulturális helyszínek térképén
- Megmutatni, kik is vagyunk, közelebb hozni az embereket
- Új, fiatalabb közönség megszólítása
- A ház dolgozóit beintegrálni, munkát biztosítani a kieső időszakra

A színpadi előadásokat mostanra 5 kamerával, a legmodernebb hang- és fénytechnikával, kameramozgató egységekkel tudjuk rögzíteni. A fizető előadások értékesítése érdekében elsőként csatlakoztunk a jegy.hu online rendszeréhez.

Néhány sikeresebb folkstúdiós projektünk: heti élő magazinműsor, Fejben-lábban folkkvíz, Akkor és most film, Erkély-koncertek, vasárnapi mese.

Interticket és egyéb jutalék (online közvetítésekkel együtt)

A márciusban kitört koronavírus-járvány jelentősen befolyásolta a tervezett jegyeladásainkat. A tavaszi leálláskor még úgy reméltük, pár hónap múlva visszatérhetünk a színháztermi

programokhoz, így csak amikor már nyilvánvaló volt, hogy hosszabb időre kell az online térre terveznünk, a második hullám miatti lezárás után indítottuk el streamszínházi előadásainkat. Tavasszal a megvásárolt jegyek visszatérítésével, becserélésével, ősz végén az online programok adta megannyi kérdéssel kellett megbirkózni. 7700 néző tudta élőben élvezni színháztermi programjainkat év elején és ősszel, decemberben pedig több mint 200 néző váltott jegyet online előadásainkra.

II. Hagymányok Háza Hálózat

II.1. Összefoglaló

1. Vezetői összefoglaló

A Hagymányok Háza jövőképe egy olyan Kárpát-medence, ahol a magyar népművészet nem a szégyellni való múlt, hanem a napi létezés természetes eleme. Ezt elérendő a HH látóterébe és tevékenységnek körébe kell kerülnie minden olyan népi tudáselemnek, amely hasznos a jövő generációi számára.

A HH stratégiai céljai közt kiemelt helyen szerepel az országon belüli és a Kárpát-medence egészére kiterjedő szakmai humán hálózat felépítése. Erre az egységes nemzettudat életben tartása érdekében feltétlen szükség van. A HH tevékenységének kiterjesztése többéves programot jelent, melyen a mai napig is dolgozunk, hogy az eddig kimaradt területeken is elindulhasson a hálózatos munka (Muravidék, Dráva-vidék).

A szerves fejlődés jegyében a Kárpát-medencei hálózatépítéssel és hálózatfejlesztéssel kapcsolatos újabb tervek a már meglévő szerveződések, együttműködések, kapcsolati hálók továbbgondolásával és helyzetbehozásával valósíthatók meg hatékonyan. A **hálózatos tervek az egységes, teljes magyar nemzeti integrációt kell, hogy céllozzák.** Ennek fontos része, hogy a Kárpát-medencében stabilizálni, „intézményesíteni”, integrálni kell a meglévő, a táncházmozgalom révén kialakult centrumokat úgy, hogy a magyar állampolgárság megadása, a szimbolikus nemzetegyesítés eufóriája után a tartalmi, érdemi magyar segítség, szolgáltatás is megjelenjen. Ez különösen fontos a hagyományörzés, -ápolás területén, hiszen túl azon a tényen, hogy a civilizációs folyamatok hatásaként mindenhol visszaszorul, pusztul a helyi népművészet, a határon túl a néphagyomány életben tartása a közösség- és identitásépítés, a nemzeti egység megőrzésének elsőrendű eszköze.

2017-ben elindult a hálózatépítés, amikor is 8 magyarországi megyében, Erdélyben 7 partnerszervezettel, Felvidéken és Kárpátalján 1-1 szervezettel és 7 munkatárssal, Vajdaságban két partnerszervezettel és négy munkatárssal indult el a munka.

A centrumok vagy hálózatok hármaskörben dolgoznak a HH-val együtt. **Mindegyik ugyanazokat a szakmai funkciókat látja el, melyek a következők:**

A **rendezvény szervezési** területen a régiós centrumok „befogadó” funkcióban szervezik és helyet biztosítanak a regionális néptáncos-népzenei-kézműves eseményeknek, de arra is alkalmasak, hogy fordítva, a HH által irányított disztribútori hálózatként működjenek. Felelősek a magyar-magyar kapcsolatok erősítéséért, így a helyi amatőr néptáncgyűttesek magyarországi szakmai és emberi kapcsolatainak kialakításáért, de a HH-n keresztül a helyi gyűttesek Magyarországon kívüli fellépéseinek kiközvetítéséért is. Cserekapcsolatok létrehozása, működtetése magyarországi népzenei gyűttesek (hangszeres, néptánc-, énekegyüttes, hagyományörző gyűttesek, gyerekcsoportok), valamint a régióban működő magyar és más nemzetiségi gyűttesek között, egymás élethelyzetének, kultúrájának, történelmének megismerése, közös szakmai fórumokon való részvétel mind a feladatkörük része.

A **gyűjteményi** területen különösen fontos, hogy a máshol tárolt (pl. a HH-ban vagy a HH együttműködő partnereinél), de a régióból származó gyűjteményeket másolatban, használatra, szolgáltatásra akár online megkaphassák, illetve hogy saját gyűjteményeik betagozódjanak az intézményben kialakított, az MTA ZTI és a Néprajzi Múzeum által is elfogadott Kárpát-medencei „standard” adatbázisba. Felelősek a további helyi gyűjtemények felkutatásáért és megszerzéséért, amelyeket aztán a HH digitalizál, katalogizál és

használatra visszajuttat. Ha a helyzet úgy kívánja, a „Fehér foltok” program keretében külön gyűjtéseket szerveznek a HH szakemberei segítségével.

Az élő **hagyományátadás** megszervezése talán a legfontosabb tevékenysége a hálózatnak. Ennek érdekében a HH a régiós centrumok rendelkezésére bocsátaná akkreditált képzéseinek teljes spektrumát, a hozzá tartozó tananyagokkal együtt, szakembereket delegálna a tanfolyamok lebonyolításához, a minősítéshez, vizsgáztatáshoz, segítene az eszköz és nyersanyag beszerzésében. Különösképpen odafigyel azokra a népmesterség-képzésekre, amelyek az illető régióban őshonosak, és még élő képviselőik tudását is szeretné a teljes hálózatban hasznosítani (pl. az udvarhelyszéki, körispataki szalmafonók tudását). Külön indít tanfolyamokat, célzott továbbképzéseket az általános és művészeti iskolákban oktató pedagógusok, óvodapedagógusok részére.

Ezzel a programmal nemcsak országos, hanem nemzeti szintűvé válik a kulturális alapellátás elve és feladata.

Jelenleg – felismerve a további igényeket – Hálózatunk Magyarországon 16 megyében 21 szervezettel, Erdélyben 10 szervezettel, Felvidéken, Kárpátalján 1-1 szervezettel, Délvidéken 2 partnerszervezettel végzi az élő néphagyományon alapuló nemzetegyesítő munkát.

2. Célok, prioritások

A szerves fejlődés jegyében a Kárpát-medencei hálózatépítéssel és hálózatfejlesztéssel kapcsolatos újabb tervek a már meglévő szerveződések, együttműködések, kapcsolati hálókat továbbgondolásával és helyzetbe hozásával valósíthatók meg hatékonyan. A **hálózatos tervek az egységes, teljes magyar nemzeti integrációt kell, hogy céllozzák.** Ennek fontos része, hogy a Kárpát-medencében stabilizálni, „intézményesíteni”, integrálni kell a meglévő, a táncművelés révén kialakult centrumokat úgy, hogy a magyar állampolgárság megadása, a szimbolikus nemzetegyesítés eufóriája után a tartalmi, érdemi magyar segítség, szolgáltatás is megjelenjen. Ez különösen fontos a hagyományőrzés, -ápolás területén, hiszen túl azon a tényen, hogy a civilizációs folyamatok hatásaként mindenhol visszaszorul, pusztul a helyi népművészet, a határon túl a néphagyomány életben tartása a közösség- és identitásépítés, a nemzeti egység megőrzésének elsőrendű eszköze.

A HH nem piramisszerkezetű rendszert alkotott meg, hanem a szakmai civil szerveződések területi rendszerekbe való integrálását, meglévő szakmai kapcsolati hálójának kihasználását. Munkája a „bartóki” gondolaton, a Kárpát-medence kulturális összetartozásának felismerésén alapul, de *nem* függetlenül a nemzetiségektől. Gyakorlati okokból a hálózatot a HH az utódállamok területi keretei között szervezte meg 2017-ben.

A megvalósítási forma a nyugati mintájú „working groups”, tehát az intézmény nem alá-fölé rendeltségű szervezetet szervez, hanem együttműködő embereket, akik személyre szabott feladatokat látnak el.

A HH olyan szakembereket vont a hálózatába, akik a népművészet terén elkötelezettek, akiknek munkáját az intézet az elmúlt években, évtizedekben megismerte és sokra tartja.

2.1. Hagyományok Háza Hálózat – Magyarország

A Hagyományok Háza, mint kiemelt nemzeti intézmény, a 2017. naptári évtől a magyarországi, területi alapú közművelődési feladatellátásból a népművészeti mozgalmak tevékenységének koordinálásáért, forrásaik biztosításáért, szakmai minőségbiztosításáért, kapcsolatok kiépítéséért tartozik

felelősséggel. Ennek az új állami feladatnak a végrehajtására a Hagyományok Háza megyei szinten a meglévő civil szakmai kapcsolatait felhasználva hálózatépítésbe kezdett. A magyarországi népművészeti revival mozgalom évtizedek alatt kialakult szerves fejlődésére való tekintettel – miszerint a különböző műfajok két nagy szegmens mentén szerveződnek (folklórjellegű közösségek, valamint tárgyalkotó kézművesközösségek) –, a megyei rendszer kiépítését két részre osztottuk. Konceptiónk szerint a Hagyományok Háza fele-fele arányban támogatja a hazai folklórjellegű (néptánc, népi ének, népzene, népmese stb.) tevékenységek, és a kézműves tevékenységek területi feladatainak ellátását, meglévő folyamatok erősítését, az utánpótlás biztosítását, ennek érdekében közösségek működésének szakmai segítségét, az oktatást, szolgáltatás- és rendezvényjelleggel új résztvevők bevonását, az élő néphagyomány népszerűsítését.

Előzetesen a következő prioritásokat határoztuk meg a megyei civil szerződő partnerek számára, hogy munkaterveiket elkészítsék:

a) Területi elv: A megbízott civil szervezet úgy alakítsa ki a programokat, hogy azok az adott megye minden részét a lehető legteljesebb mértékben bekapcsolja a népművészeti mozgalmak vérkeringésébe. Természetesen van lehetőség megyéken vagy akár országhatárokon átnyúló kezdeményezések megvalósítására is.

b) Sokszínűség: Műfaji és szakmai szempontból is a lehető legszélesebb körből kerüljenek be szakemberek, partnerek a megyén belülről (esetleg máshonnan is).

c) Felzárkóztatás – fehér foltok: Szociális vagy gazdasági szempontból elmaradott, elzárt mikrorégiók, kistérségekben való mintaprogramok létrehozása mellett fontos prioritás lehet olyan térségekben való aktivitások megvalósítása, melyek a fenti szempontok szerint nem hátrányos helyzetűek ugyan, de a népművészeti mozgalmak főáramából kimaradtak, vagy szakmai-módszertani szempontból évtizedes lemaradásban vannak.

d) Új törekvések, innovatív megoldások: Az egyes megyei civil szerződő partnerektől azt várjuk, hogy olyan programokat ajánljanak támogatásra, amelyek vagy teljesen új kezdeményezések, vagy pedig korábban jól működtek, de forráshiány miatt elmaradtak, időszakosan szüneteltek, nem lehetett megtartani őket.

e) Elsődlegesen támogatandó programtípusok:

- Hagyományőrző közösségek: létrehozása, működtetése, mentorálása, módszertani támogatása
- Fiatal szakképzett kézművesmesterek kinevelése, önálló pályára állítása
- Képzések: a Hagyományok Háza akkreditált képzései, tanfolyamai, továbbképzései, képzők képzője, mesterkurzusok szervezése
- Rendezvények szervezése: fesztiválok, konferenciák, megyei találkozók, minősítők, kiállítások
- (Alkotó) táborok, többnapos továbbképzések
- Kitelepülős rendezvények: a megye nagyobb központjaitól távolabb eső falvak, falucsoportok, térségi kisközpontok, vagy éppen hátrányos helyzetű térségekbe való komplex, több hagyományelemet bemutató, ismeretterjesztő, figyelemfelhívó programok szervezése.

2.2. Területi feladatok

2.2.1. Hagyományok Háza Hálózat – Kárpátalja

Az év folyamán, együttműködve számos kárpátaljai civil szervezettel, sikeresen bonyolítottunk le képzéseket, fesztiválokat, gyűjtési munkákat, valamint táncházakat és folkkocsmákat.

Az ukrajnai társadalmi és gazdasági viszonyok közepette a kárpátaljai magyarság léthelyzete az elmúlt évekhez képest nehezedett. A nehézségek ellenére a kárpátaljai magyar társadalom életében mégis pozitív irányú elmozdulás történik, legalábbis kulturális területen. Mindenképp reménykeltő, hogy a megrendezett eseményekre igényt tart a magyar közösség, a megélt programok és az átélt élmények hatására új magánkezdeményezések is alakulnak, s egyre többen veszik igénybe a Hagyományok Háza Hálózat – Kárpátalja szakmai segítségét. A népművészet, ezen belül a népzene és a néptánc olyan sajátos nemzeti jelleggel bír, amely a kiszolgáltatott helyzetben még nagyobb megtartó erővel van jelen egy-egy közösség életében, ezáltal formálva nemzeti öntudatát, jellemét. Emellett egy-egy programunk kultúrdiplomáciai szerepet is betöltve, a Kárpátalján élő nemzetiségeket hozza közelebb egymáshoz, feloldva a kötöttségeket, ezáltal mélyítve a nemzetek közötti békés együttélést.

2.2.2. Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság

Az induló évük leginkább a kapcsolatépítésben, helyzetfelismerésben volt jelentős. Ezt követte számos jelentős szakmai előrelépés, főleg a közösség-szervezés területén.

Képzések:

- A hiányok pótlására népzenei képzéseket kezdtek el szervezni, első körben vonósoknak (Tokkalvonóval címen, melyen közel 100 fiatal zenész vett részt), majd a tamburásoknak is, akik 30 fővel képviseltették magukat a képzésen. A megszerzett ismeretek birtokában ma már ezek a fiatalok Vajdaság-szerte be tudnak mutatkozni táncházakban, rendezvények színpadain.
- A kézműveseik több mesterség kritériumait, irányvonalait tudhatták meg előadások, beszélgetések és műhelymunkák formájában. Munkáikból kiállításokat szerveztünk, melyeket több helyre utaztattunk később. Tevékenységünk nagy érdeklődést váltott ki a kézművesek körében, több képzés terve is kirajzolódott a jövőben. Az akkreditációk folyamata azonban sajnálatos módon megakadt egy helyi jogszabályi változás értelmében, mely alapján hároméves ciklusokban van lehetőség képzések akkreditálására. Ezek kidolgozása, az adott ország jogszabályaihoz való alakítása folyamatban van, a következő (2021-től) akkreditációs ciklusra való elkészítésük folyamatban van mind kézműves, mind táncos területen.

Rendezvények:

- A már meglévő rendezvények programjainak színesítése (Durindó és Gyöngyösbokréta, Malom Fesztivál, Juhász népzenei tábor, Szép szó tábor, Vajdasági Szólótáncfesztivál) mellett 2017. szeptember 16-án megtartották az **első** Szent Mihály-napi Sokadalmat és Táncháztalálkozót, amely jellegét tekintve egyedülálló, ezek folytatása ebben az évben is tervezett, hiszen hasonló rendezvénye a népművészeti közösségeknek a Vajdaságban még nem volt. Hatalmas felhajtóerővel, motivációval bírt mindkét rendezvény, becsatornázva a hálózat mindennapos tevékenységeiben elért eredményeket. Hiszünk abban, hogy az elmúlt időszak pozitív élmény mindazoknak, akikkel együtt dolgoztunk, s munkánk hatással van a vajdasági magyarság „jólétére”.

2.2.3. Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia

A hálózat szlovákiai fiókintézménye a megelőző években kifejtett tevékenységének köszönhetően bekerült a szlovákiai magyarság köztudatába, a folklórmozgalom vérkeringésébe. Szoros együttműködést alakítottak ki számos jelentős közművelődési, oktatási és népművészeti szervezettel, melynek köszönhetően országos viszonylatban sikerült hatást gyakorolnia a magyarság hagyományos kultúrájának és népművészetének megismertetésére, népszerűsítésére és dokumentálására.

2.2.4. Hagyományok Háza Hálózat – Erdély

A Kárpát-medencében, Magyarországon kívül Erdélyben él a legnagyobb lélekszámú magyar tömb. A romániai társadalmi viszonyok és a történelmi idők változásainak következtében a legtöbb zárványban archaikus módon megőrződött magyar kulturális örökség legnagyobb számban is itt van még jelen. Abban, hogy mindez ne sodródjon el a globális változásokkal, nagy a felelősségünk. Ezek megőrzése és a társadalomba való beágyazása az egyik legégetőbb feladatunk. Mind a folklór, mind a tárgyalkotó népművészet területén hatalmas kincsestár. A folklórgyűjtések és az azok köré szerveződött közösségek mára megerősödtek a Hagyományok Háza Hálózat tevékenysége révén, ám a kézművesség területén még sok kihívás van, melyek feloldására ebben az évben várható tevékenységeink vállalkoznak lépések indításával, zsűrizések szervezésével, kiállítások elindításával, vándoroltatásával.

2019-től a struktúra is megváltozott az erdélyi hálózat tekintetében, és a partnerszervezeteink egy meghívásos pályázat keretében kapott támogatás révén valósítják meg az erdélyi programokat.

Szakmai partnereink a Hagyományok Háza Alapító Okiratának minden pontját érintve végzik feladataikat az adott földrajzi területen.

II.2. Szakmai feladatok ismertetése az Alapító Okirat releváns pontjaihoz kapcsolódva

• Hagyományok Háza Hálózat – Magyarország

Legfőbb feladata ezen a téren a Hagyományok Házának a hagyományőrzés, a néphagyomány közművelődési megjelenésének szakmai koordinációja. Működésükben releváns az Alapító Okirat minden pontja, tevékenységükben a Hagyományok Háza kirendeltségeiként működnek, melyek a Hagyományok Háza Alapító Okiratába foglalt összes tevékenységet végzik.

1.1. A Hagyományok Háza megyei területi közművelődési rendszerének kiépítése, megszervezése. A megyékben működő civil szerződő partnerek kiválasztása – 2020-ban a civil partneri kör:

1. Békés Megyei Népművészeti Egyesület
2. Békés Megyei Néptáncosok Szövetsége
3. Zala Megyei Népművészeti Egyesület

4. Magyarországi Alkotóművészek Közép- és Nyugat-dunántúli Regionális Társasága (M-ART) – Fejér megye

5. Bükki Hegyhát-Kamaszparlament Ifjúságáért Közhasznú Alapítvány (BÜKKA) – Borsod-Abaúj-Zemplén megye

6. Jászsági Népművészeti Műhely Egyesület – Jász-Nagykun-Szolnok megye

7. Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület – Veszprém megye

8. Bihari Népművészeti Egyesület – Hajdú-Bihar m.

9. Csillagvirág Népművészeti Egyesület – Heves m.

10. Főnix Táncegyüttes – Hajdú-Bihar m.

11. Iharos Népművészeti Egyesület – Pest m.

12. Nyírség Táncegyüttes – Szabolcs-Szatmár-Bereg m.

13. Tolna Megyei Népművészeti Egyesület – Tolna m.

14. Kezdőkör Képzőművészeti és Népművészeti Baráti Egyesület – Vas m.

15. Pöndöly Néptánc és Hagyományőrző Egyesület – Baranya m.

16. Népművészeti Egyesület Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete

17. Cuharé Kulturális Közhasznú Egyesület – Csongrád – Csanád m.

18. Salgótarjáni Néptáncművészetért Közalapítvány – Nógrád m.

19. Soproni Pendelyes Kulturális Egyesület – Győr-Moson-Sopron m.

20. Menyegző Értéktörző Egyesület – Somogy m.

21. Duna–Tisza Közi Népművészeti Egyesület – Bács-Kiskun m.

1.2. A civil hálózati partnerek által megszervezett és lebonyolításra kerülő programjai látogatása, kiértékelése, közös gondolkodás során fejlesztési lehetőségek, új megoldások keresése, középtávú stratégiai tervezés a különböző népművészeti műfajok népszerűsítésére. Módszertani segítségnyújtás és mentorálás, fehér foltok, népművészeti szempontból elmaradott területei bekapcsolása, becsatornázása, kapcsolati háló építése. Időpont: egész évben.

- **Hagyományok Háza Hálózat – Kárpátalja**

- I. negyedév**

III. PÉTERFALVI IDŐSEK BÁLJA

Tárgyidőszak: **2020. január 18.**

Az első Idősek Bálja 2018. január 27-én hagyományteremtő szándékkal került megrendezésre, melynek sikerén felbuzdulva 2019. január 26-án Péterfalván megtartották a II. Öregek Bálját is. Az idei évben pedig már nem volt kérdés, hogy ezt az alkalmat újra meg kell tartani. A péterfalvi Kokas banda kezdeményezésére a HHHK munkatársainak koordinálásával, az ugoicsai hét község (Szőlősgyula,

Nevetlenfalú, Batár, Péterfalva, Nagypalád, Fertősalmás, Tiszabökény) öregjei (50–80 évesek) lettek megszólítva, valamint hagyományőrző zenészek érkeztek Nagypaládról, és a Napsugár Hagyományőrző Gyermektáncsoport tagjai is aktívan részt vettek az est lebonyolításában. Ez összesen 100–110 fő. A Magyar Állami Népi Együttes táncosai, Módos Máté és párja, Berta is jelen voltak a mulatságon. Az eseményt előző nap kenyérsütés és kalácssütés előzte meg. Kukoricadarával töltött káposztával kínálták a bál résztvevőit. Az est folyamán előkerültek a régi történetek, névnapi köszöntők, népdalok. Sőt a fiatalabb korosztály (50–60 évesek) is táncra perdültek. A jó hangulatú estének remélhetőleg továbbra is lesz folytatása, hiszen igény van rá. A jövőben érdemes lenne bevonni a fiatalabb korosztályt is, olyanokat, akiknek nem voltak báli élményeik.

A MENTORPROGRAM FOLYTATÁSA KÁRPÁTALJÁN

Tárgyidőszak: **2020. január–március**

Előzmények: 2017. szeptember 10-én a Hagyományok Háza Hálózat kárpátaljai kirendeltsége 6 néptáncsoporttal elindította a mentorprogramot, melynek célja, hogy a már működő kárpátaljai táncgyűttesekhez havi rendszerességgel anyaországi szakemberek járjanak ki. Ez a program az elmúlt időszakban nagy sikeren örvendett, továbbá hasznosnak, hiánypótlónak is bizonyult, ezért a HH kárpátaljai kirendeltsége úgy döntött, hogy tovább folytatja azt. 2018 őszén a már meglévő csoportokhoz 3 új táncgyűttes összesen 6 csoporttal és 3 új mentorral csatlakozott, 2019 őszén pedig további két táncgyűttes 2-2 csoportjával bővült a kör. Így a mentorprogram harmadik éve összesen

- 15 táncgyűttes
- 29 táncsoportjával
- 13 településen
- 17 mentorral
- és közel 600 táncsoporttaggal indult útnak.

Helyszín	Megtartott alkalmak száma	Megtartott alkalmak dátuma
BEREGSZÁSZ – Rezeda ovisok, Rezeda ifjúsági, Rezeda haladó	2	02.15., 03.01.
CSAP – Szirmocskák, Kökény	2	02.22., 03.07.
DERCEN – Gyöngyösbokréta, Kisbokrétás	2	02.15., 02.29.
ESZENY – Ritmus kezdő, Ritmus haladó, Bocskai együttes	1	02.29.
KÍGYÓS – Szederinda Kezdők, Szederinda Haladók	1	02.29.
NAGYBEREG – Tulipán ovisok, Tulipán kezdők, Tulipán haladók	1	02.29.

NAGYDOBRONY – Hímes kezdő, Hímes haladó	1	02.15.
PÉTERFALVA – Napsugár	2	02.29., 03.07.
PÉTERFALVA – Kárpátalja Néptáncgyűttes	2	02.17., 03.07.
SÁROSOROSZI – Boróka Kezdő, Boróka Haladó	3	02.15., 02.29.,03.07.
TÉCSŐ – Nereszen kezdő, Nereszen haladó	4	02.17., 02.18., 03.05., 03.06.
TÉGLÁS – Orchidea kezdő, Eszterlanc haladó	1	02.15.
VÁRI – KisCseperedők, Cseperedők	3	02.15., 02.29.,03.07.
VISK – Szivárvány Kezdő, Szivárvány haladó	1	02.29

HAGYOMÁNYŐRZÉS AZ ÓVODÁBAN

Tárgyidőszak: **2020. január–március**

2020-ban két helyszínen folytatódnak a foglalkozások (Beregszász, Visk).

A foglalkozások vezetői részt vesznek a KMPSZ és HHHK által szervezett képzéseken. Sőt, már mint előadók is segítik a kárpátaljai óvodapedagógusok munkáját, átadva az Útravaló program kapcsán szerzett saját tapasztalataikat.

2020. február. 12–15. között a Beregszászi Főiskolán rendezett szórvány konferencián Szilágyiné Tóth Gabriella és Bak Dávid elméleti és gyakorlati foglalkozást tartott a kárpátaljai óvodapedagógusok részére. A foglalkozás része volt a népmese, népi játékok, kézműves-foglalkozás, néptánc alapjai, hangszerbemutató.

Célunk, hogy már óvodáskorban a gyerekek meséken, gyermekjátékokon, kézműves-foglalkozásokon keresztül közelebb kerüljenek hagyományainkhoz, megismerjék népi kultúránkat.

A foglalkozások vezetői alkalmanként felkérjük a helyben működő zenekarokat (Sodró Együttes, Beregszász; Viski Fricskák Zenekar, Visk; Citera Trió, Visk), ezzel is színesítve, gazdagítva a foglalkozásokat.

Helyszín	Csoport	Létszám	Foglalkozás-vezető(k)	Részt vevő zenekar(ok)	Alkalom tárgyi időszakban
Mustármag óvoda, Visk, heti 1 óra/csoport	2	22+33	Jőrös Dóra	Viski Fricskák, Citera Trió	16 alkalom
4. sz. Szivárvány óvoda, Beregszász, heti 1 óra	1	22	Szilágyiné Tóth Gabriella; Bak Dávid – népmese,	Sodró Együttes	8 alkalom

			furulya		
--	--	--	---------	--	--

KÉZMŰVES-FOGLALKOZÁSOK

Tárgyidőszak: **2020. január–március**

2019 szeptemberétől három helyszínen váltak rendszeressé a kézműves-foglalkozások.

- **Nagyberegi Tájház**

A foglalkozások a HHHK és a PCS civil szervezet közös szervezésében zajlanak.

Az oktatás helyszínei: Nagyberegi Tájház termei, parasztkonyha; Tájházhoz tartozó udvar és csűr.

A foglalkozásokon előzetes bejelentkezéssel, a Bereg-vidéki iskolások, tanáraik és a II. RFKMF diákjai vesznek részt.

Az alkalmak néprajzi előadással és népi gasztronómiával egészülnek ki. Kemencében sült ételeket készítenek, kóstolnak. Egy-egy alkalommal táncház is része a napnak (pl. farsanghoz kötődő kézműves-foglalkozás).

A résztvevők alkalmanként 2-3 órát töltenek a tájház területén.

- **Nagydobronyi Népművészeti Tanoda**

A foglalkozások a HHHK és a Tanoda vezetője (Hidi Tünde) közös szervezésében kerülnek megrendezésre.

A foglalkozások résztvevői: a Tanoda növendékei, valamint előzetes bejelentkezés alapján az Ung-vidéki iskolák tanulói és tanáraik.

A foglalkozások résztvevői komplex tudást kapnak. A kézműves-foglalkozásokon kívül megismerkedhetnek különleges népi ételekkel, néprajzi előadás, énekkoktatás, illetve táncház gazdagítja a foglalkozást.

Az elkészített munkát mindenki hazaviheti. A tanárok pedig ötleteket kapnak iskolai munkájukhoz.

- **Péterfalvi Református Líceum**

A foglalkozások a HHHK és a Líceum vezetése közös szervezésében kerülnek megtartásra.

Az alkalmakon az első évfolyam diákjai vesznek részt. A kézműves-foglalkozás része a délutáni szilenciumnak, így minden alkalommal ugyanazok vesznek részt a foglalkozáson, valamint a délutáni szilenciumot felügyelő tanárok. Így követni tudjuk a résztvevők egész évi fejlődését.

Kézműves-foglalkozások táblázat

Helyszín	Foglalkozás témája	Foglalkozásvezetők	Részvevők	Alkalmak száma
NAGYBEREGI TÁJHÁZ	Busómaszkok készítése. Fánksütés. Táncház (Kokas banda)	Derceni Irén, Olasz Piroska, Gál Adél	30-40 fő/ alkalom	4
	Szövés, kiszabás és körmöcskésés			
	Csuhéfonás. Tárgyak csuhéból. Tepertős pogácsa sütése			
	Gyöngyfűzés. Kokárdakészítés			
NAGYDOBRONYI NÉPMŰVÉSZETI TANODA	Farsangi álarcok készítése. Fánksütés	Szernyi Erika, Sütő Irén, Balogh Mária, Kupás Gizella	30-35 fő/ alkalom	4
	Szövés. Tulipánkészítés. Diós kifli sütése			
	Szövés. Kokárdakészítés. Palacsinta sütése			
	Dobronyi festett tojások készítése (viaszos, hagymahéjas)			
PÉTERFALVI REFORMÁTUS LÍCEUM	Csuhéból készült tárgyak	Varga Judit, Nagy Margit, Dankú Margareta, Kopinecz Emese	33-35 fő/ alkalom	8
	Szövés szövészeken (esztovátán)			
	Gyöngyfűzés			
	Hímzés			

VI. KÁRPÁTALJAI NÉPZENE, NÉPTÁNC, NÉPI ÉNEKES MESTERKÉPZÉS

Tárgyidőszak: **2020. február 15., március 22.** (csak az előkészületek történtek meg, de a járvány miatt az alkalom megtartása halasztásra került egy későbbi időpontra).

A HHHK, a Kárpátalja Kulturális Örökségének és Népi Hagyományainak Megőrzéséért TSZ közös szervezésében 2020. február 15-én hatodik alkalommal indult útjára a népzeneészeket, néptáncosokat és népi énekeseket megszólító program vidékünkön. Az 5 alkalomból álló mesterképzés olyan pedagógusokat, népzeneészeket szólít meg, akik Kárpátalján különböző művészeti iskolákban, folkműhelyekben oktatják a magyar népi kultúrát. Az idei évben a résztvevők a Küküllő mente tájegységével ismerkedhetnek meg.

A képzés oktatói	Résztevők száma	Program helyszíne
Néptánc – Kiss Balázs, Farkas Fanni Népi hegedű – Pál István, Gombai Tamás, PéterTamás. Népi brácsa – Karacs Gyula Nagybőgő – Doór Róbert Citera – Berta Alexandra Népi ének – Pál Eszter, Brassói-Jőrös Andrea Harmonika – Pál Lajos, Blaskó Tamás	85 fő	II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász

„ÁLTAL MENNÉK ÉN A TISZÁN” – NÉPDALÉNEKLÉSI VERSENY

Tárgyidőszak: március 28.

(Az előkészületek megtörténtek, a résztvevők jelentkeztek, de a kialakult járványhelyzet miatt a szervezők nem tudták megtartani a rendezvényt, és le is mondták annak a későbbi lebonyolítását.)

II. SZAKMAI MEGVALÓSÍTÁS

Projektem megnevezése	Időintervallum	Megvalósított feladatok, akciók, eredmények
III. Péterfalvi Idősek Bálja	2020. január 18.	Hirdetések megszervezése, részt vevő idősök utazásának koordinálása, folyamatos egyeztetés a Kokas Bandával, az est videóra való rögzítése.
Mentorprogram folytatása Kárpátalján	Január–március	Összességében a tapasztalat, hogy minden helyszínen folyik a munka, együttesvezető és mentor azonos komolysággal és felelősségtudattal közelíti meg a rá bízott feladatot.
Hagyományőrzés az óvodában	Január–március	Az oktatók felkérése, az óvodai intézménnyel egyeztetés, rendszeres kapcsolat az intézménnyel és az oktatókkal. Pozitív visszajelzések a szülők, intézmények oktatói felől.
Kézműves-foglalkozások	Január–március	Előszervezés, kézművesekkel szerződések előkészítése, időpontok egyeztetése. Beszámolók átnézése, folyamatos kapcsolattartás a tanodákkal, tájházakkal.
VI. Kárpátaljai Népzene Néptánc, Népi énekes	2020. január–február a program	Az esemény előszervezése, oktatók felkérése, szerződések elkészítése, folyamatos kommunikáció

mesterképzés	előszervezési folyamata. 2020. február 15. – a program koordinálása	az oktatókkal és a jelentkezőkkel. A helyszín leegyeztetése.
Által mennék én a Tiszán...	Január–március	A verseny hirdetése, előkészítése. Egyeztetés a KMPSZ-I, a zsűri tagjaival. Szerződések megírása. Részvevők regisztrálása. A járvány miatt a verseny nem került megrendezésre!

III. Nyilvánosság

A munkatervben meghatározott tevékenység előrehaladásának bemutatása (max. 2000 karakter).

III. Idősek Bálja:

<https://www.karpatinfo.net/kultura/peterfalva-idosek-balja-harmadszor-200035211>

Kézműves alkalmak:

<http://www.karpatalja.ma/karpatalja/kultura/gyongykokardak-keszultek-a-nagybereg-i-tajhazban/?fbclid=IwAR12viBmwUnw2C5uIdwOSVWnKmVPXFHf12QsTFplpasb1zQuMwC-qj4PT5U>

VI. Kárpátaljai Népzene Néptánc, Népi énekes mesterképzés:

Felhívás:

<https://kmksz.com.ua/2020/01/14/vi-karpataljai-nepzenesz-neptancos-nepi-enekes-mesterkepzes/>

<http://life.karpat.in.ua/?p=1946&lang=hu>

Tudósítás:

<http://life.karpat.in.ua/?p=5398&lang=hu>

<https://karpataljalap.net/2020/02/18/hatodik-alkalommal-inditottak-nepzenei-neptancos-es-nepi-enekes-mesterkepzes-karpataljan>

Videó:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z401k5EfMGI>

2. negyedév

A MENTORPROGRAM FOLYTATÁSA KÁRPÁTALJÁN

Tárgyidőszak: 2020. április–június

A járványhelyzet miatt – határok lezárása, karanténba vonulási kötelezettség, 2 db negatív teszt felmutatása, 10 főnél nagyobb összejevetek betiltása – a megadott időszakban a mentoroknak sajnos

nem volt lehetőségük a táncsoportokhoz kiutazni, és megtartani a próbáikat. Ebben az időszakban folyamatos volt a kapcsolattartás, hiszen reménykedtünk benne, hogy amint változnak a körülmények, a mentorok azonnal folytathatják majd munkájukat. Állandóan figyelemmel volt kísérve a határhelyzet, tájékoztatva voltak az esetleges változásokról, de sajnos ez időszakban nem változtak oly mértékben a feltételek, hogy a próbákat megtarthassák. Viszont az addig megtartott foglalkozások leszámításra kerültek, mindenkinek a megtartott órák számával teljesítési igazolás lett kiállítva, és szerződés módosításra került sor. Ez ügyben is folyamatos egyeztetés zajlott a mentorokkal.

HAGYOMÁNYŐRZÉS AZ ÓVODÁBAN

Tárgyidőszak: 2020. április–június

2020-ban két helyszínen folytatódnak a foglalkozások (Beregszász, Visk).

A program célja, hogy már óvodáskorban a gyerekek meséken, gyermekjátékokon, kézműves-foglalkozásokon keresztül közelebb kerüljenek hagyományainkhoz, megismerjék népi kultúránkat.

A foglalkozások vezetői alkalmanként felkérjük a helyben működő zenekarokat (Sodró Együttes, Beregszász; Viski Fricskák Zenekar, Visk, a Viski Folkműhely ifjú zenészei; Citera Trió, Visk), ezzel is színesítve, gazdagítva a foglalkozásokat.

Sajnos, a kialakult járványhelyzet ennek a programnak is az átgondolására készítetett bennünket. Hogy az óvodások erre az időre se maradjanak népi játékok, mondókák és tánc nélkül, foglalkozásainkat online formában tartottuk meg.

Helyszín	Csoport	Lét-szám	Foglalkozás-vezető(k)	Részt vevő zenekar(ok)	Alkalmak tárgyi időszakban
Mustármag óvoda, Visk, heti 1 óra/csoport	2	22+33	Jőrös Dóra	Viski Fricskák, Citera Trió, Ifjú Zenészek	6 alkalom
4. sz. Szivárvány óvoda, Beregszász, heti 1 óra	1	22	Szilágyiné Tóth Gabriella; Bak Dávid – népmese, furulya	Sodró Együttes	4 alkalom

HÁLÓZATI KIÁLLÍTÁS

Tárgyidőszak: június

Bár az eredeti éves programtervezetben nem volt benne, időközben a Hagyományok Házában az a döntés született, hogy készüljön egy olyan tablókiállítás a székház előtti parkban, ahol a Hagyományok Háza és a Hálózatok 2019-es évi munkája kerül bemutatásra. Ez ügyben hosszabb időn keresztül

tartottuk a kapcsolatot Hont Angélával és Vörös Zsuzsannával, akiknek a megadott szempontok (témakörök) szerint lettek fotók kiválogatva, szövegek összeállítva, az elkészült anyag többször került korrektúrázásra.

KÉZMŰVES-FOGLALKOZÁSOK

Tárgydőszak: **2020. április-június**

A kézműves-foglalkozásokat a koronavírus-járvány miatt online módban tudtuk kivitelezni a Nagyberegi Tájházban.

Kézműves-foglalkozások táblázat

Helyszín	Dátum	Foglalkozás, foglalkozásvezető	Megte-kintés
NAGYBEREGI TÁJHÁZ	május 12.	Csigatészta-készítés Gál Adállal	4800
	május 19.	Csuhévirág-készítés Derceni Lévai Irénkével	2300
	május 26.	Pünkösdi népi gyermekjátékok Szilágyiné Tóth Gabriella vezetésével. Nemezevirág készítése	1600
	június 12.	Gál Adélnak köszönhetően a salánki labdacsoörgő készítése	3800
VISKI TÁJHÁZ	június 26.	Csuhébaba készítése Szenek Zitával	A foglalkozásokat csak 8 fős csoportokban tudtuk megtartani
	június 27.	Gyöngyfűzés Botos Georginával	
	június 28.	Csuhévirág készítése Nemes Évával	

VI. KÁRPÁTALJAI NÉPZENE, NÉPTÁNC, NÉPI ÉNEKES MESTERKÉPZÉS

Tárgydőszak: **2020. május 2., június 20.**

A világban kialakult koronavírus-járvány intézkedéseit figyelembe véve, tovább folytatódott május 2-án és június 20-án online formában a népzeneészeket, néptáncosokat és népi énekeseket megszólító program Kárpátalján. A mesterképzés alkalmával olyan pedagógusokat, népzeneészeket szólítottunk meg, akik Kárpátalján különböző művészeti iskolákban, folkműhelyekben oktatják a magyar népi kultúrát. Az idei évben a résztvevők Küküllő mente tájegységével ismerkedhetnek meg.

A képzés oktatói	Résztvevők száma	Program helyszíne

<p>Néptánc – Kiss Balázs, Farkas Fanni.</p> <p>Népi hegedű – Pál István, Gombai Tamás, PéterTamás.</p> <p>Népi brácsa – Karacs Gyula.</p> <p>Nagybőgő – Doór Róbert.</p> <p>Citera – Berta Alexandra.</p> <p>Népi ének – Pál Eszter, Brassói-Jőrös Andrea.</p> <p>Harmonika – Pál Lajos, Blaskó Tamás.</p>	85 fő	<p>II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász</p>
---	--------------	---

GYÚJTÉS

GYÚJTÉS KÁRPÁTALJAI HAGYOMÁNYŐRZŐKNÉL

Tárgyidőszak: **2020. június 13.**

A megnevezett időpontban a gyűjtési helyszín előkészítését követően megtörtént a gyűjtési folyamat. Az eseményen egy adatközlőtől, Nagy Barnától gyűjtöttünk a helyi szokásokról, hagyományokról, paraszti eszközvilágról, ahol bemutatta a saját udvarán berendezett gyűjteményét. A gyűjtés videóanyag formájában történt meg, mely végül egy magazinjellegű műsor keretében, „Folk Cafe – gyűjtés kárpátaljai hagyományőrzőknél” névvel készült el és került fel az online térbe, és amelyet közzétettünk a HHHK Facebook-oldalán.

Helyszín	Adatközlő	Közreműködő névsora	Elért eredmények
Péterfalva	Nagy Barna	Kricsfalusi Miklós, Váradai Enikő, Becske Adrienn	A gyűjtési alkalom a péterfalvi paraszti világ alkotó tárgyainak bemutatásáról, a használati tárgyak funkciójáról szólt. A kisfilmet közel 700 fő tekintette meg

DIGITALIZÁLÁS, ARCHIVÁLÁS

Tárgyidőszak: **2020. április–június**

Ismét megszólítottunk embereket, hogy családi fotóalbumjukból gyűjtsenek régi fényképeket. Ezekre a helyszínekre mi kimentünk, ahol ők diktafonra magyarázatokkal látták el azokat. Ezek a fotók és magyarázatok digitalizálásra, feldolgozásra és kategorizálásra kerültek. Arra is kértük őket, hogy keressék elő régi VHS-kazettáikat. Így bukkantunk rá a 90-es évekből esküvőkre, amikor is még élő zene szólt a lakodalmakban, 4-5 tagú zenekarral, és az akkori idősebb korosztály is táncra perdült még, továbbá szüreti multságokra, tánciskolai felvételekre, vagy akár Balabán Katalin 80 éves viski lakos videófelvételére, ahol régi népdalokat, műdalokat és egyházi énekeket énekel.

Továbbá utánszerkesztésre és kategorizálásra került a 2-3 éve felgyűjtött fotók és hanganyagok egy része is.

A koronavírus-járvány három, a II. negyedévre betervezett programot is befolyásolt.

VISELETKÉSZÍTŐ-TANFOLYAM

Alapos előkészület ellenére az április 2-vel induló tanfolyam sajnos elmaradt. Hiánypótló lett volna Kárpátalja számára, azonban reménykedünk, hogy a következő évben meg tudjuk tartani.

MENTORTALÁLKOZÓ

Június 13-ra terveztük, azonban a határhelyzet miatt nem tudtuk megtartani.

A mentorprogram folytatása is veszélybe került. Gondolkodunk, hogy miként tudjuk online formában folytatni a foglalkozásokat addig, ameddig remélhetőleg visszaáll a normál helyzet.

„SZÓL A FÜLEMÜLE...” Népzenei és néptánc tehetségkutató verseny

A próbák megtartásának, továbbá a gyülekezési korlátozások miatt ez a program elhalasztásra került. Tervezett új időpont: 2020. augusztus 28.

Mivel a rendezvény 30%-os költségmegvonással kikerült a HHHK programjaiból, a HHHK munkatársai önkéntes alapon nyújtanak segítséget a rendezvény lebonyolításához, így a többéves közös együttműködés nem szakad meg.

II. SZAKMAI MEGVALÓSÍTÁS

Projektem megnevezése	Időintervallum	Megvalósított feladatok, akciók, eredmények
Mentorprogram folytatása Kárpátalján	április–június	A vírushelyzet miatt ebben az időszakban nem tudtunk konkrét próbákat tartani, viszont elszámolásra kerültek az első félévben megtartott próbák.
Hagyományőrzés az óvodában	április–június	Az oktatók felkérése, az óvodai intézménnyel egyeztetés, rendszeres kapcsolat az intézménnyel és az oktatókkal. Pozitív visszajelzések a szülők, intézmények oktatói felől. A foglalkozásokat ebben az időszakban online formában tartottuk meg.
Kézműves-foglalkozások	április–június	Előszervezés, kézművesekkel, szerződések előkészítése, időpontok egyeztetése. Beszámoló átnézése, kisfilmek feltöltése, folyamatos kapcsolattartás a tájház szervezőivel.
VI. Kárpátaljai Népzene Néptánc, Népi Énekes mesterképzés	2020. május 2., június 20.	Az esemény online formában került levezetésre, a szekciókban az oktatás Google tanteremben zajlott. Az oktatók videóanyagokat elkészítve, valamint online formában kommunikáltak a résztvevőkkel.
Gyűjtés Kárpátaljai Hagyományőrzőknél (Péterfalva)	2020. június 13.	Találkozó előkészítése, terepfelmérés, adatközlő felkeresése. Gyűjtési folyamat levezénylése, utómunka (videófelvétel, vágás, internetre való feltöltés).
Digitalizálás, archiválás	április–június	Régi családi fotók gyűjtése, digitalizálása, magyarázatok alapján kategorizálása, VHS-kazetták digitalizálása, archiválása.

III. Nyilvánosság

Hagyományőrzés az óvodában – online:

<https://www.facebook.com/1409528352488986/photos/pcb.305668507773297/3056684704440001/?type=3&theater>

Kézműves alkalmak:

<https://www.facebook.com/notes/k%C3%A1rp%C3%A1taljama/p%C3%BCnk%C3%B6sdi-gyermekj%C3%A1t%C3%A9kok-a-t%C3%A1jh%C3%A1zban-sz%C5%B1k-k%C3%B6rben/3391021320909292/>

<https://www.facebook.com/notes/k%C3%A1rp%C3%A1taljama/z%C3%A1rt-kapuk-m%C3%B6g%C3%B6t-t-vid%C3%B3kkal-jelentkezik-a-nagybereg-i-t%C3%A1jh%C3%A1z/3356899877654770/>

Gyűjtési alkalom:

https://www.youtube.com/watch?v=9_xvGhLR3ag

3. negyedév

A MENTORPROGRAM FOLYTATÁSA KÁRPÁTALJÁN,

MENTORTALÁLKOZÓ

Tárgyidőszak: **2020. július–szeptember.**

A járványhelyzet miatt – határok lezárása, karanténba vonulási kötelezettség, 2 db negatív teszt felmutatása, 10 főnél nagyobb összejövetelek betiltása – a megadott időszakban a mentoroknak sajnos nem volt lehetőségük a táncsoportokhoz kiutazni. Ebben az időszakban folyamatos volt a kapcsolattartás, hiszen reménykedtünk benne, hogy amint változnak a körülmények, a mentorok azonnal folytathatják majd munkájukat. Állandóan figyelemmel volt kísérve a határhelyzet, tájékoztatva voltak az esetleges változásokról, de sajnos ez időszakban nem változtak oly mértékben a feltételek, hogy a próbákat a megtarthassák.

Mivel jelenleg Ukrajnából közlekedhetünk a magyarországi határ menti településekre 30 km-s körzetben, október 10-i dátummal szervezés alatt van a csak együttesvezetővel és mentorok részvételével a Mentortalálkozó. Helyszín: a magyarországi Szamoskér. Téma: az eddigi eredmények bemutatása, nehézségek megvitatása, és a legfontosabb: a folytatás lehetőségeinek megbeszélése!

HAGYOMÁNYŐRZÉS AZ ÓVODÁBAN

Tárgyidőszak: 2020. július–szeptember

2020-ban két helyszínen folytatódnak a foglalkozások (Beregszász, Visk).

A program célja, hogy már óvodáskorban a gyerekek meséken, gyermekjátékokon, kézműves-foglalkozásokon keresztül közelebb kerüljenek hagyományainkhoz, megismerjék népi kultúránkat.

A foglalkozások vezetői alkalmanként felkérlik a helyben működő zenekarokat (Sodró Együttes, Beregszász; Viski Fricskák Zenekar, Visk, a Viski Folkműhely ifjú zenészei; Citera Trió, Visk), ezzel is színesítve, gazdagítva a foglalkozásokat.

Sajnos, a kialakult járványhelyzet ennek a programnak is az átgondolására készítetett bennünket. Hogy az óvodások erre az időre se maradjanak népi játékok, mondókák és tánc nélkül, júliusban és augusztusban 3 foglalkozást még online formában tartottunk meg, viszont szeptemberben 3 foglalkozást már a megszokott módon, személyes találkozás formájában tudtuk megtartani.

Helyszín	Csoport	Lét-szám	Foglalkozás-vezető(k)	Részt vevő zenekar(ok)	Alkalmak tárgyi időszakban
Mustármag óvoda, Visk, heti 1 óra/csoport	2	25+31	Jőrös Dóra Becske Adrienn – vonóshangszer-bemutató	Fülemüle Band	6 alkalom
4. sz. Szivárvány óvoda, Beregszász, heti 1 óra	1	35	Szilágyiné Tóth Gabriella; Bak Dávid – népmese, furulya	-	4 alkalom

HÁLÓZATI KIÁLLÍTÁS

Tárgyidőszak: szeptember

Bár az eredeti éves programtervezetben nem volt benne, időközben a Hagyományok Házában az a döntés született, hogy készüljön egy olyan tablókiállítás, ahol a Hagyományok Háza és a Hálózatok 2019-es évi munkája kerül bemutatásra. A kiállítás megvalósításra került, és Vörös Zsuzsanna kérésére több évre visszamenőleg lettek összegyűjtve YouTube- és Facebook-linkek olyan híradások és összefoglalók videóanyagával, ami hitelesen mutatja be a Kárpátaljai Hálózat munkáját, illetve a Kárpátalján zajló hagyományőrzést.

KÉZMŰVES-FOGLALKOZÁSOK

Tárgyidőszak: 2020. július–szeptember

A kézműves-foglalkozásokat már a szokásos módon, személyesen tudtuk megtartani. A három bázishelyszín – Nagybereg, Nagydobrony és Péterfalva – további 5 helyszínnel bővült.

Kézműves-foglalkozások táblázat

Helyszín	Dátum	Foglalkozás, foglalkozásvezető	Részvevők száma
NAGYDOBRONYI TANODA	szeptember 4.	Nemezelés és pogácsasütés – Papp Viktória	10 fő
PÉTERFALVI REFORMÁTUS LÍCEUM	szeptember 10.	Hímzés – Horváth Erika	33 fő/alkalom
	szeptember 17.	Gyöngyfűzés – Kopinecz Emese	
	szeptember 24.	Csuhétárgyak készítése – Danku Margareta Agyagozás – Homoki Gábor	
VISKI NÉPTÁNC- ÉS KÉZMŰVESTÁBOR	augusztus 25.	Csuhébaba készítése Szenek Zitával	20 fő
	augusztus 26.	Gyöngyfűzés Botos Georginával	18 fő
	augusztus 27.	Hajfonat készítés Nemes Évával	10 fő
VISKI FOLKMŰHELY	szeptember 11.	Csuhébaba készítése Szenek Zitával Gyöngyfűzés Botos Georginával Rongybaba készítése Nemes Évával	40 fő
	szeptember 28.	Csuhébaba készítése Szenek Zitával Gyöngyfűzés Botos Georginával Rongybaba készítés Nemes Évával	38 fő
HUSZTI MAGYAR ISKOLA	szeptember 24.	Rongybaba készítése Nemes Évával	15 fő
BUSTYAHÁZI MAGYAR OVODA	szeptember 30.	Csuhétárgyak készítése Szenek Zitával Rongybaba készítése Nemes Évával	14 fő
REZEDA FOLKMŰHELY	szeptember 30.	nemezelés – Papp Viktória, csuhé – Szilgyiné Tóth Gabriella gyöngyfűzés – Kopinecz Emese	38 fő

VI. SZÓL A FÜLEMÜLE! – Kárpátaljai népzene, néptánc tehetségkutató

Tárgydőszak: **2020. augusztus 28.**

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány 2020 nyarán immáron hatodik alkalommal népzene és néptánc tehetségkutatót valósított meg Szól a fülemüle néven a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztos, a Miniszterelnökség, Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alap támogatásával. A program szakmai partnere a Hagyományok Háza Hálózat kárpátaljai kirendeltsége és az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület.

A tehetségkutató célja, hogy a felnövekvő gyermekek minél szélesebb körben ismerjék meg a magyar népzene és néptánc csodálatos világát, s egy életre kötelezzék el magukat a magyarság értékei mellett. Továbbá a tánc közbeni viselkedés, illetve a tánc képét formáló egyéb tényezők fontosságának tudatosítása a fiatalokban.

A programra 15 produkcióval, 125 tehetséges fiatal jelentkezett az alábbi megoszlásban:

S. sz.	Kategória		Jelentkezett	Létszám (fő)
1.	Táncospár		0	0
2.	Táncegyüttes	7–11. év	2	39
		12–16 év	2	40
3.	Hangszeres szólista		4	4
4.	Hangszer együttes		7	42
	Összesen:		15	125

A versenyzőri tagjai	Résztevőik száma	Program helyszíne	Nyertesek
<p>Pál Katalin – zenetanár, karnagy, a Hagyományok Háza Hálózat kárpátaljai kirendeltségének vezetője.</p> <p>Pál Lajos – népzeneész, zenetanár, Magyarország Érdemes Művésze.</p> <p>Lőrincz Sándor és Tárcki-Lőrincz Beáta – néptáncpedagógus, táncművész házaspár, a Nyíregyházi Harmónia Alapfokú Művészeti Iskola néptáncoktatói.</p>	125 fő	Tiszapéterfalva, Vidámpark	<p><u>Hangszer együttes kategória:</u> Fülemüle Band (Viski Folkműhely)</p> <p><u>Hangszeres szólista kategória:</u> Stók Szabolcs (Viski Folkműhely)</p> <p><u>Táncegyüttesek kategória:</u> Nereszen Néptáncegyüttes (Nereszen)</p>

			Népművészeti Egyesület, Técső)
--	--	--	--------------------------------

VI. KÁRPÁTALJAI NÉPZENE, NÉPTÁNC, NÉPI ÉNEKES MESTERKÉPZÉS

Tárgyidőszak: **2020. július**

A világban kialakult koronavírus-járvány intézkedéseit figyelembe véve a Magyar Állami Népi Együttes művészeinek közreműködésével online formában zárult a népzeneészeket, néptáncosokat és népi énekeseket megszólító program vidékünkön. Az idei évben a résztvevők Küküllő mente tájegységével ismerkedhettek meg, sajnos a bemutató gálarész nem valósulhatott meg a járvány miatt. Azonban a résztvevők online módon kapták a szükséges anyagokat havi rendszerességgel az oktatóktól.

A képzés oktatói	Résztvevők száma	Program helyszíne
Néptánc – Kiss Balázs, Farkas Fanni Népi hegedű – Pál István, Gombai Tamás Népi brácsa – Karacs Gyula Nagybőgő – Doór Róbert Citera – Berta Alexandra Népi ének – Pál Eszter Harmonika – Pál Lajos, Blaskó Tamás	85 fő	II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász ?????

„NEM ÚGY VAN MOST, MINT VOLT RÉGEN, NEM AZ A NAP SÜT AZ ÉGEN” – a Sodró együttes táncszínházi előadása

Tárgyidőszak: **2020. augusztus 22.**

Az előadás a Nemzeti Összetartozás Éve kapcsán jött létre, a bemutató egyben az augusztus 20-i nemzeti ünnephez is kapcsolódott. Az előadást a Felső-Tisza-vidéki Shayanban szűk körben, a karantén szabályokat betartva mutatták be. A táncszínházi produkció a határon túli területek hagyományain: tánc, zene, ének, valamint a kisebbségi létben formálódott költők versein, prózáin, illetve archív fotók, videók anyagain keresztül mutatta be a kisebbségi létben élő ember belső vívódását, a menni vagy maradni kérdéskörén keresztül. A program bemutatójának szervezésében a Hagyományok Háza Hálózat munkatársai önkéntes szerepet vállaltak.

Az előadás résztvevői	Résztvevők száma	Program helyszíne
Sodró együttes, Kárpátalja Néptáncgyüttes A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház színészei	60 fő	Visk Jótékonyági Alapítvány vendégháza, Shayan

GYŰJTÉS

GYŰJTÉS KÁRPÁTALJAI HAGYOMÁNYŐRZŐKNÉL

Tárgyidőszak: **2020. július–szeptember**

A megnevezett időpontban a gyűjtési helyszín előkészítését követően megtörtént a gyűjtési folyamat. Az eseményen egy adatközlőtől, Nagy Barnától gyűjtöttünk a helyi szokásokról, hagyományokról, paraszti eszközvilágról. A gyűjtés videóanyag formájában történt meg, mely végül egy magazinjellegű műsor keretében, „Folk Cafe – gyűjtés kárpátaljai hagyományőrzőknél” névvel készült el és került fel az online térbe, és amelyet közzétettünk a HHHK Facebook-oldalán.

Helyszín	Dátum	Adatközlők száma	Közreműködők névsora	Elért eredmények
Visk	2020.07.04.	7 fő	Kricsfalusi Miklós, Váradi Enikő, Becske Adrienn	A gyűjtési alkalom során Visken a csuhéfonás hagyományait és technikáját sikerült felgyűjteni. Nagydobronyban a dobronyi kerámiával ismerkedtünk meg, valamint annak a hagyományával a településen. Tiszaújlakon a bőrdíszművesség hagyományával, valamint a régi tiszaújlaki csizmakészítő mesterségről sikerült gyűjteni.
Nagydobrony	2020.08.25.	2 fő		
Tiszaújlak	2020.09.29.	1 fő		

DIGITALIZÁLÁS, ARCHIVÁLÁS

Tárgyidőszak: **2020. július–szeptember**

Folytatódott az esküvői alkalmak begyűjtése is VHS-kazettákon. Ezeken az alkalmakon még élő zene szólt a lakodalmakban 4-5 tagú zenekarral, és az akkori idősebb korosztály is táncrea perdült még, ahonnan fel lehet még lelni különböző tánclépéseket.

HÁLÓZATI KONFERENCIA ZALAEGERSZEGEN

Tárgyidőszak: **2020. szeptember 21.**

A koronavírus-járványra és a határozatra való tekintettel sajnos nem állt módunkban részt venni a minden évben megrendezésre kerülő szakmai konferencián, ahol a hálózatok beszámolnak egész éves munkájukról. De Vörös Zsuzsannával közösen összeállítottunk egy diavetítést a kárpátaljai hálózat munkájáról, amit Zsuzsa mutatott be a szakmai napon.

II. SZAKMAI MEGVALÓSÍTÁS

Projektem megnevezése	Időintervallum	Megvalósított feladatok, akciók, eredmények
Mentorprogram folytatása Kárpátalján, Mentortalálkozó	július–szeptember	A vírushelyzet miatt ebben az időszakban nem tudtunk konkrét próbákat tartani, viszont tervbe van véve egy szakmai találkozó Szamoskéren, ahol megbeszéljük a folytatás lehetőségeit.
Hagyományőrzés az óvodában	július–szeptember	Ebben az időszakban a foglalkozásokat már javarészt személyesen tudtuk megtartani, amit az óvónők, szülők, foglalkozásvezetők már nagyon vártak, hiszen ez így sokkal hatékonyabb. A foglalkozásokba bevontuk a Viski Folkműhely növendékeit is, amit az ovisok lelkesen fogadtak.
Kézműves-foglalkozások	július–szeptember	A kézműves-foglalkozásainkat már személyesen tarthattuk meg, és a karantén szabályok lehetővé tették, hogy ne csak csökkentett létszámmal. A három, már meglévő bázishelyszínhez ebben az időszakban csatlakozott még 5 helyszín.
VI. Szól a fülemüle – Kárpátaljai népzene, néptánc tehetségkutató	augusztus 28.	Az esemény a karantén szabályoknak megfelelően lett megtartva, egynaposra redukálva. A programban a HHHK munkatársai önkéntesen vettek részt, segítve a zsűri leegyeztetését, a szükséges szervezési feladatokban való besegítést.
VI. Kárpátaljai Népzene Néptánc, Népi énekes mesterképzés	2020. július	Az esemény online formában került levezetésre, a szekciókban az oktatás Google tanteremben zajlott. Az oktatók videóanyagokat elkészítve, valamint online formában kommunikáltak a résztvevőkkel.
„Nem úgy van most, mint volt régen” – Táncszínházi előadás	augusztus 22.	Az esemény alatt szükséges szervezési feladatokban való részvétel.
Gyűjtés Visken, Nagydobronyban, Tiszaújlakon	július 4. augusztus 12. szeptember 29.	Találkozó előkészítése, terepfelmérés, adatközlő felkeresése. Gyűjtési folyamat levezénylése.
Digitalizálás, archiválás	július–szeptember	Régi VHS-kazetták digitalizálása, archiválása.

III. Nyilvánosság

Hagyományőrzés az óvodában:

- HHHK Facebook-oldala

Kézműves alkalmak:

- HHHK Facebook-oldala

VI. Szól a fülemüle – Népzenei és Néptánc tehetségkutató verseny:

<https://karpataljalap.net/node/50747?fbclid=IwAR3b6R-kGxNC7BqeiW4j3xAZLLYINvLY-Au0WN5ZUTc3Q9V-OHKPuIQQjco>

<http://life.karpat.in.ua/?p=27463&fbclid=IwAR3-c2J6gR7zpGOWJzHFQHVdiiWGRQQ2-3GkqLKdhAwcXO8fNRbrqXOz9vk&lang=hu>

Táncszínházi előadás sajtóanyaga:

<https://www.karpatinfo.net/kultura/2020/08/29/nem-ugy-van-most-mint-volt-regen-unnepi-musor-sod-roval-az-osszetartozas-jegyeben>

<http://life.karpat.in.ua/?p=26995&lang=hu>

<http://life.karpat.in.ua/?p=26899&lang=hu>

Gyűjtési alkalom:

https://www.youtube.com/watch?v=QWNhg_xYqR0

<https://www.youtube.com/watch?v=pewE8Ug6UMg>

4. negyedév

MENTORTALÁLKOZÓ

Tárgydőszak: 2020. október 10., Szamoskér

Tekintettel a járványhelyzetre és a határozatra, a mentortalálkozó időpontja az év folyamán sokszor változott. A korlátozásokból kiindulva már tavasszal sejtettük, hogy az elmúlt évekhez hasonló formában nem tudjuk megtartani a találkozót. Ekkor döntöttünk úgy, hogy egy szakmai fórum keretén belül találkozzanak csak az együttesvezetők és a mentorok. De a magyarországi karantén szabályok nem tették lehetővé a mentorok Ukrajnába való utazását, ezért jutottunk arra az elhatározásra, hogy a kárpátaljai együttesvezetők utazzanak a magyarországi Szamoskérre, mivel nekik lehetőségük volt a határtól max. 30 km-es körzetben tartózkodniuk karanténba vonulás nélkül. A találkozón szinte kivétel nélkül minden együttesvezető és mentor részt tudott venni, ami arra engedett következtetni, hogy igény van az ilyen kötetlen összejövetelekre, ahol mindenki elmondhatja az őt foglalkoztató problémákat, több idő jut a szakmai eszmecserére és a közös beszélgetésre. Azt is eldöntöttük, hogy egy évben egyszer – a táncgyűtéseket is felvonultató seregszemlén túl – ilyen jellegű találkozót is szeretnénk szervezni.

Erre az alkalomra leginkább azért volt szükség, hogy átbeszéljük és kitaláljuk, hogyan tudjuk a megkezdett munkát a hatályban lévő karantén szabályoknak megfelelően folytatni, hiszen a folyamat nem szakadhat meg, nem hagyhatjuk kárba veszni a már elért eredményeket. Mivel majdnem az egész

világ igénybe vette az online oktatás lehetőségeit, nekünk is ki kellett találni, hogy a mi esetünkben hogyan fogjuk tudni azt alkalmazni.

MENTORPROGRAM

Tárgyidőszak: **2020. október–december**

A szamoskéri mentortalálkozó után ismét nagy lendületbe jött a mentorok és együttesvezetők munkája. Folyamatos volt az egyeztetés, a részletek tisztázása oda-vissza, a technikai nehézségek leküzdése, a paraméterek megadása, szerződések módosítása. Az eleje nehézkesen indult, de november végére a mentorok nagy része által feltöltésre kerültek a felvett anyagok, és a megadott határidőre (december 7.) minden mentor teljesítette a rá eső részt. Az együttesvezetőknek a járásonként változó karantén szabályok miatt már nehezebb dolguk volt: voltak helyszínek, ahol minden alkalmat meg tudtak tartani a videóórák alapján, de volt, ahol sajnos a karantén szabályok és a fűtetlen termek is nehezítették a próbák megtartását. Az együttesvezetők abban egyetértettek, hogy bár nagyon hiányolják a mentorok személyes jelenlétét, de örülnek annak, hogy ha másként most nem is lehet, legalább így megkapták a tananyagot, amit bármikor vissza tudnak nézni és bármikor tudják használni. Voltak együttesek, akik a feltöltött anyagot megosztották a tánccsoport közösségi csoportjában, hogy a gyerekek a lehetőségekhez mérten otthon próbálják elvégezni a feladatokat, amíg rendeződik a helyzet. Más helyeken adottak voltak a technikai feltételek, és a karantén szabályok is megengedték, hogy a mentorok tényleges online órát tarthassanak. Volt együttes, akik a két ünnep között tudták összeszedni a tánccsoportot és megtartani a próbákat. Összességében az online próbák kezdeményezése – bár eleinte mindenki tartott tőle kicsit, hogy hogy is fog ez működni – jól sikerült. A táncegyüttes tagjai pedig az online oktatás révén már beleszoktak az online órákba, sok helyszínen volt kivetítő, így tényleg mindent elkövettek annak érdekében, hogy ezt a nehéz időszakot így áthidalják. És bizakodva tekintenek a 2021-es évre, hogy a mentorprogram vissza tud kerülni az eredeti személyes próbák megtartásához.

IV. TÁNCHÁZZENÉSZEK TALÁLKOZÓJA

Tárgyidőszak: **2020. december 11.**

Az idén rendhagyó módon valósult meg a tánc házzenezők találkozója program. A karantén szabályok miatt hosszas szervezést követően a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban került megrendezésre, szűk körben. A programon ezúttal a kárpátaljai zenekarok ünnepi köszöntőműsora készült el. Az eseményre öt zenekar jelentkezett: Kokas Banda, Sodró együttes, Csipkés Együttes, BorzsaVári Népi Együttes és a Cifra Banda. A találkozó alkalmával a zenekarok ünnepi műsorról járultak hozzá a kárpátaljai emberek karácsonyához. A programot online műsorként rögzítettük, mely december 27-én került premier előadásként bemutatva a HHHK Facebook-oldalán.

HAGYOMÁNYŐRZÉS AZ ÓVODÁBAN

Tárgyidőszak: **2020. október–december**

Tárgyidőszakban továbbra is két helyszínen folytatódtak a foglalkozások (Beregszász, Visk).

Természetesen mindenki alkalmazkodott a járványügyi szabályokhoz.

A viski foglalkozásoknál annyi változás történt, hogy Jörös Dóra foglalkozásvezető boldog anyuka lett, így

az októberi foglalkozások elmaradtak. Azonban amint tehetette, novemberben visszatért a munkába. A beregszászi helyszínen csökkentett létszámmal, csak 10 fő alatti foglalkozásokat lehetett közvetlen formában megtartani.

November–december hónapokban pedig online foglalkozásokra került sor. Mindkét óvodában a foglalkozásvezetők rendszeresen felkérték a helyi zenészeket is.

Helyszín	Csoport	Lét-szám	Foglalkozásvezető(k)	Résztvevő zenekar	Alkalom tárgyi időszakban
Mustármag óvoda, Visk, heti 1 óra/csoport	2	25+31	Jőrös Dóra	–	4 alkalom
4. sz. Szivárvány óvoda, Beregszász, heti 1 óra	1	35	Szilágyiné Tóth Gabriella; Bak Dávid – népmese, furulya	–	6 alkalom

KÉZMŰVES-FOGLALKOZÁSOK

Tárgyidőszak: **2020. október–december**

A foglalkozások ebben az időszakban három helyszínen történtek.

A Nagyberegi Tájházban a kézműves-foglalkozások többségét online, kisfilmek formájában tették közzé.

Péterfalván és Nagydobronyban a megszokott módon történtek a kézműves alkalmak.

Más alkalmi helyszíneken a betervezett adventi, karácsonyi foglalkozásokat (Mezővári, Beregszász, Técső, Huszt) a karantén miatt nem tudtuk megtartani.

Kézműves-foglalkozások

Helyszín	Dátum	Foglalkozás, foglalkozásvezető	Résztvevők száma
NAGYDOBRONYI TANODA	október 20.	Csuhéból készült tárgyak – Nagy Anikó, Sándor Diána	12 fő
	november 20.	Gyertyamártogatás – Nagy Anikó, Sándor Diána	15 fő
	október 1.	Gyöngyfűzés – Horváth Erika	
	október 8.		
	október 15.		

PÉTERFALVI REFORMÁTUS LÍCEUM	október 22.	Szövés – Kopinecz Emese	25–33 fő/ alkalom
	november 5.	Csuhétárgyak készítése – Danku Margareta	
	november 26.	Agyagozás – Homoki Gábor	
	december 3.	Hímzés – Nagy Margareta	
	december 10.		
	december 17.		
NAGYBEREGI TÁJHÁZ	október 7.	Farafagás, nemezelés – Somi István, Papp Viktória	27 fő
	október 13.	Tárgyak csuhéból, pálcikababák – Gál Adél, Derceni Lévai Irén	16 fő
	október 21.	Körmönfonás és madzagkészítés – Furmann Éva, Gál Adél	21 fő
	október 27.	Gyertyamártogatás – Mester Maksa Andrea	online
	november 3.	Fafaragás – Somi István	online
	november 9.	Márton-napi lámpások készítése – Turóczy Andrea	online
	november 17.	Körmönfonás – Prófusz Mariann	online
	december 3.	Adventi koszorúk készítése – Gál Adél	online
	december 7.	Fenyődíszek készítése – Gál Adél	online
	december 14.	Fenyődíszek készítése – Gál Adél	online

ADVENTI ONLINE KÉZMŰVES-FOGLALKOZÁSOK – TÉLI ESTÉK

Tárgyidőszak: **2020. december 2–3–4.**

A Nyitott Műhely 5 éves fennállását ünneplő év záróeseményeként olyan háromnapos ünnepi sorozatot szerveztek online, amelyben közös alkotásra hívtak mindenkit, aki szeretne hagyományos kézművességgel készülni a karácsonyra.

A programban a meghívott foglalkoztatók a Magyarországi Alkotóművészek Közép- és Nyugat-dunántúli Regionális Társaságából kerültek ki.

- Gulyás Antalné népi iparművész szövő, pedagógus,
- Hegyaljai Tünde nemezkészítő népi iparművész,
- Komendó Gabriella gyöngyfűző, közművelődési szakember,
- Seregély Mirtill mézeskalács-készítő, ütőfák szakembere,
- Sevella Zsuzsanna játékfejlesztő, fejlesztőpedagógus.

Az eseményen a következő online foglalkozásokon lehetett részt venni:

- December 2. – karácsonyi fonalmunkák;
- December 3. – fehérhímzés-minta feldolgozása és nemezelés;
- December 4. – Mézes-mázos nap, mézeskalács-készítés.

A programra nyolc kárpátaljai kézműves jelentkezett különböző helyszínekről: Csirpák Viktória, Turóczy Antónia, Papp Viktória, Gál Adél, Botos Georgina, Kopinecz Emese, Harapkó Marianna, Kalinics Éva

GYÚJTÁS

GYÚJTÁS KÁRPÁTALJAI HAGYOMÁNYŐRZŐKNÉL

Tárgydőszak: **2020. október 1.**

A megnevezett időpontban a gyűjtési helyszín előkészítését követően megtörtént a gyűjtési folyamat. Az eseményen 4 adatközlőtől gyűjtöttünk a helyi szokásokról, hagyományokról, gasztronómiáról, a szilvalekvárfőzés hagyományos folyamatáról.

Helyszín	Időpont	Adatközlők száma	Közreműködők névsora	Elért eredmények
Viski Tájház	2020.10.01.	4 fő	Várad Enikő, Becske Adrienn, Bacsi Zoltán, Viski Zöld Falusi Turizmus Szervezete.	A gyűjtési alkalom során Visken, a szilvalekvárfőzés hagyományos folyamatát, illetve a helyi gasztronómiai szokásokat gyűjtöttük fel. Becske István, Becske Katalin, Ötvös Ida, valamint Horváth Ilona adatközlők által kaphattunk bepillantást a hagyományos szilvafőzési technika folyamatáról, az előző napi szilvماغolásról. A program alkalmával gasztronómiai ínyencségeknek is sikerült felgyűjteni az elkészítési folyamatát, mint a kemencében sült szilvalekváros bukta, valamint a szilvalekváros laptafánk. A programra a helyi magyar iskola diákjai is ellátogattak, akik első kézből tapasztalhatták meg a hagyományos szilvalekvárfőzés folyamatát, kivitelezését, amolyan rendhagyó néprajzóra keretében. Megkóstolhatták a készülő lekvárt, a ciberét. A program esti részében a helyi közösség egyre nagyobb számban vett részt a lekvár kifőzésében, a nem könnyű lekvárkeverésből mindenki kivette a részét, majd miután a rézüstből kiszedték a keményre főtt lekvárt, zenés mulatság vette kezdetét.

HAGYOMÁNYOS ÍZEK NAGYANYÁINK IDEJÉBŐL

Tárgydőszak: **2020. december 20.**

A karácsonyi ünnepek jó alkalmat adott arra, hogy egy új, gasztronómiai gyűjtési munkát kezdjünk el, ahol helyi asszonyok árulják el és mutatják be a rég múlt idők ételeinek, süteményeinek féltve őrzött receptjeit, így csempészve az ünnepekbe egy kis múltidéző ízt, és megőrizve őket az utókor számára.

Helyszín	Dátum	Adatközlő	Közreműködő névsora	Elért eredmények
-----------------	--------------	------------------	----------------------------	-------------------------

Visk	2020.12.20.	Becske Katalin	Becske Adrienn	Ez alkalommal a diós formás , kimondottan karácsonyi sütemény elkészítése lett bemutatva, ami a több mint 100 éves sütő formában lett kisütve. Az elkészítés során az adatközlő odafigyelt a részletekre, és csak olyan alapanyagokból igyekezett elkészíteni a süteményt, ami már 100 éve is megvolt (pl. a sütőmargarint disznózsírral helyettesítette).
------	-------------	----------------	----------------	---

DIGITALIZÁLÁS, ARCHIVÁLÁS

Tárgyidőszak: **2020. október–december**

Folytatódott az esküvői alkalmak begyűjtése is VHS-kazettákon. Ezekon az alkalmakon még élő zene szólt a lakodalmakban 4-5 tagú zenekarral, és az akkori idősebb korosztály is táncrea perdült még, ahonnan fel lehet még lelni a lakodalmakban és bálokban használt táncrendet.

II. SZAKMAI MEGVALÓSÍTÁS

Projektelelem megnevezése	Időintervallum	Megvalósított feladatok, akciók, eredmények
Mentortalálkozó, Szamoskér	október 10.	Erre az alkalomra leginkább azért volt szükség, hogy átbeszéljük, hogyan tudjuk a megkezdett munkát a hatályban lévő karantén szabályoknak megfelelően folytatni. Egy ilyen kötetlen összejövetelen mindenki elmondhatja az őt foglalkoztató problémákat, több idő jut a szakmai eszmecserére és a közös beszélgetésre.
Mentorprogram folytatása Kárpátalján	október–december	A szamoskéri mentortalálkozón megbeszéltek szerint ebben az időszakban a mentorok elkészítették a videóórák anyagát, feltöltötték a kijelölt felületre, amihez az együttesvezetők bármikor hozzáférhetnek. Az együttesvezetők pedig a karantén szabályokat szem előtt tartva tartották meg a mentorpróbákat.
IV. Táncházenészek Találkozója	2020. december 11.	Az esemény a karantén szabályoknak megfelelően lett megtartva. A programban a HHHK munkatársai önkéntesen vettek részt. Az esemény által sikerült hozzájárulni a kárpátaljai közösség ünnepéhez. Valamint lehetőséget biztosítottunk a zenekaroknak a zenélésre, kapcsolattartásra. Sajnos a kialakult helyzet miatt három zenekar nem tudott részt venni

			az eseményen.
Hagyományőrzés az óvodában	október–december		<p>Tárgyidőszakban továbbra is két helyszínen folytatódtak a foglalkozások (Beregszász, Visk).</p> <p>Természetesen mindenki alkalmazkodott a járványügyi szabályokhoz.</p> <p>A beregszászi helyszínen csökkentett létszámmal, csak 10 fő alatti foglalkozásokat lehetett közvetlen formában megtartani.</p> <p>November–december hónapokban pedig online foglalkozásokra került sor.</p>
Kézműves-foglalkozások	október–december		A foglalkozások ebben az időszakban három helyszínen történtek. A Nagyberegi Tájházaiban a kézműves-foglalkozások többségét online, kisfilmek formájában tették közzé. Péterfalván és Nagydobronyban a megszokott módon történtek a kézműves alkalmak.
Adventi kézművesesték online	2020. december 2–3–4.		A programban a kárpátaljai kézművesek is részt vettek, melynek visszhangja nagyon pozitív volt. A helyi kézművesek nagy örömmel fogadták a lehetőséget, minden este lázasan készültek a foglalkozásra, melyből nagyon sok hasznos dolgot tudtak elsajátítani oktatói munkájukhoz. Köszönjük a HH-nak a lehetőséget.
Gyűjtés Viskan – Szilvalekvárfőzés	október 1.		Találkozó előkészítése, terepfelmérés, adatközlő felkeresése. Gyűjtési folyamat levezénylése.
Digitalizálás, archiválás	október–december		Régi VHS-kazetták digitalizálása, archiválása.
Hagyományos ízek nagyanyáink idejéből	december 20.		Adatközlők, régi receptek felkutatása, elkészítésének menete videóra rögzítése, YouTube csatornán való megosztása.

III. Nyilvánosság

IV. Táncházzenészek találkozója:

<https://www.youtube.com/watch?v=3BFEGH6D6XI>

Mentortalálkozó, Mentorprogram, Hagyományőrzés az óvodában:

- HHHK Facebook-oldala

Hagyományőrzés a karantén idején:

https://karpataljalap.net/node/51868?fbclid=IwAR1LKPG0Z2ig2xBQJH4aSVtCQ8SJatBJZKelfO8Zc3DTF_sjrytg55wrYi8

Kézműves alkalmak:

- lámpáskészítés:

<https://www.facebook.com/nagyberegita/haz/videos/829558561213539>

- körmönfonás:

<https://www.facebook.com/nagyberegita/haz/videos/676920393196919>

- fafaragás:

<https://www.facebook.com/nagyberegita/haz/videos/2873166479632317>

- kézműves gyertya készítése:

<https://www.facebook.com/nagyberegita/haz/videos/3150101141766575>

Hagyományos ízek nagyanyáink idejéből

<https://www.youtube.com/watch?v=08xIj8fGyEc&t=6s>

3. Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság

1. negyedév

III. DÚRMOLÓ TÉLI NÉPZENEI TÁBOR

2020. január 7–11., Tóthfalu, Kaszap István Kollégium

A Hagyományok Háza vajdasági hálózata a Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel karöltve immár harmadik éve a Dúrmoló Téli Népzenei Táborral indította az évet a tóthfalui Kaszap István Kollégiumban. Első évben összesen 55-en, tavaly 66-an, idén pedig 90-en laktuk be a helyszínt. A gyerekek és fiatal felnőttek 11 csoportban dolgoztak összesen. Idén újdonság volt, hogy az eddigi években meghirdetett népi vonós – kezdő és haladó hegedű, kezdő és haladó brácsa, nagybőgő –, énekes, kezdő és haladó citerás szekciók mellett kezdő és haladó furulyaoktatást, középhaladó hegedű, valamint tamburaoktatást is tarthattunk. Oktatóink voltak a **Fokos zenekar** tagjai: **Szabó András, Cseszák Zsombor, Szerda Balázs és Jovánovity Péter**, oktatott továbbá a **Juhász zenekar** két tagja, **Juhász Gyula és Vas Endre, Zombori Péter**, a **Pendergő Tamburazenekar** tagja, valamint **Hézső Zsolt**, a **Csörgő citerazenekar** tagja, **Flaman István és Szabó Annamária**.

A furulyacsoport két részre osztódott, ugyanis kezdő és haladó furulyások is jelentkeztek a táborba. Mindkét csoportot Szabó András tanította. A kezdők a hatlyukú pásztorfurulyával ismerkedtek meg. A helyes tartást, fújást s a lyukak befedését gyakorolták. Főként gyermekdalokkal, valamint egyszerűbb moldvai dallamokkal, s néhány ugróssal ismerkedhettek meg. A haladó furulyaoktatáson moldvai táncdallamokkal foglalkoztak – név szerint Keresel, Zdrabuleánka, Kecskés, Bulgaros (Bulgárjászka), s Az ördög útja –, valamint a furulyán a legmagasabb, vagyis a harmadik átfúvás gyakorlása, megismerése történt.

A kezdő hegedűsök a tábor ideje alatt Szeged környéki dallamokkal foglalkozhattak Vas Endre vezetésével, valamint belekóstolhattak az együtt muzsikálás örömébe. A fiatalok délelőtt és délután 4-4 órát muzsikáltak és tapasztalatokat cserélhettek egymással.

A kezdő brácsásokat Juhász Gyula oktatta. A csoport a kezdő hegedűsök dél-alföldi dallamainak kíséretét sajátították el, valamint a szilágysági népdalanyagba is belekóstoltak. A már tudott akkordok mellett újakat tanultak, és ezek összefűzését különböző vonásnemekben gyakorolták. A kezdő brácsaoktatáson 4 fiatal vett részt. Csárdás, friss csárdás és ugrós dallamokat tanultak meg, valamint sok egyéb dallam kíséretét is leírták, melyeket egyébként a hétköznapiakban is szívesen hallgatnak, hogy otthon is tudják gyakorolni.

A középhaladó hegedűsök szilágysági népzenevel foglalkoztak szintén Szabó András vezetésével. A csoport a már meglévő előtudásra alapozott elsősorban. A második fekvésben való játék megismerése, gyakorlása, alkalmazása is fontos szempont volt a foglalkozásokon. A dallamok közül csárdással és ugrálóssal foglalkoztak, valamint belekóstoltak a verbunk egyik dallamába is.

A haladó hegedűsök szászcsávási dallamokat tanultak, ezen volt a fő hangsúly a héten. Az oktató, Cseszák Zsombor igyekezett megalapozni a csapat felkészültségét a pénteken érkező Üsztürü zenekar oktatásához, akik személyesen a Szászcsávási zenekar tagjaitól sajátították el

ezt a zenei világot. Skáláztak is sokat, gyakorlatokat csináltak, fejlesztették a hegedűsök technikai felkészültségét. Emellett, hogy ne csak erdélyi zenével ismerkedjenek, a felvidéki Gömör népzenejébe is belekóstoltak. Innen néhány csárdásdallamot tanultak meg, továbbá a vidék méltán híres „Vasvári verbunkját”, illetve ugrós jellegű polgári tánczenét, azaz foxot.

Az idei táborban a haladó brácsásokkal Szerda Balázs foglalkozott, a csapat 5 tagot számlált. Az oktató célja egy szerteágazó, változatos, ám gyakran alkalmazható zenei repertoár megalapozása volt, melyhez három tájegység, Szilágyság, Gömör és a Küküllő mente Szászcsávás falujának zenéjét választották. Megfelelő zenei és hangszerkezelési előtudás birtokában a részletekre figyelhettek, igyekeztek kihangsúlyozni, elsajátítani az adott tájegységre, falura jellemző stílári elemeket, melyek a zenét egyedivé, különlegessé, ezer közül is felismerhetővé teszik. A népzenei brácsázás két hangszeren való játékot jelent, az erdélyi zenében használatos „egyenes pallós” vagy „háromhúros”, valamint az egyéb tájakon használt klasszikus „négyhúros” brácsát. A táborban mindkettővel dolgoztak, így a lehető leghitelesebben közelítették, szólaltatták meg a kiválasztott dallamokat.

A nagybőgős csoport idén 3 főből állt. Jovánovity Péter oktató szerint sokat tudtak tanulni, és sokat fejlődött mindenki a maga szintjéhez képest. Az egyik csoporttag például egészen a vonó tartásától indult a hét elején, és a végére már teljes rendeket tudott muzsikálni a többiekkel. A tanult anyagok között szerepelt a szilágysági, a csávási, és kicsit belekóstoltak a gömöri és a dél-alföldi muzsikába is.

Idén összesen 20 gyerek, fiatal jelentkezett citeraoktatásra. A helyszíni röpké tudásfelmérést követően a csapatot Hézső Zsolt és Flaman István két részre osztotta. Kilencen kerültek a kezdő csoportba, 11 fő tanult a haladó csoportban. A kezdő csoportot Hézső Zsolt vette a szárnyai alá. A csoport tagjai közül voltak néhányan, akik már a korábbi években is részt vettek a tábor munkájában, de sajnos a tábor végeztével nem citeráztak tovább, év közben nem dolgoztak. Volt olyan növendék is, aki most találkozott először a citerával. Az alapismeretek átismétlését/elsajátítását követően két – a magyar nyelvterületen – általánosan elterjedt gyerekdalt tanult meg a csoport. Mivel az elméleti oktatásokon szó volt a dialektusterületekről, aktuálissá vált, hogy az alföldi tájegységet – ahonnan a korábbi dalaink származtak – maguk mögött hagyva dunántúli, illetve azon belül is dél-dunántúli és somogyi dalokat tanuljanak. A citerázás mellett énekeltek is. Ezzel igyekeztek még színesebbé, gazdagabbá tenni az együtt töltött időt. A haladó citerások Vajdaság 7 településéről érkeztek. Nagyobb részük már az első tábor óta, azaz 3 éve ebbe a csoportba tér vissza Flaman Istvánhoz. Az oktató elmondása szerint a csoport rendkívül gyorsan fejlődött. Az idén bajsai dallamokkal ismerkedtek meg, s szerencsájükre eredeti felvételeket is hallgathattak. Ezeket a dallamokat sajátították el, beleértve a nyomóval való játszási technikát is.

Az idei táborban 11-en tanultak népi éneklést Szabó Annamáriától. Bár a korosztály vegyes volt,

mégis egy csoportban dolgoztak. A tanult anyagban volt könnyebb is, nehezebb is, az oktató mégis úgy gondolta, hogy a kisebbeknek sem árt, ha megismerkednek már ebben a korban a nekik még nyilvánvalóan nehéz dallamokkal is, mert a próbálkozásaik során egészen biztos, hogy már most is lerakódik valami, amit a későbbiekben fel tudnak használni. A nagyobbak énekes repertoárja pedig bővül a könnyebb dalok megtanulásával. A 4 nap alatt szilágysági népdalokat tanultak Almási István Szilágyságról készített monográfiájából. A táncházakban énekelt vagy néptáncsoportok koreográfiáiban gyakran megjelenő dallamok mellett igyekeztek azokat is megtanulni, amelyek annyira nem ivódtak még bele a köztudatba. A szilágysági mellett egy kicsit ismerkedtek a magyarszováti dallamokkal, díszítésvilággal is, az idősebb lányok külön kérésére. Bara Imréné Székely Rubinka néni néhány hangzófelvétele alapján dolgoztak.

Idén először volt tamburaoktatás a táborban, melyet Zombori Péter tartott. Összesen 7 gyerek tanult tamburázni, akik már haladó szinten játszanak. Három prímtamburás, három basszprímes és egy kontratamburás volt a csoportban. A gyerekek három településről érkeztek. Őket már a nyári táborokban is oktatta Péter. Vajdasági, Tisza menti népdalokat tanultak, illetve a közös, bajsai énekeket is megtanulták játszani.

A táborban napi 8 órát muzsikáltak, énekeltek intenzíven a gyermekek s a fiatal felnőttek. Ám az oktatáson felül egyéb programokon is részt vehettek. **Virág György** színművész és **Virág Kiss Anita** tanár, művelődésszervező első este bizalom- és csapatépítő játékokat játszott a táborlakókkal, **Borsi Ferenc** népzeneoktatási szakértő első és második nap elméleti előadást tartott a dialektusterületekről. Szerdán **Cseszák Balázs** és **Cseszák Korcsik Anikó** néptáncpedagógusok népi játszóházat és táncházat tartottak, csütörtökön pedig **Rontó Márta** és **Kónya-Kovács Ottilia** muzslyai népmesemondók meséltek népmeséket a táborlakóknak. Utolsó nap vendégünk volt az **Üsztürü zenekar**, akikkel alkalmunk volt beszélgetni s együtt muzsikálni, valamint a magyarkanizsai **Tisza Néptáncgyűttes**, akik táncházat tartottak.

A tábort gálaműsorral zártuk, amelyen mindenki megmutatta, mit is tanult az 5 együtt töltött nap alatt. A megszerzett gyakorlati tudás mellett pedig olyan gondolatokat is magunkkal vihettünk haza, mint az, hogy csak úgy érdemes bármit csinálni, ha szeretjük azt, amit csinálunk, s sose féljünk azt tenni, amit igazán szeretnénk. Ne féljünk hát muzsikálni, táncolni akkor sem, ha még nem érezzük elég jónak magunkat, hiszen – ahogy a mondás is tartja – a gyakorlat teszi a mestert.

Az idei tábort a Csoóri Sándor Alap támogatásának köszönhetően valósítottuk meg.

VISELETKÉSZÍTŐ-TANFOLYAM

2020. január 9–11., Zenta

2020. február 6–8., Zenta

2019. szeptember 5–7-én indíthattuk el másodjára a 120 órás viseletkészítő-tanfolyamot. A résztvevők Vajdaság több településéről, Magyarkanizsáról, Horgosról, Hódegyházáról, Zentáról, Felsőhegyről, Bácskossuthfalváról, Szenttamásról érkeztek. Minden alkalom csütörtök, péntek és szombati napokon zajlik, azzal, hogy csütörtökön vannak az elméleti előadások, míg a másik két nap a gyakorlati oktatásé. A csütörtöki előadásokra esetenként külső érdeklődők is eljönnek. Oktatók: **Tajti Erzsébet, Borbásné Budai Valéria, Donkóné Birkás Tünde.**

A hét tanítási alkalomból és vizgából álló képzés a tervek szerint idén, márciusban zárult volna. Az órákat tömbösítve szerveztük meg, havi 1 alkalommal, minden alkalommal 3 napos képzést, csütörtöktől szombat estig, csütörtökönként elméleti órák, míg pénteken és szombaton gyakorlati oktatást terveztünk 7 hónapon át, a tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga követi, a sikeres hallgatók tanúsítványt szereznek.

A januári oktatási alkalmon a gyakorlaté volt a főszerep, míg februárban vendég előadónk, **Kriptáné Halász Zsuzsa** a kalocsai viseletet, valamint a keményítés praktikáit mutatta be a hallgatóknak.

2019 szeptemberétől 2020 februárjáig 6 oktatási alkalom zajlott le, a rendkívüli helyzet miatt az oktatók nem tudták megtartani az utolsó 3 napos oktatást, március 12–14-éig, valamint a március 26–28-áig az utolsó konzultációt, valamint a záróvizsgát és a tanfolyam során készült darabokból készült kiállítás berendezését, megnyitóját. Az oktatók napi kapcsolatban vannak a 14 hallgatóval, kísérik a fejlődésüket, a lehetőségeikhez mérten elektronikusan segítik a munkájukat, valamint folyamatosan elméleti és gyakorlati tanácsokkal látják el őket, szakirodalmat küldenek nekik a dolgozatukhoz, javítják, véleményezik a dolgozatokat, a kapcsolat tehát nem szűnt meg köztük.

Az elmaradt órákat és vizsgát egy későbbi időpontban tartjuk meg.

NÉPI FAZEKASOK KÉPZÉSE

2020. január 17–19., Zenta

2020. február 14–16., Zenta

A fazekasok képzésen 9 tanuló vesz részt (kezdők és haladók), a következő településekről: Temerin, Bezdán, Zenta, Szabadka és Magyarkanizsa. Az első találkozót 2019. október 11-től 13-ig tartottuk, majd 2020-tól havi rendszerességgel találkozunk, tanulunk, alkotunk. A tanfolyamot **Kovács László** kalocsai fazekasmester vezeti. A képzés hallgatói nagyon eltérő

elméleti és gyakorlati tudással érkeztek hozzánk, de szerencsére mindenkinek van otthon vagy a szűk környezetében fazekaskorongja, amelyen gyakorolni tud. Az első alkalmak során a kezdők az agyag közepre helyezéséhez végeztek gyakorlatokat, majd kisebb tányérokat formáztak, míg a gyakorlottabbak nagyobb tárgyakat is készítettek a mester irányításával. Kovács László fazekasmester kiváló oktató, minden tanulóval külön foglalkozik, kihozza belőlük a maximumot, minden mesterfogást szeretne átadni nekik.

2020 márciusától egy a zentai **Rozetta Kézműves Társasággal** közösen működtetett terembe/műhelybe költözött volna a tanfolyam, ahol már biztosítani tudunk 3 korongot, viszont további 4 korongot és a többi szükséges eszközt a tanfolyamvezető mester szállítja a képzés helyszínére.

A résztvevők a korongozás alapjaitól a lapedényeken és porciós tálakon át egészen a nagyobb használati tárgyakig számos alkotást készítenek az év végéig. Az órákat tömbösítve szerveztük meg, havi 1 alkalommal, minden alkalommal 3 napos képzést, péntektől vasárnapig.

A rendkívüli helyzet miatt elmaradt márciusi oktatásra Kovács László mester azonnal reagált: a közösen működtetett Facebook-csoportba elkezdte feltölteni a korábban készült oktató videóit, majd néhány nappal rá már új videókat is készített, minden héten 4-5 új anyag kerül fel a csoportba, melyekben alaposan elmagyarázza és be is mutatja, mely tárgy hogyan készül. Élőben kísérhette a csoport a szabad tüzelésű kemencében való kerámiaégetést, majd erről másnap részletes fotódokumentációt is láthattak. A korábban csupán közérdekű információkat tartalmazó oldalunk egy csapásra oktató oldallá változott és folyamatosan frissül, jelenleg – a folyamatos gyakorlatorientált videók mellett – elméleti anyagokat készít a mester, és figyelemmel kíséri a hallgatók előmenetelét.

VARÁZSKOSÁR – BEMUTATÓK ÉS INTERAKTÍV FOGLALKOZÁSOK ÓVODÁSOKNAK

2020. február 9., Magyarcsernye

2020. február 10., Óbecse (Központi épület)

2020. október 16., Magyarittabé

2020. február 24., Óbecse (Alsóváros)

Az óvodásoknak készített interaktív foglalkozások idén is folytatódtak a HHHV szervezésében. A bemutatók, foglalkozások során vajdasági néptáncoktatók, szakemberek, népzeneészek látogatnak el óvodákba, interaktív foglalkozásokat tartani, ill. óvodások látogatnak el helyi magyar egyesületek épületébe foglalkozásokon részt venni. Ezen foglalkozások alkalmával előre kidolgozott program szerint havi lebontásban különböző témákat dolgozunk fel, melyekben helyet kapnak a népi játékok, mondókák, népdalok, kézművesmesterségek, hangszeres foglalkozások, hangszerbemutatók, néptáncmozdulatok.

Az interaktív foglalkozások során a gyerekek részt vesznek a magyar népi játékok megtanulásában, éneklésében, kézművességben, és ezáltal magukénak érzik a saját kultúrájukat. Emellett tanulnak a magyarok szokásairól, történelmükről, és használni is tudják szórakozásképpen a játékokat, dalokat, elkészített tárgyakat.

A foglalkozásokat a **FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ** szakemberei állították össze és tartották meg **Cseszák Korcsik Anikó** néptáncoktató és óvónő vezetésével, egyéni népzeneészekkel, ill. alkalomadtán zenekarral együtt.

A *Játsszunk farsangot!* című foglalkozást 10 óvodás csoporthoz vittük el, Magyarcsernyére, Óbecsére a központi épületbe 4 csoporthoz, Magyarittabére, Óbecsére az alsóvárosi óvoda 4 csoportjához, így a foglalkozásokon körülbelül 200 gyerek vett részt. Farsanghoz és a februári jeles napokhoz kötődő játékokat, mondókákat, szokásokat játszottak a gyerekek, farsangi dalokat énekeltek és hallhattak, fúvós és ritmus hangszereket, hangszerbemutatót láthattak.

A foglalkozások időtartamai 45–60 percesek voltak. A foglalkozásokról az Fb-oldalon jelentettünk meg képsorozatot, albumokat.

A tapasztalt és jól bevált módszer szerint tervezzük a következő foglalkozásokat is, melyek folytatódnak az év végéig Vajdaság településeinek óvodáiban, ill. magyar művelődési egyesületek termeiben.

DÚR-MOLL FIATAL NÉPZENÉSZEK TALÁLKOZÓJA

2020. február 22., Csóka

A találkozó a Durmoló népzenei tábor után a fiatal népzeneészeknek biztosított bemutatkozási és találkozási lehetőséget. Ezúttal a vonós hangszereken népzeneét muzsikálók lettek megszólítva. Akik szerették volna bemutatni az eddigi színpadképes repertoárjaikat, azok egy-egy műsorszámmal felléptek a Dúr-moll gálaműsoron, de ez most nem volt feltétel a résztvevőknek. Lehetőség nyílt inkább az együtt muzsikálásra, barátkozásra, valamint a tapasztalatcserére. A találkozó minden zenész számára nyitott volt. Mivel egy-egy településen nem működik állandó jelleggel fiatal zenekar – sok településen csak egy-egy zenész van –, így számukra is lehetőség

nyílt zenekarban muzsikálni, erre együtt felkészülni. Ezzel elősegítettük az újabb – akár hosszú távú, akár alkalmi – zenekarok megalakulását.

A zenekarokat és zenész szólistákat 13 órától vártuk a csókai Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesületbe, és a közös csókai dalcsozor eljátszása után 14 órától megtekinthették A vajdasági vonós együttesek kialakulása 1970-től a napjainkig című előadást **Vas Endre** tolmácsolásában. A több mint egyórás, képekkel és hangfelvételekkel illusztrált előadásban körülbelül húsz egykori és most működő vajdasági táncmuzsika zenekart ismerhettünk meg. Itt spontán kialakultak beszélgetések a további célokról, távlatokról és nehézségekről a további folyamatos működés érdekében. 16 órakor a közös ebéd elfogyasztása történt, amelyet a csókai Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület önkéntesei készítettek a számunkra. 18 órakor kezdődött a gálaműsor, amelyen egy-egy műsorszámmal felléptek az ifjú muzsikusok, majd a műsort szabad zenélés és vacsora követte.

A találkozóra a Vajdaság több településéről érkeztek vonós hangszereken játszó fiatalok: Adáról, Hajdújárásról, Horgosról, Magyarakanizsáról, Mórahalomról, Óbecséről, Szabadkáról, Temerinből és Zentáról.

Az egyesület székháza szinte egész nap muzsikától volt hangos, a több mint harminc résztvevő kisebb-nagyobb csoportokba tömörülve tanult, gyakorolt, igyekezett a tapasztaltabbaktól ellesni a hangszerkezelés csínját-bínját. A hegedűket, brácsákat, nagybőgőket csak akkor tették le, amikor az ebédszünetben elfogyasztották a finom, helyben főtt kolbászos tarhonyát, illetve meghallgatták Vas Endre előadását. A szorgalmas munkát este rendkívül sikeres gálaműsorral koronázták meg, melynek első fellépői, az **Aprája** és a **Tücsök zenekar** tagjai voltak, egy szilágysági összeállítással. A soron következő **Jeges zenekar** négy helység, Szabadka, Hajdújárás, Horgos és Temerin muzsikusaiból tevődött össze. A szabadkai **Szabó Krisztofer és Társasága** bácskai csokorral mutatkozott be. Mivel a brácsásuk nem tudott eljönni, **Juhász Gyula** csatlakozott hozzájuk. A Fölszállott a páva adásában megismert temerini **Merkovity Anna** ezúttal a bátyjával, **Filippel és Brasnyó Antallal** kalotaszegi dalokat adott elő. A horgosi **Tücsök zenekar** Galga menti, az óbecsei **Csermely zenekar** mezőkölpényi, a **Duhaj banda** mezőségi népdalokat hozott. A Durmoló tábor haladó vonós oktatásán részt vett fiatalok közösen szászcsávási dallamokat játszottak, a találkozó összes jelen lévő zenésze pedig egy csókai csokorral zárta a jó hangulatú eseményt.

HOGY IS VOLT?! – BEMUTATÓK ÉS NÉPTÁNCOS FOGLALKOZÁSOK ISKOLÁSOKNAK

2020. február 26., Óbecse

A *Hogy is volt?!* iskolai tematikus nap egy új program, amivel az ünnepi szokásainkat ismertetjük meg az iskolásokkal, valamint néptáncos foglalkozást tartunk. Ebben az évben 2 alkalmat

terveztünk előre erre a bemutatóra. Az egyik alkalom tavasszal a farsangolás, a másik alkalom ősszel: szüreti bált vagy juhászbált szervezünk az iskolában.

A tematikus napon táncházat, farsangi hangulatot, néprajzi bemutatót, zenét, dalokat, szokásokat viszünk foglalkozás formájában a diákoknak. Ezt a tematikus napot vajdasági népzeneészekkel, táncosokkal, néprajzosokkal bonyolítjuk le.

A foglalkozás alkalmával táncot és népdalokat tanítunk, alkalomhoz kötődő (helyi gyűjtésű) szokást mutattunk be, ill. ismertetőt, rövid előadást hallhattak a diákok a farsangi szokásokról, ill. hagyományainkról (vetítéssel, szemléltető eszközökkel).

A foglalkozást a **FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ** szakemberei állították össze és tartották meg **Cseszák Korcsik Anikó** néptáncoktató vezetésével, és a Fokos zenekarral együtt.

A foglalkozás helyszíne az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola volt. A foglalkozást az alsós tagozatok számára készítettük (1–4. osztályos diákok), melyre a vidéki (dreai) tagozat diákjai is beutaztak és részt vettek. A foglalkozáson mintegy 100 gyerek vett részt.

Először egy óbecsei bőgőtemetést mutattunk be (saját gyűjtésből). Ezt követően **Szerda Balázs** tartott vetítéssel egybekötött néprajzi előadást a farsangról. Az előadásban kitért a táncalkalmakra, egyúttal a zenészek bemutatták hangszereiket, amiket a bőgőtemetés szövegében hallhattak a gyerekek is. A hangszereket meg is szólaltatta a zenekar, Cseszák Korcsik Anikó pedig helyi népdalt tanított a gyerekeknek. A foglalkozást táncoktatás, táncház zárta, amelyen a diákok mellett a tanítónők is szívesen részt vettek.

KÁRPÁT-MEDENCEI NÉPI TEXTILFESZTIVÁL

2020. március 6–8., Békéscsaba

A XVII. Országos Textiles Konferencia Békéscsabán idén a mai életünkbe illeszthető textíliákra helyezte a hangsúlyt. A konferencia mellett megnyílt a *Népi textíliák mai életünkben* című pályázati kiállítás, ahol idén közel 1300 alkotást mutatnak be, ebből számos munka – hímzések, viseleti darabok – Vajdaságból érkezett, közülük **Sebők Valéria, Vázsonyi Csilla, a Temerini Csipkeverő és Kézi Hímző Csoport – Zuberec Vera** vezetésével és a **Bajszai Etno Hagyományápoló Kézművesek Köre – Szuhanó Ruzsena** vezetésével pedig díjat is hoztak haza!

HENCIDÁTÓL BONCIDÁIG... – KÁRPÁT-MEDENCEI NÉPMESEMONDÓ VERSENY FELNŐTTEKNEK, VAJDASÁGI MESEMONDÓK JÁSZBERÉNYBEN

2020. március 7., Jászberény

A határokon és nemzedékeken átívelő népmesemondó verseny második elődöntőjére március 7-én került sor Jászberényben, ahol 13 népmesemondó mutatkozott be. Vajdaságot ezen a megmérettetésen a zombori **Csuvárdity Tamara**, a szabadkai Magyar Tanítóképző Kar negyedéves hallgatója, valamint a muzslyai **Kónya-Kovács Otília** újságíró, Mesefa-díjas népmesemondó képviselte. Csuvárdity Tamara a kupuszini nyelvjárásban elmondott meséjével a kezdők kategóriájában kiérdemelte az arany fokozatot, és továbbjutott a döntőbe, amelyet a Hetedhét Hatvan népmesefesztiválon rendeznek meg Hatvanban. Kónya-Kovács Otília az ö-ző nyelvjárásban tolmácsolt meséjével ezüst fokozatot nyert, és különdíjként kiérdemelte a „Hagyományos mesemondás példás közvetítője” címet. Hálózatunk az utazási költségeik egy részét térítette meg.

III. Nyilvánosság

A munkatervben meghatározott tevékenységek, illetve a fiók működésével kapcsolatos megjelenések.

(Linkek, újságcikkek fénymásolatai, tv-, rádióadások időpontjai. A felsorolásban szerepeljen a konkrét téma, az interjúalanyok megnevezése, az adott médium megjelölése és a megjelenés időpontja.)

III. Dúrmoló Téli Népzenei Tábor

<https://szabadmagyarszo.com/2020/01/15/harmadszor-rendeztek-meg-a-durmoló-teli-nepzenei-tabort/>

<https://www.magyarszo.rs/hu/4192/kultura/213723/N%C3%A9pzene-%C3%A9s-k%C3%B6z%C3%B6ss%C3%A9g-t%C3%A9len-is.htm>

<https://www.vajma.info/cikk/magazin/11470/Tothfalu-Durmoló-harmadszor.html>

<https://m.vajma.info/cikk/kultura/13809/Evkezdó-vajdasági-nepzenei-tabor-Durmoljunk-harmadjara.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=sLKAYvSIN8I>

<https://hetnap.rs/cikk/Durmoljunk-harmadjara!-30427.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=2iT1wfUm3bM>

Viseletkészítő-tanfolyam

https://www.magyarso.rs/hu/4194/mellekletek_uevgolyo/213816/A-tervez%C3%A9st%C5%91l-a-varr%C3%A1sig.htm

<https://media.rtv.rs/hu/kozos-nevezon/54600>

Dúr-moll fiatal népzeneészek találkozója

<https://hetnap.rs/cikk/Durmolo-utan-Dur-moll-30792.html>

Összefoglaló a HHHV tevékenységéről

https://www.magyarso.rs/hu/4207/kozelet_riport/214573/Vajdas%C3%A1gi-hagyom%C3%A1ny%C5%91rz%C5%91k.htm

Mesemondóink Jászberényben

<https://www.vajma.info/cikk/kultura/13897/Vajdasagi-nepmesemondok-sikere-Jaszberenyben.html>

2. negyedév

Ebben az időszakban a legtöbb programunkat le kellett mondani a rendkívüli helyzet bevezetése miatt és a résztvevők egészségének védelme érdekében. Egyes képzések folytatódtak elektronikus konzultációk és bemutatók formájában, de az a tapasztalatunk, hogy szükséges minden esetben a személyes találkozó.

A Hálózat vajdasági kollégái ebben az időszakban frissítették az adatbázisaikat, folyamatosan kapcsolatban álltak a szakterületükhöz tartozó egyesületekkel, együttesekkel, rendezvényszervezőkkel, alkotókkal. Kéthetente találkoztunk vagy telefonon egyeztettük a nyári programokat, és az elmaradt tavaszi rendezvények őszi történő szervezését.

Írtunk és fordítottak szövegeket a VMMI most készülő honlapjához a Hálózat programjairól, tevékenységéről és szolgáltatásairól. Követtük és közvetítettük a különféle pályázati lehetőségeket az érdeklődők felé. Segítettünk azok lebonyolításában. Nagy sikere volt a

vajdasági kézművesek körében pl. a *Most van időm alkotni* elnevezésű pályázatnak, melyen csoportos és egyéni alkotóink is szerepeltek, és díjat is nyertek.

ÖSSZETARTOZÁS 100 FOLK

A Hagyományok Háza Hálózat Vas megyei partnerei a trianoni döntés 100. évfordulója kapcsán a „Körbetáncoljuk a Kárpát-medencét! Összetartozunk. 1920/2020” címmel egy, az egész Kárpát-medence néptáncos közösségeit megszólító felhívást tettek közzé. A felhívásra több vajdasági együttest is sikerült megszólítani, akik örömmel csatlakoztak. Köztük az óbecsei **Kiscimbora táncgyűttes** táncosai (3 pár), akik Tisza menti bácskai táncokkal képviselték vidékünket. Az előkészületek több napot vettek igénybe, hiszen a járványügyi helyzet miatt nem találkozhattunk csoportosan, és táncpróbákat sem lehetett tartani. A kisfilmet a **Fokos zenekar**ral karöltve, élő zenei kísérettel sikerült megvalósítani, amit profi fényképészcsapat rögzített és vágott össze a vidékre jellemző építményekkel és tájjal. A film nagy sikert aratott a közösségi oldalakon, eljutva így a tengeren túlra is.

120 ÓRÁS VISELETKÉSZÍTŐ-TANFOLYAM

2019. szeptember 5–7-én indíthattuk el másodjára a 120 órás viseletkészítő-tanfolyamot. A résztvevők Vajdaság több településéről, Magyarokiszásról, Horgosról, Hódegyházáról, Zentáról, Felsőhegyről, Bácskossuthfalváról, Szenttamásról érkeztek. Oktatók: **Tajti Erzsébet, Borbásné Budai Valéria, Donkóné Birkás Tünde.**

A hét tanítási alkalomból és vizsgából álló képzés a tervek szerint idén, márciusban zárult volna. Az órákat tömbösítve szerveztük meg, havi 1 alkalommal, minden alkalommal 3 napos képzést, csütörtöktől szombat estig, csütörtökönként elméleti órákat, míg pénteken és szombaton gyakorlati oktatást terveztünk 7 hónapon át, a tanfolyamot elméleti és gyakorlati záróvizsga követi, a sikeres hallgatók tanúsítványt szereznek.

2019 szeptemberétől 2020 februárjáig 6 oktatási alkalom zajlott le, a rendkívüli helyzet miatt az oktatók nem tudták megtartani az utolsó 3 napos oktatást, március 12–14-éig, valamint a március 26–28-áig az utolsó konzultációt és a záróvizsgát, a tanfolyam során készült darabokból készült kiállítás berendezését, megnyitóját. Az oktatók napi kapcsolatban voltak a 14 hallgatóval, kísérték a fejlődésüket, a lehetőségeikhez mérten elektronikusan segítették a munkájukat, valamint folyamatosan elméleti és gyakorlati tanácsokkal látták el őket, szakirodalmat küldtek nekik a dolgozatukhoz, javították, véleményezték a dolgozatokat, a kapcsolat tehát nem szűnt meg köztük. A szakirodalom beszerzésében sokat segített a hallgatóknak **Vázsonyi Csilla** néprajzkutató, a VMML könyvtárosa is.

Az elmaradt vizsgát júliusban tartottuk meg.

NÉPI FAZEKASOK KÉPZÉSE

A fazekasok képzésén 9 tanuló vesz részt (kezdők és haladók), a következő településekről: Temerin, Bezdán, Zenta, Szabadka és Magyarkanizsa. A tanfolyamot **Kovács László** kalocsai fazekasmester vezeti. Az első találkozót 2019. október 11-től 13-ig tartottuk, majd 2020-tól havi rendszerességgel szeretnénk volna találkozni, tanulni, alkotni, de ez sajnos márciustól lehetetlenné vált, de a felszabadult időt egy fazekasműhely kialakítására használtuk fel, amelyet a **Rozetta Kézműves Társasággal** közösen rendezünk be, és majd ha lehetséges lesz, közösen is szeretnénk használni.

A rendkívüli helyzet miatt elmaradt oktatásra Kovács László mester azonnal reagált: a közösen működtetett Facebook-csoportba elkezdte feltölteni a korábban készült oktató videóit, majd néhány napra rá már új videókat is készített, minden héten új anyag kerül fel a csoportba, melyekben alaposan elmagyarázza és be is mutatja, mely tárgy hogyan készül, vagy egy-egy kész munkát mutat meg. Élőben kísérhette a csoport a szabad tüzelésű kemencében való kerámiaégetést, majd erről másnap részletes fotódokumentációt is láthattak. A korábban csupán közérdekű információkat tartalmazó oldalunk egy csapásra oktató oldallá változott.

„LÓRA, CSIKÓS, LÓRA” – HORGOSI NÉPDALOK

Horgos Szeged és Szabadka között, a határ szerbiai oldalán lévő falu. Az itt és a régebben hozzá tartozó Királyhalmon felgyűjtött népzenei anyag változatos és sokrétű. Már a 19. században Csaplár Benedek gyűjtött Horgoson, majd Bartók Béla 1906-ban. 1942 és 1972 között Kiss Lajos nyolc alkalommal végzett helyszíni gyűjtéseket, ez képezi a készülő kötet alapját. Penavin Olga balladákat és népmeséket vett fel 1960-ban, Király Ernő pedig több alkalommal a helyi népi együttes repertoárján is sokáig meglevő lakodalmas szokásokat rögzítette az 1950-es és 1960-as években. A zentai amatőr néprajzkutatók (Burány Béla, Bodor Anikó és Bodor Géza) a hetvenes években végeztek gyűjtéseket, Paksa Katalin pedig 1968-ban. Mintegy 1300 adat állt a rendelkezésünkre a kötet szerkesztésénél, amely műfajilag és stílusilag is nagyon változatos. A pásztorréteg, valamint a sirató stílusú dallamok és a dudánóták mellett a legtöbb az újabb stílusú dallamok közül lesz közölve a kötetben. 420 kottát tartalmaz, egyes dallamok mellé akár húsz 15–20 versszakot is, ezenkívül szokásanyagot, valamint népi játékokat, imákat is. A kötet szerkesztői Németh István és Juhász Gyula, a kottagrafikusok pedig Vas Endre és Juhász Gyula. A falunak kiváló dalosai és zenészei is voltak, ennek köszönhetően ma is sokan foglalkoznak

hagyományos táncaikkal és énekeikkel szabadidejükben, de a közreadott anyag az egész Kárpát-medence közművelődésében hasznosítható népdaloskönyv lesz az Alsó-Tisza vidékéről. 2020 utolsó részében készül el a végleges kézirat.

PENAVIN OLGA HAGYATÉKA

A hangzóanyagok szegmentálása és szétvágása. A gyűjtéseket az 1960-as és 1970-es években az újvidéki Hungarológiai Intézet, a mai Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék elődje Penavin Olga vezetésével az egész akkori Jugoszlávia magyarok lakta területén végezték. Nyelvjárást kutattak, ezért a szöveges folklór műfajok találhatóak meg, néhány népdallal, balladával. Az itteni népmesekincs közzététele szempontjából nagyon fontos a szakszerűen és gondosan adatolt és jól kereshető adatbázis kialakítása. Erre a munkára **Raffai Judit** népmesekutatót kértük fel, aki **Nagy Abonyi Szabolcs** digitalizálóval, mesemondóval közösen dolgozza fel a hangfelvételeket, és a Vajdasági Magyar Digitális Archívum hangtárában kapnak helyet.

VAJDASÁGI HANGZÓANYAGOK RENDEZÉSE

Hangtárunk teljes anyagát szegmentáljuk és szétvágjuk a jól kereshetőség és könnyebb használhatóság miatt. A kazettákról digitalizált hangzók mintegy 450 órányi eredeti népzene, amelyet SoundForge program segítségével szűrünk és vágunk, valamint az eredeti jegyzőkönyvet javítjuk a lehallgatott felvételek alapján. Az anyagból válogatva a Vajdasági Magyar Digitális Archívum internetes adatbázis hangtárában teszünk közzé felvételeket.

III. Nyilvánosság

Rendezvények hiányában a sajtóban ebben az időszakban csupán a későbbi időpontra halasztott Jurtafelújító napok felhívása jelent meg:

<https://hetnap.rs/cikk/Jurtafelujito-napok-31852.html>

https://www.magjarszo.rs/hu/4348/vajdasag_zenta/222983/Jurtafel%C3%BAj%C3%ADt%C3%B3-napok-Zent%C3%A1n!.htm

<http://www.kulturaliskalauz.rs/program/jurtafelujito-napok-15267>

<https://szabadmagjarszo.com/2020/06/17/jurtafelujito-napok-zentan/>

3. negyedév

SZENT MIHÁLY-NAPI TÁNCHÁZTALÁLKOZÓ ÉS SOKADALOM

2020. szeptember 25–26., Zenta

Rendhagyó módon, öt helyszínen szerveztük meg az idén a Szent Mihály-napi Táncháztalálkozót és Sokadalmat. Az idei rendezvényt a Szerbiában érvényben levő rendeletek miatt nem tarthattuk meg Zenta főterén szeptember 26-án, ahogyan azt terveztük, ezért úgy döntöttünk, hogy öt településre visszük el a rendezvény hangulatát, amit az akkori nyílt és zárt téri rendezvényeket korlátozó szabályozások engedtek. Szeptember 25-én és 26-án Magyarszentmihályon, Óbecsén, Hajdújáráson, Topolyán és Zentán tartottuk meg a fesztivált. Sikeresen tárgyalunk a Pannon RTV vezetőségével, a helyszíneken jelen voltak és rögzítették a műsorokat, valamint az élő közvetítést és a későbbi műsorra tűzést is kiharcoltuk ebben a számunkra mozgalmas időszakban.

A helyszíneken népzenevel, néptáncsal, népmesével és népi játékkal vártuk az előzetesen helyet foglalt érdeklődőket a késő délutáni és esti órákban. A nagyobb közönséghez a Pannon RTV műsorain keresztül juttattuk el a rendezvényt, két helyszínről, Hajdújárásról és Zentáról élő közvetítést nézhettek az érdeklődők, de a többi helyszínről is tudósított a média.

A rendezvénysorozat Hajdújáráson kezdődött a Lifka Sándor Művelődési Egyesület színháztermében 2020. szeptember 25-én, pénteken 16 órakor. Főként környékbeli gyermek- és fiatal fellépőkkel: **Engi Dorina** (Ludas) – A számárka ludasi népmesét mondta el, majd a **Kamarás együttes** (Horgos) – mezőkölpényi és kalotaszegi muzsikát játszott. Mesét mondtak még: **Sövény Zolna** (Hajdújárás), **Saffer Petra** (Ludas) és **Engi Daniella** (Ludas), bonchidai és bodrogi muzsikát muzsikált a **Duhaj banda** (Szabadka), mezőföldi és horgosi dalokat a **Juhász zenekar** (Szabadka), kalotaszegi dallamokat Fodor Sándor „Neti” repertoárjából **Merkovity Anna és zenekara** (Temerin).

Brezovszki Roland és Tamara (Szabadka) dél-alföldi, valamint **Szakács Tamás** (Szabadka) és **Lukács Sára** (Temerin) jobbágytelki és nyírségi táncukkal színesítették a műsort. A műsort Virág György (Zenta) vezette.

A második állomás Óbecse volt, benépesült a Petőfi Magyar Kultúrkör nagyterme, szeptember 25-én, pénteken 17 órakor **Cseszák Korcsik Anikó** (Óbecse) vezetésével népi játékokat láthatott a közönség, majd **Micsik Béla** (Törökbecse) népi hangszerbemutatóját, a **Csermely zenekar** (Óbecse) mezőkölpényi népzenei muzsikát, **Csuvárdity Tamara** (Zombor) két mesét: A bolond falu, A cigány meg a pap címűeket mesélte, **Kiss Zsélykó és Takács Zsuzsanna** (Újvidék) szilágysági táncokat mutatott be, míg **Cseszák Balázs és Cseszák Korcsik Anikó** (Óbecse) bácskai táncokat, a táncosokat a **Fokos zenekar** (Óbecse) kísérte. A műsor zárásaként **Csonka Ferenc és zenekara** (Szabadka) muzsikált, a műsort Lengyel Anna (Óbecse) vezette.

A táncháztalálkozó harmadik helyszíne a magyarszentmihályi József Attila Művelődési Egyesület

színházterme volt, a helyiek nagyon sok munkát fektettek apró színpaduk a rendezvényhez illő dekorálásába, nagyon készültek és szívesen fogadták a rendezvényt. Itt is szeptember 25-én, pénteken került sor a műsorra, 18 órától **Kónya-Kovács Otília** (Muzslya) – mondott mesét, **Gyuranik Adorján és Kancsár Anasztázia** (Nagykikinda) – magyarpalatkai táncokat mutatott be, majd népi játékok következtek **Flaman István** (Magyarszentihály) vezetésével, fellépett még a **Szentmihályi gyermek citerazenekar** (Magyarszentmihály), **Pengetős tamburazenekar** (Péterréve), **Patyarek Csaba és Patyerek Fodor Nóra** (Kishegyes) felcsíki majd bukovinai táncokkal, **Rontó Márta** (Muzslya) mesét mondott, a Szentmihályi vegyes kórus (Magyarszentihály) vajdasági népdalokat adott elő, **Flaman István – Hézsó Zsolt citerakettős** (Magyarszentihály–Zenta) és a **Csörömpölő zenekar** (Pancsova) zárták a műsort. Műsorvezető: Varga Tamás (Zenta).

Topolyán a Művelődési Ház színházterme adott otthont a programnak 2020. szeptember 26-án, szombaton 19 órától. A közönség megtekinthette a *Mindörökké Magyar* – a topolyai **Cirkalom táncegyüttes** (Kodály Zoltán MMK), az óbecsei **Szelence táncegyüttes** (Petőfi Sándor MK), a **Fokos** és a **Csalóka zenekar** közös műsorát, majd élvezhette **Toldi István** (Kupuszina) meséjét, a **Mendicus tamburazenekar** (Csantavér) muzsikáját, a Népkör Magyar Művelődési Központ **Róna táncegyüttese** (Szabadka) vajdaszentiványi és sárközi táncokkal lépett a színpadra, a **Hétmező énekcsoport** (Topolya) kupuszinaival dalokkal, a **Fokos zenekar** (Óbecse) kalotaszegi muzsikával, a **Szelence énekegyüttes** (Óbecse) magyarbódi dalokat adott elő. A műsort Rác Ejzler Evila (Topolya) vezette.

Zentán két részre osztottuk a műsort, délután a legkisebbeknek szerveztünk tartalmas programot, este pedig a felnőtteknek, a Kamaraszínházba belépve a nézők először a viseletkészítő-tanfolyamon készült munkákat láthatták. Szeptember 26-án, szombaton délután a népmeséé volt a főszerep a színház kamaratermében: **Virág György** (Zenta) előadta a Jancsi apród című mesemonológót, majd a legfiatalabb mesemondók következtek, ők mind a felsőhegyi mesemondó műhely tanoncai: **Apró Botond** (Felsőhegy) – A farkas meg a róka aratni megy, **Fajka Flórián** (Felsőhegy) – Az ördög meg a szegény ember, **Kőrösi Lejla** (Felsőhegy) – A róka és a gólya.

Szombaton 18 órától a színház nagytermében a **Bodros tamburazenekar** (Ada) bajsai és Tisza menti dalokat, a **Tisza Néptáncgyűlés zenekara** (Magyarkanizsa) dél-alföldi dallamokat, **Potyka és bandája** (Zenta) vajdaszentiványi és bodrogi közeli dallamokat, a **Sarkantyú tamburazenekar** (Zenta) pedig tánczenét muzsikált. Bogártelki és berzenicei táncokat táncolt az **Ördögcsáklya kamara-táncgyűlés** (Magyarkanizsa), gyergyói népdalokat énekelt **Bosznai Sára** (Magyarkanizsa), somogyi dalokat énekelt és citerázott **Szeles Veronika** (Zenta), és a **Turbolya leánykar** (Magyarkanizsa) moholi népdalcsoportot dalolt. Mesét mondott **Papp Heléna** (Felsőhegy) – Okos Kati, **Papp Vilmos** (Felsőhegy) – A csizmadia disznója, **Deák Viola** (Felsőhegy) – A sárkány, a szabó meg a kovács és **Nagy Abonyi Szabolcs** (Zenta) – zentai anekdoták. A

műsort Mészáros Gábor (Szabadka) vezette.

KIÁLLÍTÁS A VISELETKÉSZÍTŐ-TANFOLYAM HALLGATÓINAK VIZSGAMUNKÁIBÓL

2020. augusztus–október, Zenta: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zentai Magyar Kamaraszínház, Palics: Palicsi Magyar Sokadalom

Bár minimalizáltuk az ügyfélfogadást a zentai székhelyű Művelődési Intézetben, nem állt le az élet, az oszlopcsarnokban augusztus óta láthatóak a tanfolyamon készült munkák, melyeket szeptember végén kiállítottunk a Szent Mihály-napi Táncszínház és Sokadalom zentai helyszínén is, a Kamaraszínházban, majd a rendezvény végeztével minden visszakerült a VMMI oszlopcsarnokába.

2020. október 3-án, szombaton, a Palicsi Vigadó teraszán **Vázsonyi Csilla** néprajzkutató kolléganőnk tartott viseletbemutatót, és berendezte a helyszínen a hallgatóink vizsgadarabjaiból készült kiállítást is, így nagyszámú közönség láthatta a remek alkotásokat.

VARÁZSKOSÁR – BEMUTATÓK ÉS INTERAKTÍV FOGLALKOZÁSOK ÓVODÁSOKNAK

2020. szeptember 17., 22., 28. – Törökbecse (Pava Sudarski Iskoláskor Előtti Intézmény épületei)

2020. szeptember 20., 27. – Magyarcsernye (Ady Endre Művelődési Egyesület székháza)

2020. szeptember 18., 24., 30. – Óbecse (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör épülete)

2020. szeptember 26. – Péterréve (Dr Kiss Imre Művelődési Egyesület próbaterme)

Szeptember folyamán a járványügyi helyzet és a tiltások miatt csak kevés számú óvodás csoport engedélyezte a foglalkozások megtartását. A törökbecsei kettő óvodás csoporton kívül az óbecsei, magyarcsernyei, dreai, péterrévei kultúregyesületekbe tudtuk megvalósítani a foglalkozásokat. A havi egy alkalmas módszert így változtattuk heti egy alkalomra, tehát a kevés óvodás csoportot többször látogattuk meg, illetve ők minket. A foglalkozások főként kint folytak, maszkban és rövidített időtartammal (és néhol fényképezés engedélye nélkül).

A foglalkozásokat a **FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ** szakemberei állították össze és tartották meg **Cseszák Korcsik Anikó** néptáncoktató és óvónő vezetésével, alkalomadtán népzenezzel.

Naphívogató című foglalkozásunkat 4 helyszínre vittük el kb. 150 gyerekekhez. Mondókákat, rövid dalokat tanultunk, amiket egyedül mozgással is tudtak kíséni. *Szervusz, barátom!* foglalkozásunkat szintén 2 óvodában és 3 egyesületben tudtuk megtartani 275 gyermekkel. Névsorolót, bemutatkozó játékokat játszottunk, illetve párválasztó körjátékokat. A harmadik, szeptemberi foglalkozás alkalmával kézműveskedtünk magvakkal és csuhéval. A foglalkozásokat a szabadban tudtuk elvégezni. Őszi terményekkel játszhattak, ismerkedhettek meg a gyerekek, és „napvirágot” készítettünk, mellyel a foglalkozás végén naphívogató mondókákat ismételtünk. A foglalkozást kb. 120 gyerekekkel valósítottuk meg.

A foglalkozások időtartama 15–20 perc volt. A foglalkozásokról a Facebook-oldalunkon jelentettünk meg képsorozatot (a médiában való híresztelésre nem kaptunk sajnos engedélyt az óvodától).

III. Nyilvánosság

Szent Mihály-napi Táncháztalálkozó és Sokadalom

2020.09.24., 12.30 – Rádiós riport a Pannon Rádió Presszó című műsorában Juhász Gyulával a fellépőkről

2020.09.26., 7.30 – Rádiós riport a Vajdasági Rádió kettős csatornájában Juhász Gyulával a rendezvénysorozat programjáról

Magyarszentmihály

<https://www.youtube.com/watch?v=laQk3kuRqaA>

Óbecse

<https://www.youtube.com/watch?v=86TydNa8kvM>

Hajdújárás (teljes műsor)

https://www.youtube.com/watch?v=Gjdhzn7O_JM

Topolya (teljes műsor)

<https://www.youtube.com/watch?v=nZ5QQHvStEg&t=3946s>

Zenta (teljes műsor)

<https://www.youtube.com/watch?v=PPyMy2Uppn4>

Közel-kép magazinműsor

<https://www.youtube.com/watch?v=5LtpR5JQfrc>

A Vajdasági RTV tudósítása

https://www.rtv.rs/hu/vajdas%C3%A1g/szent-mih%C3%A1ly-napi-t%C3%A1nch%C3%A1zta%C3%A1lkoz%C3%B3-%C3%A9s-sokadalom-%C3%B3becs%C3%A9n_1164470.html

A zentai turisztikai iroda honlapja

<http://www.sentainfo.org/hu/notes/218/2020/09/21/Szent-Mihaly-napi-Tanchaztalalkozo-es-Sokadalom.html>

Magyar Szó napilap fényképgalériája

<https://www.magjarszo.rs/hu/4414/galleria/226940/Szent-Mih%C3%A1ly-napi-t%C3%A1nch%C3%A1zta%C3%A1lkoz%C3%B3-%C3%A9s-sokadalom-Zent%C3%A1n.htm>

Tudósítás Óbecséről

http://tudositok.hu/16392/video/Szent_Mihaly-napi_Tanchaztalalkozo_es_Sokadalom

4. negyedév

RICSAJ – TALÁLKOZÁS A NÉPMŰVÉSZETTEL, ÓBECSE, MAGYARITTABÉ

A *Ricsaj – Találkozás a Népművészettel* programon vajdasági néptáncoktatók, néptáncosok, zenészek, mesemondók, kézművesek tartanak bemutatót, foglalkozásokat a gyerekeknek. Két korosztályban tartottuk egyidejűleg a foglalkozásokat az óvodás, ill. iskolás gyermekek számára. Ezt a komplex programot idén a járványügyi helyzet miatt csak két településre vándoroltattuk november folyamán: Óbecsére (november 7.) és Magyarittabére (november 14.).

A gyerekek nemezelték **Békésapáti T. Zsófia** vezetésével (Szabadkáról), fazekaskodtak **Tokai Mónikával** (Szabadkáról), gyöngyöt fűztek **Torjai Zita** vezetésével (Törökbecséről) és gyékényt fontak **Szuhanko Sándor és Ruzsena** vezetésével (Bajsáról). A másik helyszínen ezalatt először a kisebb korosztálynak, majd később a nagyobbaknak népi gyermekjátékokat tartott **Ceszák Korcsik Anikó és Kovács Franciska** (Óbecséről), népmesét mondott **Rontó Márta** (Muzslyáról), hangszerbemutatót tartott **Szabó András és a Fokos zenekar**, valamint a néptáncal

ismerkedhettek **Cseszák Korcsik Anikó, Lénárt Zsófia, Lengyel Anna** vezetésével (Óbecséről).

XVII. ORSZÁGOS NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS REGIONÁLIS VÁLOGATÓJA 2020

Számos kihívás elé állított bennünket ebben a rendkívüli helyzetben a vajdasági alkotások kiszállítása a békéscsabai válogatóra, de a Békés Megyei Népművészeti Egyesülettel ápoló kiváló kapcsolatnak köszönhetően sikerült ez is. Egyéni alkotóink – Koós Dezső bőrműves, Fülöp Attila fafaragó, Varga Zoltán famíves, dr. Tóth-Glemba Klára tojásdíszítő, Bende Ilona hímző, Gábrity Irénke hímző, Sebők Valéria hímző népi iparművész, Békésapáti T. Zsófia nemezkészítő, Galai Kornélia viseletkészítő; és egy alkotócsoporthoz – a Csipkeverő és Kézihímző Csoport, melynek vezetője és tervezője: Zuberec Vera hímző népi iparművész, kivitelezők: Zuberec Vera, Kokai Irénke, Pece Zsuzsanna, Simon Júlia és Varga Margit – összesen 61 munkáját választotta be a szakmai zsűri a XVII. Országos Népművészeti Kiállítás dél-alföldi és vajdasági regionális fordulóján a budapesti kiállításra.

4. Hagyományok Háza Hálózat – Felvidék

4.1. KÉPZÉSEK, TANFOLYAMOK

4.1.1. Akkreditált képzések

A Hagyományok Háza képzései közül kettő lett akkreditálva Szlovákiában: a *Játék és tánc az iskolában* (Szlovákiában *Népi játékok és néptánc az óvodában és iskolában* néven lett akkreditálva), illetve az *Útravaló – a néphagyomány hiteles módszertana az óvodában* (Szlovákiában *A néphagyomány beépítése az óvodai és iskolai nevelő-oktató munkába* néven lett akkreditálva). Mindkét képzés a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége mellett működő Comenius Pedagógiai Intézettel együttműködve lett akkreditálva, továbbá a CPI biztosítja, hogy az oktatási programok legislatív szempontból megfelelő módon valósuljanak meg. A Hagyományok Háza 2019-es pályázati támogatásából és a 2018-as maradványból az ország 4 pontján (Királyhelmec, Csallóközaranyos, Szőgyén, Rimaszombat) 5 darab (2 db A néphagyomány beépítése az óvodai és iskolai nevelő-oktató munkába, 3 db Népi játékok és néptánc az óvodában és iskolában) 60 órás akkreditált pedagógus-továbbképzés valósult meg 90 pedagógus és 10 oktató részvételével.

a) Népi játékok és néptánc az óvodában és iskolában

A 60 órás képzés 15 kreditpontot biztosít az azt elvégző pedagógusok számára. Célja, hogy a

résztevők megismerkedjenek a néptánc alapjaival, a népi játékok átadásának módszertanával, a megszerzett tudásukat képesek legyenek alkalmazni az óvodai és iskolai nevelőmunkában, tanórákon vagy szakköri foglalkozásokon, illetve, hogy általános tájékozottságra tegyenek szert a néprajz alapjaiból, a tájegységek, népcsoportok, jeles napok és ünnepi szokások témaköréből, táncfolklorisztikai alapismeretekből.

Az első képzés 2019-ben az előző évi költségvetésből Királyhelmeceen valósult meg március 1–2-án, március 8–9-én, március 16-án, március 29–30-án, illetve április 23-án. Ezt követően a 2019-es költségvetésünkből Csallóközaranyoson március 16-án, 29-én, 30-án, április 12-én, 13-án, május 11-én és június 10-én, illetve Rimaszombatban június 14-én, június 29-én, július 7–11-én és július 24-én valósultak meg. A képzések kötelező házi feladata egy játékrepertoár elkészítése. A résztvevőknek a Lázár Katalin-féle tipológia szerint kell 10 dél-szlovákiai magyar gyermekjátékot összegyűjteni, elemezni (a következő kritériumok alapján: korosztályi tartomány, létszám, táncelőkészítés lehetőségei, táncon túli nevelési lehetőségek), leírni a játékcselekményt, a szövegét, és kottázva vagy szolmizálva a dallamát, illetve megjelölni a forrást. A vizsgán egy 3 fős vizsgabizottság előtt kellett szemléltetni egy játékfűzést, amelyet előre tisztázott szempontok szerint egy PPT prezentációban is össze kellett foglalni, majd bemutatni egy kiválasztott felvidéki táncot a dunai vagy a tiszai dialektusból. A képzések oktatói: Mészáros Magdolna, Konkoly Annamária, Nagy Iván, Ölveczky Árpád és Mónika, Ádám Norbert és Ádám Csilla.

b) A néphagyomány beépítése az óvodai és iskolai nevelő-oktató munkába

A 60 órás képzés 15 kreditpontot biztosít az azt elvégző pedagógusok számára. Célja, hogy a hallgatók bővebb néprajzi tájékozottságra tegyenek szert, elsajátítsák a hagyománykövetítés pedagógiai módszertanát, valamint megismerjék az óvodai és iskolai hagyományápolással összefüggő életkori szempontok és képességalapú differenciálás lehetőségeit, illetve elsajátítsák a néphagyomány különböző területeinek az óvodai nevelési és iskolai oktatási folyamatba való egyidejű beillesztésének tervezési módszereit.

Két helyszínen valósultak meg képzések, Szőgyénben június 7–8-án, június 21–22-én, július 3–4-én és július 25-én, illetve Királyhelmeceen június 21–23-án, június 29-én, július 9–12-én és július 23-án.

A képzések oktatói: Ádám Csilla, Konkoly Annamária, Dóczé Mónika, Varga Lia és Dobi Pál

4.1.2. Tanfolyamok

- **A Népzenei Műhely (2019 január–szeptember)** elnevezésű programunk a rendszeres magyar hangszeres népzeneoktatást célozza meg, ennek köszönhetően hat helyszínen csaknem 50 fiatal tanul szervezett keretek között.

2019 januárjától Füleken és Rozsnyón egyaránt kilenc növendék látogatja a heti rendszerességgel zajló képzést, melynek keretén belül a bodrogközi népzene alapjait sajátítják el, Oláh Árpád „Nyiki-Nyaka” és zenekara játéka alapján. Füleken 6 hegedűs, 1 kontrás és 2 bőgős tanul, Rozsnyón pedig 6 hegedűs, 1 cimbalmos, 1 kontrás és 1 bőgős. A rozsnyói Sajó Banda február 27-én Rozsnyón a Gömöri Művelődési Központ farsangi rendezvényén lépett színpadra, majd március 2-án Csucsomban muzsikált gömöri táncházat. A Füleki File Banda a Rakonca Néptáncgyűttes műsorát gazdagítva a Palóc Húsvét a Füleki várban című rendezvényen szerepelt, valamint a losonci Kármán József Alapiskola rendezvényén tartott táncházat.

Az **ipolysági, szőgyéni** és **somorjai** oktatási helyszín partnerszervezetei az ipolysági Művészeti Alapiskola, valamint a somorjai Aranymetszés Polgári Társulás. Az ipolysági és a szőgyéni képzés oktatója Alt István, a somorjai képzésen pedig Varsányi Ildikó, Madocsai Imre és Nagy Gergő oktatják az érdeklődőket. 2019 januárjától a három helyszínen közel 25 növendék látogatja a heti rendszerességgel zajló képzéseket, melynek keretén belül elsajátítják a népzene alapjait, és fejleszthetik eddigi tudásukat.

A **martosi** oktatási helyszín házigazdája Katona István. Ez az egyedüli helyszín, ahol bourdon hangszerek, tekerő, duda oktatása folyik. A képzésen Nagy Zoltán és Havasréti Pál oktatnak. a képzésen részt vevők száma 10 fő.

b) Népzenei Műhely – Magyar népiének-tanfolyam, Fülek

A Népzenei Műhely elnevezésű program ciklikus rendezvénye a magyar népiének-tanfolyam, melynek idei első képzése **2019. február 16-án** valósult meg Füleken, a Művészeti Alapiskola épületében. A képzést Korpás Éva népdalénekes, előadóművész tartotta, népdalénekléssel rendszeresen foglalkozó 8–15 éves korú gyerekek számára. A résztvevők Palócföld különböző területeiről érkeztek, zömében Fülek, Losonc és Salgótarján környékéről, valamint Simonyiból, Gyöngyösről és Rozsnyóról. A 30 bejelentkezett fiatalból az influenzajárvány miatt csak 22-en tudtak részt venni, ők a nap során énektechnikai gyakorlatokkal, zoborvidéki dudánótákkal és magyarbódi csárdásokkal foglalkoztak. Ez utóbbi lehetőséget adott a többszólamú éneklés alapjainak megismeréséhez is. A tanfolyam vendége Holecz Istvánné Kanyó Margit rimóci hagyományőrző énekes volt, aki az éneklés hagyományos kultúráján belül betöltött szerepéről mesélt a fiataloknak.

A következő népiének-tanfolyamot kibővítve a hangszeres mesterkurzussal, **2019. november 30. és december 01.** között szerveztük meg **Abronsoson** a következő oktatókkal:

Népiének-oktató: Korpás Éva

Hegedűoktató: ifj. Gelencsér János

Kontraoktató: Gólya Péter

Bőgőoktató: Szabó István

Cimbalomoktató: Gólya Márton

A tanfolyam összesen 52 fő részvételével zajlott, ebből 41 hallgató vett részt az oktatáson.

Emellett népiének- és népzenei tanfolyamok, mesterkurzusok segítettek a további tudásszerzést. 2019-ben három tanfolyam valósult meg, Füleken, Várhosszúréten és Ragyolcon. Az öt szekcióban zajló oktatásokon (népi ének, hegedű, kontra, nagybőgő, cimbalom) összességében százan vettek részt.

Helyszínek: Somorja, Szógyén, Ipolyság, Martos, Fülek, Rozsnyó

Szakmai partnereink: Aranymetszés Polgári Társulás – Somorja, Borostyán Néptánc Műhely – Dernő, FolkHont Polgári Társulás – Ipolyság, Művészeti Alapiskola – Ipolyság, Művészeti Alapiskola – Fülek

- **Néphagyomány az oktatásban – képzés a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara hallgatói számára**

A nyitrai *Konstantin Filozófus Egyetem* Közép-európai Tanulmányok Karával való együttműködés első lépéseként 2018 novemberében, az Őszi Egyetemi Napok programsorozat keretén belül valósult meg a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia módszertani napja. A bemutatkozó program célja az oktató-nevelői munkán belüli hagyománykövetítés formáinak bemutatása volt, különös tekintettel a néptánca, népzene és a népi gyerekjátékokra. A foglalkozásokat lezáró beszélgetés során úgy a hallgatók, mint az egyetem részéről megfogalmazódott az ilyen jellegű tudásszerzés iránti rendszeres igény, melynek egyik lehetséges formája a szabadon választható tantárgyak közé történő besorolás. 2019-ben kidolgozásra került a *Néphagyomány az oktatásban I.* (népzene, népi gyerekjátékok) és a *Néphagyomány az oktatásban II.* (népi mozgásos gyerekjátékok és a néptánc alapjai) elnevezésű tantárgyak tanterve és tanmenete, megtörtént az egyetem Tudományos Tanácsa által való jóváhagyásuk, valamint a tantárgyakat oktató szakemberek biztosítása. Az egyetem dékánjával való egyeztetés alapján ez a képzési forma C kategóriás, azaz szabadon választható tantárgyként elsőként a **2019/20-as tanév téli szemeszterében** lett meghirdetve.

A Néphagyomány az oktatásban című képzés szabadon választható, C kategóriás tantárgyként

valósult meg, célja a hagyománykövetítés formáinak elméleti és gyakorlati megismerése és beépítése az oktató-nevelői munkába, különös tekintettel a néptáncra, népzeneire és a népi gyerekjátékokra. A 13 előadásból álló kurzus 26 hallgató részvételével zajlott.

- **Módszertani képzések – módszertani nap, mesebeszéd, néptáncos módszertani képzés**

A hagyományos mesemondás népszerűsítése több rendezvénytípusunk sajátja. A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet szakmai partnereként 2017-től részt veszünk az Ipolyi Arnold Országos Népmesemondó Verseny megvalósításában, melynek idei évfolyamába 101 oktatási intézmény 436 diákja kapcsolódott be. A verseny résztvevői öt kategóriában, három forduló során (iskolai, területi, országos) mérték össze tudásukat, a kétnapos országos döntőt nyolc területi elődöntő előzte meg. A tizedik évfolyamához érkező verseny döntője a jubileumhoz illő fesztiváljelleggel öltött, a szakmai megmérettetést meseszínház, népzenei koncertek, kézműves-foglalkozások, népi ételkóstoló, daltanítás, hangszerbemutató, élősavas mesemondás, valamint táncszínház egészítette ki. A revival mesemondás létjogosultságát a teltházastáncos MeseKocsma bizonyította, míg a hagyományos mesemondásról a hálózat különféle képzései során esett szó.

4.2. RENDEZVÉNYEK

4.2.1. Saját szervezésű rendezvények:

- **Gombaszögi Nyári Tábor – Folkszöglet (2019. 07. 15–21.)**

A **Folkszöglet** szervezetünk legjelentősebb saját szervezésű rendezvénye, amely a Gombaszögi Nyári Tábor keretén belül valósul meg. Egy egyéni kezdeményezést követően a 2018-as évtől már a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia vállalta fel a program szervezését és lebonyolítását a tábor egész időtartama alatt. Több olyan országos hírű kiváló zenekar lépett színpadra, akiknek köszönhetően sikerült megszólítani a fiatal közönséget, így a Folkszöglet a tábor egyik leglátogatottabb helyszínévé nőtte ki magát. 2019-ben is a hatnapos fesztivál folyamán 13 népzenei és világzenei koncert, táncoktatás és táncszínház, előadások, kézműves-foglalkozások, mesekocsma, fotókiállítás és folkocsma várták az érdeklődőket. A program összeállítása során fontos szempont a Kárpát-medencében élő nemzetek és nemzetiségek hagyományos zenei kultúrájának bemutatása.

A Gombaszögi Nyári Tábor Folkszöglet programjaival párhuzamosan lett megszervezve a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia egyik nyári Vonós Mesterkurzusa is Várhosszúréten a Gömöri Kézművesek Társulásának székhelyén, a Kézműves Házban. A mesterkurzus növendékei egyik este vendégei voltak a Folkszöglet programjának is, ahol büszkén mutatták be eddig megszerzett tudásukat az fesztivál közönségének.

A Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia, összefogva a Gombaszögi Nyári Tábor főszerzőjével, a Sine Metu Polgári Társulással 2019-ben megálmodott a népzene és néptáncnak egy új látványos és hangulatos helyszínt, melynek köszönhetően az idei év FolkSzöglet programjait a szervezők már egy 220 négyzetméter alapterületű FolkPajtában rendezték meg. A létesítmény az idei gombaszögi fejlesztések közül kétségkívül a legnagyobb figyelmet érdemelhetette ki.

A FolkPajtát Németh Zsolt, a Magyar Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke és Kelemen László, a Hagyományok Háza főigazgatója adja át ünnepélyesen a táborozóknak.

A FolkPajta egy betonoszlopokon álló, padlózott, nyitott oldalfalú, korláttal ellátott, fedett pajta. A megvalósítás érdekében 2018. október 2-án megszületett a főszerző Sine Metu Polgári Társulás és a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákiai jogi képviselője, az ÉlőHagyomány Polgári Társulás közötti megállapodás. Az Élő Hagyomány Polgári Társulás hosszú távú bérleti szerződést kötött a SineMetu Polgári Társulással a FolkSzöglet helyszínéül szolgáló terület használatára. A pajta felépítésének anyagi fedezetét az Élő Hagyomány Polgári Társulás vállalta magára, így a pajta használati joga a bérleti szerződés időtartama alatt őt illeti. A tervezett pajta alapterülete 10×22 m (220 m²), amely egy tánctanítás alkalmával körülbelül 150-200 személy, koncert és táncos előadás esetében akár 400-500 személy befogadására alkalmas. A FolkSzöglet pajtája nemcsak a Gombaszögi Nyári Tábor egyhetes időtartama alatt lesz kihasználva, hanem az év jelentős részében. A Hálózat kiemelt figyelmet fordít a népzeneoktatásra és a pedagógusképzésre, a néptáncoktatás módszertanának széles körű terjesztésére. A Pajtában megvalósulhatnak majd a képzések edzőtáborai és mesterkurzusai, valamint további, szakmailag támogatott rendezvények is. A 2020-as évben a fesztivál mellett már meghirdetésre kerül az I. Nemzetközi FolkSzöglet Népzenei- és Néptánc Tábor is.

A hosszú távú kihasználhatóságot alátámasztja a Gombaszögi Nyári Tábor helyszínén üzemelő kemping fejlesztési terve is, amely pár éven belül 8 faházban 56 férőhellyel, 700 sátorhellyel és egy körülbelül 100 személyt ellátó éttermi kapacitással fog működni az egész év folyamán.

A FolkSzöglet 2019-es programja:

július 15. – hétfő

20:00 – Táncház

muzsikál Nagy Csomor András és zenekara

július 16. – kedd

16:00 – Tánctanítás

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál Nagy Csomor András és zenekara

19:00 – Rendhagyó prímástalálkozó

22:30 – Cimbaliband – Recycle koncert Danics Dóra X-faktor győztes énekesnővel

23:30 – Táncház

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál Nagy Csomor András és zenekara

Vendégeink

az est vendégei a Várhosszúréten zajló zenész mesterkurzus fiatal növendékei

július 17. – szerda

16:00 – Tánctanítás

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál Nagy Csomor András és zenekara

19:00 – Lakatos Róbert és a RÉV

21:00 – Michal Noga Band

23:00 – Csángálló Zenekar

24:00 – Táncház

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál Nagy Csomor András és zenekara

Vendégeink

az est vendégei a füleki Rakonca Néptáncgyűttes táncosai

július 18. – csütörtök

16:00 – Tánctanítás

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál a Csángálló Zenekar és a Parapács zenekar

19:00 – Tindia zenekar – kocert és moldvai táncház

20:00 – Mesekocsmá felnőtteknek (mesemondók: Bukovics János és Pintér Zsolt)

21:00 – Kaschauer Klezmer Band

22:30 – Parapács zenekar

24:00 – Táncház

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál a Csángálló és a Parapács zenekar

Vendégeink

az est vendégei a nagyidai Ilosvai Selymes Péter Néptáncgyűttes táncosai

július 19. – péntek

16:00 – Tánctanítás

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál a Varjos zenekar.

18:00 – A prágai Nyitnikék Néptáncgyűttes történetét feldolgozó kötet és film bemutatója

19:00 – Mesekocsmá felnőtteknek (mesemondók: Bukovics János és Pintér Zsolt)

20:00 – Varjos zenekar

22:00 – Khamoro Budapest Band

23:30 – Táncház

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál és az éjszakai táncházban muzsikál a Varjos zenekar.

Vendégeink

az est vendégei a rozsnói Borostyán Néptáncműhely táncosai

július 20. – szombat

16:00 – Tánctanítás

a délutáni 16:00-tól kezdődő tánctanításoknál muzsikál a Sajó Banda.

22:00 – Besh o droM

- **Országos Kézműves Konferencia** (2019. 07. 26., Rozsnó)

Helyszín: Gömöri Közművelődési Intézet, Rozsnó (048 01, Betliarska 8, Rožňava)

A 2017-ben hálózatunk által kezdeményezett kézműves-összefogás létrehozása és szervezetbe való tömörülése eredményeképpen, 2018-ban megalakult a Szlovákiai Magyar Kézműves Szövetség (SzMKSz). A szövetség alakuló közgyűlését a 2018 júliusában Rozsnyón megtartott kézműves konferencia keretében tartotta. Időközben kidolgozásra került a Szlovákiában élő kézművesek zsűriztetésének feltételrendszere. 2018-ban a konferencia keretén belül első körben megtörtént a pályázatra beérkezett kézműves termékek zsűrizése. A szakmai zsűri úgy ítélte meg, hogy a beérkezett tárgyakat ki kell egészíteni egy újabb pályázatra beérkezett alkotásokkal.

2019-ben újra pályázatot hirdettünk a kézművesek részére. A pályázatra beérkezett alkotásokat a konferencia keretében zsűriztük újra.

A szakmai zsűri tagjai:

Horváth Zoltán – fazekas, Kazincbarcika

Pölös Andrea – néprajzkutató, Budapest

Kékedi László – fafaragó, Kisgyőr

Török János – Palócföldi Népi Iparművészek Egyesülete, Kozárd

Törökné Petró Mária – Palócföldi Népi Iparművészek Egyesülete, Kozárd

A két év zsűrizésének eredményeit egy önálló kiállítás keretében mutattuk be a **„Magyar kézművesség a Felvidéken”** címmel.

A kiállítások helyszínei:

2019. május 1., Pered – Községi Hivatal

2019. március 7., Ipolyság – Simonyi Lajos Galéria

2019. október 25., Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Múzeum

Hálózatunk kiemelt fontossággal kezeli és támogatja a szlovákiai magyar kézművesek országos szinten való együttműködését és tevékenységét.

A konferenciánkkal egy olyan lehetőséget és fórumot szeretnénk biztosítani a felvidéki hagyományos kézművesek számára, melyen teret kapnak az őket érintő legfontosabb, legégetőbb kérdések, mint például a szakmai támogatás, érdekképviselet, szervezetépítés,

tapasztalatcsere, és mások. Folytatni szeretnénk ezzel a Gömöri Kézművesek Társulása által teremtett hagyományt, akik több éve szerveztek hasonló témájú konferenciákat a felvidéki kézművesség felkarolása céljából. Vendég előadóink előadásai révén megismerhetjük eddigi tapasztalataikat, melyek hasznos útmutatást adhatnak céljaink eléréséhez. Továbbá szeretnénk felvázolni a megalakult Szlovákiai Magyar Kézműves Szövetség legfontosabb célkitűzéseit.

A Kézműves Konferencia előadói:

Megnyitó: *Jámbor Mónika*, a Szlovákiai Magyar Kézműves Szövetség elnöke

Előadások: *Horváth Zoltán*, a gömöri fazekasság

Ifj. Sliž Róbert, a harangöntés tudománya

Lukács János fafaragó munkásságának bemutatása

Török János, nemzetközi együttműködés a kézművességben

Pölös Andrea, a Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Múzeumának bemutatása

4.2.2. Szakmai partnerségben megvalósuló rendezvények:

- **X. Ipolyi Arnold Országos Népmesemondó Verseny** (A verseny területi válogatói és az országos döntő, 2019. március–június)

Főszervező: Szlovákiai Magyar Művelődés Intézet

Szakmai partner: Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia

A verseny célja:

A magyarság kiemelkedő néprajzkutatójáról és folklórgyűjtőjéről elnevezett országos mesemondó verseny célja a magyar prózai népköltészeti műfajok műfaji és táji jellegzetességeinek megjelenítése, a hagyományos mesemondás, történetmesélés népszerűsítése.

Kategóriák

A verseny öt kategóriában lett meghirdetve az alábbi korosztályok szerint:

1. kategória alapiskolák tanulói (1–3. évf.)
2. kategória alapiskolák tanulói (4–6. évf.)

3. kategória alapiskolák tanulói (7–9. évf.)

4. kategória középiskolák tanulói

5. kategória felnőttek

Nevezési feltételek, ajánlások

A versenyen a fenti kategóriák szerinti korosztályú, Szlovákiában élő fiatalok és felnőttek vehettek részt. A versenybe a magyar prózai népköltészeti műfajok közül választott népmesével, népmondával, egyéb történettel lehetett nevezni. E viszonylag tágra szabott keretet további ajánlásokkal igyekeztünk pontosítani. Ennek megfelelően ajánlott volt a versenyző lakhelyéhez, szűkebb régiójához (néprajzi csoport, tájegység), tájnyelvi dialektusterületéhez kötődő meseválasztás. A népmesén kívül egyéb prózai népköltészeti műfajokkal (monda, anekdota, trufa, példázat) is lehetett nevezni. Mivel a mesemondás az élőszó művészete, ajánlott volt a szabad, rögtönzött előadásmódon alapuló hagyományos mesemondói stílus követése, a mesei nyelvezet sajátosságainak megjelenítése, a meglévő tájnyelv használata. Ugyancsak ajánlott volt az előadó lakhelyéhez, régiójához kötődő népviselet használata is. Az országos döntőre a háromszoros arany okleveles minősítést elért versenyzők egyenes ágon jutottak tovább, akiknek két mesével kellett készülniük, melyek közül a versenyen a zsűri által kiválasztottat kellett előadniuk. Az idei versenyen hat ilyen mesemondó volt.

Versenyszerkezet

Iskolai fordulók: A verseny döntőjét iskolai fordulók és területi elődöntők előzték meg. A kisiskolák maximum 5, a teljes szervezettségű iskolák maximum 10 versenyzőt indíthattak. Amennyiben egy adott intézményen belül a megadottól nagyobb létszámú érdeklődés mutatkozott, ott iskolai fordulóra került sor, amelyet 2019. március 31-ig kellett megvalósítani. Az iskolai fordulókön kb. **600 versenyző vett részt.**

Területi elődöntők: Május hónap során nyolc területi elődöntő került megrendezésre, ezek házigazdái oktatási intézmények, önkormányzatok, civil szervezetek voltak. A területi elődöntőkre **101 oktatási intézményből összesen 436 versenyző érkezett.**

Kat.	Bős	Zsigárd	Gút	Ipolysza-kállos	Ragyolc	Bátka	Várhosz-szúrét	Kisgér	Összesen
1.	17	26	21	14	26	32	14	18	168
2.	17	24	19	17	17	25	31	13	163

3.	9	14	7	7	11	8	16	8	80
4.	7	-	6	3	1	1	---	3	21
5.	-	-	-	1	---	---	3	---	4
Összesen	50	64	53	42	55	66	64	42	436

Országos döntő: A verseny döntőjére 2019. június 3–4-én kerül sor, Rozsnyón, a Történelmi Városháza épületében, 87 mesemondó és 67 felkészítő pedagógus, szülő részvételével.

- **53. Országos Népművészeti Fesztivál, Zselíz** (Zselízi park, 2019. június. 14–16.)

Főszervező: Zselíz Városa, Tiszta Forrás Alap

Szakmai partner: Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia

Az ONF küldetése: a hagyományápolás, a különböző nemzetiségek kultúrájának tiszteletben tartása és megőrzése, mely megmaradásunk záloga és szimbóluma. Képviselni a hagyományos népművészetet, főleg a zenés és táncos formáit, a hagyományokat, játékokat, szokásokat, a szöveges folklórt, a kézművességet stb. Elsődleges célunknak tekintjük, hogy a szakemberekből álló programtanács az új műsorkoncepcióval a felvidéki magyar népművészeti kultúrát fokozatosan beépítse a Kárpát-medence kulturális életébe, annak forgatagába. Meg kell találnunk a hagyományőrzésen jócskán túlmutató, a mai valóságra is vonatkoztatható, differenciált, sokrétű tartalmat, megjeleníteni korszerű ábrázolási módjait és az ahhoz tartozó eszköztárat, hogy aztán lelkesítő példaként, szakmai útmutatásul szolgáljon az országban meglévő amatőr csoportok számára.

A szakmai partnerségben közreműködők felsorolása

Triola Gyerekház (Pilisszentkereszt): Pilisszentkeresztben működő összművészeti hely, ahol a környék gyermekei különböző foglalkozásokba tudnak belekóstolni és heti rendszerességgel járni. A szakkörökön kívül rengeteg rendezvény színesíti a község mindennapjait és szórakoztatja a látogatókat.

Szvorák Katalin (Pilisszentlászló): 1980-ban egyetlen külföldi magyarként a Népművészet Ifjú Mestere lett, 81-ben megnyeri a Röpülj pávát, 2 évtizedig magánénekes a Honvéd Együttesben. 1996-tól a szentendrei Vujicsics Zeneiskola népdaltanára volt 20 évig. 2010–2011-ben a Liszt

Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzenei Tanszékének vendégtanáráként oktatott. 2017-ben mesterkurzust tartott a Zeneakadémián. 40 év alatt 45 országban koncertezett. Több tucat díj, elismerés birtokosa. Pinc falu díszpolgára, díszpolgára Füleknek és Pest megyének is. Az első komoly szakmai elismerése, a Liszt-díj 2000-ben érkezett, a kuriózumnak számító Alternatív Kossuth-díj 2010-ben. 2013-ban Kossuth-díjat kap. Legutóbb 2018 őszén Európai Polgár díjas lett, 2019 januárjában a Jean Monnet-émlékérmét adományozták neki, március 15-én a Magyar Érdemrend középkeresztjével tüntették ki. Magyarországon elsőként jelentette meg 8 albumon a Kárpát-medence népeinek közös dallamkincsét – eredeti nyelveken. Ő készíti az első gyermekeknek szóló, népdalokat tartalmazó lemezt, és az első egyházi népénekes albumot. Kiadványt jelentetett meg agyvérzéses betegek gyógyítására, megjelentetett egyházi népénekes trilógiát, egy másik tematikus albumán a Teremtést dicséri történelmi egyházak énekeiben, duettlemezt készített Szörényi Leventével, Kudlik Julival pedig két „szeretettel” kiadvánnyal lepte meg hallgatóságát. Múlt év tavaszán jelent meg a palóc népdalokat, hiedelmeket és történeteket tartalmazó Hazagondolás, majd a szlovák népköltészetet megéneklő Tölgyfa-testvér és Szvorák 60 dupla album. 2019 tavaszán jelent meg életművének egyik esszenciája, a Dalüzenet. Hamarosan elkészül 39. önálló kiadványa, az Ág Tibor-émlékmez.

Szent Lámpások Program (Budapest): A Szent Lámpások program keretében a fotográfia eszköztárának segítségével kerülnek bemutatásra a Kárpát-medence és az azon túl élő szórványmagyarság hagyományos paraszti kultúrájának megőrzése érdekében tett erőfeszítései. A Szent Lámpások azok a magyarországi és határon túli, kiemelkedő egyéniségek (pedagógusok, művészek és hagyományőrök), akik helyben segítik a szórványközösségek értékőrző munkáját a helyi folklórkincsre épülő, gyermekeknek szóló pedagógiai programjukkal.

Aranykapuk – Mezei Lajos-émlékműsor, a Fölszállott a páva Döntők Döntőjének felvidéki közreműködőivel.

- **VIII. Fonográf Fesztivál** (Révkomárom, 2019. november 22–24.)

Főszervező: Fonográf Polgári Társulás

Szakmai partner: Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia

A Felvidék legrangosabb zenei folklórseregszemléjét, a **Fonográf Fesztivált** nyolcadik alkalommal szervezték meg, ebből harmadik alkalommal a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia szakmai

partnerségével. A 2019-es év különlegessége volt, hogy a megszokott komáromi helyszínhez Kassa, Fülek és Somorja városa is csatlakozott, és értékes programoknak adhattak otthont.

A rendezvénysorozat fáklyavivője továbbra is Komárom maradt, a november 15-én kezdődő fesztivált a Tiszti Pavilon dísztermében **Lajkó Félix** szólókoncertje nyitotta meg.

A november 22-én két kiemelt koncert volt műsoron, **Berecz András** mesemondó fellépésén Bognár András nagybőgőn, Papp Endre és Lakatos Róbert brácsán működtek közre. Ezt követően a RÉV Magyar Kultúra Házában – a 2017-es Fölszállott a páva verseny hangszeres szólisták és zenekarok kategóriájának győztese – a **Pósfa Zenekar** tartott koncertet és táncjátékot. Kiemelt szervezést igényelt a **Kalotaszegi Bál**, melyre november 23-án került sor a RÉV Magyar Kultúra Házában mérai hagyományőrző zenészek és tánctanárok közreműködésével. A fesztivált november 24-én a **Kaláka együttes koncertje** zárta

Az új helyszínek is emelték a műsorsorozat értékét: a kassai Thália Színházban **Rendhagyó Prímástalálkozót** rendeztek, a füleki Városi Művelődési Központban (november 21.) és egy napra rá a somorjai Városi Művelődési Központban **Szalonna és bandája** lépett fel.

4.3. ADATBÁZIS-ÉPÍTÉS

a) Gyűjtések adatbázisa – adatfeldolgozás, adatolás, az SZMF archívum videófelvételeinek újradigitalizálása és rendszerezése. Egész éves tevékenység. Ez idáig 10 VHS-kazetta lett újradigitalizálva és gyűjtések szerint szétbontva.
<http://elohagyomany.sk/neprajzi-gyujtesek-kutatasok/>

b) Országos folklóresemény-naptár – folyamatosan zajló gyűjtőmunka, havonta 20-30, népművészettel kapcsolatos rendezvény kerül begyűjtésre és feldolgozásra. Az adatbázis elérhető az Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia honlapján

(<http://elohagyomany.sk/events/category/rendezvenyek/>)

c) Kézművesek adatbázisa – a bővítés folyamatos tevékenység, célunk tovább építeni a 2017-ben kialakított kézműves-adatbázisunkat, valamint rákapcsolódni a kialakításra kerülő teljes Kárpát-medencei adatbázisra. <http://elohagyomany.sk/adatbazisok/kezmuvesek/>

d) Néptáncsoportok adatbázisa – további adatgyűjtés és információfrissítés, a csoportok

elért eredményeinek a feldolgozása. Az adatbázis elérhető az Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia honlapján (<http://elohagyomany.sk/adatbazisok/neptanccsoportok-adatbazisa/>), mely jelenleg közel 100 néptánccsoport és zenekar részletes adatait tartalmazza. Az adatbázisba lehetőség van a csoportok adatainak online regisztrációjára is. Az adatlap az adatok ellenőrzése és jóváhagyása után kerül nyilvánosságra.

Projektfinanszírozásból megvalósult feladatok

A palócföldi pásztorok elbeszélő hagyományának, tárgyi kultúrájának és archív fényképanyagának kutatása: E projekt során megtörtént a korábbi gyűjtésekből származó narratívumok (igaz történetek, adomák, élményelbeszélések) lejegyzése és összegzése, a fellelhető tárgyi emlékek, használati tárgyak fényképes dokumentálása, valamint a pásztoréletet bemutató fényképanyag összegyűjtése, dokumentálása és digitalizálása.

A Vág–Garam közti magyarság prózai népköltészetének kutatása: Banó István 1939-es Bars megyei kéziratos népmese gyűjtésének felkutatása és elektronikus formában történő feldolgozása, valamint Mórocz Károly 1980-as években gyűjtött népmeseanyagának digitalizálása és lejegyzése.

A Gyöngyösbokréta mozgalom a felvidéki „bokrétás” falvak emlékezetében: A tudományos kutatásból kimaradt, a Gyöngyösbokréta mozgalomba bekapcsolódott felvidéki településeken (Izsa, Martos, Bart) végzett terepkutatás, a témával kapcsolatos adattári anyagok (Duna Menti Múzeum, Révkomárom, Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára, Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet Adattára) feltérképezése.

Oral history

Az elmúlt három év jelentős eredményeket hozott a szlovákiai magyar **folklórélet dokumentálása**, illetve a különféle folklórműfajokra irányuló **gyűjtő- és kutatómunka** terén is. A kutatás célja professzionális többkamerás videós interjúk és beszélgetések készítése a még élő adatközlőkkel, hagyományőrökkel és a szlovákiai magyar folklórélet kiemelkedő személyiségeivel egy átfogó kronológia, valamint egy későbbi dokumentumfilm elkészítése céljából. A kutatás célja, hogy az elbeszéléseken keresztül összefoglaljuk a népművészettel kapcsolatos tevékenységeket az 50-es években elindult gyűjtésekkel és terepmunkákkal

kezdődően, az országos fesztiválok és később a táncházmozgalom és a tánc táborok kialakulásán keresztül egészen a mai napig, valamint nagy általánosságban a népművészet népszerűsítése.

A folklórmozgalom kezdeteinek és kibontakozásának átfogó dokumentálása céljából zajló filmezések során 10 riportalannal, 28 órányi, 4K minőségű beszélgetést rögzítettünk.

A 2019-es évben leforgatásra került további 10 rész, akik között szerepel több koreográfus, rendező és zenész, valamint csoportvezetők és országos jelentőségű rendezvények szervezői is. Nekik is és az előző években megszólalóknak is köszönhető, hogy a szlovákiai magyar színpadi néptáncművészet magas szakmai elismerést vívott ki nem csak idehaza, de külföldön is.

2019-ben megvalósult beszélgetések és elbeszélések:

- Március 25. – Hégli Dusan – Muharaj-díjas koreográfus, rendező
- Április 10. – Richtarcsik Mihály – népművelő, koreográfus, néptáncpedagógus
- Április 10. – Csurilla Erzsébet – népművelő, a Rozmaring Néptáncgyűttes és a Rozmaringsarj Gyermekek Néptánc csoport alapítója
- Október 28. – Furik Rita – koreográfus-rendező, viselettervező
- Október 31. – Lakatos Róbert – brácsaművész, népzeneész
- November 07. – Sebők Géza – néprajzkutató
- December 09. – Farkas József – kultúraszervező
- December 17. – Kupec Mihály – néptáncos, művészeti vezető, a Bódva-völgyi és Érchegegyéki Központ igazgatója és az Ilosvai Selymes Péter Néptáncgyűttes vezetője
- December 19. – Hégli Marianna – pedagógus, a Kisbojtár Néptáncgyűttes alapítója és vezetője
- December 20. – Nagy Myrtil – koreográfus, néptáncpedagógus, szervező, a somorjai Városi Művelődési Központ igazgatója, a Csali Néptáncgyűttes vezetője

Lejegyzésre került mind a 10 beszélgetés teljes szövege, közel **600 ezer karakter**, ami közel 320 oldalnyi begépelte szöveget jelent. A 2019-ben leforgatott beszélgetések teljes időtartama közel 25 óra.

A 2020-ban folytatódó projekt keretén belül már a tervezett dokumentumfilm forgatókönyvének az összeállítását, vágóképek, valamint dramatikus jelenetek forgatását fogjuk megvalósítani.

Hagyomány képekben

A 2019-es évben továbbra is kiemelt fontosságú volt a már elkezdett „Hagyomány képekben” program folytatása, amely régi fotók felkutatását és elektronikus dokumentálását teszi lehetővé. Elsődleges célja a néphagyomány, jeles szokások és népi építészet vizuális emlékeinek a megmentése és közzététele. A cél értékmegőrzés céljából felkutatni, dokumentálni, digitalizálni, és indokolt esetben megvásárolni az értékes gyűjteményeket.

A 2019-es év második felében befejeződött a Prandl Sándor és Gyökeres György hagyatékában található több mint 2000, a Zselizi Országos Népművészeti Fesztivált megörökítő fotóarchívum adatolása, amelyet Takács András végzett.

Folyamatban van további fotósok gyűjteményéből származó, a szlovákiai magyar folklórélettel kapcsolatos fotók digitalizálása és adatolása.

Egyéb:

A Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia Facebook-oldalának és a Felvidéki Hagyományos Kézművesek Fóruma Facebook-csoport adminisztrátori tevékenysége és az elohagyomany.sk honlap szerkesztése.

Médiavisszhang – Nyilvánosság

A munkatervben meghatározott tevékenységek, illetve a fiók működésével kapcsolatos megjelenések.

(Linkek, újságcikkek fénymásolatai, tv-, rádióadások időpontjai. A felsorolásban szerepeljen a konkrét téma, az interjúalanyok megnevezése, az adott médium megjelölése és a megjelenés időpontja.)

Az elohagyomany.sk honlapunkon az alábbi linken található:

<http://elohagyomany.sk/category/aktualis/mediavisszhang/>

Akkreditált képzések

<https://ujso.com/regio/hamarosan-uj-tovabbkepzes-indul-a-pedagogusoknak-kiralyhelmeceen>

<https://www.dunataj.sk/nepi-jatekok-es-neptanc-felso-fokon/>

<https://ma7.sk/kultura/nepi-jatekok-es-neptanc-kepzes-e-az-ovodaban-es-iskolaban>

<https://www.bumm.sk/regio/2019/02/15/nepi-jatekok-es-neptanc-pedagogus-tovabbkepzes-ki-ralyhelmeceen-es-csallokozeanyoson>

<http://magyariskola.sk/2019/02/17/nepi-jatekok-es-neptanc-az-ovodaban-es-iskolaban/>

Hirek.sk: <https://www.youtube.com/watch?v=cTUI5RdZAWw>

<https://felvidek.ma/2019/07/nephagyomannyal-kapcsolatos-kepzesek-pedagogusoknak/>

<https://ma7.sk/kozelet/oktatas/rimaszombatban-is-megkezdodott-a-nyari-egyetem>

<https://www.civilek.hu/hirek-osszes/az-szmpszyari-egyeteme-28-alkalommal/>

<http://kralovskychlmece.org/wp-content/uploads/2019/07/N%C3%A9zetek-j%C3%BAnius-webre-2.pdf#page=12>

<https://felvidek.ma/2019/07/nephagyomannyal-kapcsolatos-kepzesek-pedagogusoknak/>

Népzenei Műhely – Magyar hangszeres népzeneoktatás, Füleke, Rozsnyó

https://felvidek.ma/2019/02/a-nepzeneoktatas-ifju-mestere/?fbclid=IwAR3EEXkD-SPZGzn7RHqMqzuwEOSzb7V-VJIIQAW8aKeOwP1WYGqiQ05KeZYhttp://www.atempo.sk/hirek/93-interju/19162-milyen-nepzenet-oktatni-felvideken-beszelgetes-gelencser-janossal.html?fbclid=IwAR1Sjn50U1i7XXZCFsyuJXhwZlc8tX2EtBVLjQ6l2w1_xDP_tPg9dQAgSfw

A Sajó Banda és a Borostyán Néptáncgyűttes a Buzgói Estéken

Felvidéki híradó, 2019. május 29. <https://www.hirek.sk/videok?op=1745#&gid=1&pid=1745>

Népzenei Műhely – Magyar népiének-tanfolyam, Füleke

Hét Nap

http://hetnap.rs/cikk/Magyar-nepi-enek-tanfolyam-Fuleken-28213.html?fbclid=IwAR023ri-DX_b7crMXhSFQC-DlHT6f0lladBLAFS3TXHa0i0q2OBvaFx028

MA7

<https://ma7.sk/kultura/fuleken-magyar-nepi-enek-tanfolyam?fbclid=IwAR1i1IM0hTbdgJvMo9xvdTO5OnWuTzGlgwMXHnXDUmIQKLw6KmMBg2tIXDI>

https://ma7.sk/kultura/hianypotlo-kezdemenyees-a-magyar-nepi-enek-tanfolyam?fbclid=IwAR3x_76SO98JV9ubUs4pnBc8mj8L6GH6GuWPVePQT4Pb8FgFyFqmPr-dCl

Atempo

<http://www.atempo.sk/hirek/114-felhivas/19064-felhivas-magyar-nepi-enek-tanfolyam-korpas-evaval.html>

<http://www.atempo.sk/naptar/18999-magyar-nepi-enek-tanfolyam-korpas-evaval-fuleken.html>

Bumm

<https://www.bumm.sk/regio/2019/02/08/magyar-nepi-enek-tanfolyam-fuleken>

Pátria Rádió, 2019. február 14., Délután című magazinműsor

(interjúalany: Varga Norbert, HHH – Szlovákia munkatárs, riporter: Récsei Noémi)

hírek.sk, Felvidéki híradó, 2019. február 22.

<https://www.hirek.sk/videok?op=1054#&gid=1&pid=1054> (interjúalany: Varga Norbert, HHH – Szlovákia munkatárs, Korpás Éva – oktató, Holecz Istvánné Kanyó Margit – hagyományőrző énekes)

X. Ipolyi Arnold Országos Népmesemondó Verseny

<https://ma7.sk/tajaink/elkezdodtek-a-x-ipolyi-arnold-nepmesemondo-verseny-teruleti-forduloi?fbclid=IwAR2DF5GKOZ6CWOI0hhdTArqpRvzS6LsTPxMKQgzdJXG7SBnofVgbKTry5N4>

<http://elohagyomany.sk/vasarnap-52-25-22-23-cikk-szaszi-zoltan-ipolyi-arnold-nepmesemondo-verseny-meselni-kedvvel-szibol-szeretettel/>

<http://elohagyomany.sk/magyar7-2019-24-23-25-cikk-fabian-gergely-jubilalt-a-nepmesemondo-fesztival/>

<https://muzsa.sk/irodalom/veget-ert-a-x-ipolyi-arnold-nepmesemondo-verseny>

<https://www.rtvS.sk/televizia/archiv/14037/189624?fbclid=IwAR2ScQII5ObBqVHgmLSlvEXXA9VzUJLzo60Q2nwvegMGFupYtlccoXawvNY>

<http://csemadok.sk/a-x-ipolyi-arnold-nepmesemondo-verseny-eredmenyei-2019/>

<http://www.televizio.sk/2019/06/a-x-ipolyi-arnold-nepmesemondo-verseny-dijkiosztaja/>

53. Országos Népművészeti Fesztivál, Zselíz

<http://elohagyomany.sk/oromunnep-a-garam-partjan-orszagos-nepmuveszeti-fesztival-zselizen/>

<https://muzsa.sk/hagyomany/erosodo-gyokereink-az-orszagos-nepmuveszeti-fesztivalon>

Kézműves Konferencia (Rozsnyó, 2019. 07. 26.)

https://www.youtube.com/watch?v=Xa5ySoZkSYA&feature=player_embedded

<https://ma7.sk/kultura/ipolysagra-ert-a-felvideki-kezmuvesek-kiallitas>

Gombaszögi Nyári Tábor – Folkszöglet (Gombaszög, 2019. 07. 15–21.)

https://www.televizio.sk/2019/08/gombaszog-2019-a-21-szazadi-kulturpolitika/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR0TrMkRIDRy8WsNHICo_d20p39ZqIY4iQIDBBxhVimMaD_59LvLfPtzO6E

https://www.televizio.sk/2019/07/gombaszog-2019-a-folkszoglet-megnyitoja/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR1Th4dkIa6w-6Lt9zVYCJT0GPLX6FVU-D9JV5dcCibjbhp8UlsLcWhVLVA

<http://elohagyomany.sk/2019/06/17/gombaszogi-nyari-tabor-folkszoglet-2019/>

<http://elohagyomany.sk/2019/05/15/felhivas-vonos-mesterkurzus-varhosszureten/>

5. Hagyományok Háza Hálózat – Erdély

5.1. Szakmai beszámoló Stratégiai Partnerenként

5.1.1. Csillagocska Alapítvány – Nagyvárad

A Csillagocska Alapítvány a 2020-as esztendőben sem veszített lendületéből. Amennyire a járványhelyzet megengedte, végeztük munkánkat. A pályázatban foglalt programok javarészét

megvalósítottuk. Egyetlen programunk maradt el, az Első Partiumi Régiós Találkozó, mivel a Partiumból és Magyarországról érkező partnereink nem tudtak ellátogatni hozzánk. Elsődleges fontosságú, hogy e stratégiai partnerek első ízben fizikailag megismerkedjenek, és szoros kapcsolatot építsenek ki, mivel hosszú távú, közös munka alapjait szeretnénk lefektetni ezzel a találkozóval.

Az egész pályázat futamideje alatt alkalmazásban tartottunk egy szakmai munkatársat. Imre Béla táncoktatót a 2019-es Népi hagyományaink program keretén belül alkalmaztuk. A tavalyi sikeres együttműködés nyomán úgy döntött Alapítványunk, hogy ez évben is kamatoztatjuk ezt a gyümölcsöző kapcsolatot. Az említett szakember elsősorban a táncegyüttes művészeti fejlődéséről gondoskodott, továbbá részt vett az Alapítvány kulturális programjainak szervezésében és lebonyolításában, továbbá tervezzük, hogy ez évtől bevonjuk a gyűjtési folyamatokba is. 2020-as évben töretlen lendülettel végezte táncoktatói munkáját egészen a járvány kezdetéig. Egy aprócska szünet után a fizikai oktatásokat átültettük az online térbe, így munkatársunk folytatta munkáját. Heti rendszerességgel találkozott a diákokkal a különböző online platformokon, ahol elméleti és gyakorlati órákat tartott, valamint különböző oktató anyagokat vettünk fel, melyeket a diákok bármikor megnézhetnek és tanulmányozhattak. Az őszi folyamán pedig, amikor a járványügyi szabályozások lehetővé tették, ismét visszatértünk a fizikai, próbatermi oktatáshoz.

A pályázatunkban foglaltaknak megfelelően a 2020-as év második felében 3 program került megrendezésre. Ezek közül az első a Bihari Népi Gyermekjáték Találkozó volt, mely október 23-án került megrendezésre, Alapítványunk székhelyén. Ez alkalommal rendhagyó elemekkel zajlott a Bihari Népi Gyermekjáték Találkozó. Tálás Ágnes budapesti vendégünk online tartott foglalkozást óvodáskorú gyermekek számára, majd a fizikailag jelen lévő, valamint az éter hullámain keresztül csatlakozó pedagógusoknak tartott szakmai előadást, illetve bemutatta az általa kezdeményezett Lipinka programot. Ezen program célja, hogy felhívja a régiókban tevékenykedők figyelmét a gyermekvilág még élő hagyományaira és azoknak a pedagógiai tevékenységek folyamán való használatára.

Második programunk az Énekes népi mesterkurzus volt, melyet november 13–14. között szerveztünk meg. Mesterkurzusunkat immár harmadjára szerveztük meg, de ez alkalommal online. Énekes mestereink a nagy népszerűségnek örvendő Bárdosi Ildikó, a Népművészet Ifjú Mestere, valamint dr. Brugós Anikó népdalénekesek voltak. Oktatóink ez alkalommal a mezőségi népdalok világába vezették az énekeseket, pedagógusokat, illetve a népi hangképzésre, a különböző tájegységek díszítéstechnikájára helyezték a hangsúlyt.

Harmadik programunk szintén harmadízben szerveztük meg, szintén az online térben, november 20–21. között. A kézműves módszertani továbbképzés elnevezésű program mentora Kiss Gabriella, a Népművészet Ifjú Mestere, népi iparművész volt, aki a 19 résztvevőnek a

kalotaszegi viseletek különböző változatairól, a helységek hagyományairól, a fiatal lányok és az idősebbek öltözetéről, külön a férfi és női viseletekről, és mindezen belül is ezek gyönggyel való díszítési technikáiról tartott előadásokat.

Mindhárom program olyan célcsoportot szólított meg és részesített szakmai tudásban, akik ezt a későbbiekben kamatoztatni tudják régióink kulturális életében és oktatási rendszerében. Fontos, hogy azokat képezzük és lássuk el értékekkel, akik gyermekeinkkel foglalkoznak nap mint nap. Továbbá mindhárom program kapcsán felmerült a folytatás lehetősége és igénye.

Fontos megemlítenünk, hogy Alapítványunk nagy hangsúlyt fektet a külső és belső kommunikációra. Munkatársaink gondosan odafigyeltek, hogy a rendezvényeink népszerűsítése és megjelenítése során a támogatóink is helyet és szerepet kapjanak, így a Hagyományok Háza és annak logója megjelent a plakátokon, internetes bejegyzéseken, továbbá készítettünk egy a honlapról letöltött hivatalos logó alapján egy 2 m roll up plakátot, melyet a rendezvények folyamán jól látható helyen állítottunk ki.

Az alábbi médiatartalmakon rendezvényeinken készült fotókat, videókat, valamint a Hagyományok Háza logójának használatát láthatják:

<https://www.facebook.com/events/1553017098214330>

<https://www.facebook.com/events/358579075587400>

<https://www.facebook.com/events/4546299588773661>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=csillagocska.ro&set=a.2917400538505209>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=csillagocska.ro&set=a.2952009338377662>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=csillagocska.ro&set=a.2951041031807826>

5.1.2. Erdélyi Népzeneészek Egyesülete – Csíkszereda

Csíkszeredai Ifjúsági Táncház

Hiánypótló tevékenységünket azzal a céllal üztük, hogy Csíkszereda és a teljes Csíki-medence néptáncot kedvelő fiatalságát megismertessük egymással. A várost környező kis falvakban számos helyen zajlik néptáncoktatás – főként a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes tagjainak vezetésével, de Csíkszereda városán belül is legalább 4 gimnazista korosztályú tánc csoport ismert.

Alkalmaink kéthetente szerdánként kaptak helyet a Szent Imre Ifjúsági Központ nagytermében. A talpalávalót szintén szeredai friss, fiatal, haladóbb szintű muzsikuspalánták szolgáltatták. Ez

nekik is egy kiváló lehetőséget nyújtott arra, hogy kipróbálhassák tudásukat, illetve a tánccsoportban táncoló fiatal lányok és fiúk is végre élő zenére rophatták, nem úgy, mint sok esetben a táncpróbáikon.

Az este 7–11 óra között zajló eseményeken táncoktatás is folyt igény szerint, Sándor Csaba Lajos és Berecz Andrea vezetésével. Éneket Ádám Rebeka oktatott.

Szomorúan tapasztaltuk korábban, hogy a Csíkszeredai Jeles Napos Táncházakra alig-alig járt el a gimnazista korosztály. Erre 2 okot láttunk: az élő zenére való kötetlen (nem koreográfia) multság fogalmát még nem tapasztalták meg eléggé, illetve egymást nem ismerték eléggé, hogy esetleg kisebb bandákba verbuválódva együtt jöjjenek el ilyen alkalmakra.

Reméltük, hogy az ifjúsági táncház ledönti bennük ezeket a gátakat.

Ám az oktatásnak/táncháznak hamar vége szakadt: a koronavírus okozta egészségügyi helyzet miatt nem tudtuk márciustól már folytatni az összejöveteleket.

Bizakodunk a mihamarabbi folytatásban, ám a 2020-as őszi helyzet ezt egyelőre még nem tette lehetővé.

Online hangszeroktatás a koronavírus idején

2020 elején a világ egészségügyi helyzetének romlása nagy változásokat és alkalmazkodási készséget igényelt a kultúrában tevékenykedő szervezetek részéről. Egyesületünk létrejöttkor az erdélyi adatközlők és táncházzenészek támogatását tűzte ki egyik elsődleges céljának. Ezek közül a muzikusok közül bizony sokaknak össze kellett húzni a nadrágszíjat karantén idején, hiszen kenyerüket muzikálással keresték korábban, és a 2020-as év első felében erre nemigen adatott nekik lehetőség.

Az Erdélyi Magyar Népzeneészek Egyesülete megálmodott egy online hangszeroktatási rendszert, melyben a részt vevő zenészeket tiszteletdíjjal tudta jutalmazni, ezáltal keresethez juttatni az ínséges időkben.

A programban részt vevő 7 oktatóhoz hál' Istennek szép számban jelentkeztek diákok is. A tanároknak köszönhetően 45, hangszeren már többé-kevésbé játszani tudó érdeklődő töltötte tartalmasan az idejét a karantén alatt. (Kezdő szintű oktatás nem megfelelően hatékony a képernyőkön keresztül, ezért felhívásunkban kifejezetten középhaladó és haladó tudású tanoncok jelentkezését kértük.) A tanulók többsége gimnazista korba tehető, ám számos diák került ki az általános iskola felső tagozatú korosztályából és a felnőttebbek sorából is. (A 7 oktatóból egyesületünk 4-nek állta a tiszteletdíját, a maradék 3 oktatót a Kallós Alapítvány fizette ki.)

A program online felületeken való reklámozása igen hasznosnak bizonyult, hiszen nemcsak egész Erdély területéről szólította meg közönségét, hanem Magyarországról, Felvidékről és a Vajdaságból is voltak résztvevők.

Hála a virtuális oktatásnak, 3 hónapon keresztül tudtuk segíteni a rászoruló muzikusokat egy kis anyagi támogatással.

Felhívásunkkal az egyesület Facebook-oldalán találkozhattak az érdeklődők:

[https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=3062292597135754&id=2156108881087468&_xts__\[0\]=68.ARC2B9nvXEnGgvjpyKq4FujhZ0hN7M6MMwtyUrx7zkEiAVIREX2ufTSRc4p6N7IsJZwpLWeQC4xFdynphamvBU1thvjDLTXHb0-fQO3yFH9t5H0IEwbozwMYrMSulZ6VE-aJQn4WH3d_S3eoxH1-svstPWC60tWAOfroHNLjVqMpr01INcRm95C5TVwh3LkN0rGWE2xpz9jL8JVb7xJAlXDB_rjFmpBCMO57O1YwrhdnuZQiVcllrDjAVyUWdfBlmLaMK9E96UElIdTG1f81SOxIP5yAMV872IUQM4Gk8wl-ZUse6cDEGWfDMMV8X1CbCkh-TmF7n3K75rrzrXSYKa8Td1&_tn_ =K-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=3062292597135754&id=2156108881087468&_xts__[0]=68.ARC2B9nvXEnGgvjpyKq4FujhZ0hN7M6MMwtyUrx7zkEiAVIREX2ufTSRc4p6N7IsJZwpLWeQC4xFdynphamvBU1thvjDLTXHb0-fQO3yFH9t5H0IEwbozwMYrMSulZ6VE-aJQn4WH3d_S3eoxH1-svstPWC60tWAOfroHNLjVqMpr01INcRm95C5TVwh3LkN0rGWE2xpz9jL8JVb7xJAlXDB_rjFmpBCMO57O1YwrhdnuZQiVcllrDjAVyUWdfBlmLaMK9E96UElIdTG1f81SOxIP5yAMV872IUQM4Gk8wl-ZUse6cDEGWfDMMV8X1CbCkh-TmF7n3K75rrzrXSYKa8Td1&_tn_ =K-R)

https://www.facebook.com/search/top/?q=erd%C3%A9lyi%20magyar%20n%C3%A9pzen%C3%A9szek%20egyes%C3%BClete&epa=SEARCH_BOX

5.1.3. Ethnika Kulturális Alapítvány – Magyarlapád

Alapítványunk a „Népi hagyományaink megőrzése 2020” programok lebonyolítását a koronavírus-járvány miatt, a fent említett időszakban, a helyzetnek és az előírásoknak megfelelő módon szervezte és hajtotta végre.

A népzene- és népdaloktatást, valamint a hangszeroktatást ezen év március 15-ig élőben, az ezekre kijelölt helyszíneken adatközlők meghívásával, majd ezt követően online folytattuk, és jelen pillanatban is mindkét formát használjuk.

A fafaragást és fafestést, szövést, fonást végeztük az év elejétől március derekáig megszokott hagyományos formában, majd a korlátozások miatt elméleti, valamint gyakorlati oktatással folytattuk online.

A kijárási tilalom megszűntével, a program utolsó részében *egy faragott* kaput állítottunk a magyarlapádi temető főbejáratához, melyet nemcsak az elkészítésén részt vevő gyerekek, fiatal tanulók a mestereikkel együtt csodálhatnak, mint munkájuk eredményét, hanem a temetőben látogatók sokasága is.

A megszervezett tevékenységek adminisztrációját Kiss Csongor végezte. Irányításával folynak a munkafolyamatok, zajlanak a tevékenységek minden korosztály bevonásával, az előadók és helybeli mesterek-adatközlők meghívásával, szállításával és napi étkeztetésével. Munkája nemcsak a „Népi hagyományaink megőrzése 2020” programok szervezésében és

lebonyolításában merül ki, hanem kiterjed alapítványunk infrastrukturális fejlesztési programjainak végrehajtására is, mindez az önök által nyújtott támogatás segítségével.

Programjainkon részt vesz a magyarlapádiak mellett Fehér megye szórványmagyarságának azon része kicsitől nagyig, akik népi kultúrát igényelnek, és a jövőt tekintve népi hagyományaink ápolói, megőrzői lesznek. A programjainkon résztvevőket kisbusszal szállítjuk heti rendszerességgel, és mivel általában a tevékenységek reggeltől estig zajlanak, ételt is kapnak. A résztvevők száma rendezvényenként változik, a zeneoktatáson 15–20 fő, a kézműves tevékenységeken többen, 40–50 fő, mivel itt rendszerint a szülők is részt vesznek.

A támogatott programjaink a Szórványkollégium és a Magyarlapádi Általános Iskola épületeiben, valamint szabadtéren zajlanak, kivételt képez a fafaragás és fafestés, mely tevékenységeket rendre a magyarlapádi mesterek műhelyeiben tartottuk, és remélhetően ezután is ott fogjuk tartani.

Fontosnak tarjuk az adatközlők folyamatos részvételét programjainkon, ezáltal két nagyon lényeges dolgot teljesítve: egyik a tiszta forrásból való tanulás közvetlen a mesterektől bármilyen más külső hatást elkerülve, a második pedig az adatmegőrzés szempontjából nagyon fontos, mert folyamatában, élethűen, természetes módon kerülnek a népi hagyományaink dokumentálásra, majd archiválásra.

Köszönjük immár rendszeressé vált támogatásukat, melynek segítségével 2020-ban is a koronavírus-járvány ellenére is alapítványunk küldetését végre tudjuk hajtani, hogy a magyar nyelvű oktatás és nevelés mellett, azt kiegészítve, a magyar népi kultúránk és anyanyelvünk ápolásával minél több Alsó-Fehér vármegyében élő magyar embert a népi hagyományaink megőrzéséért munkálkodó, küzdő és összetartó közösséggé kovácsoljunk.

5.1.4. Kallós Zoltán Alapítvány – Válaszút

A Kallós Zoltán Alapítvány 2020. július és december között zajló népművészeti programjait zömében online szervezte meg a koronavírus-világjárvány miatt.

Mogyorósi Ági munkatársunk a néprajzi és módszertani tematikák szakmai egyeztetésében, az oktatók felkérésében, a programok szakmai lebonyolításában és szervezésében végezte munkáját, az alábbiak szerint.

- **Néprajzi témákat felvonultató előadás-sorozat**

A pandémia okozta találkozási tilalmak miatt az előadás-sorozatot online térbe helyeztük át. Az előadás-sorozatból egy interjú podcast-sorozat készült el. Az öt felkért előadóval Szabó Árpád

Töhötöm, a Magyar Néprajz és Antropológia Intézet vezetője beszélgetett. A célunk az volt, hogy olyan embereket szólaltassunk meg, akik nem feltétlenül néprajzusként, hanem más tudományterület művelőjeként, mégis néprajzos területeken, kutatásban, szakmában (is) találta meg hivatását. Ezzel arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a néprajzra nemcsak a társadalomtudományok egyik szakterületeként kell tekintenünk, hanem kultúránk megismerésének és továbbadásának eszközeként, a mindennapi életünk és látásmódunk egyik alakító tényezőjeként. Az online térben felvett beszélgetéssorozat a Kallós Alapítvány podcast-csatornáján érhető el, minden podcast-megosztón megtalálható. A beszélgetések körülbelül 45-50 percesek, és a magyar népzenei élet, a táncházmozgalom kiemelkedő egyéniségeivel készültek el. Interjúalanyaink Sebő Ferenc, Lukács József, Hamar Dániel, Both Miklós és Korniss Péter voltak. Bízunk abban, hogy a tendencia, mely a statisztikákból látszik, megmarad, hogy a kényszerűségből online térbe szorult beszélgetéssorozat így esetlegesen több helyre is eljuthat, így országhatárokon túl, diaszpórában élő magyarság érdeklődését is felkelti.

- **Lipinka program pedagógusoknak**

Tálas Ági és Kiss Zsolt egy online „Lipinka” nevű oktatói programot hozott létre, amelynek keretében a több évtizedes tapasztalatuk alapján kikristályosodott tudásukat szakszerűen át tudják adni. Az általuk vezetett foglalkozások alatt magas szakmai színvonalon, szeretettel örökítették át a népi kultúra elemeit. A Kallós Zoltán Alapítvány 11 pedagógust választott ki Erdélyből, akiknek egyéves „Lipinka” oktatói előfizetést biztosított. Célunk olyan elhivatott oktatókat támogatni, akikről tudjuk, hogy nemcsak szívügyüknek, hanem kötelességüknek is tekintik a magyar népi kultúra átörökítését. A programban szereplő játékokat, népdalokat, táncokat, meséket mindennapi tevékenységükben felhasználják.

- **Kolozsvári Népzeneiskola programjai**

A népzeneiskola tanárainak és diákjainak beosztását, illetve órarendjének összeállítását és követését, az online népzene- és népdaloktatás megszervezését irányította munkatársunk, hogy minden diák a program digitális tananyagát megfelelő módon tudja elsajátítani.

- **Kalotaszegi és Mezőségi Népzenei Mesterkurzus**

2020 augusztusában szerveztük meg a kalotaszegi mesterkurzust. Oktatók a zeneiskola tanárai voltak, és kalotaszegi adatközlők: Fodor Sándor Netty, Varga Istvan Kiscsipas, Tóni Rudolf. A mezőségi mesterkurzus augusztus 31. és szeptember 4. között zajlott. A haladó zenészek magyarpalatkai, a középhaladók széki és bonchidai muzsikát tanulhattak. A zeneiskola tanárai

mellett a palatkai banda tagjai is közreműködtek. Kurzusaink a Kolozsvári Heltai Gáspár Alapítványnál zajlottak, ahol a körülmények a jelenlegi egészségügyi elvárásoknak megfeleltek.

- **Vándortevékenységek**

A járványhelyzet miatt elmaradt tevékenységeket szeptembertől kezdődően pótoltuk. Online anyagot készítettünk, felhasználva a múzeum anyagát mezősi és széki viselet témában. Az oktató videóban fiú- és lányviselet darabjait mutattuk be úgy, hogy közben két személyt viseletben öltöztettünk. Ezt a kisfilmet juttattuk el az iskolákba. Ehhez kapcsolódott egy-egy népdaloktatás zenész kísérettel és hangszerbemutatóval.

- **Mezősi Kézműves Műhely**

Nyári táboraink közül csak a felnőtteknek szóló kézművestábor tudtuk megszervezni, hiszen a járványhelyzet miatt egy ciklusban 25 főt fogadhattunk. Júniusban tartottuk meg a bőrművestábor, júliusban a növényifestő- és szövőtábor, a fazekas-, a hímző- és bútorfestőtábor augusztusban szerveztük meg. A műhelyek telt házzal működtek, lelkes kézművesekkel és nagyon lelkiismeretes oktatókkal. Mindegyik műhelymunka a résztvevők felkészültségéhez igazodva arra fektette a hangsúlyt, amire igény volt.

- **Kallós Örökségműhely** keretén belül kovászos kenyér sütését tanítottuk.
- **Heti rendszerességgel – táncház, népdalkör, kézműves-foglalkozások**

A Szórványkollégium programjai között hatványozottan megtaláljuk a népművészeti tevékenységeket, mint a heti rendszerességgel megtartott élő zenés **játszóházat**, a **népdalkört**, és **kézműve-foglalkozásokat**, amelyeket szeptembertől újraindítottunk.

- **Mezősi népdalkönyv újrayomtatása**

Munkatásunk feladatköréhez tartozott a nagy sikerű könyv újrayomtatásának megszervezése és irányítása. A könyv újbóli korrektúrája, nyomdával való egyeztetés, a DVD hanganyagának újrayomtatása, szerződések előkészítése, a megérkezett könyvek átvétele.

5.1.5. Kaszaj Kulturális Egyesület – Székelyudvarhely

Kovács Erzsébet, a Kaszaj Kulturális Egyesület egyesületi vezetőjeként folyamatosan részt vesz az egyesület adminisztratív tevékenységeiben, programjaiban. A heti rendszerességű programjaink – a táncház, a gyerektáncház, népzeneoktatás, néptáncoktatás gyerekeknek és felnőtteknek –

ezeket a programokat, a járványhelyzet korlátozásai miatt csak részben sikerült megvalósítani.

Decembertől októberig összesen 7 táncházra került sor, az Udvarhely Néptáncműhely próbatermében, a Székelyudvarhelyi Művelődési Házban 4 táncház volt. A Karácsonyi Táncházat, melyet a Heveder és Kedves Zenekar muzsikáltak, nagyobb létszám miatt más helyszínen tartottuk, a Siculus Ifjúsági Házban, amit egy jótékonyági népzenei koncert előzött meg. A résztvevők száma átlag 110 főre tehető. A táncházban a Kedves és Kaszaj zenekarok biztosították az élő zenét, Boros Béla és Hilda vajdaszentiványi táncokat oktattak, majd a táncoktatás után megtanítottak egy vajdaszentiványi éneket is, és utána kezdődött a táncház. Kiemelt meghívottaink a Rezeda és a Heveder Zenekarok voltak. Sajnos március hónaptól tiltva volt a táncházak megszervezése. A január–februári rendezvényeken a résztvevők száma átlag 110 főre volt tehető.

2020. február 20-án került megrendezésre a farsangi táncház, mely szintén nagy népszerűségnek örvendett. A résztvevők száma több mint 100 főre volt tehető.

Ahogy a járványhelyzet javult és a korlátozások lehetővé tették, 2020. október és december hónapjaiban is sor került táncházak megszervezésére, összesen 3 alkalommal. A program népszerűsítése plakátokkal és a Facebook segítségével történik. az Udvarhelyi táncház Facebook-oldalán: <https://www.facebook.com/groups/492566700766647/photos/>.

Gyerektáncházra ez időszakban 4 alkalommal került sor az Udvarhely Néptáncműhely próbatermében, a Székelyudvarhelyi Művelődési Házban, átlagosan 35 résztvevővel. Foglalkozásvezetők: Osváth Ildikó és Kinda Emese.

Népzeneoktatás programunkban 112 tanulóról számolhatunk be, akik elkezdték őszi az új tanévet. A tavalyi évben nevet is kapott oktatási programunk, most már az Udvarhelyi Népzenei Műhely nevet viseli. Az oktatás heti rendszerességgel van megtartva, nagyrészt az Udvarhelyi Művelődési Házban, de már helyi iskolák termeit is igénybe kellett veyük. Hangszeres képzéseink: népi hegedű, háromhúros kontra és hegedű kontra, háromhúros nagybőgő és furulya. Képzéseinkben nagy hangsúlyt fektetünk a fiatalok képzésére, de képviselteti magát a felnőtt generáció is. Elsősorban Erdély hangszeres népzenejével ismerkedhetnek meg a résztvevők, de igény szerint Kis-Magyarország népzenejével is megismerkedhetnek. Az oktatók a csíkszeredai Kedves zenekar, akár csak előző években (Román Hunor hegedű, Szabó Lóránd hegedű, Kedves Botond brácsa, Kelemen Molnár János nagybőgő), Kászoniné Fejős Gabriella hegedűoktató, Kisfaludi Attila, aki hegedűt, brácsát, illetve zeneelméletet és kamarazenét oktat. A 2019–20-as tanév második félévében a járvány miatt online folytattuk a szakoktatásokat. A Covid-19 miatt nem a megszokott formában, a

színpadon volt az évadzáró koncert, hanem mindenki az otthonában vette fel a kis videóját, és ebből készült egy összeállítás. Időszakonként, ahogy a járványügyi szabályok engedték, visszatértünk a normál jelenléti oktatásra.

Az idén először megrendezésre került a Kaszaj Egyesület szervezésében egy népzene-sz mesterkurzus, mely lehetőséget biztosít az Udvarhelyszéken élő embereknek, gyerekeknek és felnőtteknek a néphagyomány, népzene tanulására, elsajátítására, gyakorlására hegedű, brácsa, nagybőgő hangszereken.

Szászcsávás és Sóvidék hangszeres zenéjével ismerkedhettek meg a résztvevők. Mindkét tájegységről adatközlőket hívtunk meg, mint pl. Szászcsávásról Csányi Sándort és Mezei Ferencet, valamint Sóvidékről Miklós Károlyt, de mellettük az Udvarhelyi Népzene-műhely tanárai is besegítettek, Kászoniné Fejős Gabriella, Kisfaludi Attila, valamint a csíkszeredai Kedves zenekar tagjai, Román Hunor, Szabó Lóránd, Kedves Botond, Kelemen Molnár János.

Népi hegedűn, háromhúros kontrán és háromhúros nagybőgőn folyt az oktatás. Kb. 46-an vettek részt a képzésen, szinte minden generáció képviseltette magát. Elsősorban az Udvarhelyi Népzene-műhely diákjainak szerveztük meg, de Marosvásárhelyről és Zilahról is voltak résztvevők.

Az egyesület által szervezett népzeneoktatás fokozott hangsúlyt fektet a jellegzetes játéktechnikai fogások elsajátítására, konkrét minták alapján. Szem előtt tartja a népdal és népzene előadásának minden jellegzetességét, főként az improvizatív jelleget, az egyes dialektusok egymástól eltérő díszítésmódjait, speciális ritmusszerkezeteit.

A Serittő Néptáncgyűttest Márton Sándor (a Kaszaj Kulturális Egyesület alelnöke), Szabó Ildikó és Simó Hargita oktatja. Január és február hónapokban heti hat alkalommal, hétfőn, szerdán és csütörtökön 220 gyereknek tanítottak néptáncot. Összesen 5 csoportot tanítottak 6 éves kortól egészen 18 éves korig. A nagyobb korosztályból többen már táncházba is járnak. Egyesületünk teret és lehetőséget biztosít a próbákra, illetve fellépési lehetőségeket is kínál. Március hónaptól a szigorú korlátozások miatt itt sem lehetett rendszeres táncoktatásokat tartani, de ennek ellenére minden alkalmat megragadtunk annak érdekében, hogy kultúránk, hagyományaink, néptánc tudásunk ne korlátozódjon csak az online térre. A táncpróbákat ezért korlátozott vagy épp kis létszámú csoportokban tartottuk meg, amikor erre lehetőség adódott. Kisebb-nagyobb városi rendezvényeknek is állandó vendége tánc csoportunk, felléptünk a 2020. augusztus 20-i Szent István-napi ünnepségen, Székelyudvarhelyen, valamint Székelyderzsben a Via Transilvanica tematikus turistaút avatóünnepségén székelyderzsi táncokkal.

A néptánc csoport életéről, fellépéseiről, előadásairól bővebben a Facebook-oldaluk tanúskodik: <https://www.facebook.com/seritto/>

A járványhelyzet miatt a felnőttoktatás is csak december, január és február hónapokban kerülhetett megvalósításra. A felnőtteket Kinda Botond és Kinda Emese oktatta heti két alkalommal, két csoportot, egy kezdő és egy haladó csoportot, akiknek kedden tartották a néptáncórát. A kezdő csoport résztvevői udvarhelyszéki táncokat, a haladó csoport tagjai küüllőmenti táncokat sajátíthattak el. A próbák heti rendszerességgel zajlottak. Ebben az évadban csoportonként kb. 35–40 személy táncol. Az ide járók jelentős része, különösen a haladó csoportból rendszeres táncórázást tartanak, évente 2 edzőtábort (1-1 hétvége) tartanak egy udvarhelyszéki faluban, és több alkalommal más közös együttlétet is szerveznek, közösen eljárnak a környéken szervezett hagyományos bálókba.

Minden táncpróba végén Kinda Emese az adott tájegység egy népdalát tanítja meg.

Havi rendszerességű programjaink közül kiemelhetjük a Jeles nap, illetve a Tekergő Mesedélután megszervezését. Ezen programok folyamatos előkészítése, kivitelezése, felügyelete és utómunkálatai tartoznak napirendi pontjaimhoz.

December, január és február hónapokban 3 Jeles napra került sor, átlagosan 20–30 részt vevő gyerekekkel.

Foglalkozásvezetők Szabó Zsuzsánna, Szabó Ildikó és Elekes Jutka.

December 6-án, karácsony havában advent jelentéséről, Borbála napjáról (szokások, jóslatok), Miklós napjáról (legenda), Luca napjáról (hiedelem, rövidfilm a Luca-székről, Luca-kalendárium, Luca-búza ültetése), Szentcsalád-járásról, karácsonyról (karácsonyi asztal terítése, mi kerül az asztalra?), Ádám és Éva napjáról, István napjáról (István-napi köszöntő), János-napjáról, Aprószentek napjáról (mondóka tanulása, borsikavesszővel eljátsszuk) és szilveszter napjáról hallhattak a gyerekek. Kézműves tevékenységen karácsonyfadíszet készítettek nyírfa korongra, bútorfestés technikával, Luca-búzát ültettek.

Január 24-én, Boldogasszony havában újrakezdő szokásokról (zajkeltő eszközök, rövidfilm a gyimesi és moldvai újévköszöntésről, táplálkozási hiedelmek), urálás, hejgetés, harsogtatásról beszéltek a gyerekeknek. Szóba került a regölés, vízkereszt napja, Piroska napja (időjóslás), illetve Vince napja. A fonóházak, fonóbeli szokások és játékok: ismerkedő, párválasztó, párosító játékok: Megy a kosár, mi van benne..., tetszikelés (szomszékálás), kútba estem..., Fordulj, kisszék!, csizmaszár (seggpaci), rúdhúzás, földözés, szembeötös, találós kérdések, mesemondás – kőleves, multság, orsópörgetés, rokka bemutatása, kipróbálása, énektanítás: Gyéren vettem a kenderem.

A kézműves-foglalkozás során fonalmunkák (szövés, körmöcske, szarvacska, bogzás), karkötő készítésére került sor.

A foglalkozáson részt vevők száma: 16 gyerek és 10 felnőtt.

Február 15-én, böjtelő havában Gyertyaszentelő Boldogasszony (a szentelt gyertya szerepe, időjósítás), Balázs napja (adománygyűjtés, toborozás), Dorottya napja – időjósítás, Bálint napja, Juliánna napja – időjósítás, Zsuzsanna napja, Mátyás napja – időjósítás, a farsangi időszak szokásai (rövidfilm a fonóházakban zajló farsangról) kerültek terítékre (farsang farka: az utolsó három nap szokásáról).

Ehhez kapcsolódó játékok, énekek, illetve ismerkedő, párválasztó, párosító játékok: medve, medve ugorjál..., megfogták a vén medvét..., méz, méz, méz, termett méz... stb., multság, énektanítás (Haj ki kiszé haj, édes rózsám...), kézműves-foglalkozás: kiszé baba készítése.

A foglalkozáson részt vevők száma: 16 gyerek és 10 felnőtt.

A program népszerűsítése plakátok, szórólapok segítségével és Facebookon történt.

Egyesületünk meghívására, havonta egyszer, a Tekergő Meseösvény Egyesület mesemondói kitárják a népmesék varázslatos világának kapuját. Az óvodások, iskolások és gyereklelkű felnőttek számára lehetőséget nyújt élőszavas mesemondás hallgatására, meseszövegre és játszásra. A Mesedélután megszervezésében a Kaszaj Egyesület szervezési, lebonyolítási és népszerűsítési szerepet vállal.

Az Erdélyi Táncbáztalálkozó a 2020-as évben nem kerülhetett megrendezésre a járványügyi helyzet korlátozásai miatt.

A jelen pályázat munkatervét igyekeztünk betartani és megvalósítani, ami a járványhelyzetre való tekintettel csak részben sikerült. Mivel a munkatervben Vinczeffy Tündének 10 havi fizetés volt ütemezve, végül 9 havi bért tudtunk elszámolni, amiből 2019. december, 2020. január hónapokra járó bér Vinczeffy Tündének lett elszámolva, aki 2020 februárjától szülési szabadságon van.

2020. április, május, június, július, augusztus, szeptember, október havi bérek Kovács Erzsébetnek lettek elszámolva, aki helyettesíti Vinczeffy Tündét a gyerekevelési szabadsága alatt.

A 2020. szeptember 30-án jóváhagyott módosított támogatói okirat alapján az igényelt támogatásból 530 000 forint egy magyarországi szervezettel kötendő szerződésre lett elkülönítve.

Az alacsony forint-lej árfolyam miatt egy bizonyos összeg – 139 946 forint – nem került elszámolásra, mivel a havi jóváhagyott elszámolható összeg kisebb lett, mint a kifizetett havi bér értéke forintba átszámolva.

Programjainkkal igyekszünk minden korosztályt megszólítani, bevonni, összefüggővé tenni

azokat, hogy egy olyan közösséget formáljunk, akiknek életük részét képezi a néphagyomány, a népi kultúra, a népi hagyományaink megőrzése. A mese és a jeles napok által, a gyerektánc házon keresztül szólítjuk meg a gyerekeket, majd lehetőséget adunk népzene és néptánc tanulására, amit a tánc házban szórakozás gyanánt kamatoztathatnak. A felnőtt néptánc- és népzeneoktatás résztvevői ugyancsak a tánc házban szórakozva gyakorolhatják tudásukat.

A fentiekben bemutatott programok már évek óta folyamatosan működnek, egy szilárd, pezsgő népi kulturális életet eredményezve városunkban, ezért célunk ezen programok folyamatosságának biztosítása, mivel úgy gondoljuk, hogy ez az egyik legjobb módja a népi hagyományaink gyakorlásának és megőrzésének.

A „Népi hagyományaink megőrzése Erdély 2020” című pályázat az előzőekhez hasonlóan, jelentősen hozzájárult a 2020-as programjaink folyamatosságának biztosításához, amelyért ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

5.1.6. Romániai Magyar Néptánc Egyesület – Sepsiszentgyörgy

A Romániai Magyar Néptánc Egyesület 2020. évi soros tagsági gyűlését január 25-én, Marosvásárhelyen tartotta, majd augusztus 29–30-án sor került a tisztújító gyűlésre. Az immár 38-ra nőtt számú tagság döntése alapján az egyesület elnöke Virág Endre (Sepsiszentgyörgy) lett, az alelnökök: Fülöp Ágnes (Kolozsvár), Kovács Hajnal (Marosvásárhely) lettek.

Tagság:

- Oroszhegyi Urusos Néptánc Egyesület – Székelyudvarhely
- Bekecs Tánc Egyesület – Nyárádszereda
- Berekenye – Szilágycseh
- Biborka Néptánc Egyesület – Marosfelfalu
- Bogáncs – Zurboló – Kolozsvár
- Bokréta – Kraszna
- Bokréta Néptánc- és Citeraegyesület – Temesvár
- Boróka – Boróka Egyesület – Székelyudvarhely

- Boróka Néptáncsoport – Marosvásárhely
- Borsika – Tiszta Forrás Alapítvány – Csíkszereda
- Csillagocska Néptáncsoport – Nagyvárad
- Eszterlánc, Százsorszép, Tűzkerék, Lármafa, Aprókák Táncsoportok – Temesvár
- Gerhardinum Római Katolikus Teológiai Líceum Néptáncsoportja – Temesvár
- Gyergyóremetei „Sirülő” Néptáncsoport – Gyergyóremete
- Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes – Csíkszereda
- Háromszék Táncegyüttes – Sepsiszentgyörgy
- Illegetők – Pro Sarmaság Kulturális Egyesület – Sarmaság
- Kaláka Néptáncegyüttes – Szamosújvár (Téka)
- Kalotaszeg Néptáncegyüttes Mérai Cifra Néptáncegyüttes – Kolozsvár
- Kékibolya – Nagyszentmiklós
- Kékiringó Alapítvány – Székelyudvarhely
- Kikerics Néptáncsoport – Segesvár
- Kincskeresők Néptáncegyüttes – Kónya Ádám Művelődési Ház – Sepsiszentgyörgy
- Kökényes NTE – Dicsőszentmárton
- Körtvélyfáji Bokréta Néptáncsoport – Körtvélyfája
- Lajtha László Alapítvány – Sepsiszentgyörgy
- Maros Művészegyüttes – Marosvásárhely
- Nagyvárad Táncegyüttes – Szigligeti Színház – Nagyvárad
- Ördögborda Néptáncegyüttes – Balánbánya – Nexus Alapítvány
- Ördögtérge – Kolozsvár
- Perkő Népitánc Egyesület – Kézdiszentlélek
- Rozetta Néptáncsoport – Máréfalva
- Serítettő Néptáncegyüttes – Daja

- Szarkaláb Néptáncgyüttes – Kolozsvár
- Százlábú Néptáncgyüttes – Sepsiszentgyörgy
- Székely Mikó Kollégium Néptáncgyüttese – Sepsiszentgyörgy
- Terbete Néptáncgyüttes – Zilah

III. Erdélyi Koreográfusok Találkozója

A III. Erdélyi Koreográfusok Találkozóját 2020. november 6–7–8-án szerveztük meg Borospatakon (Hargita megyében).

Meghívott előadók és foglalkozásaik témája:

November 6., péntek

Molnár Szabolcs: *Mire táncoljunk?* – Koreográfiák, műsorok zenei kísérete

Molnár Szabolcs és Sára Ferenc: *Gyimesről*

November 7., szombat

Könczei Csongor: *A néprajzi hitelesség kérdése a színpadi néptáncművészetben*

Imre Béla: *Koreográfus és koreográfia, alkotó és alkotás*

Szalay Zoltán: *Csak tiszta forrásból, harmadik kiadás könyvbemutatója*

Heveder Zenekar – „Kis Koncert”

November 8., vasárnap

Székely Melinda: *Viselet a színpadon*

Az előadások témái szorosan kapcsolódtak a koreográfusok mindennapi munkájához. A résztvevők az előadókkal közösen vizsgálták meg, milyennek kell lennie egy koreográfusnak, és a szakmai felkészültség mellett mely személyes tulajdonságok kapnak fontos szerepet az alkotói munka során. A tulajdonságok közül a kommunikációs képességek kapcsán a jelenlévők tanulhattak a táncosokkal és a dramaturggal való együttműködésről, ahol az előadó és a résztvevők saját tapasztalataikról beszámolva, konkrét helyzeteket is megbeszéltek.

Az előadásokat rögzítették, és az egyesület szándékában áll ezeket nyilvánossá tenni

honlapján, hogy azok is részesülhessenek a képzésben, akik nem tudtak a találkozón jelen lenni.

Oktatási segédjegyzet sorozat 7. kötete

Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok III.

Szerkesztette: Szalay Zoltán

2013-ban a Romániai Magyar Néptánc Egyesület kezdeményezésére jött létre egy olyan sorozat kiadása, ami a népi kultúra és a magyar folklór oktatásával foglalkozik. 2020 novemberében ennek a sorozatnak a 7. kötete jelent meg **Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok III.** címmel. A könyv a tavaly és tavalyelőtt megjelent **Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok** folytatása, kiegészítése.

A népdalgyűjtemény a Maros–Küküllők vidéke, Marosszék, Udvarhelyszék népdalait tartalmazza. A hozzá tartozó DVD-mellékleten a gyűjtésekből származó, eredeti hangfelvételek hallhatóak.

A bemutatóra november 7-én, Borospatakon került sor.

Néptánctudástár

A járványügyi helyzet hozta nehézségek miatt jelen projektünk csak részben valósult meg. A projekt szakmai felelőse és koordinátora, Könczei Árpád felügyelete alatt megtörténtek a szakmai anyagok előkészítési munkálatai, de a határázár okozta nehézségek miatt a végleges anyagot már nem vehették fel.

A 2020-as esztendőben tíz anyag lett előkészítve: moldvai csángó, nagyózdai, ördögösfüzes, gerendkeresztúri, felszegei, kalotaszegi, sárréti, györgyfalvi, magyarózdai, mérai, szásznagyvesszősi.

5.1.7. Spectrum Színház Egyesület – Marosvásárhely

2019 decemberében elkezdtek szervezni a Csak tiszta forrásból elnevezésű népdalvetélkedő Maros megyei szakaszát. Január elején Kásler Magda népdalénekesessel együttműködve a következő hét településen tartottunk felkészítőt: Mezőpanit, Szászrégen, Segesvár, Nyárádszereda, Szováta, Dicsőszentmárton, Marosvásárhely.

2020. január 18–19. között került sor az előválogatókra, mind a hét településen. A környék

iskoláiból előkészítő osztálytól XII. osztályig összesen 110 diák vett részt, akikből 46 diák jutott tovább a megyei döntőre.

Február és március folyamán folytatódtak a felkészítők, a megyei döntő 2020. március 21-re volt tervezve, ami a járványhelyzet miatt elmaradt, és október 3-án sikerült megtartani.

Júliusban folyamatos egyeztetések, szervezés után sikerült megszervezni, előkészíteni a Gyékényfonó és növényi festés elnevezésű, felnőtteknek szánt kézművesképzésünket, ahol 15 résztvevő, csodás természetközeli helyen ismerkedhetett meg a gyékénnyel mint alapanyaggal, a gyékényfonással és a növényi festés, ecoprint rejtjelmeivel. Aug. 22–25. között zajlott a képzés, amely során Szilágyi Ilona és Pásztor Katalin, Tacsról érkezett gyékényfonók ismertették meg mesterségükkel a résztvevőket, Mihály Eszter a növényi festés titkaiba avatta be az érdeklődőket, szabadidős foglalkozásként Köllő Melinda marosvásárhelyi gyógyszerész pedig a környezetünkben fellelhető gyógynövényeket, azok felhasználási módját mutatta be. Oktatóink egyéni figyelmet fordítottak minden résztvevőre, így hallgatóink egy olyan technikát sajátíthattak el, amelyet a későbbiekben önállóan is gyakorolhatnak.

Az említett programok mellett számos színházi előadást sikerült bemutatni, több előadásunkban megjelenik a népzene, a néptánc.

A járvány kialakulása miatt több tervezett programunk elmaradt.

5.1.8. Téka Alapítvány – Szamosújvár

- **Népművészeti referens bérezése**

A támogatási program keretén belül **Egri Hajnal mint népművészeti referens** az alábbi feladatköröket teljesítette 2020. július 1. és 2020. november 30. között **a Covid-19 világjárvány korlátozásainak megfelelően, online vagy kiscsoportos formában:**

- Az állandó, napi program alapján zajló népművészeti jellegű tevékenységek megszervezése, felügyelete, koordinálása (kézműves-foglalkozások, népzeneoktatás, táborok, mesterkurzusok szervezése; kiállítások, könyvbemutatók megszervezése).
- 2020. március 20. után a Covid-járványhelyzet miatt a néptáncoktatás elmaradt, folytatódott viszont a népzeneoktatás, és a kézműves-foglalkozásokat is megtartottuk több kisebb csoportra bontva.
- Felmenő rendszerű nagyrendezvények, táborok megszervezése és lebonyolítása. Ebben

az időszakban az őszi évadnyitó fesztivált szervezte meg klasszikus formában, majd a Mezőségi Fesztivál elmaradása miatt az adatközlőkkel való kapcsolattartást koordinálta. Táborokat csak felnőttek számára szerveztünk; keramikus és tűzzománc témával.

- Keramikusműhely vezetése, felnőttképzés szakmai lebonyolítása (keramikusoktatás 25 felnőtt számára). Ez a projekt szeptembertől újraindult.
- A legfontosabb megvalósítás az, hogy a járványhelyzet okozta tevékenységcsökkenést kihasználva a népművészeti referensünk koordinálása mellett **létrehoztuk a Téka Kézművesházat**. Sikerült kibérelni egy csarnokot, ahová átköltöztettük a Téka Házban, több helyiségben, szűkös körülmények között működő kézművesműhelyeket. Az új Téka intézmény most már tágas, szellős, korszerű, technikailag jól felszerelt műhelyben működik.

- **Digitalizáló projekt – „Mezőség arcai a XX. században”. Vándorkiállítás szervezése.**

Előzmények: A Téka Szórványkollégiumban 130 tanulóról gondoskodunk. Ők 32, túlnyomóan mezőségi településről származnak. A bentlakásokban élő gyerekek, fiatalok számára biztosítjuk az anyanyelvi oktatást a választói és a szamosújvári állami iskolák magyar nyelvű oktatási vonalain; a civilizált és korszerű életkörülményeket és önfejlesztési lehetőségeket. Nagyon sok iskolán kívüli tevékenységet szervezünk számukra, és támogatjuk a kulturális szerepvállalásukat. Fokozottan figyelünk arra, hogy az egészséges nemzettudat megerősítése mellett kialakítsuk, rögzítsük a bentlakókban a regionális, mezőségi identitástudatot, a lokálpatriotizmust. Ezért több olyan projektet bonyolítunk le velük közösen, melyek tudatosítják bennük szűkebb szülőföldjük értékeit.

A mezőségi és a családi kötelek megerősítése céljából hívtuk életre a **Mezőség arcai** elnevezésű projektet is.

A projekt célja az volt, hogy a bentlakók segítségével összegyűjtsük és digitálisan rögzítsük a családi levéltárakban kallódó vagy megőrzött fotókat, dokumentumokat. Az archivált anyagot a Hagyományok Háza rendelkezésére bocsátjuk. Az anyagból egy vándorkiállítást sikerült összehozni. Ugyanakkor a legértékesebb anyagot kiadvány formájában is rögzítjük.

Célcsoport: 32 településről származó 130 bentlakó diák.

A projekt időtartalma: 2020. január 1. – december 31.

Felelős: Paróczi Ákos PSP-ösztöndíjas.

2020. június 30-ig a projekt keretén belül a következő eredményeket értük el:

- Sikerült biztosítani a minőségi technikai hátteret, a korszerű digitalizáló technikát.
- Megvalósult a begyűjtött dokumentumok digitalizálása.
- 2020. június 26-án nyitottuk meg a **Mezőség arcai a múlt századból** című kiállítást. 2020. június 26-án délután nyitottuk meg a szamosújvári Téka Alapítvány konferenciatermében az alapítvány alkalmazottainak jelenlétében, de nagyon sokan követték az eseményt élőben az alapítvány Facebook-oldalán.

2020. június 30. – december 31. a projekt keretén belül a következő eredményeket értük el:

- Állandó kiállításként az anyag a Téka Művelődési Központban van kiállítva.
- Vándorkiállításként: Feketelakon a Téka táborközpontban és Somkeréken a református templomban mutattuk be 2020 őszén.

- **Kézművesoktatók szakmai továbbképzése**

2019-ben a Téka Művelődési Központ **Kiválóan Akkreditált Tehetségpont** minősítést kapott. Részlet a minősítésből: „Az Alapítvány példaértékű tehetséggondozó munkát végez az erdélyi Mezőségben... A munkában részt vevő szakemberek elkötelezettek, jól képzettek. Tehetséggondozó programjaik sokszínűek, szakmailag jól felépítettek. Töreksenek a komplex fejlesztésre. Hangsúlyt fektetnek az egyéni törődésre, differenciálásra. A programokkal céljuk egyben a magyar hagyományok őrzése, közösségfejlesztés és identitás erősítés.”

Az alapítvány keretén belül már több mint 20 éve szervezünk kézműves tevékenységeket, oktatást (kerámia, gyöngyfüzés, tűzzománc, szövés, nemezélés, ékszerkészítés, gyékény stb.). 2008-ban egy uniós pályázatnak köszönhetően saját kézművesműhelyt hoztunk létre, külön épületben. Itt rendeztük be a keramikuműhelyt 6 hagyományos, 16 elektromos koronggal, három égetőkemencével (kerámia és tűzzománc számára). A foglalkozásokat szakképzett oktatók vezetik. Hetente 120 gyerek jár agyagozni – ezt különböző szinteken szervezzük. Ugyanakkor a felnőttek számára 10 éve indítottuk el az akkreditált keramikusképzést, ami Erdélyben egyedülálló képzés. Eddig 35 felnőtt vizsgázott le és szerzett keramikus diplomát. Egész Erdély területéről vesznek részt a képzésen. A képzéseket jelenleg saját oktatóink és vendégoktatók bonyolítják le.

Projektünk célja az volt, hogy a **saját oktatóink számára szervezzünk szakmai továbbképzést**

abból a célból, hogy az elkövetkezendőkben is minél magasabb szakmai szinten végezzék a tevékenységeket, és magabiztosabb technikai tudással rendelkezzenek.

Képzések időszaka: 2020. október–december. Ebben az időszakban a Covid-19 világjárvány okozta korlátozásoknak megfelelően, online és kiscsoportos formákban a következő képzéseket szerveztük a Téka Kézművesház oktatói számára:

- **Nemezélés:** Végh Éva a tűnemezélési technikát tanította meg 2020 novemberében. 10 résztvevő végezte el a tanfolyamot.
- **Fazekasság:** Csibi Csaba fazekasmester 2 alkalommal tartott mesterkurzust, mindkét alkalommal 15 fő vett részt. Első alkalommal a zilahi kerámia bemutatása és korongozás, második alkalommal szintén a zilahi kerámia díszítési technikája és a festékek keverése volt a téma.
 - **Tűzzománc:** Tóth-Birtan Tinka sepsiszentgyörgyi iparművész a rekeszománc-technikát és a domborítást tanította. 2020 decemberében szervezett mesterkurzuson 10 személy vett részt.
- A helyi, megyei és országos sajtó és média előzetes tájékoztatása
- Intézményünk Facebook-oldalai és csoportjai előtte, közben és utána folyamatos feltöltésre kerültek: <https://www.facebook.com/tekaalapitvany> ,
<https://www.facebook.com/groups/377132009092795/> ,
<https://www.facebook.com/tekaalapitvanyszamosujvar> ,
<https://www.facebook.com/groups/mezosegifejlesztessimuhely/>
- Az alapítvány Instagram-oldala: <https://www.instagram.com/tekaalapitvany/>
- Intézményünk weblapjai: www.teka.ro , www.tovidek.ro , www.feketelak.ro
- Levelezési lista: tekalista@googlegroups.com , mezoseglista@googlegroups.com ,
erdelyitanchaz@yahoo.com
- a Téka Központ PR-anyagai, szórólapjai, ismertetőanyagai egy évadra lebontva előre közlik a tervezett állandó tevékenységeket

Az eredményeinkről hírek, tudósítások jelentek meg a Szabadság, Krónika napilapokban és különböző online felületeken 2020 júliusáig. A kolozsvári rádió, kolozsvári tv, Erdély TV, M1, Duna Tv tudósított a Kézműves Ház megnyitásáról.

- <https://mediaklikk.hu/kossuth-radio/cikk/2020/07/09/hatarok-nelkul-mezosegi-arco-k-a-szamosujvari-tekaban-es-vitezekke-valo-tulipanok-a-munkacsi-varban/>
- <http://www.kolozsvariradio.ro/2020/07/07/mezoseg-arcai/?fbclid=IwAR1nj6hrhtsrYCjd6ZkwRkbZJP4xUizmU4f8V8XtKhLf-YyyNzMyUnaFV6I>
- <http://www.kolozsvariradio.ro/2020/07/06/uj-ter-uj-lehetosegek-kezmuvesfoglalkozasok-a-teka-alapitvany-szervezeseben/?fbclid=IwAR3iRd8VLivYsfP5t95uyPq9qT-YnrexNuCQRD5D6K2u8rNBgYuxOangZ1Q>
- <http://www.kolozsvariradio.ro/2020/07/06/uj-ter-uj-lehetosegek-kezmuvesfoglalkozasok-a-teka-alapitvany-szervezeseben/?fbclid=IwAR3iRd8VLivYsfP5t95uyPq9qT-YnrexNuCQRD5D6K2u8rNBgYuxOangZ1Q>
- <https://mediaklikk.hu/video/ma-delelott-2020-07-03-i-adas-2/?fbclid=IwAR2F3ZCjDYUUiSKMEMThevoGN9U2bj7O3IOSQXZDr8LrnQg-gfligyzJDac>
- <http://www.kolozsvariradio.ro/2020/06/18/evtizedes-alom-valora-valasa-teka-kezmuveshaz-letesult-szamosujvaron/?fbclid=IwAR3-BGoZoUOIVGPQM839jWIP20MFvYOnCgrgTEVcpcfzdx1rHVLKkGzfiD8>

5.1.9. Tiszta Forrás Alapítvány – Csíkszereda

- **CSAK TISZTA FORRÁSBÓL** könyvbemutató – **MAGYAR NÉPDALOK 2.**

2020 novemberében megjelent a *Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok 3.* című gyűjteményes kötet, amely 353 népdalt tartalmaz a következő tájegységekről: Maros–Küküllők vidéke, Marosszék és Udvarhelyszék.

A gyűjteményt Szalay Zoltán szerkesztette. A CD-mellékleten az eredeti gyűjtésekből származó népdalok hallhatók. A kötet tavaly november 7-én került bemutatásra a Romániai Magyar Néptánc Egyesület által szervezett III. Erdélyi Koreográfusok Találkozásán, Borospatakon (ld. a mellékelt programot). Ezen kb. 30 résztvevő volt jelen.

A könyv megjelenéséről és az egyesület által szervezett programról megjelent egy-egy bejegyzés az RMNE Facebook-oldalán: <https://www.facebook.com/neptancegyesulet/>

- **CSAK TISZTA FORRÁSBÓL – X. SZÉKELYFÖLDI REGIONÁLIS NÉPDALVETÉLKEDŐ**

2011-ben elindítottuk a Székelyföldi Népdalvetélkedők Döntője elnevezésű vándorversenyt, melynek célja a székelyföldi népi énekes hagyományok népszerűsítése, művelése és megőrzése, tehetséges fiatalok felkarolása, a fiatal korosztály ízlésének és identitástudatának fejlesztése. Itt a különböző régiók versenyének nyertesei mérhetik össze tudásukat. Az első három kiírást Székelyudvarhelyen szerveztük, azóta különböző székelyföldi régióközpontok rendezik (Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Szentegyháza).

2020-ban Székelyudvarhelyre terveztük a döntő megszervezését, április 4-ére. A járvány miatt tavasszal elmaradt, megszerveztük azonban online formában, 2020. december 5-én. Az eseményen 55 versenyző vett részt Marosszék, Udvarhelyszék, Csíkszék és Háromszék tájegységeiről. Közvetlenül érintettek voltak a négy tájegység különböző helyi népdalvetélkedőinek nyertesei, valamint 5 zsűritag és a szervezők. Közvetetten érintettek a felkészítő tanárok, az iskolák, ahonnan a versenyzők jöttek, és a hozzátartozók. A helyi népdalvetélkedők nyerteseinek, akik meghívást kaptak erre a döntőre, egy újabb lehetőség volt tudásuk bemutatására, egymás előadásának, dalkincsének megismerésére. Egy beszámoló és a díjazottak listája megtalálható a Tiszta Forrás Alapítvány Facebook-oldalán: <https://www.facebook.com/TisztaForrasAlapitvanyCSIKSZEREDA/>

A különböző kistérségek elődöntői közül a csíkszékit, az udvarhelyszékit és a Brassó környékit vettük be programunkba. Az udvarhelyszékit tavaly januárjában szerveztük meg, erről beszámoltunk a HH-nak, a félévi részszámlálás alkalmával.

A csíkszékire 2020. november 28-án kerül sor, ugyancsak online formában. A XII. Csak tiszta forrásból csíkszéki népdalvetélkedő elődöntőit, rendhagyó módon, hangfelvételek feltöltése formájában szerveztük. A vírushelyzetből kifolyólag a létszám jóval elmaradt az eddigi évekhez viszonyítva. Ez már a 2021-es, XI. Székelyföldi Regionális Népdalvetélkedő elődöntőjének számít, amelyet ugyancsak online formában, élőben szerveztünk meg, összesen 80 tanuló részvételével, többnyire a felkészítőik jelenlétében. Az eseményről egy beszámolót és a díjazottak listáját egy bejegyzés formájában a Tiszta Forrás Alapítvány Facebook-oldalán jelentettük meg:

<https://www.facebook.com/TisztaForrasAlapitvanyCSIKSZEREDA/>

A brassóit március második felére terveztük, azonban, sajnos, a tavalyi korlátozások miatt elmaradt.

- **Professzionális minőségű videófelvetelek készítése a Székelyföldi Énekiskola legjobb énekes tanítványaival**

A 2020-as évben különösen megnőtt a kereslet a jó minőségű, szép népdalokat tartalmazó videófelvételek iránt, melyeket az online tanítás során felhasználhatnak. Erre az igényre válaszolva határoztuk el professzionális videófelvételek elkészíttetését, melyeken a Székelyföldi Énekiskola tanítványai énekeljenek értékes dallamokat, autentikus előadásmódban.

A felvételek elkészítését megelőzően Szalay Zoltán egyeztetett minden énekessel az előkészített népdalokat, és meghallgatta őket. A felvételek alkalmával rövid interjúk is készültek az énekesekkel és az őket felkészítő pedagógusokkal. A november végén elkészült nyers felvételek még feldolgozás alatt állnak. 14 énekes énekelte el egy-két kedvenc népdalát. A projektet még folytatni szeretnénk, egyrészt az eddigi felvételekből végterméket készíteni, másrészt az énekiskola további tanítványait is bevonni.

Végtermékként egy-egy olyan videóklip elkészítését tervezzük, melyet, sorozatként, népszerűsíthetünk az internetes felületeken vagy a tv-ben is. Ennek érdekében Szalay Zoltán bevezető és záró zenét írt. A hangszeres zenék stúdiófelvételeit november 30-án készítettük el Csíkszeredában, öt zenész közreműködésével.

Mivel még nem készült el a végtermék egy énekessel sem, egyelőre nem jelentettünk meg a projektről Facebook-eseményt. Erre rögtön sor kerül majd, mihamarabb az első teljes klip elkészül.

5.1.10. Világlo Egyesület – Marosvásárhely

A Világlo Egyesület 2020-as programtervezetének megvalósulása a járványügyi helyzetnek megfelelően a következőképpen alakult: február 15-én sor került az Esztendő kereké gyerekfoglalkozásra a Jeles Napok programsorozat keretében, február 17-én otthont adtunk Koncz Gergely *Magyarpalatka – lemezbemutató koncertjének*, március 5-én és október 6-án a magyarfülpösi Szivárvány Házban élő gyerekek hagyományőrző délutánon vehettek részt. Ugyancsak a magyarfülpösi gyerekek számára hat alkalmat felölelő kézműves tevékenységre került sor az ősz folyamán. Március 6-án mesekocsmát szerveztünk dr. Sándor Ildikó és helyi mesemondók részvételével. Szeptember 17-én és 22-én *Hangszermesék* címmel gyerekkoncertek szóltak a kicsiknek. A *Zeng a lélek* népdaléneklési sorozatunkat folytattuk a kijárási tilalom idején virtuális térben, majd a korlátozások enyhítése után élőben két turnusban. A korábban tervezett múzeumpedagógiai foglalkozások helyett az *Élő népművészet* online kiállítás szervezésébe segítettünk be. A Székelyföld Napok megvalósulásához *Maros megye kistájai* című népdaloktató videókkal járultunk hozzá. Bekapcsolódtunk a *Hangfelvételek a néptáncoktatáshoz* című projektbe. Illetőleg decemberben online karácsonyi koncertet hallgathattak az érdeklődők. A tevékenységek célközönsége ezúttal is minden korosztályt átfogott.

A pályázati támogatásokból megvalósult programokról részletesebb beszámoló az

alábbiakban olvasható:

JELES NAPOK A SZIVÁRVÁNY ALAPÍTVÁNYNÁL

Időpont: 2020. március 5., 17–20 óra

A tavasz megérkeztevel újra meglátogattuk a magyarfülpösi Szivárvány Alapítvány által működtetett otthonban élő, tanuló gyerekeket.

Csillogó szemek és kíváncsi tekintetek fogadtak ezúttal is bennünket. Izgatottan várták, hogy megszólaljon a zene, és Molnár Rozália foglalkozásvezető játékba hívja őket: „Gyertek lányok játszani, játszani” – szólt az ének, amit a „Ki segít nekem sötényt befenni” dalocskával folytattunk, játékosan mindenki bemutatkozott, mindenki nevét megtudtuk. Ezután néhány moldvai dallam csendült fel (kezes, pálmácska, bolgáros, tűz lángja). Majd a „Kint a bárány, bent a farkas”, „Icike-picike, mit csináltál az este” népi gyerekjátékokkal zártuk a játékos-táncos foglalkozást.

A táncokhoz, énekes gyerekjátékokhoz a Prücsök zenekar húzta a talpalávalót. A muzsikus gyerekek Sinkó András tanár úrnak, az egykori Ördögszekér Együttes prímásának tanítványai, 3–4. osztályos diákok.

A táncban, játékban elfáradt gyerekeket György Veress Imola *A sündisznócska* történetével varázsolta a mesék világába.

És hogy a kézügyességről se feledkezzünk meg, a mese után, minden gyermek kedve szerint egy vagy akár több mesés karkötőt vagy nyakláncot fűzhetett magának, testvérének, anyukának, dadus néninek Virginás-Tar Emese irányításával.

A tevékenység nagyon jó hangulatban zajlott.

Szervezők, foglalkozásvezetők, önkéntesek: Molnár Rozália, György Veress Imola, Virginás-Tar Emese, György Attila, Erdődi Nóra, Tamás Tünde

Zenészek: Sinkó András és a Prücsök zenekar

Résztevők: A Szivárvány Alapítvány gondozásában lévő, adott időpontban jelen lévő 10 gyerek, az alapítvány alkalmazottai, családtagjai.

Időpont: 2020. október 6., 17–20 óra

Az október elején tett látogatásunk alkalmával a járványhelyzet miatt nem volt jelen az összes gyerek, de aki ott volt, az lelkesen, teljes beleéléssel kapcsolódott be a közös tevékenységbe.

Ezúttal is nagy örömmel fogadtak, elmondásuk szerint már nagyon várták az újabb találkozást.

Szinte már kérés nélkül álltak körbe a nagyterem közepén, várva a táncház kezdetét. Molnár Rozália a már korábban tanult, illetve új népi gyermekjátékokkal örvendeztette meg a kicsiket és nagyobbakat. Önfeledten játszottak, táncoltak, énekeltek, adott esetben fogócskáztak, miközben mindannyian nagyokat nevtünk.

A játék hevétől kissé elfáradva ültek körbe a gyerekek, hogy mesét hallgassanak. Azt, hogy hogyan lett Furulyás Palkó szegény legényből király, György Veress Imola mesélte el nekik. A népmese olyannyira elnyerte tetszésüket, hogy utána többen is szerettek volna a mesemondó szerepébe helyezkedni. Néhányukat meg is hallgathattuk, és mindegyik mesében visszaköszöntek valamilyen módon az előzőleg hallott Furulyás Palkó kalandjai.

Mesehallgatás után kezdetét vette a kézműves tevékenység, amely során Virginás-Tar Emese irányításával termésképeket készítették. Rendkívül kreatív alkotások születtek. A murokból, petrezselyemből, dióból, szőlőből, almából, uborkából, káposztából, gesztenyéből, különféle levelekből és magvakból készült állatfigurák később házi kiállításra kerültek, ahol mindenki megcsodálhatta a társai munkáját. A kiállított tárgyak szemrevételezése közben a komatál is kiürült. Jókedvvel majszolgatták az erre szánt szőlő mellett a megmaradt, ehető terméseket is.

A tevékenység nagyon jó hangulatban zajlott, nemcsak a gyerekek, hanem a szervezők, résztvevők is pozitív élményekkel gazdagodtak.

Szervezők, foglalkozásvezetők, önkéntesek: Molnár Rozália, György Veress Imola, Virginás-Tar Emese, Balogh Zsolt.

Résztvevők: A Szivárvány Alapítvány gondozásában lévő 15 gyerek, az alapítvány alkalmazottai.

KÉZMŰVES TEVÉKENYSÉGEK A SZIVÁRVÁNY ALAPÍTVÁNYNÁL

Időpont: 2020. szeptember 24., 30., október 7., 14., 21., november 5.

Foglalkozásvezető: Csíki Emőke

A tevékenységek részletes beszámolója:

1. Nemezelés – természetes színű barna és fehér bundagyapjából, kis süniket készítettünk a gyerekekkel. Gyöngyből varrtuk rá a szemet és orrot. A gyerekek megtapasztalhatták a gyapjú tulajdonságait, ahogyan átalakul az anyag a kezeik között. E folyamat alatt a puha, kócos gyapjú, az egyre ügyesebben irányított kémozdulatok által egy kemény, tömör, szétszedhetetlen tárgyá válik. Közben elsajátítják vagy gyakorolják a gömbölyítés, simogatás, gyúrás, csipegetés kémozdulatait, melyek által fejlődik a finommotorikus mozgásuk is. A nemezelés egy viszonylag lassú folyamat, ami a gyerekek kitartását is fejleszti. A munkafolyamat

végén óriási volt a sikerélmény, hiszen egy olyan kis állatkával térhettek haza, amelyet a saját két kis kezükkel teremtettek meg. Ez a süni azonnal játszótárs lett, és boldogan indultak bemutatni őt a családnak.

2. Rongybaba készítése: fehér és színes pamutvászonból készítettünk a gyerekekkel fiú-, lány- és pólyás babákat. Az előre feldarabolt textilbe tömőanyag került fejnek, majd hajtogatással, csomózással rögzítettük egymáshoz a ruha elemeit. Ez komoly feladat volt még a kisiskolások számára is. A térbeli eligazodást (a textil színe-fonákja, a baba eleje, hátulja, jobb-bal kéz, láb), óvodásoknál a színeket, fiú és lány öltözkéne az elemeit is gyakoroltuk. A gyerekek miután elsajátították a baba elkészítésének alapjait, azonnal újabb ötletekkel és hatalmas lelkesedéssel készítették a mesehősöket (királyfit, Piroskát, Juliskát stb.), valamint a családtagjaikat (anyát, apát, kistestvért).

3. Nemezelés: az ujjukra felvehető, síklapból készült pillangót, katicát nemezeltünk. Színes gyapjúzsinórból kirakták a pillangó, katica mintáját, színes gyapjúval beborítottuk, majd a vizes nemezelés technikájával sokat-sokat simogatva, a végén pedig gyúrogatva készült el a nemezlapocska. Ezt formára vágják, és az ujjukra húzva máris életre kelt egy kis lény, kezdődhetett a bábozás, a játszás. Célunk az volt, hogy jobban elmélyüljenek a nemezelésben. Egy új forma, a síklap elkészítésével más mozgássorozatot sajátítottak el, de mélyült a tapasztalatuk a gyapjú anyagával, tulajdonságaival kapcsolatban is.

4. Fonalmunkák: különböző vastagságú színes pamutfonalakból dolgoztunk. Az óvodás korosztályú gyerekekkel karkötőt és egy hosszabb zsinórt készítettünk különböző technikával. A karkötőt sodrással, a zsinórt egy bevagdosott kartonlap segítségével, a hetes fonással készítettük. A sodrással a finommotorikájukat fejlesztettük, a jobb-bal irány megkülönböztetését, a párban való munkát. A 7-es fonás több lépésből álló feladat, ahol számolni kell, forgásirányt követni, valamint a fonalat irányítani apró mozdulatokkal. Több gyereknek kihívás volt mindkét folyamat, bátorítani kellett őket, de mindenkinek sikerült elkészíteni vagy megtanulni a folyamatokat. Az iskolások három technikát tanultak, melyekkel különböző karkötők, madzagok készültek: 7-es fonás kartonlap segítségével, körmönfonás, kötélverés. Fejlesztésre kerültek a finommotorikus mozgások, párban való munka, megismerkedhettek a kötélverő eszköz működésével.

5. Batikolás: fehér pamutpólókat festettünk textildestékkel. Mindenki kapott egy számára megfelelő méretű pólót, amit vizesen hajtogattunk, gyúrtunk, majd kötöttünk. A kötözést követően a három alapszínbe mártogatták a pólókat. A végén levágtuk a kötöket, és hatalmas meglepetések, ujjongások közepette részesei lehettek a varázslásnak, melyet a színek keveredése, a formák átalakulása eredményezett. Tapasztalati úton tanulták a tervezést, a különböző formákat, térbeli megjelenésüket, a színkeverést, kötözést, csomózást gyakorolhatták újból.

6. Gyöngyfűzés: az óvodásokkal színes fagyöngyből sorláncot, karkötőt fűztünk rugalmas damilra. Főleg a finommotorikus mozgásuk fejlődött, a színek ismétlése, a kitartás fejlesztése volt a célunk. A két kéz mozdulatainak az összehangolása néhány gyereknél nagy kihívás volt. Másoknál meg olyan nagy volt a sikerélmény, hogy több karkötő elkészítésére vállalkoztak, hogy anyát és apát is megajándékozhasák. Az iskolások üveg kásagyöngyből kétszálalás fűzést tanultak. A kezügyességük fejlesztése, esztétikai érzékük finomítása, a színek kiválasztása a minta kialakítása által, kitartásuk megerősítése volt a célunk, valamint a sikerélmény megélése, hogy képes volt egy szép, esztétikus tárgy létrehozására.

Összefoglalva tapasztalatainkat, és a pedagógusok visszajelzése is az volt, hogy ezek az alkalmak nagyon hasznosak voltak a gyerekek számára. Természetes alapanyagokkal találkozhattak, olyan hagyományos kézművesmesterségek alapjait sajátíthatták el, melyekkel később is újra találkozhatnak, és a jó élmény emléke közelebb viheti őket a mesterségben való elmélyüléshez. A gyerekek kezügyességén határozottan látszott fejlődés, a kitartás, az érdeklődés nőtt, az újhoz való hozzáállás megváltozott a hetek elteltével, nyitottabbak lettek, és fejlődött a kreativitásuk is.

HANGSZERMESÉK

Időpont: 2020. szeptember 17., 22.

Helyszín: Sörház – Jazz & Blues Club és a marossárpataki Szent Erzsébet Gyermekotthon

„Nehéz-e a bőgőt cipelni? Érdemes-e? Hogyan kaphatott a brácsás tízest matekből? Hány dallamot ismer a primás és hányat nem? A zenekar kíséri az énekest vagy fordítva? Egyáltalán hogyan működik egy zenekar?

Az Üver zenekar tagjai és Kásler Magdi mesélt a hangszerekről, ha már hangszerekről, akkor hangszerekről, zenéről, figyelemről. Érdekes részletek derültek ki a hangszerek felépítéséről, a bennük rejlő lehetőségekről, szerepükről, a zenészek feladatáról és az éneklés örömeiről.

Örömmel játszottuk előadásunk a vásárhelyi érdeklődőknek és a sárpataki otthon lakóinak, akik közül néhányan a szabadtér tágasságát élvezve tánkra is perdültek. A járványügyi előírások betartása a hangszerek kipróbálását ugyan nem tette lehetővé, de így több idő maradt az énektanulásra.

A sárpataki gyerekek jelentették számunkra a legszebb élményt. Nemcsak kíváncsiságuk és fegyelmük volt, hanem kérdéseik is. Ajándékba egy-egy gerezd, saját kezűleg szedett szőlőt kaptunk.”

Résztevők: tánc házasok – 30-40 fő/alkalom, marossárpataki gyerekek

ZENG A LÉLEK

A Világoló Egyesület *Zeng a lélek* népdaléneklési sorozata a járványügyi korlátozások miatt egy ideig virtuális térbe kényszerült. Ez idő alatt is tartani szerettük volna a kapcsolatot a népdalkedvelőkkel, ezért az énektanítások idején rögzített énekek közül néhányat egy-egy képkollázs társaságában megosztottunk az egyesület Facebook-oldalán. A visszajáró résztvevőink örömmel fogadták a virtuális éneklésre buzdító kezdeményezést.

A korlátozások enyhítése után, amikor már lehetővé váltak a szemtől szembeni találkozások, sor került az ötödik és hatodik *Zeng a lélek* sorozatra, amelyet a Jazz & Blues klub udvarán szerveztünk meg három-három egymást követő hétfő estén: július 13-án, 20-án és 27-én, illetve szeptember 13-án, 20-án és 27-én. Az esemény minden alkalommal este 19 órakor kezdődött és 21 óráig tartott. A népdaltanulás, -éneklés levezetője Kásler Magdi, a Maros Művészegyüttes táncosa és népdalénekesse volt, aki júliusban Felső-Maros menti, Nyárad menti és székely-mezőségi, míg szeptemberben Küküllő menti dalokat tanított. A zengedezést az Üver zenekar kísérte hangszeren. Minden alkalommal legtöbb 30 résztvevőt tudtunk fogadni, akik az aktuális szabályozásoknak megfelelően helyezkedtek el a helyszínen. Mindannyian hálásak voltak a jó hangulatért és a lehetőségért.

A felsorolt események meghirdetése és fotóbeszámolóit elérhetőek a Világoló Egyesület Facebook-oldalán: <https://www.facebook.com/vilagloegyesulet/>

Élő népművészet online kiállítás

A korábban tervezett múzeumpedagógiai foglalkozások helyett az *Élő népművészet* online kiállítás szervezésébe kapcsolódtunk be egy videó létrejöttének támogatásával, valamint a videók angolra való fordításával és feliratozásával. A mezőségi hímzett táskák oktató videója a Kallós Zoltán Alapítvány honlapján, illetve Facebook-oldalán is megtekinthető:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3804592922933764&id=152431918149901

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3804592922933764&id=152431918149901

www.elonepmuveszet.ro

Maros megye kistájai

Időpont: 2020. október 8–18., Székelyföld Napok

A fenti cím annak a népdalokat oktató, összesen hat videónak az összefoglaló címe, amelyek a Székelyföld Napok keretében kerültek a nagyközönség elé. A videók a Székelyföld Napok

Facebook-oldalára kerültek ki a megadott időpontokban. A Maros megye különböző kistérségeiből származó népdalokat Kásler Magdi tanította úgy, hogy közben más, a megadott vidékre jellemző néprajzi információkkal is megfűszerezte előadását. A hat kistérség, amelynek népdalait a videókon hallhatjuk: Felső-Küküllő mente, Vízmellék, Kutasföld, Nyárad mente, Székely-Mezőség, Felső-Maros mente.

A videók lelőhelyei:

<https://www.facebook.com/295675860512337/videos/839788933443379>

<https://www.facebook.com/295675860512337/videos/442389396740108>

<https://www.facebook.com/295675860512337/videos/254460655982474>

<https://www.facebook.com/295675860512337/videos/3593410004084766>

<https://www.facebook.com/295675860512337/videos/339530374037944>

<https://www.facebook.com/295675860512337/videos/779607932621006>

Hangfelvételek a néptáncoktatáshoz

Ez a tevékenység több egyesület közös projektje, amelynek célja minőségi zenét biztosítani néptáncgyűjtéseknek tánctanuláshoz. A projekt 2020 novemberében valósult meg. A Világó Egyesület – az Üver zenekar tagjait bevonva – a vajdaszentiványi népzene felvételezéséhez teremtett kereteket.